РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект

З А К О Н

ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ВЕТЕРИНАРНОМЕДИЦИНСКАТА ДЕЙНОСТ

(Обн., ДВ, бр. 87 от 2005 г.; изм. и доп., бр. 30, 31, 55 и 88 от 2006 г., бр. 51 и 84 от 2007 г., бр. 13, 36 и 100 от 2008 г., бр. 27, 35, 74, 95 и 102 от 2009 г., бр. 25 и 41 от 2010 г., бр. 8 и 92 от 2011 г., бр. 77, 82 и 97 от 2012 г., бр. 7, 15, 66, 68, 83 и 99 от 2013 г., бр. 98 от 2014 г., бр. 14 от 2015 г., бр. 14, 34 и 58 от 2016 г., бр. 58 и 85 от 2017 г., бр. 17 и 98 от 2018 г. и бр. 24 от 2019 г.)

§ 1. В чл. 4, ал. 1 накрая се добавя „по смисъла на чл. 4, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2017/625 на Европейския парламент и на Съвета от 15 март 2017 година относно официалния контрол и другите официални дейности, извършвани с цел да се гарантира прилагането на законодателството в областта на храните и фуражите, правилата относно здравеопазването на животните и хуманното отношение към тях, здравето на растенията и продуктите за растителна защита, за изменение на регламенти (ЕО) № 999/2001, (ЕО) № 396/2005, (ЕО) № 1069/2009, (ЕО) № 1107/2009, (ЕС) № 1151/2012, (ЕС) № 652/2014, (ЕС) 2016/429 и (ЕС) 2016/2031 на Европейския парламент и на Съвета, регламенти (ЕО) № 1/2005 и (ЕО) № 1099/2009 на Съвета и директиви 98/58/ЕО, 1999/74/ЕО, 2007/43/ЕО, 2008/119/ЕО и 2008/120/ЕО на Съвета и за отмяна на регламенти (ЕО) № 854/2004 и (ЕО) № 882/2004 на Европейския парламент и на Съвета, директиви 89/608/ЕИО, 89/662/ЕИО, 90/425/ЕИО, 91/496/ЕИО, 96/23/ЕО, 96/93/ЕО и 97/78/ЕО на Съвета и Решение 92/438/ЕИО на Съвета (ОВ, L 95, 7 април 2017 г.), наричан по-нататък „Регламент (ЕС) 2017/625“.

§ 2. В чл. 7 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1, т. 1, буква „а“ след думите „отглеждане на животни“ се добавя „независимо от тяхното предназначение и статут на мястото, където се отглеждат“.

2. В ал. 3 т. 7 се отменя.

3. В ал. 4 думите "Министерството на земеделието, храните и горите" се заменят с "БАБХ".

4. В ал. 5 думите „и издава бюлетин" се заличават.

§ 3. Създава се чл. 7а:

„Чл. 7а. Официалният контрол по чл. 7, ал. 1 и други официални дейности се извършват по реда на Регламент (ЕС) 2017/625 и актовете по прилагането му."

§ 4. В чл. 8 се създава ал. 3:

„(3) На лицата по ал. 1 се осигурява достъп и съдействие съгласно чл. 15, параграф 1-3 на Регламент (ЕС) 2017/625."

§ 5. В чл. 9 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 2 се изменя така:

„(2) За официален ветеринарен лекар в едно от направленията на дейност по ал. 1 може да бъде определен лекар, който отговаря на изискванията по чл. 5, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2017/625."

2. Създава се ал. 4:

„(4) При осъществяване на официален контрол в животновъдните обекти се спазват принципите на биосигурност чрез използване на необходимото защитно облекло и оборудване."

§ 6. В глава втора, в наименованието на раздел II думата „дейността" се заменя с „ветеринарномедицинската дейност".

§ 7. В чл. 27 ал. 5 се отменя.

§ 8. В чл. 39, ал. 2 се правят следните изменения и допълнения:

1. Точка 14 се изменя така:

"14. въвеждат в Интегрираната информационна система на БАБХ:

а) информацията по чл. 132, ал. 1, т. 4-8 - в срок до три дни от датата на уведомяването за съответното събитие;

б) данните за извършваната от тях профилактична, лечебна и диагностична дейност и информацията по чл. 132, ал. 1, т. 13 - в срок до седем дни от датата на извършване на съответното мероприятие;

в) извършените мерки по програмата по чл. 118, ал. 1 - в срок до седем дни от датата на попълване на първичния документ за извършване на съответната мярка;

г) данните за идентифицираните животни по чл. 132, ал. 1, т. 4а и 4б - в 7-дневен срок от извършване на официалната идентификация."

2. Създават се т. 15 и 16:

„15. посещават животновъдните обекти за изпълнение на мерките по програмата за профилактика, надзор, контрол и ликвидиране на болести по животните и зоонози с честота, посочена в процедура, одобрена от изпълнителния директор на БАБХ;

16. съдействат на собствениците на животновъдни обекти, на които осигуряват ветеринарномедицинско обслужване съгласно договорите по чл. 137а, да изготвят план за прилагане на спешни мерки при констатиране на заразна болест в животновъдните обекти".

§ 9. В чл. 46д се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1 и в нея след думата „лекари" се поставя запетая и се добавя „регистрирани по чл. 25 от закона, с изключение на случаите по чл. 46ж".

2. Създава се ал. 2:

"(2) Ветеринарните лекари изпълняват мерките по програмата за профилактика, надзор, контрол и ликвидиране на болести по животните и зоонози на всички животни в обектите, регистрирани по чл. 137 по населени места, определени от БАБХ."

§ 10. В чл. 46ж след думите „директор на БАБХ" се добавя „или оправомощени от него лица".

§ 11. В чл. 51 ал. 1 се изменя така:

„(1) Животните се идентифицират със средства за официална идентификация, а животновъдните обекти се регистрират по реда на чл. 137."

§ 12. В чл. 51б се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 накрая се поставя запетая и се добавя „който съдържа данните по чл. 12, ал. 1 от наредбата по чл. 51, ал. 5".

2. Създава се нова ал. 2:

"(2) Изискванията по ал. 1 не се прилагат за управители на ветеринарни клиники и амбулатории и регистрирани ветеринарни лекари, осъществяващи ветеринарномедицинска практика в тях, както и за търговци на едро и на дребно с ветеринарномедицински продукти, които са закупили средства за официална идентификация от лица, вписани в регистъра по чл. 7, ал. 3, т. 21."

3. Досегашните ал. 2–7 стават съответно ал. 3–8.

4. Досегашната ал. 8 става ал. 9 и в нея думите „вписани в регистъра по чл. 7, ал. 3, т. 21“ се заменят с „по ал. 1 и 2“ и запетаите пред и след тях се заличават.

5. Създават се ал. 10 и 11:

“(10) При промяна на наименованието на юридическото лице или на едноличния търговец, при която не се променя единният идентификационен код, и/или при промяна на седалището и адреса на управление на производителя или на търговеца на средства за официална идентификация, лицата по ал. 1 подават заявление до изпълнителния директор на БАБХ, в което посочват вида на промяната. В 7-дневен срок от подаване на заявлението промяната се вписва в регистъра по чл. 7, ал. 3, т. 21, като изпълнителният директор на БАБХ издава ново удостоверение и със заповед обезсилва предходното. За издаването на удостоверението не се заплаща такса.

(11) При промяна на наименованието на юридическото лице или едноличния търговец, при която се извършва и промяна на единния идентификационен код, лицата по ал. 1 подават ново заявление по реда на ал. 3-8.”

§ 13. В чл. 52, ал. 1 се създава т. 6:

„6. се придружават до тяхното местоназначение със здравен сертификат, издаден от официален ветеринарен лекар по образец съгласно европейското законодателство; редът, условията и сроковете за издаване на здравен сертификат се уреждат с процедура, утвърдена със заповед на изпълнителния директор на БАБХ.“

§ 14. Член 66 се изменя така:

„Чл. 66. (1) Странични животински продукти и продукти, получени от тях, се събират, транспортират, съхраняват, обработват, преработват или обезвреждат съгласно изискванията на Регламент (ЕО) № 1069/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. за установяване на здравни правила относно странични животински продукти и производни продукти, непредназначени за консумация от човека, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1774/2002 (Регламент за страничните животински продукти) (ОВ, L 300/1 от 14 ноември 2009 г.), наричан по-нататък „Регламент (ЕО) № 1069/2009”, и Регламент (ЕС) № 142/2011 на Комисията от 25 февруари 2011 г. за прилагане на Регламент (ЕО) № 1069/2009 на Европейския парламент и на Съвета за установяване на здравни правила относно

странични животински продукти и производни продукти, непредназначени за консумация от човека, и за прилагане на Директива 97/78/ЕО на Съвета по отношение на някои проби и артикули, освободени от ветеринарни проверки на границата съгласно посочената Директива (ОВ, L 54/1 от 26 февруари 2011 г.), наричан по-нататък „Регламент (ЕС) № 142/2011", за да се гарантира пълна безопасност на крайния продукт и предотвратяване възникването на опасност за здравето на хората и животните и за замърсяване на околната среда.

(2) Изгарянето и съвместното изгаряне се извършва съгласно глава I от приложение III на Регламент (ЕС) № 142/2011.

(3) Обработката, преработката или обезвреждането на странични животински продукти се извършва по методите, определени в глава III и IV от приложение IV на Регламент (ЕС) № 142/2011.

(4) Разрешаване на използването на алтернативни методи за употреба или унищожаване на странични животински продукти се извършва по реда на чл. 20 от Регламент (ЕО) № 1069/2009."

§ 15. В чл. 76, ал. 2, т. 2 след думите „свързани с пратката" се поставя запетая и се добавя „при спазване на изискванията относно възможността за проследяване съгласно Регламент за изпълнение (ЕС) № 931/2011 на Комисията относно изискванията за възможността за проследяване, установени с Регламент (ЕО) № 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета относно храните от животински произход (ОВ, L 242, 20.09.2011 г.)".

§ 16. Член 82 се изменя така:

„Чл. 82. (1) Когато суровините и храните произхождат от друга държава членка, проверките се извършват по един и същ начин, както за суровините и храните, които са предназначени за търговия на националния пазар.

(2) Когато за суровините и храните няма ветеринарномедицински изисквания на Европейския съюз, те се придружават от сертификати, фактури и/или други документи, включително счетоводни, свързани с пратката, при спазване на изискванията относно възможността за проследяване съгласно Регламент за изпълнение (ЕС) № 931/2011.

(3) Когато с нормативен акт на Европейската комисия се въвеждат специални ветеринарномедицински изисквания по отношение на определени суровини и/или храни, ветеринарните лекари ги допускат в обекта само ако са придружени с ветеринарен сертификат по образец."

§ 17. Член 84 се изменя така:

„Чл. 84. При осъществяване на дейността си лицата по чл. 83, ал. 1:

1. разполагат със системи и процедури, даващи възможност за проследяване, съгласно изискванията на Регламент (ЕО) № 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2002 г. за установяване на общите принципи и изисквания на законодателството в областта на храните, за създаване на Европейски орган за безопасност на храните и за определяне на процедури относно безопасността на храните, наричан по-нататък „Регламент (ЕО) № 178/2002 (специално българско издание - глава 15, том 008)";

2. съхраняват най-малко 6 месеца от датата на изтичане срока на трайност на суровините или храните сертификатите или документите, които придружават пратката, и ги представят на ветеринарните лекари при поискване."

§ 18. В чл. 86 думите „в обект, който не е под постоянен ветеринарен контрол" се заличават.

§ 19. Член 89 се отменя.

§ 20. В чл. 90, ал. 1 се създава т. 3:

„3. че суровините или храните са негодни за консумация от човека по смисъла на § 1, т. 34 от Допълнителните разпоредби на Закона за храните."

§ 21. В чл. 109 след думите „по чл. 108, ал. 1" се поставя запетая и се добавя „т. 1".

§ 22. В чл. 117 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1, т. 8 думите „унищожаване на животни" се заменят с „умъртвяване и унищожаване на животни и унищожаване на".

2. Създават се ал. 5-7:

„(5) Изпълнителният директор на БАБХ или оправомощено от него лице може да възложи със заповед изпълнението на дейностите по ал. 1, т. 8, 9 и 12 на физически или юридически лица, определени по реда на Закона за обществените поръчки.

(6) Лицата по ал. 5 трябва да притежават удостоверение за придобита квалификация за извършване на дейностите от висши училища или от център за професионално обучение, получил лицензия по чл. 42, т. 2 от Закона за професионалното образование и обучение по програма, одобрена от изпълнителния директор на БАБХ.

(7) Условията и редът за извършване на дейностите по ал. 1, т. 12 се определят с наредба на министъра на земеделието, храните и горите."

§ 23. В чл. 131, ал. 4 думите „В тридневен срок" се заменят с „В срок до четиринадесет дни".

§ 24. В глава шеста, в наименованието на раздел II след думите „местното самоуправление" се добавя „и местната администрация".

§ 25. В чл. 132 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) в т. 2 и 3 накрая се поставя запетая и се добавя „предвидени в директно приложими актове на институции на ЕС, в този закон, в Закона за защита на животните и в подзаконовите актове по прилагането им";

б) създават се т. 3а и 3б:

„3а. не допускат придвижването и транспортирането на животни без ветеринарномедицинско свидетелство, а за едрите преживни и за еднокопитните животни – и без ветеринарномедицински паспорт, с изключение на:

а) придвижването на животните с цел ежедневна паша;

б) еднокопитните животни, участващи в състезания или в изложби, и еднокопитни животни - собственост на Министерството на вътрешните работи, които се транспортират само с ветеринарномедицински паспорт;

3б. осигуряват и спазват мерките за биосигурност;"

в) създават се т. 4а и 4б:

„4а. в 7-дневен срок писмено уведомяват ветеринарния лекар, обслужващ животновъдния обект, за паднали или нечетими средства за официалната идентификация;

4б. в 14-дневен срок от датата на загуба или невъзможност за разчитане на средствата за официална идентификация осигуряват поставянето на тяхно място на заместващи средства;"

г) в т. 5 думите „незабавно писмено уведомяват" се заменят с „в 3-дневен срок от установяване на събитието писмено уведомяват за откраднати, убити или";

д) в т. 6 думата „до" се заменя с „най-малко";

е) в т. 8 след думата „закланите" се добавя „откраднатите, убитите" и се поставя запетая;

ж) в т. 18 накрая се добавя „и съдействат при извършването на проверката";

з) точка 20 се изменя така:

„20. изпълняват предписанията и разпорежданията на ветеринарните лекари, свързани с прилагане на официален ветеринарномедицински контрол, определен в чл. 7, ал. 1";

и) в т. 21 думите „в периода от 1" се заличават;

к) точка 23 се изменя така:

„23. при хранене на животните спазват изискванията, определени в чл. 26, ал. 5 от Закона за фуражите, за съответните дейности, определени в приложение III на Регламент (ЕО) № 183/2005 на Европейския парламент и на Съвета от 12 януари 2005 година за определяне на изискванията за хигиена на фуражите (глава 03, том 062);"

л) в т. 24 думата „незабавно" се заменя с „не по-късно от 24 часа";

м) създават се т. 25-28:

„25. съхраняват в животновъдния обект, на електронен и/или на хартиен носител, всички документи, свързани с дейността на обекта и с животните в него, и ги предоставят на компетентните органи при поискване;

26. изпълняват програми за самоконтрол на заболявания за съответния вид животни, утвърдени от директора на областната дирекция по безопасност на храните, на чиято територия се намира обектът;

27. населват животни в животновъдни обекти само след писмено разрешение на директора на съответната ОДБХ, извършена предварителна оценка на риска от Центъра за оценка на риска по хранителната верига и при спазване на изискванията на процедура, одобрена от изпълнителния директор на БАБХ, съгласувана от директора на ЦОРХВ; оценката на риска се извършва за съответната административна област, в която се намира животновъдният обект, и включва индивидуална оценка за индустриалните и фамилните ферми:

а) в които са изпълнени мерките за ограничаване и ликвидиране на констатирани болести по чл. 47, ал. 1;

б) попадащи в зоните за ограничение, определени съгласно заповед на изпълнителния директор на БАБХ и/или с решение, или с регламент на Европейската комисия;

28. изготвят план за прилагане на спешни мерки при констатиране на заразна болест в животновъдните обекти с изключение на тези по чл. 137, ал. 11."

2. Алинея 2 се отменя.

3. В ал. 3, т. 1, буква „а" думите „от официален ветеринарен лекар" се заличават.

§ 26. В чл. 133 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 2:

а) в основния текст след думите „наместници" се добавя „се задължават да";

б) в т. 1 след думите „съдействат за" се добавя „организиране на";

в) създават се т. 1а и 1б:

„1а. организират изпълнението на разпоредените от Съвета по чл. 127, ал. 1 и от комисиите по чл. 128, ал. 1 мерки при ограничаване и ликвидиране на болестите по животните;

1б. съдействат за организиране на периодични обучения на собственици и/или ползватели на животновъдни обекти, свързани с профилактика, ограничаване и ликвидиране на болести по животните и зоонозите;"

г) в т. 4 думата „събирането" се заменя с „и предприемат действия за събиране и обезвреждане";

д) точка 5 се изменя така:

„5. организират и предприемат действия за събирането и обезвреждането на странични животински продукти извън обектите по чл. 259, ал. 1 и 2 и инсталациите по чл. 259а в случаите, определени в чл. 16 от Регламент (ЕО) № 1069/2009;"

е) в т. 6 след думите „водопой от" се добавя „безстопанствени животни и", а след думата „идентифицирани и" се поставя наклонена черта и се добавя „или";

ж) създава се т. 10:

„10. поддържат и актуализират публичен регистър на домашните кучета, в т.ч. ловни кучета и кучета, които придружават или охраняват селскостопански животни, които се отвеждат в регистриран животновъден обект."

2. Създава се ал. 3:

„(3) При възникване на болести по животните, освен задълженията по ал. 2, кметовете и кметските наместници оказват съдействие и подпомагат дейността на ветеринарните лекари по прилагане на мерките за ограничаване и ликвидиране на болестта, като:

1. извършват инвентаризация и изготвят списък, който съдържа имената на собствениците на животни, броя, вида и категорията на животните от животновъдните обекти, които се намират на територията или в землището на съответното населено място;

2. организират определянето на терен за загробване на труповете на животните и дейностите по загробване на животните по реда на наредбата, издадена на основание на чл. 259, ал. 3, като публикуват протокола на интернет страницата на съответната община;

3. осигуряват транспорт и организират извозването на труповете на животните до мястото за загробване;

4. под контрола на официален ветеринарен лекар организират изграждането и поддържането на дезинфекционни площадки на входовете/изходите на населените места, на чиято територия е констатирано огнище на заразна болест по животните;

5. осигуряват помощен персонал и технически средства, необходими за изпълнение на мерките за ограничаване и ликвидиране на болестите по животните на съответната територия;

6. съвместно с органите на МВР ограничават достъпа на външни лица до населените места, на чиято територия е констатирано огнище на заразна болест по животните;

7. забраняват провеждането на масови мероприятия в населените места, на чиято територия е констатирано огнище на заразна болест по животните;

8. участват в комисиите по чл. 137, ал. 11 за регистрация на животновъден обект – лично стопанство за отглеждане на селскостопански животни.“

§ 27. В чл. 137 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1, в основния текст след думите „животновъдни обекти“ се добавя „с изключение на животновъдните обекти по ал. 11“, а след думите “експлоатация на обекта” се добавя „или удостоверение за търпимост на

сградата в съответствие с § 16 от Преходните разпоредби на Закона за устройство на територията".

2. В ал. 3 думата „тридневен" се заменя с „десетдневен".

3. Алинея 10 се изменя така:

„(10) Ветеринарномедицинските изисквания и мерките за биосигурност към животновъдните обекти се определят с наредби на министъра на земеделието, храните и горите."

4. Създават се ал. 11-15:

„(11) Регистрацията на животновъдни обекти – лични стопанства за отглеждане на селскостопански животни, се извършва по следния ред:

1. собственикът или ползвателят на животновъдния обект подава заявление по образец, утвърден от изпълнителния директор на БАБХ, при кмета или кметския наместник или до директора на съответната ОДБХ за регистрация;

2. кметът или кметският наместник дава входящ номер на постъпилите заявления;

3. в срок 10 дни от подаване на заявлението кметът или кметският наместник предоставя в ОДБХ всички постъпили заявления за регистрация;

4. директорът на ОДБХ в срок 7 дни от получаване на заявленията по т. 1 със заповед назначава комисия за извършване на проверка на личните стопанства за спазване на изискванията на съответната наредба по ал. 10; в комисията участват официален ветеринарен лекар или оправомощено от директора на ОДБХ лице с ветеринарномедицинско образование и кмет, кметски наместник или оправомощено от него лице;

5. комисията по т. 4 в срок до 7 работни дни представя на директора на ОДБХ становище с предложение за регистрация или отказ; когато при проверката се установи, че обектът не отговаря на ветеринарномедицинските изисквания, комисията дава писмено предписание на заявителя, в което определя и срок за отстраняване на пропуските;

6. когато заявителят е отстранил пропуските преди изтичане на посочения в предписанието срок, той писмено информира директора на ОДБХ чрез лице по чл. 133, ал. 2, който до 7 работни дни изпраща комисията за извършване на повторна проверка на обекта; комисията съставя протокол за резултатите от проверката и го представя на директора на ОДБХ;

7. директорът на ОДБХ в срок до три работни дни от представяне на становището по т. 5 или на протокола по т. 6 вписва животновъдния обект в регистъра по ал. 6 и издава удостоверение за регистрация или мотивирано отказва регистрацията, когато обектът не отговаря на изискванията, определени в съответната наредба по ал. 10;

8. областната дирекция по безопасност на храните уведомява регистрирания ветеринарен лекар, който е сключил договор по чл. 137а и 137б за извършване на идентификация на животните в новорегистрирания обект.

(12) Отказът по ал. 11, т. 7 се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(13) При регистрация на личните стопанства не се събира такса.

(14) Регистрацията на животновъдния обект е безсрочна.

(15) Регистърът по ал. 6 за животновъдни обекти - лични стопанства за отглеждане на селскостопански животни, съдържа:

а) номер и дата на издаденото удостоверение;

б) ветеринарния регистрационен номер на обекта;

в) име и постоянен адрес на собственика;

г) адрес/местонахождение на обекта;

д) вид и брой на животните в обекта;

е) промени във вписаните обстоятелства."

§ 28. Член 137а се изменя така:

„Чл. 137а. (1) Собствениците или ползвателите на обекти, регистрирани по реда на чл. 137, ал. 1-9, сключват с регистрирани ветеринарни лекари договор за профилактика, лечение и диагностика на болестите по животните и за изпълнение на мерките по програмата за профилактика, надзор, контрол и ликвидиране на болести по животните и зоонози. Регистрираните ветеринарни лекари уведомяват на общите събрания на областните колегии на БВС за сключените договори. Образецът на договора в частта му за изпълнение на мерките по програмата за профилактика, надзор, контрол и ликвидиране на болести по животните и зоонози се утвърждава от изпълнителния директор на БАБХ след съгласуване с БВС.

(2) Регистрираните ветеринарни лекари по ал. 1 сключват договор с директора на ОДБХ на територията, на която е местонахождението на животновъдния обект, за изпълнение на мерките по програмата за профилактика, надзор, контрол и ликвидиране на болести по животните и зоонози. Образецът на договора се утвърждава от изпълнителния директор на БАБХ след съгласуване с БВС.

(3) Всеки регистриран ветеринарен лекар изготвя списък на обектите, които ще обслужва по силата на сключените договори, който предоставя на официалния ветеринарен лекар по здравеопазване на животните, отговарящ за съответната община, и на съответната областна колегия на БВС.

(4) При прекратяване на договора собственикът или ползвателят на животновъдния обект е длъжен в срок 7 дни от прекратяването му да сключи договор с друг ветеринарен лекар.

(5) Смяна на ветеринарния лекар по ал. 1 по преценка на собственика или ползвателя на животновъдния обект може да се извършва до два пъти в рамките на една календарна година - през месец януари, съответно през месец юни, при условие че собственикът или ползвателят на животновъдния обект е изплатил дължимите суми по договора по ал. 1 на ветеринарния лекар, който до момента е обслужвал животновъдния обект. В случай на смърт или други събития, които обективно възпрепятстват изпълнението на ветеринарномедицинската дейност от ветеринарен лекар, смяната може да се извърши в други месеци от годината, различни от януари или юни.

(6) Собственик или ползвател на животновъден обект, който желае да смени ветеринарния лекар по ал. 1, уведомява писмено директора на съответната ОДБХ в срок най-малко 15 дни преди датата на сключване на договор с друг ветеринарен лекар.

(7) Директорът на ОДБХ със заповед определя комисия, която в срок от 15 дни да извърши проверка на документацията, свързана с ветеринарномедицинското обслужване на животновъдния обект.

(8) В състава на комисията по ал. 7 се включват официалният ветеринарен лекар по здравеопазване на животните, отговарящ за съответната община, началникът на отдел „Здравеопазване на животните" в ОДБХ и служител от същия отдел, който отговаря за обслужването на Интегрираната информационна система на БАБХ.

(9) Комисията по ал. 7 съставя протокол, който съдържа констатации от извършената проверка. Протоколът се съставя в три екземпляра - по един за ОДБХ, за ветеринарния лекар, който до момента е обслужвал животновъдния обект, и за ветеринарния лекар, с който ще се сключи нов договор.

(10) В присъствие на комисията по ал. 7 ветеринарният лекар, който до момента е обслужвал животновъдния обект, с протокол предава ветеринарномедицинската документация на обекта на ветеринарния лекар, с който ще се сключи новият договор.

(11) Директорът на съответната ОДБХ сключва договор с новоизбрания регистриран ветеринарен лекар по ал. 4.

(12) Регистрираните ветеринарни лекари, сключили договори за обслужване на животновъдни обекти с индустриален характер съгласно Наредбата по чл. 137, ал. 10, нямат право да сключват договори по чл. 137б.

(13) Директорът на съответната ОДБХ изготвя и поддържа актуален списък на ветеринарните лекари, сключили договори, който изпраща в Централното управление на БАБХ за публикуване на интернет страницата на БАБХ."

§ 29. Член 137б се изменя така:

„Чл. 137б. (1) Общото събрание на съответната областна колегия на БВС с решение определя регистриран ветеринарен лекар за всяко населено място в съответната област. Разпределението на регистрираните ветеринарни лекари по населени места се публикува на интернет страницата на БВС и се оповестява по подходящ начин във всяко кметство за прилежащата му територия.

(2) Директорът на ОДБХ сключва договор с регистрираните ветеринарни лекари по ал. 1 за изпълнение на мерките за профилактика, лечение и диагностика на болестите по животните и на мерките по програмата за профилактика, надзор, контрол и ликвидиране на болести по животните и зоонози за животновъдните обектите, регистрирани по чл. 137, ал. 11 на територията на областта. Образецът на договора се утвърждава от изпълнителния директор на БАБХ след съгласуване с БВС.

(3) Собственици или ползватели на животновъдни обекти, регистрирани по реда по чл. 137, ал. 11, могат да сключват с регистрирани ветеринарни лекари по избор договори за профилактика, лечение и диагностика на болестите по животните, когато не са съгласни с определения регистриран ветеринарен лекар по реда на ал. 2.

(4) Регистрираните ветеринарни лекари изготвят списък на обектите, които ще обслужват по силата на сключените договори. Списъкът се предоставя на официалния ветеринарен лекар на съответната община.

(5) Регистрираните ветеринарни лекари уведомяват в тридневен срок официалния ветеринарен лекар за установяване на животни, които представляват епизоотичен риск.

(6) При прекратяване на договора по ал. 3 собственикът или ползвателят на животновъдния обект е длъжен в срок 7 дни от прекратяването му да сключи договор с друг ветеринарен лекар.

(7) Смяна на ветеринарния лекар по ал. 3 по преценка на собственика или ползвателя на животновъдния обект може да се извършва до два пъти в рамките на една календарна година - през месец януари, съответно – през месец юни. В случай на смърт или други събития, които обективно възпрепятстват изпълнението на ветеринарномедицинската дейност от ветеринарен лекар, смяната може да се извърши в други месеци от годината, различни от януари или юни.

(8) Директорът на съответната ОДБХ изготвя и поддържа актуални списъци на ветеринарните лекари, сключили договори по ал. 2 и 3, които изпраща в Централното управление на БАБХ за публикуване на интернет страницата на БАБХ и предоставя на кмета или на кметския наместник на съответното населено място."

§ 30. Член 137в се изменя така:

„Чл. 137в. (1) При промяна на обстоятелства по чл. 137, ал. 9, т. 3–7 собственикът или ползвателят на животновъдния обект в 7-дневен срок от настъпване на промяната подава заявление до директора на ОДБХ, към което прилага документи, свързани с нея, както и документ за платена такса в размер, определен в тарифата по чл. 14, ал. 2 в случаите, когато плащането не е извършено по електронен път.

(2) При промяна на обстоятелства по чл. 137, ал. 9, т. 3 директорът на ОДБХ вписва промените в регистъра по чл. 137, ал. 6 и в срок до седем дни от подаване на заявлението издава ново удостоверение за регистрация на обекта и със заповед обезсилва предходното.

(3) При промяна на обстоятелства по чл. 137, ал. 9, т. 4–7 се прилага редът по чл. 137, ал. 2–7. При издаване на ново удостоверение за регистрация на обекта директорът на ОДБХ със заповед обезсилва предходното."

§ 31. В чл. 138, ал. 1 се правят следните изменения и допълнения:

1. След думата „регистрацията“ се добавя „по чл. 137“.

2. Създават се т. 3-6:

„3. при прекратяване на правото на ползване на обекта или при изтичане на срока за ползването му;

4. при смърт на собственика или ползвателя на животновъдния обект и липса на негови наследници;

5. при системно възпрепятстване на контролната дейност на БАБХ;

6. със заповед на директора на ОДБХ, когато с влязъл в сила акт на компетентен орган се установи, че заявителят е предоставил неистински данни или информация с невярно съдържание в заявлението за регистрация.“

§ 32. В чл. 138в думите „чл. 138“ се заменят с „чл. 138б“.

§ 33. В чл. 139, ал. 1 се правят следните изменения и допълнения:

1. В т. 1 думите „придвижването или транспортирането“ и запетаята пред тях се заличават, а след думите „идентификация, и“ се поставя наклонена черта и се добавя „или“.

2. Създава се т. 1а:

„1а. придвижването или транспортирането на животни, на които не е извършена официална идентификация, и/или на животни, на които не са изпълнени мерките, предвидени в програмата за профилактика, надзор, контрол и ликвидиране на болести по животните и зоонози;“.

3. Създава се т. 17:

„17. превишаването на капацитета на животновъдния обект, определен в удостоверението за регистрация по чл. 137.”

§ 34. В чл. 139а се правят следните изменения и допълнения:

1. Създават се нови ал. 1 и 2 :

„(1) При установяване на нарушение по чл. 139, ал. 1, т. 1 официалните ветеринарни лекари незабавно уведомяват писмено директора на съответната ОДБХ, който издава разпореждане по образец за налагане на забрана за движение на животните и за извършване на необходимите ветеринарномедицински изследвания на същите за сметка на собственика и при отрицателни резултати от изследванията указва на собственика на животните да подаде заявление за регистрация по реда на чл. 137, а при

положителни резултати от изследванията, се предприемат действията по чл. 139а, ал. 2.

(2) При възпрепятстване на достъп до подлежащия на контрол обект или при отказ за предоставяне на животните, служителите на ОДБХ изискват съдействие от органите на Министерството на вътрешните работи за законното изпълнение на служебните си задължения."

2. Досегашната ал. 1 става ал. 3 и в нея думите „чл. 139, ал. 1, т. 1" се заменят с „чл. 139, ал. 1, т. 1а", съюзът „или" се заменя с „и", а след думите „на място" се поставя запетая, добавя се „определено от директора на ОДБХ" и се поставя запетая.

3. Досегашната ал. 2 става ал. 4 и в нея думите „по ал. 1" се заменят с „по ал. 2".

4. Досегашната ал. 3 става ал. 5 и в нея думите „по ал. 2" се заменят с „по ал. 3".

5. Досегашната ал. 4 става ал. 6 и в нея думите „по ал. 2" се заменят с „по ал. 3".

6. Досегашната ал. 5 става ал. 7 и в нея думите „по ал. 1" се заменят с „по ал. 2".

7. Създава се ал. 7:

„(7) При установяване на безстопанствени селскостопански животни се прилага редът по ал. 1-6."

§ 35. В чл. 139б, ал. 1, т. 1 думите „ал. 1–4" се заменят с „ал. 2–5".

§ 36. В чл. 140 се създава ал. 3:

„(3) Изпълнителният директор на БАБХ или оправомощено от него лице може да възложи със заповед изпълнението на мерките по ал. 1 на физически или юридически лица по чл. 117, ал. 6, определени по реда на Закона за обществените поръчки."

§ 37. В чл. 141 се правят следните изменения:

1. В ал. 1:

а) точка 1 се отменя;

б) в т. 3 и 4 думите „т. 1" се заменят с „чл. 47, ал. 1".

2. В ал. 2 думите „ал. 1, т. 1" се заменят с „чл. 47, ал. 1".

§ 38. Член 142 се изменя така:

„Чл. 142. (1) Не се изплаща обезщетение на собственици на животни, които:

1. не са изпълнили изискванията по чл. 132, ал. 1 т. 1–6, 10–12, 15–20, т. 24, 26 и 27;

2. не са регистрирали животновъдния си обект по чл. 137;

3. не са предоставили животните си за изпълнение на мярката по чл. 140, ал. 1;

4. са нарушили забрани, наложени със заповеди на министъра на земеделието, храните и горите или на изпълнителния директор на БАБХ;

5. са нарушили забрана по чл. 139, ал. 1;

6. са допуснали възникване на една и съща болест по чл. 47, ал. 1 два или повече пъти за период от две години;

7. са регистрирали нови обекти в зоните за ограничение, определени със заповед на изпълнителния директор на БАБХ и/или с решение, или с регламент на Европейската комисия, по време на периода на наложеното ограничение.

(2) За нарушенията по ал. 1 се съставя констативен протокол от официален ветеринарен лекар.“

§ 39. В чл. 143 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Унищожаването на животни и на обекти по чл. 141, ал. 2 се извършва от ОДБХ или от физически или юридически лица по чл. 117, ал. 5. Дейностите се изпълняват под контрола на комисия, определена със заповед на директора на съответната ОДБХ.”

2. В ал. 3 думата „племенни“ се заличава, а след думата „животни“ се добавя „под селекционен контрол“.

3. В ал. 7 се създава изречение второ:

„Когато животните се загробват, комисията съставя протокол за загробване на животни.“

§ 40. В чл. 144 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 т. 1 се изменя така:

„1. цени на производител за живо тегло за конкретния вид и категория животни, предоставени от Националния статистически институт за тримесечието, което предхожда възникването на болестта, или;".

2. Създават се ал. 3-5:

„(3) Когато няма определени цени по реда на ал. 1, т. 1, изпълнителният директор на БАБХ или оправомощено от него лице възлага определянето на същите на независим оценител.

(4) Възнаграждението на независим оценител е за сметка на бюджета на БАБХ.

(5) В случаите по ал. 1, т. 1 и ал. 3 максималният размер на обезщетението се определя в наредбата по чл. 109."

§ 41. В чл. 145 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думите „лицензиран оценител" се заменят с „независим оценител по Закона за независимите оценители".

2. В ал. 2 думите „лицензирания оценител" се заменят с „независимия оценител по Закона за независимите оценители".

§ 42. В чл. 146 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1 и в нея думите „пазарна цена по видове" се заменят с „цена на производител по видове и категории", а думите „месеца, който" се заменят с „тримесечието, което".

2. Създават се ал. 2 и 3:

„(2) Когато няма определени цени по реда на ал. 1, изпълнителният директор на БАБХ или оправомощено от него лице възлага определянето на същите на независим оценител.

(3) Възнаграждението на независим оценител е за сметка на бюджета на БАБХ."

§ 43. В чл. 147, ал. 1 думите „смъртта или" се заличават.

§ 44. В чл. 148 се правят следните изменения и допълнения:

1. Точка 1 се изменя така:

„1. съставя акт за обезщетение по образец в срок до 30 работни дни от датата на смъртта или унищожаването и изплаща обезщетението в срок до

30 дни от датата на изготвения акт или след осигуряване на средства по бюджета на БАБХ; при определяне на размера на обезщетението може да се наложи коефициент на редукция, условията и редът за определянето на който са определени в наредбата по чл. 109."

2. В т. 3 накрая се поставят точка и запетая и се създава изречение второ: „заповедта се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс."

§ 45. Член 155 се изменя така:

„Чл. 155. (1) Собствениците или управителите на регистрирани обекти, в които се провеждат опити с животни, подават до изпълнителния директор на БАБХ заявление по образец за издаване на разрешение да използват животни в опити. Заявлението се подава лично, чрез пълномощник, по електронен път при условията и по реда на чл. 5 и 22 от Закона за електронното управление или чрез лицензиран пощенски оператор. Към заявлението се прилагат:

1. списък на видовете и броя на животните, които ще се използват, и обосновка на избора им, мястото и начина за полагане на грижи за животните след приключване на опитите;

2. списък на лицата, участващи в провеждане на опита, и копие от документ за тяхната професионална квалификация;

3. копие от документ за платена такса в размер, определен в тарифата по чл. 14, ал. 2.

(2) Изпълнителният директор на БАБХ в срок до 7 дни от подаване на заявлението със заповед определя комисия, която да извърши служебно проверка на регистрацията на опитната база и представените документи.

(3) Комисията по ал. 2 в срок до 14 дни извършва проверка, като:

1. в случай на непълноти или неточности в представените документи и/или несъответствие в регистрацията на опитната база писмено уведомява заявителя и определя срок 10 дни за отстраняването им, както и за предоставяне на допълнителни документи; в уведомлението се указва, че в тези случаи срокът по ал. 5 спира да тече;

2. при пълнота и точност на представените документи и съответствие в регистрацията на опитната база писмено уведомява заявителя, включително за продължаване на производството по ал. 5 и 6, и изпраща преписката до Комисията по етика към животните в срок до 3 дни.

(4) След представяне на документите по ал. 3, т. 1 в срок до 3 дни комисията по ал. 2 ги изпраща до Комисията по етика към животните. Когато в срока по ал. 3, т. 1 заявителят не отстрани непълнотите и/или неточностите и/или не представи изискуемите документи, производството се прекратява със заповед на изпълнителния директор на БАБХ.

(5) В 40-дневен срок от подаване на заявлението Комисията по етика към животните представя становище до изпълнителния директор на БАБХ за издаване на разрешение за провеждане на опита или за отказ.

(6) В 7-дневен срок от получаване на становището изпълнителният директор на БАБХ издава разрешение за провеждане на опита или със заповед отказва издаването му.

(7) Разрешението за използване на животни в опити се издава за срок 5 години.

(8) Заповедите по ал. 4 и 6 се съобщават и могат да се обжалват по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(9) Собствениците или управителите на обекти, в които се провеждат опити с животни, са длъжни да уведомят в срок до 3 дни БАБХ за промяна в първоначално посочените обстоятелства. При промяна се издава ново разрешение."

§ 46. В чл. 157, ал. 1 се създава т. 3:

„3. когато използването на животни в опити не се извършва в съответствие с разрешението."

§ 47. В чл. 159 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 накрая се поставя запетая и се добавя „при спазване на изискванията на Регламент (ЕО) № 1099/2009 на Съвета относно защита на животните по време на умъртвяване (ОВ, L 303 от 18 ноември 2009 г.)".

2. В ал. 3, т. 3 след думите „ликвидиране" се добавя „или профилактика".

§ 48. В чл. 168 думите "чл. 162 и 166" се заменят с "чл. 162–166".

§ 49. Създава се чл.168а:

„Чл. 168а. Изпълнителният директор на БАБХ утвърждава процедура за действията при несъответствие с изискванията за хуманно отношение към животните, съгласно чл. 21, параграф 6 на Регламент (ЕС) 2017/625."

§ 50. Член 174 се изменя така:

„Чл. 174. (1) Собствениците на кучета, навършили 6-седмична възраст, ги представят на регистриран ветеринарен лекар, който упражнява ветеринарномедицинска практика във ветеринарномедицинско заведение за:

1. официална идентификация посредством поставяне на инжектируем транспондер и издаване на идентификационен документ (паспорт), отговарящи на изискванията на наредбата по чл. 51, ал. 5;

2. обезпаразитяване и ваксинация срещу болести по кучетата, различни от болестта бяс.

(2) Собствениците на кучета, навършили 12-седмична, но не повече от 6-месечна възраст, ги представят на ветеринарния лекар по ал. 1 за първоначално поставяне на ваксина срещу болестта бяс. Всяка следваща ваксинация срещу болестта бяс се извършва дванадесет месеца след предходната.

(3) След извършване на действията по ал. 1 и 2 ветеринарният лекар въвежда данните в Интегрираната информационна система на БАБХ в срока по чл. 39, ал. 2, т. 14.

(4) Ветеринарният лекар по ал. 1 изпраща ежемесечно по електронен път или на хартиен носител в ОДБХ справка със следните данни за всяко идентифицирано куче - дата на раждане на животното, номерата на официалните средства за идентификация, датите на поставяне на транспондера и издаване на паспорта, имената и адрес и телефон на собственика на животното.

(5) Собствениците на кучета заплащат на ветеринарния лекар по ал. 1 стойността на извършените действия и манипулации, средствата на официална идентификация, паспорта и въвеждането на информацията във ВетИС.

(6) Дейностите по ал. 1–4 за служебни кучета в организациите на бюджетна издръжка се извършват от ветеринарни лекари по чл. 12."

§ 51. Член 200 се изменя така:

„Чл. 200 (1) При извършване на контрол за изпълнение на изискванията на Регламент (ЕО) № 206/2009 на Комисията от 5 март 2009 година относно въвеждането в Общността на пратки с продукти от животински произход за лична консумация и за изменение на Регламент (ЕО) № 136/2004 (ОВ, L 77, от 24 март 2009 г.) и установяване на наличие на пратки с продукти от животински произход, предназначени за лична консумация, над

количествата, определени в Регламента, официалният ветеринарен лекар ги изземва.

(2) За изземването по ал. 1 се съставя протокол по образец, утвърден от изпълнителния директор на БАБХ, екземпляр от който се връчва на лицето, от което са иззети продуктите от животински произход.

(3) Продуктите по ал. 1 се унищожават в инсталация за изгаряне на територията на ГКПП или на други места, определени със заповед на изпълнителния директор на БАБХ."

§ 52. В чл. 206 накрая се добавя „или на други места, определени със заповед на изпълнителния директор на БАБХ".

§ 53. В чл. 224 ал. 2 т. 4 се отменя.

§ 54. В чл. 226 думите „наредбите по чл. 59 и чл. 66, ал. 2" се заменят с „наредбата по чл. 59".

§ 55. В чл. 229, ал. 3 думите „определени с наредбата по чл. 66, ал. 2" и запетаята пред тях се заличават.

§ 56. В чл. 232 се правят следните изменения:

1. В ал. 1:

а) точка 4 се изменя така:

„4. вид, адрес и дейност на обекта;"

б) точка 6 се отменя.

2. В ал. 2 т. 4 се отменя.

§ 57. Създава се чл. 246а:

"Чл. 246а. (1) Регистрацията по чл. 246 се заличава и удостоверението се обезсилва със заповед на директора на ОДБХ:

1. по искане на собственика или ползвателя на транспортното средство;

2. при промяна на предназначението на транспортното средство;

3. при груби или системни нарушения на нормативните изисквания;

4. при системни нарушения на хигиенните изисквания и на системата за самоконтрол, констатирани от органите на БАБХ;

5. при системно възпрепятстване на ветеринарните лекари при осъществяване на контролната им дейност.

(2) Заповедта по ал. 1, т. 3–5 може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването не спира изпълнението."

§ 58. В член 251, т. 2 след думите „Регламент (ЕО) № 178/2002" се поставя точка и текстът докрая се заличава.

§ 59. В чл. 259, ал. 1 накрая се добавя „по реда на чл. 262".

§ 60. В чл. 259а се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите "при необходимост и" се заличават.

2. В ал. 2 думите „раздел I" се заменят с „и глава III" и запетаята след тях се заличава, а след думите „Регламент (ЕС) № 142/2011" се поставя точка и текстът докрая се заличава.

3. Алинея 5 се изменя така:

"(5) До 24 часа преди преместването на мобилни инсталации по ал. 1 собствениците или ползвателите им уведомяват писмено директора на ОДБХ по регистрация на инсталацията и директора на ОДБХ, на чиято територия ще осъществяват дейността си."

§ 61. В чл. 260, ал. 1 думите „посочени в наредбата по чл. 66, ал. 2" и запетаята пред тях се заличават.

§ 62. В чл. 262 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) в изречение първо думите „Търговец, който" се заменят с „Лице, което";

б) в изречение второ накрая се добавя „и към него се прилагат:";

в) изречение трето се заличава.

2. В ал. 4 думите „определени с наредбата по чл. 66, ал. 2" и запетаята пред тях се заличават.

§ 63. В чл. 264 се правят следните изменения:

1. Точки 3 и 4 се изменят така:

"3. име/наименование на собственика или ползвателя на обекта;

4. вид, дейност, капацитет на обектите по чл. 259а, ал. 1, местонахождение и адрес на обекта; за мобилните инсталации се вписва адресът по регистрация на обекта;".

2. Точка 6 се отменя.

§ 64. В чл. 266 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите „вписаният в регистъра търговец“ се заменят с „вписаното в регистъра лице“.

2. В ал. 2 думите „вписания в регистъра търговец“ се заменят с „вписаното в регистъра лице“.

§ 65. В член 267 се правят следните изменения:

1. В ал. 1, т. 1 думите „вписания в регистъра търговец“ се заменят с „вписаното в регистъра лице“.

2. В ал. 2 думите „вписаният в регистъра търговец“ се заменят с „вписаното в регистъра лице“.

3. В ал. 3 думите „и отбелязва това в регистъра“ се заличават.

§ 66. В чл. 270 се правят следните изменения:

1. В ал. 1, т. 3 думите „посочени в наредбата по чл. 66. ал. 2“ и запетаята пред тях се заличават.

2. В ал. 2 думите „посочени в наредбата по чл. 66. ал. 2“ и запетаите пред тях и след тях се заличават.

§ 67. В чл. 275 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думите „по Наредба № 22 от 2006 г. за условията и реда за обезвреждане на странични животински продукти и на продукти, получени от тях, и на специфичнорискови материали извън обектите, регистрирани в РВМС“ се заменят с „определени с наредбата по чл. 259, ал. 3“ и пред тях се поставя запетая.

2. Алинея 4 се изменя така:

„(4) За сметка на държавния бюджет са разходите за:

1. събирането, транспортирането, съхранението и обезвреждането на умрели животни от животновъдни обекти, регистрирани по чл. 137, ал. 1;

2. събирането, транспортирането, съхранението и обезвреждането на умрели животни и на страничните животински продукти, добити при клане на животни в обекти, регистрирани по чл. 137, ал. 11;

3. събирането, транспортирането, съхранението и обезвреждането на животни по чл. 141, ал. 1, както и на зародишни продукти, суровини и храни от животински произход, странични животински продукти и продукти, получени от тях, по чл. 141, ал. 2, с изключение на случаите по чл. 142, ал. 1, при които разходите са за сметка на собствениците на животните.”

3. Създават се ал. 6 и 7:

„(6) За ползване на услугите по ал. 4 собствениците на животновъдни обекти, регистрирани по чл. 137, заплащат годишна такса в размер, определен в тарифата по чл. 14, ал. 2.

(7) Разходите за извършване на услугите по ал. 4, т. 2 са за сметка на бюджета на БАБХ."

§ 68. В чл. 277, ал. 1 и 4 след абревиатурата „БАБХ" се добавя „или оправомощено от него лице".

§ 69. В чл. 278 след абревиатурата „БАБХ" се добавя „или оправомощено от него лице".

§ 70. В чл. 285 се правят следните допълнения:

1. В ал. 5 след абревиатурата „БАБХ" се добавя „или оправомощено от него лице".

2. В ал. 8 след думите „изпълнителният директор на БАБХ" се добавя „или оправомощено от него лице".

§ 71. В чл. 288 се правят следните допълнения:

1. В ал. 1 след абревиатурата „БАБХ" се добавя „или оправомощено от него лице".

2. В ал. 3 в основния текст след абревиатурата „БАБХ" се добавя „или оправомощено от него лице".

3. В ал. 4 след абревиатурата „БАБХ" се добавя „или оправомощено от него лице".

§ 72. В чл. 288а, ал. 1 и 3 след думите „изпълнителният директор на БАБХ" се добавя „или оправомощено от него лице".

§ 73. В чл. 291 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 след абревиатурата „БАБХ" се добавя „или оправомощено от него лице".

2. В ал. 3 след абревиатурата „БАБХ" се добавя „или на оправомощено от него лице".

3. В ал. 4 думите „Министерството на земеделието, храните и горите" се заменят с „БАБХ".

§ 74. В чл. 292 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 4 се изменя така:

„(4) За подновяване на лицензa притежателят му подава заявление по образец най-малко шест месеца преди изтичането на срока по ал. 1, към което прилага:

1. списък на всички промени, свързани с обстоятелствата, при които е издаден лицензът, които са приключили или са в ход, като се посочва номерът и датата на стартиране на съответната процедура, датата на приключване и кратко описание на промяната;

2. документ за платена такса в размер, определен в тарифата по чл. 14, ал. 2, когато плащането не е извършено по електронен път;

3. декларация по образец от квалифицираното лице на производителя на ВМП, посочен в заявлението, че активната субстанция, която се използва като изходна суровина е произведена в съответствие с Добрата производствена практика;

4. кратка характеристика на продукта, опаковка и листовка на хартиен и електронен носител;

5. експертно становище за качеството на продукта и професионална биография на експерта, който го е изготвил;

6. експертно становище за клиничната ефикасност на продукта и професионална биография на експерта, който го е изготвил;

7. експертно становище за безопасност на продукта и професионална биография на експерта, който го е изготвил;

8. периодичен доклад за безопасност за срока на валидност на лицензa."

2. Създават се нови ал. 5–9:

„(5) Българската агенция по безопасност на храните извършва служебно справка в базата данни на Европейския съюз (EudraGMP) относно наличие на актуален сертификат за съответствие с изискванията на Добрата производствена практика.

(6) Изпълнителният директор на БАБХ или оправомощено от него лице може по време на процедурата по ал. 4 да изиска от заявителя да представи и допълнителна писмена информация, свързана с продукта.

(7) В случаите по ал. 6 срокът по чл. 292а, ал. 1 спира да тече до представяне на изисканата информация.

(8) Когато заявителят не представи информацията по ал. 6 в срок до 180 дни от деня на поискването ѝ, изпълнителният директор на БАБХ или оправомощено от него лице със заповед прекратява процедурата по подновяване на лиценза и писмено уведомява заявителя.

(9) Заповедта по ал. 8 може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс."

3. Досегашната ал. 5 става ал. 10 и в нея след абревиатурата „БАБХ" се добавя „или оправомощено от него лице".

4. Досегашните ал. 6 и 7 стават съответно ал. 11 и 12.

5. Досегашната ал. 8 става ал. 13 и в нея след абревиатурата „БАБХ" се добавя „или оправомощено от него лице".

6. Досегашната ал. 9 става ал. 14.

§ 75. Създава се чл. 292а:

„Чл. 292а. (1) Изпълнителният директор на БАБХ или оправомощено от него лице в срок до 180 дни от подаване на заявлението по чл. 292, ал. 4 въз основа на становището на съответната комисия по чл. 286 подновява лиценза за употреба на ВМП или мотивирано отказва подновяването му.

(2) Изпълнителният директор на БАБХ или оправомощено от него лице отказва подновяването на лиценза за употреба на ВМП по ал. 1, когато съотношението полза/риск при употреба на ВМП е неблагоприятно при условията на употреба, при които е издаден лицензът."

§ 76. В чл. 293, ал. 2-4 след абревиатурата „БАБХ" се добавя „или от оправомощено от него лице".

§ 77. В чл. 294, ал. 2 след абревиатурата „БАБХ" се добавя „или оправомощено от него лице".

§ 78. В чл. 296, ал. 1 т. 6 се изменя така:

„6. представя в БАБХ актуализиран доклад за безопасност въз основа на докладите по т. 3–5, който включва научна оценка на съотношението полза/риск от употребата на ВМП, както следва:

а) на шест месеца - през първата и втората година след пускането на ВМП на пазара;

б) веднъж годишно - през третата и четвъртата година след пускането на ВМП на пазара;

в) след четвъртата година - на всеки три години, докато продуктът се предлага на пазара.“

§ 79. В чл. 297, ал. 4 след абревиатурата „БАБХ“ се добавя „или на оправомощено от него лице“.

§ 80. В чл. 298б, ал. 7 след думите „изпълнителният директор на БАБХ“ се добавя „или оправомощено от него лице“.

§ 81. В чл. 300 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 4 след думата „директор“ се добавя „или оправомощено от него лице“.

2. В ал. 5, 6 и 8 след абревиатурата „БАБХ“ се добавя „или оправомощено от него лице“.

3. В ал. 9, в основния текст след абревиатурата „БАБХ“ се добавя „или оправомощено от него лице“.

4. Създават се нови ал. 10 и 11:

„(10) Когато установи неточности и/или непълноти в документацията по ал. 1, изпълнителният директор на БАБХ или оправомощено от него лице изисква писмено от заявителя да представи допълнителна писмена информация в срок до 30 дни от получаване на искането. В този случай сроковете по ал. 4 и 9 спират да текат до представяне на информацията.

(11) Когато в срока по ал. 10 заявителят не представи изисканата информация, заявлението се оставя без разглеждане и процедурата се прекратява със заповед на изпълнителния директор на БАБХ или на оправомощено от него лице.“

5. Досегашната ал. 10 става ал. 12 и в нея, в основния текст накрая се добавя „или оправомощено от него лице“.

6. Досегашната ал. 11 става ал. 13 и в нея след думите „ал. 4 и 8“ се поставя запетая и се добавя „както и заповедта по ал. 11“.

§ 82. В чл. 303 накрая се добавя „или от оправомощено от него лице“.

§ 83. В чл. 306 се правят следните допълнения:

1. В ал. 1 след абревиатурата „БАБХ“ се добавя „или до оправомощено от него лице“.

2. В ал. 5 след абревиатурата „БАБХ“ се добавя „или оправомощено от него лице“.

§ 84. В чл. 309 се правят следните допълнения:

1. В ал. 1 накрая се добавя „или до оправомощено от него лице“.

2. В ал. 4 след абревиатурата „БАБХ“ се добавя „или оправомощено от него лице“.

§ 85. В чл. 310 след абревиатурата „БАБХ“ се добавя „или оправомощено от него лице“.

§ 86. В чл. 314, ал. 5 след абревиатурата „БАБХ“ се добавя „или оправомощено от него лице“.

§ 87. В чл. 315 се правят следните допълнения:

1. В ал. 4 накрая се добавя „или на оправомощено от него лице“.

2. В ал. 5 след абревиатурата „БАБХ“ се добавя „или оправомощено от него лице“.

§ 88. В чл. 316, в основния текст на ал. 1 и 2 след абревиатурата „БАБХ“ се добавя „или оправомощено от него лице“.

§ 89. В чл. 316а, ал. 1 и 2 след абревиатурата „БАБХ“ се добавя „или оправомощено от него лице“.

§ 90. В чл. 317 ал. 1 се изменя така:

“(1) Изпълнителният директор на БАБХ или оправомощено от него лице със заповед забранява употребата и търговията с партида/партиди от ВМП, без да отнема лицензa, и разпорежда на притежателя на лицензa за употреба на ВМП изтеглянето й/им от пазара, когато:

1. е налице едно от основанията по чл. 316, ал. 1, т. 1–4, 6, 10 и 11;

2. ветеринарномедицинският продукт е произведен или внесен в нарушение на изискванията на чл. 343 или 355.“

§ 91. В чл. 318, ал. 1 т. 1 накрая се поставя запетая и се добавя „ал. 1, т. 1“.

§ 92. В чл. 319, ал. 1 в основния текст след абревиатурата „БАБХ“ се добавя „или оправомощено от него лице“.

§ 93. В чл. 320а, ал. 1 след абревиатурата „БАБХ“ се добавя „или оправомощено от него лице“.

§ 94. В чл. 326 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1.

2. Създава се ал. 2:

„(2) Производството или вносът на ВМП по ал. 1, т. 5 се извършва само от лица, притежаващи лиценз за производство/внасяне на ВМП, издаден по реда на тази глава или съгласно законодателството на държава членка, държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или Конфедерация Швейцария."

§ 95. В чл. 328, в ал. 6 и 7 след абревиатурата „БАБХ" се добавя „или оправомощено от него лице".

§ 96. В чл. 329а, в ал. 3 след абревиатурата „БАБХ" се добавя „или оправомощено от него лице".

§ 97. В чл. 332, в ал. 7 след абревиатурата „БАБХ" се добавя „или оправомощено от него лице".

§ 98. В чл. 333, в ал. 6 след абревиатурата „БАБХ" се добавя „или оправомощено от него лице".

§ 99. В чл. 343 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 след абревиатурата „ВМП" се добавя „и/или активни субстанции" и накрая се добавя „или от оправомощено от него лице".

2. В ал. 2 след думата „разфасоване" се поставя запетая и се добавя „етикетиране".

3. Алинея 5 се изменя така:

„(5) Българската агенция по безопасност на храните въвежда в базата данни на Европейския съюз (EudraGMP) данните от лиценза за производство на ВМП."

§ 100. В чл. 346, ал. 2 думата „материали" се заменя със „суровини".

§ 101. В чл. 347 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1, в основния текст след абревиатурата „БАБХ" се добавя „или оправомощено от него лице".

2. В ал. 3 думите „180 дни" се заменят с „две години".

3. В ал. 4 накрая се добавя „или до оправомощено от него лице, което съдържа предложение за издаване на лиценз или отказ за издаването му".

4. В ал. 5 думите „180 дни" се заменят с „две години" и след абревиатурата „БАБХ" се добавя „или оправомощено от него лице".

§ 102. В чл. 348, ал. 1 след абревиатурата „БАБХ“ се добавя „или оправомощено от него лице“.

§ 103. В чл. 348а се правят следните допълнения:

1. В ал. 1 след думите „изпълнителният директор на БАБХ“ се добавя „или оправомощено от него лице“.

2. В ал. 2 след абревиатурата „БАБХ“ се добавя „или оправомощено от него лице“.

§ 104. В чл. 349 след думите „фармацевтични форми“ се добавя „и/или активни субстанции“.

§ 105. В чл. 351, ал. 3 и 4 след абревиатурата „БАБХ“ се добавя „или оправомощено от него лице“.

§ 106. В чл. 352 се правят следните допълнения:

1. В ал. 1 след абревиатурата „БАБХ“ се добавя „или оправомощено от него лице“.

2. В ал. 2:

а) в основния текст след абревиатурата „БАБХ“ се добавя „или оправомощено от него лице“;

б) създава се т. 4:

„4. спре действието на сертификата за Добра производствена практика по чл. 388а или да го измени, като изключи от неговия обхват определена фармацевтична форма или дейност.“

§ 107. Член 352а се изменя така:

„Чл. 352а. Когато от изпълнителния директор на БАБХ или от оправомощено от него лице е издадена заповед за промяна в обхвата на лицензa за производство на ВМП, лицензът се преиздава и промяната се вписва в регистъра по чл. 350, ал. 1.“

§ 108. В чл. 353а, ал. 6 след абревиатурата „БАБХ“ се добавя „или оправомощено от него лице“.

§ 109. В чл. 356 се правят следните допълнения:

1. В ал. 3 накрая се поставя запетая и се добавя „или когато за обекта е издаден сертификат за Добра производствена практика от държава членка, държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или Конфедерация Швейцария“.

2. В ал. 4 след думите „по реда на“ се добавя „чл. 351 и“.

§ 110. В чл. 363 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 накрая се добавя „или от оправомощено от него лице“.

2. В ал. 4 думите „към обектите“ се заличават.

§ 111. В чл. 365 се правят следните допълнения:

1. В ал. 1 след абревиатурата „БАБХ“ се добавя „или оправомощено от него лице“.

2. В ал. 4 накрая се добавя „или до оправомощено от него лице“.

3. В ал. 5 след абревиатурата „БАБХ“ се добавя „или оправомощено от него лице“.

4. В ал. 8 след абревиатурата „БАБХ“ се добавя „или оправомощено от него лице“.

§ 112. В чл. 368 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1, т. 2:

а) в буква „а“ думите „по чл. 366, ал. 2, т. 2,4 и 5“ се заменят с „по чл. 366, ал. 2, т. 2 и 4“;

б) в буква „б“ накрая се поставя запетая и се добавя „както и в списъка на фармакологичните групи ВМП и/или активните субстанции, с които се търгува“.

2. В ал. 3, 5 и 6 след абревиатурата „БАБХ“ се добавя „или оправомощено от него лице“.

§ 113. В чл. 369 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думите „други лица“ се заменят със „собственици или ползватели на животновъдни обекти“.

2. Създава се нова ал. 4:

„(4) Доставката на ВМП по лекарско предписание в животновъдни обекти по ал. 1 се извършва при условията на чл. 374, ал. 1–3. Първият екземпляр от рецептата се съхранява в обекта за търговия на едро, а вторият – от собственика или ползвателя на животновъдния обект, за срок 5 години от датата на изпълнението ѝ.”

3. Досегашната ал. 4 става ал. 5.

§ 114. В чл. 370, в ал. 2 след абревиатурата „БАБХ“ се добавя „или оправомощено от него лице“.

§ 115. В чл. 371 се правят следните допълнения:

1. В ал. 1, т. 1-4 накрая се добавя „и/или активната субстанция“.

2. В ал. 3 след абревиатурата „ВМП“ се добавя „и/или активни субстанции“.

§ 116. В чл. 373, ал. 1 накрая се добавя „или оправомощено от него лице“.

§ 117. В чл. 374 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 3 думата „лечение“ се заменя с „лечебно или профилактично третиране, провеждано от ветеринарния лекар по ал. 2“.

2. В ал. 4 след думата „лечение“ се добавя „или профилактика“.

§ 118. В чл. 376 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думите „оправомощено от него лице“ се заменят с „оправомощен от него директор на съответната ОДБХ“.

2. В ал. 3 накрая се добавя „или до оправомощено от него лице“.

3. В ал. 4 и 7 след абревиатурата „БАБХ“ се добавя „или оправомощено от него лице“.

§ 119. В чл. 378, ал. 1 след абревиатурата „БАБХ“ се добавя „или оправомощено от него лице“.

§ 120. В чл. 379 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 4 след думите „по ал. 1, т. 1“ се добавя „и т. 2, буква „б“, а след абревиатурата „БАБХ“ се добавя „или оправомощено от него лице“.

2. В ал. 6 думите „ал. 1“ се заменят с „ал. 2“, а след абревиатурата „БАБХ“ се добавя „или оправомощено от него лице“.

§ 121. В чл. 380, ал. 1 се правят следните изменения и допълнения:

1. В т. 4 думите „и купувача“ се заменят с „на ВМП“.

2. В т. 5 накрая се поставя запетая и се добавя „както и на купувача на ВМП, за който е издадена рецептата“.

§ 122. В чл. 383, ал. 1, в основния текст след абревиатурата „БАБХ“ се добавя „или оправомощено от него лице“.

§ 123. В чл. 388, ал. 3 след думите „на дребно“ се добавя „и на едро“.

§ 124. В чл. 388а, ал. 1 след абревиатурата „БАБХ“ се добавя „или оправомощено от него лице“.

§ 125. В чл. 389, ал. 2, т. 2 след абревиатурата „БАБХ“ се добавя „или оправомощено от него лице“.

§ 126. В чл. 415 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 числата „50“ и „200“ се заменят съответно с „500“ и „1000“, а числата „300“ и „500“ – съответно с „2000“ и „4000“.

2. В ал. 2 числата „1000“ и „2000“ се заменят съответно с „2000“ и „5000“, а числата „2000“ и „4000“ – съответно с „3000“ и „7000“.

3. В ал. 4 числата „10 000“ и „20 000“ се заменят съответно с „20 000“ и „30 000“, а числата „20 000“ и „40 000“ – съответно с „30 000“ и „50 000“.

§ 127. В чл. 416, ал. 1 числата „21–23“ се заменят с „21 и 22“.

§ 128. Създава се чл. 416а:

„Чл. 416а. (1) Собственик на селскостопански животни, който надвиши определения капацитет на животновъден обект, съгласно наредбите, издадени на основание чл. 137, ал. 10, се наказва с глоба от 200 до 500 лв., а при повторно нарушение – от 500 до 1000 лв.

(2) Когато нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция от 500 до 3000 лв., а при повторно нарушение – от 3000 до 6000 лв.”

§ 129. В чл. 417, ал. 1 думите „чл. 132, ал. 1, т. 1-3, 5, 10, 11,13, 15-20 и 24” се заменат с „чл. 132, ал. 1, т. 1-3, 5, 10, 11, 13, 15, 20, 24 и 25”.

§ 130. Член 418 се изменя така:

„Член 418. Длъжностно лице, което не изпълни задължение по чл. 133, се наказва с глоба от 300 до 500 лв., а при повторно нарушение – от 500 до 800 лв.“

§ 131. Създава се чл. 419а:

„419а. Ветеринарен лекар, който не изпълни задължение по чл. 137б, ал. 5, се наказва с глоба от 400 до 2000 лв., а при повторно нарушение – от 2000 до 4000 лв.“

§ 132. В чл. 420 , ал. 1 думите „и 16“ се заменят с „16 и 17“ и пред тях се поставя запетая.

§ 133. В чл. 420а, ал. 1 след думите „т. 1“ се добавя „1а“ и се поставя запетая.

§ 134. Създават се чл. 421а и 421б:

„Чл. 421а. (1) Който възпрепятства изпълнението на мярка по чл. 140, ал. 1, се наказва с глоба от 500 до 1000 лв., а при повторно нарушение – от 1500 до 3000 лв.

(2) Когато нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция от 3000 до 4000 лв., а при повторно нарушение – от 4000 до 5000 лв.

Чл. 421б. (1) Който наруши изпълнението на мерките по чл. 142, ал. 1, се наказва с глоба от 500 до 1000 лв., а при повторно нарушение – от 1500 до 3000 лв.

(2) Когато нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция от 3000 до 4000 лв., а при повторно нарушение – от 4000 до 5000 лв.”

§ 135. В чл. 442, ал. 1 след думите „по чл. 229, ал. 1” се добавя “или без регистрация по чл. 229а”.

§ 136. В чл. 442а ал. 1 се изменя така:

„(1) Който наруши чл. 51б, ал. 1, се наказва с глоба от 500 до 2500 лв., а при повторно нарушение – от 3000 до 5000 лв.“

§ 137. В чл. 442в думата „отрази” се заменя с „подаде данни за отразяване”.

§ 138. Създава се чл. 442т:

“Чл. 442т. Който наруши изискванията на чл. 229б, се наказва с имуществена санкция в размер от 300 до 500 лв., а при повторно нарушение – от 500 до 1000 лв.”

§ 139. Член 443 се изменя така:

“Чл. 443. (1) Който транспортира странични животински продукти и продукти, получени от тях, в нарушение на чл. 245, се наказва с глоба от 100 до 400 лв., а при повторно нарушение – от 400 до 1000 лв.

(2) Когато нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция от 1000 до 2000 лв., а при повторно нарушение – от 2500 до 4000 лв.”

§ 140. В чл. 444 думите „и в сроковете, посочени в наредбата по чл. 66, ал. 2" се заличават.

§ 141. В чл. 446 думите „посочено в наредба по чл. 66, ал. 2" се заменят с „по чл. 66" и запетаите пред и след тях се заличават.

§ 142. Създават се чл. 446а и 446б:

„Чл. 446а. (1) Който обработва и/или обезврежда СЖП в обекти, които не са регистрирани по реда на този закон, се наказва с глоба от 2000 до 3000 лв., а при повторно нарушение – от 3000 до 5000 лв.

(2) Когато нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция от 3000 до 5000 лв., а при повторно нарушение – от 5000 до 10 000 лв.

Чл. 446б. Собственик или ползвател на мобилна инсталация, който наруши изискванията на чл. 259а, ал. 5, се наказва с имуществена санкция от 300 до 500 лв., а при повторно нарушение - от 500 до 1500 лв."

§ 143. Член 448 се отменя.

§ 144. Създава се чл. 449а:

„Чл. 449а. (1) Който отглежда селскостопански животни в нерегистриран по реда на чл. 137 животновъден обект, се наказва с глоба от 300 до 1000 лв., а при повторно нарушение – от 1000 до 3000 лв.

(2) Когато нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция от 1000 до 2000 лв., а при повторно нарушение – от 2000 до 4000 лв."

§ 145. В чл. 449г, ал. 1 думите "сключи договор" се заменят с "предава СЖП".

§ 146. В чл. 450 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се ал. 1:

„(1) Който без лиценз произвежда, съхранява или продава ВМП или предлага за употреба или съхранява нелицензиран за употреба ВМП, се наказва с глоба в размер от 1500 до 3000 лв., а при повторно нарушение – от 3000 до 6000 лв."

2. Досегашният текст става ал. 2 и се изменя така:

„(2) Когато нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция от 2000 до 5000 лв., а при повторно нарушение – от 5000 до 10 000 лв."

§ 147. В чл. 452 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думите „50 до 100 лв.“ се заменят с „300 до 500 лв.“, а думите „200 до 500 лв.“ се заменят с „500 до 1000 лв.“

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Управител на обект за търговия на едро или обект за търговия на дребно с ВМП, който не изпълни задължение, съответно по чл. 369, ал. 4 или чл. 374, ал. 5, се наказва с глоба в размер от 200 до 400 лв., а при повторно нарушение – от 400 до 800 лв.“

3. В ал. 3 след думите „задължението по“ се добавя „чл. 369, ал. 4 или“, числото „50“ се заменя със „100“, а числото „100“ се заменя с „200“.

§ 148. Член 453 се отменя.

§ 149. В чл. 454, ал. 1 числото „1500“ се заменя с „2000“.

§ 150. Член 460 се отменя.

§ 151. Създава се чл. 465а:

„Чл. 465а. Притежател на лиценз за употреба на ВМП, който не изпълни задължение по чл. 297, ал. 1–4, се наказва с имуществена санкция от 1000 до 3000 лв., а при повторно нарушение – от 3000 до 5000 лв.”

§ 152. В чл. 469, ал. 1 след думата „закон“ се добавя „или наложена мярка по чл. 138 от Регламент (ЕС) 2017/625“.

§ 153. Член 470 се изменя така:

„Чл. 470. (1) Който не оказва съдействие на ветеринарномедицински контролен орган при осъществяване на правомощията му и в нарушение на чл. 15, параграфи 2 и 3 от Регламент (ЕС) 2017/625, се наказва с глоба от 100 до 300 лв., а при повторно нарушение - от 300 до 500 лв.

(2) Когато нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция от 800 до 1500 лв., а при повторно нарушение - от 1500 до 3000 лв.“

§ 154. Член 471 се изменя така:

„Чл. 471. (1) Който възпрепятства ветеринарномедицински контролен орган при осъществяване на правомощията му и при неосигуряване на достъп в нарушение на чл. 15, параграф 1 на Регламент (ЕС) 2017/625, се наказва с глоба от 1000 до 2000 лв., а при повторно нарушение – от 1500 до 3000 лв.

(2) Когато нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция от 3000 до 7000 лв., а при повторно нарушение – от 7000 до 15 000 лв.“

§ 155. Създават се чл. 471б–471д:

„Чл. 471б (1) Който наруши изискване по чл. 11, параграф 1, както и по чл. 12, 13 или 14 от Регламент (ЕО) № 1069/2009, без да се ползва от дерогация по чл. 16, чл. 17, чл. 18 и/или чл. 19 от Регламента, се наказва с глоба от 1000 до 2000 лв., а при повторно нарушение – от 2500 до 3500 лв.

(2) Когато нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция от 2000 до 3000 лв., а при повторно нарушение – от 3500 до 5000 лв.

Чл. 471в (1) Който наруши изискванията на чл. 21 от Регламент (ЕО) № 1069/2009, без да се ползва от дерогация по чл. 19 от Регламента, се наказва с глоба от 500 до 1500 лв., а при повторно нарушение – от 2000 до 3000 лв.

(2) Когато нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция от 1500 до 3000 лв., а при повторно нарушение – от 3000 до 5000 лв.

Чл. 471г. Който не прилага изискванията за проследяване на странични животински продукти и продукти, получени от тях, предвидени в чл. 22 от Регламент (ЕО) № 1069/2009, се наказва с имуществена санкция от 2000 до 4000 лв., а при повторно нарушение – от 4000 до 6000 лв.

Чл. 471д. Който не прилага и/или не поддържа процедури за самоконтрол в обекти за преработка или обезвреждане на странични животински продукти и продукти, получени от тях, предвидени в чл. 28 от Регламент /ЕО/ № 1069/2009, се наказва с имуществена санкция от 1000 до 2000 лв., а при повторно нарушение – от 2500 до 5000 лв.“

§ 156. Създава се чл. 471е:

„Чл. 471е. (1) За други нарушения на Регламент (ЕС) 2017/625, както и на актове по прилагането му се налага глоба от 200 до 1000 лв., ако не е предвидено по-тежко наказание.

(2) Когато нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция от 1000 до 2000 лв., а при повторно нарушение - от 10 000 до 20 000 лв.“

§ 157. В чл. 472 ал. 3 се отменя.

§ 158. В Допълнителните разпоредби се правят следните изменения и допълнения:

1. В § 1:

а) точки 37, 72, 82, 87, 101, 104 и 117 се отменят;

б) точка 56 се изменя така:

„56. „Независим оценител по Закона за независимите оценители" е оценител, вписан в Регистъра по чл. 15 от Закона за независимите оценители, както и дружество на независим оценител по чл. 17 от Закона за независимите оценители. Независимите оценители изготвят оценителски доклади съгласно Българските стандарти за оценяване на основание на Закона за независимите оценители.";

в) създава се т. 104б:

„104б. „Субстанция в състава на ВМП по чл. 326, т. 5, чиято употреба подлежи на ветеринарен контрол" е всяка субстанция, за която е налице едно от следните условия:

а) включена е в таблица 2 „Забранени субстанции" от приложението на Регламент (ЕС) № 37/2010;

б) включена е в приложение № 2 „Списък II – Вещества с висока степен на риск, намиращи приложение в хуманната и ветеринарната медицина" или в приложение № 3 „Списък III – Рискови вещества" към Наредбата по чл. 3, ал. 2 и 3 от Закона за контрол върху наркотичните вещества и прекурсорите.";

г) създават се т. 126, 127 и 128:

„126. „Лично стопанство" е животновъден обект по смисъла на т. 47 от Допълнителните разпоредби на Закона за животновъдството.

127. „Биосигурност" е комплекс от управленски и физически мерки, които намаляват риска от проникването, развитието и разпространението на болестите по животните.

128. „Животни, представляващи епизоотиен риск" са неидентифицирани животни, с неизяснен произход, отглеждани в нерегистриран обект."

2. Създава се § 1а:

„§ 1а. За целите на този закон се прилагат и дефинициите, определени в Регламент (ЕС) № 2017/625, с изключение на чл. 3, т. 16, 17, 18, 21, 33, 36."

3. Създава се § 2а:

„§ 2а. Този закон въвежда изискванията на чл. 36, параграф 2, чл. 37, параграф 1, чл. 40, параграф 3, чл. 41 и чл. 44, параграф 3 от Директива 2010/63/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 22 септември 2010 година относно защитата на животните, използвани за научни цели (ОВ, L 276 от 20.10.2010 г.)“.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 159. В Закона за държавните резерви и военновременните запаси (обн., ДВ, бр. 9 от 2003 г.; попр., бр. 37 от 2003 г.; изм. и доп., бр. 19, 69 и 105 от 2005 г., бр. 30 и 102 от 2006 г., бр. 54 от 2008 г., бр. 35 от 2009 г., бр. 16 от 2010 г., бр. 15 от 2013 г., бр. 57 от 2015 г. и бр. 58 от 2017 г.), в чл. 2, ал. 1 след думата „имущество“ се поставя запетая и се добавя „дезинфектанти, средства за дератизация и дезинсекция, защитни облекла в случаи на ограничаване и ликвидиране на болести по животните и зоонози“.

§ 160. В едногодишен срок от влизането в сила на този закон всички лични стопанства за отглеждане на селскостопански животни в страната се регистрират в съответствие с изискванията на чл. 137, ал. 11.

§ 161. Договорите, сключени по чл. 137а и 137б се прекратяват от датата на влизането в сила на този закон.

§ 162. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в „Държавен вестник“.

Законът е приет от 44-ото Народно събрание на …… 2020 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:

(Цвета Караянчева)

М О Т И В И

към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за ветеринарномедицинската дейност

Законопроектът предвижда актуализиране на националните мерки и решаване на някои спешни въпроси с оглед на актуалната епизоотична обстановка в държавата. Необходимо е да се отстранят съществуващи пропуски в регулирането на обществените отношения, свързани с осъществяването на ветеринарномедицинските дейности.

Предвидените промени са в следните направления:

1. Прилагане на ефективен официален контрол по отношение на неприложени профилактични ветеринарномедицински мерки, мерки за ликвидиране на възникнали болести и при проследяване на нерегистрирани животновъдни обекти и неидентифицирани животни.

2. Облекчаване на режима за регистрация на личните стопанства.

3. Създаване на условия за провеждане на адекватна профилактика на икономически важните болести по животните и по-ефективна организация за бързо овладяване на възникнали огнища на заболявания.

4. Създаване на възможност за възлагане за изпълнение на мерките при ограничаване и ликвидиране на болест на изпълнител, различен от служителите на БАБХ.

5. Подобряване на организацията на ветеринарномедицинското обслужване на животните, отглеждани в лични стопанства, чрез въвеждане на териториален принцип при сключване на договорите с регистрирани ветеринарни лекари за изпълнение на мерките по Програмата за профилактика, надзор, контрол и ликвидиране на болести по животните и зоонози. С цел осигуряване на биосигурност във фермите не се позволява на регистрирани ветеринарни лекари, сключили договори за профилактика, лечение и диагностика на болестите по животните и за изпълнение на мерките по програмата за профилактика, надзор, контрол и ликвидиране на болести по животните и зоонози със собственици или ползватели на ферми, да сключват такива договори със собственици или ползватели на лични стопанства.

6. Липса на актуален начин за определяне на цени за обезщетения на засегнатите от епизоотични рискове собственици на животни.

7. Допълване задълженията на местната власт при констатиране на заболяване, с цел по-добра координация и своевременно предприемане на мерки за ограничаване на разпространението и ликвидиране на заболяванията.

8. Отстраняването на пропуски и неясноти в правната рамка, затрудняващи дейността на компетентния орган и оказващи негативно въздействие върху лицата, свързани с лицензирането, употребата, производството и търговията на едро и дребно с ветеринарномедицински продукти.

Промените имат за цел да гарантират здравето на животните и хората в България, както и да осигуряват свободното движение на животни и животински продукти на територията на държавите - членки на Европейския съюз (ЕС).

Приложимото европейско законодателство дава възможност на отделните държави членки да предприемат мерки на национално ниво с цел доизясняване и доразвиване на правилата на ЕС.

С промените се въвеждат национални мерки, свързани с регламентирането на изискванията към собствениците и ползвателите на животновъдни обекти и кметовете и кметските наместници.

Допълнените задължения на собствениците са по отношение на спазване на изискванията за идентификация на животните, опазване на здравословното състояние, спазване на изискванията за хуманно отношение към тях, документиране на движението от и към животновъдните обекти, създаване и изпълнение на програми за самоконтрол на болести, спазване на определени изисквания при населване на животновъдните обекти и прилагане на спешни мерки при констатиране на заразна болест в обектите.

Въвеждането на допълнителни задължения на кметовете и кметските наместници е с оглед на предприемане на мерки за намаляване на риска от възникване и разпространение на заразни болести по животните, а в случаи на възникване на такива - оказване на съдействие на органите на БАБХ при прилагането на мерки за тяхното ограничаване и ликвидиране.

При прилагането на разпоредбата на чл. 133 от действащия Закон за ветеринарномедицинската дейност (ЗВД) се установява, че тя не е достатъчно ефективна за осъществяване на координирани и навременни действия от страна на местните власти при прилагането на мерките за недопускане възникването на болести по животните, както и за тяхното ограничаване и ликвидиране.

Със законопроекта ще се осигури възможност на БАБХ да възлага на други лица изпълнението на някои от мерките при ограничаване и ликвидиране на болестите по животните. Целта на промяната е компетентният орган да може да прояви гъвкавост при констатиране на заболяване на фона на намаления специализиран административен капацитет, с който разполага. Обучени хора ще организират и провеждат изпълнението на тези мерки, а ветеринарните лекари ще извършат епизоотичните проучвания за определяне и контролиране на всички възможни рискове. Това ще регламентира правилно разпределяне на задълженията и отговорностите, което ще повиши ефективността на прилагания официален контрол.

Налага се да бъде подобрена организацията на ветеринарномедицинското обслужване на животните, осъществявано от регистрираните ветеринарни лекари. Въвеждането на териториален принцип при сключване на договори с регистрираните ветеринарни лекари за изпълнение на мерките по Програмата за профилактика, надзор, контрол и ликвидиране на болести по животните и зоонози в личните стопанства ще гарантира ветеринарномедицинското обслужване на всички животни на територията на дадено населено място. Предвижда се честотата на посещенията в обектите да бъде определена в специална процедура, както и други условия, при които ще се организира и провежда ветеринарномедицинското обслужване, за да се постигне по-голяма степен на профилактика и опазване здравето на животните и хората.

Към настоящия момент обезщетението за умрели, унищожени и принудително заклани животни трябва да се изчислява на базата на „пазарни цени“, което затруднява до голяма степен органите на БАБХ при изпълнение на задължението за определяне размера на обезщетението. Националният статистически институт (НСИ) не събира данни за всички отгледани и произведени в България селскостопански животни и продукти, а само за тези със значителен дял в селскостопанското производство. Изследването на „цените на производител“ се извършва и публикува тримесечно, поради което в повечето случаи подаваната информация не се отнася за месеца, който предхожда възникването на болестта, каквото е изискването на ЗВД. В тях не

се включват разходи за доставка, транспорт, данъци (в т.ч. ДДС), субсидии (ако има такива) и др.

В съответствие с указания на Европейската Комисия към държавите членки (SANCO/11385/2014 Rev6), публикувани на сайта на Комисията, за изплащане на компенсации при прилагане на спешни ветеринарни мерки, допустими за компенсация са само животни, умрели след датата на съмнение за възникване на заболяване в съответния животновъден обект, а не всички умрели животни, диагностицирани от определените болести, както е регламентирано в чл. 141 от действащия ЗВД. С предложените промени се цели своевременното известяване от страна на собствениците на животни при възникване на съмнение за заболяване и съответно предприемане на навременни мерки от страна на компетентния орган за ограничаване на разпространението му. Въвежда се коефициент на редукция върху размера на обезщетението, като условията за налагането му ще бъдат определени в подзаконов нормативен акт.

Във връзка с получено в Министерството на земеделието, храните и горите запитване от Генерална дирекция „Околна среда“ към Европейската комисия относно транспонирането в националното законодателство на Република България на Директива 2010/63/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 22 септември 2010 г. относно защитата на животните, използвани за научни цели, е предвидено да се въведе допълнение в реда за издаване и в основанията за отнемане на разрешения за използване на животни в опити.

Към настоящия момент не са предвидени случаи за заличаване на регистрацията и обезсилване на удостоверението за регистрация на транспортни средства за превозване на суровини и храни от животински произход, странични животински продукти и продукти, получени от тях. Тази празнота създава затруднения в практиката, когато се налага, поради обективни причини или при нарушения на ветеринарномедицинските изисквания да се прекрати действието на удостоверението за регистрация на тези превозни средства. В тази връзка се предлага създаването на нов чл. 246а, в който изчерпателно са разписани всички хипотези за заличаване на регистрацията на транспортните средства и обезсилване на удостоверението, което е издадено. Предвидено е заличаването да се извършва със заповед на директора на съответната областна дирекция по безопасност на храните, на чиято територия се намира седалището на превозвача. При заличаване на регистрацията е предвидена възможност за защита на правата на засегнатите лица по съдебен ред.

Във връзка с необходимостта от повишаване на контрола върху дейността на мобилните инсталации (инсинератори) за обезвреждане на странични животински продукти трябва да се въведе задължение на собствениците и/или ползвателите им за уведомяване на органите на БАБХ за времето и мястото, на което ще осъществяват дейността си.

Таксата за обезвреждане на труповете на умрели животни, предвидена в ал. 4 на чл. 275, е въведена през 2016 г. и е определена в раздел II, чл. 39, т. 7 от Тарифата за таксите, които се събират от Българската агенция по безопасност на храните (одобрена от Министерския съвет и обнародвана в „Държавен вестник", бр. 69 от 2016 г.). На това основание и в момента се събират такива такси, поради което не се предвижда да окаже влияние върху приходната част на бюджета. Таксата е изготвена в съответствие на разпоредбите на Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност и на базата на извършен анализ на компонентите, формиращи разходите, и използване на единна методология за определяне на цените при разходоориентиран принцип. Разходите са за сметка на собственика и в зависимост от вида и броя на животните са в размер от 3 до 30 лева за календарна година. Стойността на извършената услуга за обезвреждане на труповете на умрели животни многократно надвишава размера на таксата по чл. 275, ал. 4. Основанието за въвеждане на таксата е спазване на изискванията на Регламент (ЕС) № 702/2014 на Комисията от 25 юни 2014 година относно деклариране на някои категории помощи в секторите на селското и горското стопанство и в селските райони за съвместими с вътрешния пазар. Изискванията на европейското законодателство в областта на държавните помощи определят процентното съотношение между размера на средствата, отпуснати под формата на държавна помощ, и средствата, които трябва да се заплащат от собственика или от ползвателя на животновъдния обект. С въвеждането на законовото основание за тази такса се изпълнява изискването на европейското законодателство за нотификация на държавната помощ за обезвреждане на трупове на мъртви животни, а именно - част от разходите да бъдат за сметка на собствениците или ползвателите на животновъдните обекти.

По отношение на контрола, който се осъществява на ветеринарномедицинските продукти (ВМП), е необходимо детайлизиране на процедури, свързани с определяне на срокове за извършване на определени действия или въздържане от такива, свързани с прилагането на процедурите по лицензиране на употребата, производството, търговията на едро и дребно с ВМП.

Също така трябва да се определят изискванията към документацията, която притежател на лиценз за употреба на ВМП следва да предостави на БАБХ при подновяването му, както и сроковете, в които изпълнителният директор на БАБХ е необходимо да се произнесе за подновяването на лиценза.

Необходимо е да бъдат въведени минимални регулаторни изисквания по отношение на производството на активните субстанции, влизащи в състава на ВМП, попадащи в обхвата на чл. 326, т. 5 от ЗВД, с цел намаляване на вероятността употребата им да създава риск за здравето на хората и животните.

За да се осигури намаляване на административната тежест на производителите и вносителите на ВМП, отпада провеждането на инспекции от служители на БАБХ за спазване на изискванията за Добрата производствена практика в обекти за производство на ВМП, на които е издаден сертификат за Добра производствена практика от компетентния орган на държава членка, държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или Конфедерация Швейцария.

Текстът, който предвижда задължение на БАБХ да въвежда в базата данни на Европейския съюз (EudraGMP) данните от издадените лицензи за производство на ВМП, трябва да бъде прецизиран.

Някои от текстовете от действащия ЗВД, касаещи търговията на едро и на дребно с ВМП, следва да бъдат коригирани с цел подобряване на контрола върху употребата на ВМП по лекарско предписание.

За неизпълнение на някои регламентирани в действащия закон задължения на физически и юридически лица не са предвидени административни наказания. Такива наказания не са предвидени и за нарушение и на някои от разпоредбите на регламентите на Европейския съюз в областта на ветеринарното законодателство, които съгласно чл. 288 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) подлежат на директно прилагане от всички държави членки.

От друга страна, размерите на някои от предвидените в действащия закон глоби и имуществени санкции са твърде ниски и не могат да постигнат една от целите на административното наказание, а именно - да мотивира лицата, чиято дейност се регулира от разпоредбите на ЗВД, да спазват установения в страната правов ред. Това налага създаване на нови административнонаказателни разпоредби, както и промяна в някои от действащите - по отношение на размера на санкциите. Очаква се промяната в размера на глобите и имуществените санкции да има дисциплиниращ ефект, а не да доведе до реално увеличаване на събираните такива.

С постигането на посочените резултати ще се повиши ефективността на официалния контрол, осъществяван при опазването на здравето на животните и хората.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Бойко Борисов)

Приложение № 1

към чл. 16 от Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието

Формуляр за частична предварителна оценка на въздействието* (Приложете към формуляра допълнителна информация/документи)	
Институция: Министерство на земеделието, храните и горите	**Нормативен акт: Закон за изменение и допълнение на Закона за ветеринарномедицинска дейност**
За включване в законодателната/ оперативната програма на Министерския съвет за периода: 01.07.2019 г. – 31.12.2019 г.	
Контакт за въпроси: д-р Ралица Ранкова	**Телефон: 02/985 11 852**

1. Дефиниране на проблема:

Непълнотите в регулирането на обществените отношения, свързани с осъществяването на ветеринарномедицинската дейност, необходимостта от нова организация на официалния контрол на териториален принцип и липсата на идентификация на животните отглеждани в личните стопанства налагат промени в Закона за ветеринарномедицинската дейност (ЗВД), обнародван през 2006 г.

Налага се осъвременяване на политиките при упражняване на официалния контрол и последователно актуализиране на функциите на националния компетентен контролен орган – Българска агенция по безопасност на храните (БАБХ).

За предприемането на конкретни мерки и действия за превенция на новите за държавата ни екзотични и особено опасни болести с цел намаляване на икономическите загуби в различните отрасли на животновъдството от голямо значение е познаването на особеностите в тях и идентифициране на основните им проблеми.

Селскостопански животни в страната се отглеждат в различни видове обекти. Структурата на фермите е специфична в различните отрасли на животновъдството и те може да се определят най-общо като обекти от индустриален вид (както при свине и птици), фамилни ферми и лични стопанства (обект тип „заден двор"). Броя на животните е неравномерно разпределен в различните категории животновъдни обекти, респективно прилаганите стандарти на управление и контрол на болести (мерки за биосигурност) също са различни.

Съгласно чл. 51, ал. 1 от ЗВД животните подлежат на официална идентификация, а животновъдните обекти - на регистрация по реда на чл. 137 в БАБХ. Всички

регистрирани обекти с епизоотично значение на територията на страната се въвеждат в Интегрираната информационна система (ИИС) на БАБХ – ВетИС. Животновъдните обекти се регистрират по реда на чл. 137 от ЗВД. Обекти с капацитет за по-малък брой животни, определени в обхвата на Наредба № 44 от 2006 г. за ветеринарномедицинските изисквания към животновъдните обекти се регистрират, като лични стопанства.

Целта е да се осъществи регистриране на всички животновъдни обекти и идентифициране на всички животни, независимо дали притежават и прилагат строги мерки на биосигурност.

Изменението и допълнението на Закона за ветеринарномедицинската дейност цели да реши някои спешни въпроси с оглед актуалната епизоотична обстановка в държавата. Предвидените промени са в следните направления:

1. Прилагане на ефективен официален контрол по отношение на неприложени профилактични ветеринарномедицински мерки, мерки за ликвидиране на възникнали болести и при проследяване на нерегистрирани животновъдни обекти и неидентифицирани животни;
2. Облекчаване на режима за регистрация на личните стопанства;
3. Създаване на условия за провеждане на адекватна профилактика на икономически важните болести по животните и по-ефективна организация за бързо овладяване на възникнали огнища на заболявания;
4. Създаване на възможност за възлагане за изпълнение на мерките при ограничаване и ликвидиране на болест на изпълнител, различен от служителите на БАБХ;
5. Липса на актуален начин за определяне на цени за обезщетения на засегнатите от епизоотични рискове собственици на животни;
6. Допълване задълженията на местната власт при констатиране на заболяване, с цел по-добра координация и своевременно предприемане на мерки за ограничаване разпространението и ликвидиране на заболяванията;
7. Отстраняването на пропуски и неясноти в правната рамка, затрудняващи дейността на компетентния орган и оказващи негативно въздействие върху лицата, свързани с лицензирането, употребата, производството и търговията на едро и дребно с ветеринарномедицински продукти.

1.1. Кратко опишете проблема и причините за неговото възникване. Посочете аргументите, които обосновават нормативната промяна.

Голяма част от стопаните, отглеждащи селскостопански животни в лични стопанства не регистрират своите животновъдни обекти и по този начин избягват идентифицирането на животните им. Това оказва негативно въздействие върху ефективността на упражнявания официален контрол, както при прилагането на превантивни мерки, така и при провеждане на епидемиологично проучване и анализ при наличие на огнище. Съществуването на животни извън системата за идентификация

създава невъзможност за прилагане на профилактични ветеринарномедицински мерки и мерки за ограничаване и ликвидиране на възникнали болести по животните на всички животни на територията на държавата.

Мерките за биосигурност представляват комплекс от управленски и физически мерки, които намаляват риска от проникването, развитието и разпространението на болестите по животните и служат за предотвратяване навлизането на болестотворни агенти в стопанството и разпространението им във фермите. Прилагането им е от важно значение за въвеждането и разпространението на различните патогени във всеки животновъден обект. В настоящият момент приложението им в различните категории обекти е заложено в различна степен, като в личните стопанства са в ниска или никаква степен. Поради този факт личните стопанства представляват потенциален риск за разпространение на патогенни агенти и резервоар за съхранение на болести по животните и хората.

Друг основен проблем свързан със собствениците и ползвателите на животновъдни обекти е липсата на задълбочени знания относно действащите нормативни изисквания от европейското и националното законодателство, както и специфични познания във връзка с отглежданият от тях вид животни. Необходимо е и да бъдат допълнени техните задължения с оглед повишаване на контрола по отношение на спазването на изискванията за идентификация на животните им, опазване на здравословното им състояние, изискванията за хуманно отношение към тях, документиране на движението им от и към животновъдните обекти, изпълнение на програми за самоконтрол на болести, населване на животни и прилагане на спешни мерки при констатиране на заразна болест в обектите им.

С оглед на усложнената епизоотична обстановка на територията на цяла Европа е необходимо всички заинтересовани страни редовно да актуализират своите знания и компетентност в изпълнение на установените правила за профилактика и контрол на болестите от значение за Съюза.

Съгласно чл. 117, ал.1 от ЗВД при осъществяване на контрол по здравеопазването на животните БАБХ прилага определени мерки за профилактика, ограничаване и ликвидиране на болестите по животните. Тези мерки са доказали своя задължителен характер, но при тяхното изпълнение, контролният орган среща редица трудности, отнасящи се до организацията на работния процес, което оказва негативно влияние върху качеството и времето за изпълнението им. Липсата на възможност за възлагане изпълнението на мерките при ограничаване и ликвидиране на болест на изпълнител, различен от служителите на БАБХ, ограничава компетентния орган и не му позволява да прояви гъвкавост на фона на намаленият специализиран административен капацитет, с който разполага.

Необходимо е по-детайлно регламентиране на задълженията на кметовете и кметските наместници с оглед предприемане на мерки за намаляване на риска от възникване и разпространение на заразни болести по животните, а в случаи на

възникване на такива, оказване на съдействие на органите на БАБХ при прилагането на мерките за тяхното ограничаване и ликвидиране.

При прилагането на разпоредбата на чл. 133 от действащия ЗВД се установява, че тя не е достатъчна за осъществяване на координирани и навременни действия от страна на местните власти при прилагането на мерките за недопускане възникването на болести по животните, както и за тяхното ограничаване и ликвидиране.

Поради географското си местоположение Република България е постоянно застрашена от проникването на остри и хронични инфекции и зоонози чрез непрекъснатият трафик на хора, животни и транспортни средства. Това налага поддържането на постоянно действаща система за профилактика и контрол срещу заразните болести, бърза диагностика и предприемане на ефективни мерки при възникване на огнища на заболявания с цел ограничаването и ликвидирането им - Национална програма за профилактика, надзор, контрол и ликвидиране на болестите по животните и зоонозите (Програма). Програмата се изпълнява от ветеринарни лекари и е задължителна за всички физически и юридически лица, за които се отнася.

Съществуват трудности, пропуски и нарушения при изпълнението на Програмата. В тази връзка с цел изготвянето на анализ и предприемане на последващи действия за подобряване на организационния процес при осъществяване на ветеринарномедицинското обслужване на територията на цялата държава, експерти от Министерството на земеделието, храните и горите (МЗХГ) през настоящата година извършиха проверки на място на ветеринарни лекари участващи в изготвянето, изпълнението и отчитането на Програмата. В отговор на направеният анализ, постъпиха предложения от Българският ветеринарен съюз за промени в оперативните процедури и нормативните актове, касаещи работата на регистрираните ветеринарни лекари при изпълнението на програмата.

Налага се да бъде подобрена организацията на ветеринарномедицинското обслужване на животните, осъществявано от регистрираните ветеринарни лекари, като в договорите, които се сключват с тях се определи териториалния обхват на тази дейност, броя и местонахождението на животновъдните обекти и животните в тях.

Към настоящият момент според закона обезщетението за умрели, унищожени и принудително заклани животни се прилага методология за събиране на данни, която не дава информация за „пазарни цени", а само за „цени на производител", като цената на производител не включва разходи за доставка, транспорт, данъци (в т.ч. ДДС), субсидии (ако има такива) и др. Тази цена не е пазарна, а е възможно най-ниската, като при използването ѝ съответно осигурява ниски обезщетения. Освен това Националния статистически институт (НСИ) не събира данни за всички произведени в България селскостопански животни и продукти, а само за тези със значителен дял в селскостопанското производство. Изследването на цените на производител се извършва и публикува тримесечно, поради което в повечето случаи подаваната информация не се отнася за месеца, който предхожда възникването на болестта, каквото е изискването на

ЗВД. Тези обстоятелства затрудняват до голяма степен органите на БАБХ при изпълнение на задължението за определяне размера на обезщетението.

В съответствие с Указания на Европейската Комисия към държавите – членки (SANCO/11385/2014 Rev6) публикувани на сайта на Комисията, за изплащане на компенсации при прилагане на спешни ветеринарни мерки, допустими за компенсация са само животни умрели след датата на съмнение за възникване на заболяване в съответният животновъден обект, а не всички умрели животни, диагностицирани от определените болести, както е регламентирано в чл. 141 от действащият ЗВД.

Във връзка с получено в Министерството на земеделието, храните и горите запитване от Генерална дирекция „Околна среда" към Европейската комисия относно транспонирането в националното законодателство на Република България на Директива 2010/63/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 22 септември 2010 г. относно защитата на животните, използвани за научни цели, е предвидено да се въведе допълнение в реда за издаване и основанията за отнемане на разрешения за използване на животни в опити.

Към настоящият момент не са предвидени случаи за заличаване на регистрацията и обезсилване на удостоверението за регистрация на транспортни средства за превозване на суровини и храни от животински произход, странични животински продукти и продукти, получени от тях. Тази празнота създава затруднения в практиката, когато се налага, поради обективни причини или при нарушения на ветеринарномедицинските изисквания да се прекрати действието на удостоверението за регистрация на тези превозни средства. В тази връзка се предлага създаването на нов чл. 246а, в който изчерпателно са регламентирани всички хипотези за заличаване на регистрацията на транспортните средства и обезсилване на удостоверението, което е издадено. Предвидено е заличаването да се извършва със заповед на директора на съответната Областна дирекция по безопасност на храните, на чиято територия се намира седалището на превозвача. При заличаване на регистрацията е предвидено възможност за защита правата на засегнатите лица по съдебен ред.

Във връзка с необходимостта от повишаване на контрола върху дейността на мобилните инсталации (инсинератори) за обезвреждане на странични животински продукти трябва да се въведе задължение на собствениците и/или ползвателите им за уведомяване на органите на БАБХ за времето и мястото, на което ще осъществяват дейността си.

По отношение на контрола, който се осъществява на ветеринарномедицинските продукти (ВМП) е необходимо детайлизиране на процедури, свързани с определяне на срокове за извършване на определени действия или въздържане от такива, свързани с прилагането на процедурите по лицензиране на употребата, производството, търговията на едро и дребно с ВМП.

Също така трябва да се определят изискванията към документацията, която притежател на лиценз за употреба на ВМП следва да предостави на БАБХ при

подновяването му, както и сроковете, в които изпълнителният директор на БАБХ е необходимо да се произнесе за подновяването на същия.

Необходимо е да бъдат въведени минимални регулаторни изисквания по отношение производството на активните субстанции, влизащи в състава на ВМП, попадащи в обхвата на чл. 326, т. 5 от ЗВД с цел намаляване на вероятността употребата им да създава риск за здравето на хората и животните.

За да се осигури намаляване на административната тежест на производителите и вносителите на ВМП, отпада провеждането на инспекции от служители на БАБХ за спазване на изискванията за Добра производствена практика в обекти за производство на ВМП, на които е издаден сертификат за Добра производствена практика от компетентния орган на държава членка, държава, страна по споразумението за Европейското икономическо пространство или Конфедерация Швейцария.

Текстът, който предвижда задължение на БАБХ да въвежда в базата данни на Европейския съюз (EudraGMP) данните от издадените лицензи за производство на ВМП трябва да бъде прецизиран.

Някои от текстовете от действащия ЗВД, касаещи търговията на едро и на дребно с ВМП, следва да бъдат коригирани с цел подобряване на контрола върху употребата на ВМП по лекарско предписание.

Таксата за обезвреждане на труповете на умрели животни, предвидена в ал. 4 на чл. 275 е въведена през 2016 г. и е определена в Раздел II, чл. 39, т. 7 от Тарифата за таксите, които се събират от Българската агенция по безопасност на храните обнародвана в ДВ бр. 69 от 2016 г. Основанието е спазване на изискванията на Регламент (ЕС) № 702/2014 на Комисията от 25 юни 2014 година относно деклариране на някои категории помощи в секторите на селското и горското стопанство и в селските райони за съвместими с вътрешния пазар. Изискванията на европейското законодателство в областта на държавните помощи определят процентното съотношение между размера на средствата отпуснати под формата на държавна помощ и средствата, които трябва да се заплащат от собственика или ползвателя на животновъдния обект. С въвеждането на тези такси се изпълнява изискването на европейското законодателство за нотификация на държавната помощ за обезвреждане на трупове на мъртви животни, а именно част от разходите да бъдат за сметка на собствениците или ползвателите на животновъдните обекти.

За неизпълнение на някои регламентирани в действащия закон задължения на физически и юридически лица не са предвидени административни наказания. Такива наказания не са предвидени и за нарушение и на някои от разпоредбите на регламентите на Европейския съюз в областта на ветеринарно законодателство, които съгласно чл. 288 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) подлежат на директно прилагане от всички държави членки.

От друга страна размерите на някои от предвидените в действащият закон глоби и имуществени санкции са твърде ниски и не могат да постигнат една от целите на

административното наказание, а именно да мотивира лицата, чиято дейност се регулира от разпоредбите на ЗВД, да спазват установения в страната правов ред. Това налага създаване на нови административнонаказателни разпоредби, както и промяна в някои от действащите по отношение на размера на санкциите.

1.2. Опишете какви са проблемите в прилагането на съществуващото законодателство или възникналите обстоятелства, които налагат приемането на ново законодателство. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Българска агенция по безопасност на храните е компетентния орган, който осъществява контрол по спазване изискванията за идентификация и здравеопазване на животните, както и регистриране на животновъдните обекти.

На територията на Република България има 265 общини, като контролът във всяка от тях се осъществява от официален ветеринарен лекар (ОВЛ). Той извършва проверки в животновъдните обекти по отношение на идентификация и здравето на животните, регистриране на животновъдните обекти и осъществява надзор на действията на регистрираните ветеринарни лекари (РВЛ), упражняващи частна ветеринарномедицинска практика. На над 1000 частни ветеринарни лекари е възложено изпълнението на мерките по Националната програма за профилактика, надзор, контрол и ликвидиране на болестите по животните и зоонозите в България 2019 - 2021 г., мерки по изпълнение на програмите за надзор и ликвидиране на болести по животните, кофинасирани от Европейската комисия.

По данни на Българска агенция по безопасност на храните, през 2016 г. в България общият брой на животновъдните обекти, в които се отглеждат едри преживни животни в началото на периода на годината е 80 424, общ брой на животновъдните обекти, проверени през годината е 14 139, общ брой на животните, регистрирани в началото на годината е 702 573, общ брой на животните, проверени в животновъдните обекти през периода е 50 1524, а животновъдните обекти в нарушения са 1 208.

През 2016 г. общият брой на животновъдните обекти, в които се отглеждат дребни преживни животни в началото на периода на годината е 131 239, общ брой на животновъдните обекти, проверени през годината е 12 060, общ брой на животните, регистрирани в началото на годината е 2 596 271, общ брой на животните, проверени в животновъдните обекти през периода е 925 606, а животновъдните обекти в нарушения са 1059.

През 2017 г. в България общият брой на животновъдните обекти, в които се отглеждат едри преживни животни в началото на периода на годината е 75 377, общ брой на животновъдните обекти, проверени през годината е 12 822, общ брой на животните, регистрирани в началото на годината е 789 053, общ брой на животните,

проверени в животновъдните обекти през периода е 418 113, а животновъдните обекти в нарушения са 1 454.

През 2017 г. общият брой на животновъдните обекти, в които се отглеждат дребни преживни животни в началото на периода на годината е 131 222, общ брой на животновъдните обекти, проверени през годината е 12 916, общ брой на животните, регистрирани в началото на годината е 2 555 883, общ брой на животните, проверени в животновъдните обекти през периода е 859 655, а животновъдните обекти в нарушения са 862.

През 2018 г. в България общият брой на животновъдните обекти, в които се отглеждат едри преживни животни в началото на периода на годината е 65 434, общ брой на животновъдните обекти, проверени през годината е 12 489, общ брой на животните, регистрирани в началото на годината е 751 155, общ брой на животните, проверени в животновъдните обекти през периода е 385 095, а животновъдните обекти в нарушения са 1 192.

През 2018 г. общият брой на животновъдните обекти, в които се отглеждат дребни преживни животни в началото на периода на годината е 89 432, общ брой на животновъдните обекти, проверени през годината е 11 495, общ брой на животните, регистрирани в началото на годината е 2 054 973, общ брой на животните, проверени в животновъдните обекти през периода е 789 964, а животновъдните обекти в нарушения са 652.

В съответствия на чл. 28, ал.1 от Наредба № 61 от 9.05.2006 г. за условията и реда за официална идентификация на животните, за които не са предвидени изисквания в регламент на Европейския съюз, свине за клане от животновъдни обекти, регистрирани по реда на чл. 137 ЗВД, в които се отглеждат над 50 свине майки, могат да не се идентифицират с индивидуална ушна марка. Използва се обща ушна марка и поради спецификата на тази идентификация, данните, предоставени от БАБХ за 2019 г. е 4 457 броя животновъдните обекти, в които се отглеждат свине, броят на личните стопанства е 38 443, а констатираните нарушения са 38 753.

През 2018 г. са извършени 15 277 брой проверки в животновъдни обекти по отношение на здравословното състояние на животните в тях. Броят на предписанията е 1044, а броят на издадените актове за установяване на административно нарушение е 107.

Проблемите не могат да се решат в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности, защото с промяната на закона изрично ще се регламентират конкретни мерки, които ще подпомогнат ефективното изпълнение на официалния контрол, изпълняван от компетентните власти.

1.3. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт, или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Последваща оценка на въздействие не е извършвана.

2. Цели:

Посочете целите, които си поставя нормативната промяна, по конкретен и измерим начин и график, ако е приложимо, за тяхното постигане. Съответстват ли целите на действащата стратегическа рамка?

Общите цели на проекта на изменението и допълнението на Закона за ветеринарномедицинската дейност са:

1. Да се опазят здравето на животните и хората в България, както и осигуряване на свободното движение на животни и животински продукти на територията на държавите членки на Европейския съюз;
2. Гарантиране на изпълнение на основният принцип на здравеопазване на животните, залегнал в политиката на Европейския съюз - „Профилактиката е по-добра от лечението";
3. Облекчаване на регистрационният режим на личните стопанства;
4. Провеждането на ефективен мониторинг на проследяване на нерегистрирани животновъдни обекти и неидентифицирани животни;
5. Повишаване ефективността на провежданият официален контрол;
6. Повишаване на знанията на всички заинтересовани лица по отношение на европейското и национално законодателство в изпълнение на техните задължения;
7. Регламентиране на по-добро ниво на организация и координация на местните власти;
8. Осигуряване на качествено ветеринарномедицинско обслужване на всички животни на територията на цялата държава;
9. Подобряване на организационният процес при изпълнението на мерките при ограничаване и ликвидиране на болести;
10. Защита на правата на земеделските стопани чрез промяна на начина на изплащане на обезщетенията при унищожаване или клане на техните животни;
11. Подпомагане на земеделските производители по съвременен начин, в съответствие с динамично променящи се пазарни цени;
12. Повишаване на контрола върху дейността на мобилните инсталации (инсинератори) за обезвреждане на странични животински продукти, чрез възвеждане на задължение на собствениците и/или ползвателите им за уведомяване на органите на БАБХ за времето и мястото, на което ще осъществяват дейността си.
13. Отстраняване на пропуски и неясноти в правната рамка, затрудняващи дейността на компетентния орган;
14. Определяне на адекватни по съдържание и размер административнонаказателни разпоредби с дисциплиниращ ефект.

За горепосочените цели не е приложимо качествено и количествено измерване.

3. Идентифициране на заинтересованите страни:

Посочете всички потенциални засегнати и заинтересовани страни, върху които предложението ще окаже пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи, др.).

Министерство на земеделието, храните и горите;

Българска агенция по безопасност на храните;

Областни дирекции по безопасност на храните – 28 броя;

Кметове и кметски наместници;

Национално сдружение на общините в Република България;

Тракийски университет – гр. Стара Загора;

Лесотехнически университет – гр. София;

Университет по хранителни технологии - гр. Пловдив.

Съюз на ветеринарните лекари в България;

Български ветеринарен съюз;

Съюз на производителите на комбинирани фуражи;

Сдружение на производители и търговци на ветеринарномедицински продукти;

Асоциация на животновъдите в Странджа;

Асоциация на земеделските производители в България;

Българска асоциация на фермерите;

Национална асоциация на младите фермери в България;

Национално обединение на младите фермери в България;

Браншови и развъдни организации;

- Коневъдство – 4 организации, осъществяващи развъдна дейност;
- Говедовъдство и Биволовъдство – 22 браншови организации и 13 организации, осъществяващи развъдна дейност;
- Овцевъдство и Козевъдство – 2 браншови организации и 21 организации, осъществяващи развъдна дейност;
- Свиневъдство – 2 браншови организация, извършваща развъдна дейност и още 2 организации, осъществяващи само развъдна дейност;
- Птицевъдство и зайцевъдство – 3 браншови организации и 3 организации, осъществяващи развъдна дейност;
- Пчеларство – 14 браншови организации и 2 организации, осъществяващи развъдна дейност.

Преработвателни организации – 5 организации:

- Съюз по хранителната промишленост;
- Асоциация на месопреработвателите в България;
- Асоциация на млекопреработвателите в България;

- Национална асоциация на млекопреработвателите;
- Асоциация на производителите на рибни продукти – Бг фиш;

Фондация „Четири лапи";
Сдружение "Регионален природозащитен център - На ти с природата";
Стопани, отглеждащи животни в лични стопанства – около 67 000 бр. (едри, дребни преживни и свине).
Потребители.

4. Варианти на действие:

1 вариант „Без действие"

Запазват се действащите разпоредби в Закона за ветеринарномедицинската дейност. Няма да се актуализират националните мерки и няма да бъдат решени някои спешни въпроси с оглед актуалната епизоотична обстановка в държавата. Изпълнението на официален контрол на компетентните контролни органи няма да се осъществява по достатъчно ефективен начин.

Няма да има облекчен режим за регистрация на личните стопанства.

При изпълнението на Национална програма за профилактика, надзор, контрол и ликвидиране на болестите по животните и зоонозите ще се срещат трудности и мерките, разписани в нея няма да се извършват на всички животни в държавата.

Българска агенция по безопасност на храните няма да има възможност бързо и качествено да изпълнява мерките по ограничаване и ликвидиране на болести по животните и хората.

Земеделските производители няма да се подпомагат по адекватен начин, в съответствие с динамично променящи се пазарни цени.

Няма да бъдат отстранени пропуски и неясноти в правната рамка, затрудняващи дейността на компетентния орган и оказващи негативно въздействие върху лицата, свързани с лицензираната употреба, производството и търговията на едро и дребно с ветеринарномедицински продукти.

2 вариант „Приемане на проект на Закон за изменение и допълнението на Закона за ветеринарномедицинската дейност."

В резултат на изложената по-горе информация и направеното сравнение на вариантите за действие, препоръчваме да бъде приет проект на Закон за изменение и допълнението на Закона за ветеринарномедицинската дейност поради наличието на всички предпоставки за постигане основната, заложена в проекта цел – създаване на правна рамка, в която са отстранени пропуски и неясноти, затрудняващи дейността на компетентният орган и повишаване на ефективността на официалния контрол.

С промените ще се осъществи в по-голяма степан гарантиране здравето на животните и хората в България, както и осигуряване на свободното движение на

животни и животински продукти на територията на държавите - членки на Европейския съюз (ЕС).

Във връзка с големият брой констатирани нерегистрирани обекти от типа лични стопанства, оказващи негативно въздействие върху прилагането на превантивни и контролни мерки се определя облекчен режим за регистрация им без такса. Облекчаването на режима се изразява в намаленитe изисквания към условията, данните и мерките за биосигурност, които трябва да уредят в тези стопанства. По този начин ще се осигури ветеринарномедицинско обслужване на всички животни, с което ще с намали или ограничи до степен на контролиране епизиоотичният риск.

С облекченият режим се намалява и административната тежест като се предвижда при тяхната регистрация да не се изискват всички изискуеми данни, както до сега. Не се създава нов регистър за личните стопанства, защото по своята същност и предназначение, той съществува и в момента и е определен в чл.137, ал.6 от ЗВД със следните три допълнителни изисквания за данни: капацитет на обекта, с изключение на пчелините, за които се вписва брой отглеждани пчелни семейства; технология на отглеждане на животните и номер и дата на заповедта за заличаване на регистрацията.

Ще се осигури достатъчна информираност и повишаване на знанията на всички заинтересовани страни в изпълнение на установените правила за профилактика и контрол на болестите, които се предават на животните или на хората и са от значение за Съюза.

С допълнителните определени задължения на собствениците и ползвателите на животновъдни обекти, както на кметовете и кметските наместници ще се осигури адекватно и навременно съдействие на контролният орган при провеждането на неговите функции. Ще се намали риска от възникване и разпространение на заразни болести по животните, а в случаи на възникване на такива, оказване на съдействие на органите на ЬАЬХ при прилагането на мерки за тяхното ограничаване и ликвидиране.

При местните власти ще се установи съгласуваност и предсказуемост, които ще допринесат положително въздействие върху усещането за сигурност в населението, което в последните години е намалило доверието си в институциите.

Със законопроектът ще се осигури възможност на Българската агенция по безопасност на храните да възлага на други лица изпълнението на някои от мерките при ограничаване и ликвидиране на болестите по животните. Целта на промяната е компетентният орган да може да прояви гъвкавост при констатиране на заболяване на фона на намаленият специализиран административен капацитет, с който разполага. Обучени хора ще организират и провеждат изпълнението на тези мерки, а ветеринарните лекари ще извършат епизоотичните проучвания за определяне и контролиране на всички възможни рискове. Това ще регламентира правилно разпределяне на задълженията и отговорностите, което ще повиши ефективността на прилаганият официален контрол.

Организацията на ветеринарномедицинското обслужване на животните, осъществявано от регистрираните ветеринарни лекари ще бъде подобрена. Въвеждането

на териториален принцип при сключване на договори с регистрираните ветеринарни лекари за изпълнение на мерките по програмата за профилактика, надзор, контрол и ликвидиране на болести по животните и зоонози в личните стопанства ще гарантира ветеринарномедицинското обслужване на всички животни на територията на дадено населено място. Условията, при които ще се организира и провежда ветеринарномедицинското обслужване ще бъдат детайлно определени и съобразени, за да се постигне по-голяма степен на профилактика и опазване здравето на животните и хората.

С предложените промени по отношение на обезщетенията ще се повиши защита на правата на земеделските стопани чрез промяна на начина на изплащане им при унищожаване или клане на техните животни. Ще се осигури подпомагане на земеделските производители по съвременен начин, в съответствие с динамично променящите се пазарни цени.

С въвеждането на допълнение в реда за издаване и основанията за отнемане на разрешения за използване на животни в опити ще се регламентира подходящо транспониране в националното законодателство на Република България на Директива 2010/63/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 22 септември 2010 г. относно защитата на животните, използвани за научни цели.

Със създаването на нов чл. 246а, в който изчерпателно са регламентирани всички хипотези за заличаване на регистрацията на транспортните средства и обезсилване на удостоверението за регистрация на транспортни средства за превозване на суровини и храни от животински произход, странични животински продукти и продукти, получени от тях ще се отстранят затруднения, произтичащи от практиката на БАБХ. При заличаване на регистрацията е предвидена възможност за защита правата на засегнатите лица по съдебен ред.

С въвеждането на задължение на собствениците и/или ползвателите на мобилните инсталации (инсинератори) за обезвреждане на странични животински продукти за уведомяване на органите на БАБХ за времето и мястото, на което ще осъществяват дейността си ще се повиши контрола върху тази дейност.

По отношение промените, свързани с контрола, който се осъществява на ветеринарномедицинските продукти (ВМП) ще се отстранят пропуски и неясноти в правната рамка, затрудняващи дейността на компетентния орган и оказващи негативно въздействие върху лицата, свързани с лицензирането, употребата, производството и търговията на едро и дребно с ветеринарномедицински продукти.

Въведени минимални регулаторни изисквания по отношение производството на активните субстанции, влизащи в състава на ВМП, попадащи в обхвата на чл. 326, т.5 от ЗВД ще намалят вероятността употребата им да създава риск за здравето на хората и животните.

С отпадането на провеждането на инспекции от служители на БАБХ за спазване на

изискванията за Добра производствена практика в обекти за производство на ВМП, на които е издаден сертификат за Добра производствена практика от компетентния орган на държава членка, държава, страна по споразумението за Европейското икономическо пространство или Конфедерация Швейцария ще се намали административната тежест на производителите и вносителите на ВМП.

С въведената такса за обезвреждане на труповете на умрели животни, предвидена в ал. 4 на чл. 275 се изпълнява изискването на европейското законодателство за нотификация на държавната помощ за обезвреждане на трупове на мъртви животни, а именно част от разходите да бъдат за сметка на собствениците или ползвателите на животновъдните обекти.

Увеличаването на размерите на някои от предвидените в действащият закон глоби и имуществени санкции и създаването на нови административнонаказателни разпоредби ще предизвика дисциплиниращ ефект, защото ще са ефективни, съответни на нарушението и разубеждаващи.

За осигуряване на предвидимост и сигурност се предвиждат промени в Закона за държавните резерви и военновременните запаси. Към задължителните за съхранение материали се добавят дезинфектанти, средства за дератизация, дезинсекция и защитни облекла. Това са инструменти за биологична защита с изключителна важност за обеззаразяване на всяко заразно начало и е необходимо те да бъдат на разположение в достатъчни количества и във всеки един момент.

Идентифицирайте основните регулаторни и нерегулаторни възможни варианти на действие от страна на държавата, включително варианта „Без действие".

5. Негативни въздействия:

1 вариант „Без действие"

Няма да се актуализират националните мерки и ще продължават да съществуват пропуски в регулирането на обществените отношения, свързани с осъществяването на ветеринарномедицинската дейност. Изпълнението на официален контрол на компетентните контролни органи няма да се осъществява по достатъчно ефективен начин.

2 вариант „Приемане на проект за изменение и допълнението на Закона за ветеринарномедицинската дейност."

Не се очакват негативни въздействия.

Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални, екологични и други негативни въздействия за всеки един от вариантите, в т.ч. разходи (негативни въздействия) за идентифицираните заинтересовани страни в резултат на предприемане на действията. Пояснете кои разходи

(негативни въздействия) се очаква да бъдат второстепенни и кои да са значителни.

6. Положителни въздействия:

1 вариант „Без действие"

Няма положителни въздействия.

2 вариант „Приемане на проект за изменение и допълнението на Закона за ветеринарномедицинската дейност."

Заложените промени ще доведат само до положително въздействие за всички идентифицирани заинтересовани страни, защото предложените промени са изцяло насочени за защита интереса на обществото и бизнеса в страната.

Идентифицирането на всички възможни рискови фактори за възникване или разпространение на болест е от първостепенно епизоотично значение, тъй като по този начин може да се проследи наличието и движението на селскостопански животни, както и всички други начини на заразяване, произтичащи от тях. В тази връзка с някои промени в законопроекта е предвидено облекчаване на режима за регистрация на личните стопанства.

Ще се намалят трудностите при прилагане на официален контрол по отношение на превантивни дейности и проследяването на нерегистрирани животновъдни обекти и неидентифицирани животни.

Ще се повиши ефективността на провежданият официален контрол.

Знанията на всички заинтересовани лица ще се повишат по отношение на европейското и националното законодателство, което ще постави изпълнението на мерките при контрол на болестите на по-добро ниво.

Детайлизирането на формите на съдействие от страна на кметовете и кметските наместници ще подобри взаимодействието с ветеринарномедицинските органи при профилактиката, ограничаването и ликвидирането на болести по животните.

Новата организация на ветеринарномедицинско обслужване на животновъдните обекти ще обхване всички животни на територията на държавата и ще цели недопускане възникването на болести по животните и особено на такива, които подлежат на бързо разпространение и причиняват значителни икономически загуби за животновъдството, а от там и отрицателни последици за търговията в рамките на Европейския съюз, както и за износа на животни и продукти от животински произход за трети държави.

Ще се подобри организационният процес при изпълнението на мерките при ограничаване и ликвидиране на болести.

Ще се повиши защита на правата на земеделските стопани чрез промяна на начина на изплащане на обезщетенията при унищожаване или клане на техните животни.

Ще се повиши контрола върху дейността на мобилните инсталации (инсинератори) за обезвреждане на странични животински продукти, чрез възвеждане на задължение на собствениците и/или ползвателите им за уведомяване на органите на БАБХ за времето и

мястото, на което ще осъществяват дейността си.

Ще се отстранят пропуски и неясноти в правната рамка, затрудняващи дейността на компетентния орган.

Ще се определят адекватни по съдържание и размер административнонаказателни санкции.

Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални, екологични и други ползи за идентифицираните заинтересовани страни за всеки един от вариантите в резултат на предприемане на действията. Посочете как очакваните ползи кореспондират с формулираните цели.

7. Потенциални рискове:

Няма идентифицирани потенциални рискове.

Посочете възможните рискове от приемането на нормативната промяна, включително възникване на съдебни спорове.

8.1. Административната тежест за физическите и юридическите лица:

☐ Ще се повиши

☒Ще се намали

☐Няма ефект

Намаляване на административната тежест за производителите и вносителите на ветеринарномедицински продукти чрез отпадането на необходимостта Българска агенция по безопасност на храните да извършва инспекции относно спазване на изискванията за Добра производствена практика в обекти за производство на ВМП, на които е издаден сертификат за Добра производствена практика от компетентния орган на държава членка, държава, страна по споразумението за Европейското икономическо пространство или Конфедерация Швейцария.

8.2. Създават ли се нови регулаторни режими? Засягат ли се съществуващи режими и услуги?

Облекчава се съществуващият режим за регистрация на животновъдни обекти за отглеждане на животни за лични нужди. Предвижда се собствениците или ползвателите им да бъдат освободени от такса.

9. Създават ли се нови регистри?

Не се създава нов регистър за личните стопанства, тъй като регистър на животновъдните обекти съществува и в момента и е определен в чл.137, ал.6 от ЗВД със следните три допълнителни изисквания за данни: капацитет на обекта, с изключение на пчелините, за които се вписва брой отглеждани пчелни семейства; технология на отглеждане на животните и номер и дата на заповедта за заличаване на регистрацията.

Когато отговорът е „да", посочете колко и кои са те.

10. Как въздейства актът върху микро-, малките и средните предприятия (МСП)?

Ефектите за МСП не са по-различни и по-значими от сега действащите, не се изискват разходи за такси и други административни или капиталови разходи.

☐ Актът засяга пряко МСП

☐ Актът не засяга МСП

☒ Няма ефект

11. Проектът на нормативен акт изисква ли цялостна оценка на въздействието?

☐ Да

☒ Не

12. Обществени консултации:

Проектът на закон е представен на срещи с представители на сектори – свиневъдство, птицевъдство, овцевъдство, козевъдство, говедовъдство, БВС и СВЛБ.

Проектът на Закон за изменение и допълнение на Закона за ветеринарномедицинска дейност ще бъде публикуван на интернет страницата на Министерството на земеделието, храните и горите и на Портала за обществени консултации за срок от 30 дни.

Обобщете най-важните въпроси за консултации в случай на извършване на цялостна оценка на въздействието или за обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултационни процедури.

13. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

☐ Да

☒ Не

Моля посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 8.1 и 8.2, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

14. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за изработването на нормативния акт:

Име и длъжност: д-р Петя Петкова двм, директор на дирекция „Политики по агрохранителната верига"

Дата: 07.01.2020г.

Подпис:

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
АДМИНИСТРАЦИЯ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

№ 04.08-133
23.10. 2019 г.

МИНИСТЕРСТВО
НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО, ХРАНИТЕ И ГОРИТЕ
София 1040 бул. "Хр. Ботев" № 55
тел.: 02 985 11 383
регист. индекс - 03-757
дата - 23.10.19г.

ДО
Г-Н ГЕОРГИ СТОЯНОВ
ГЛАВЕН СЕКРЕТАР НА
МИНИСТЕРСТВОТО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО,
ХРАНИТЕ И ГОРИТЕ

На Ваш изх. № 03-757/15.10.2019 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН СТОЯНОВ,

Приложено Ви изпращам становището на дирекция „Модернизация на администрацията“ относно съгласуването на частичната предварителна оценка на въздействието на проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за ветеринарномедицинската дейност.

Съгласуването се извършва на основание чл. 30г от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

Приложение: становище на дирекция „Модернизация на администрацията“

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР
НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

/ВЕСЕЛИН ДАКОВ/

Становище на администрацията на Министерския съвет

Съгласуването се извършва на основание чл. 21, ал. 5 от Закона за нормативните актове

Проект на акт:	Вид оценка:	Частична
Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за ветеринарномедицинската дейност	Становище по ред:	Единствено съгласуване
	Дата:	21.10.2019
	В отговор на №:	№ 03-757/15.10.2019 г.
	Институция:	Министерство на земеделието, храните и горите

Диспозитив:	Съгласува с препоръки	
Основание:	Чл. 30б, ал. 3, т. 2, б. "а"	от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация

I. Относно раздел 1 „Дефиниране на проблема":

Предлагаме изложението в този раздел да започне с кратко изброяване на проблемите (както са посочени на стр. 6 от оценката, в точки от 1 до 6, или по друг начин) и след това да продължи с тяхното представяне в т.1.1. и т.1.2. от раздела. Предлагаме също в т.1.1. и в т.1.2. при представянето на проблемите да бъдат включени и статистически данни или друга подходяща информация, описваща актуалното състояние и мащаба на констатираните проблеми (например: данни относно регистрираните лични стопанства, относно извършвания административен контрол и мониторинг на проследяване на нерегистрирани обекти и неидентифицирани животни, относно качеството на ветеринарномедицинското обслужване и прилагането на мерки за ограничаване и ликвидиране на болести, относно механизмите за подпомагане на земеделските производители и т.н.).

II. Относно раздел 2 „Цели":

Предлагаме някои от целите да се формулират с качествено или количествено измерим резултат на база на данните относно актуалното състояние и мащабите на констатираните проблеми.

III. Относно раздел 3 „Заинтересовани страни":

Предлагаме за яснота в този раздел да се включи информация относно дела на МСП в отделните групи заинтересовани страни или МСП да се обособят като самостоятелна група на заинтересовани от промените предприятия. Предлагаме също да се обмисли възможността като заинтересовани страни да бъдат включени потребителите, техни организации, организации, ангажирани с проблемите в здравеопазването, в земеделието, природозащитни организации.

IV. Относно раздел 4 „Варианти на действие“:

При представянето на вариантите е необходимо да се включат и съответните изводи относно приложимостта им за решаване на проблемите, както и да се посочи кой е препоръчителният вариант за действие.

Предлагаме за пълнота при представянето на Вариант 2 да се опишат необходимите нормативни промени, както и да се даде информация за други предвидени дейности, които ще бъдат извършени, за да се реализират поставените цели. В случай че с проекта на нормативен акт се предвиждат промени и в други закони, това следва да се посочи, както и да се разгледат очакваните ефекти от тези промени за заинтересованите страни. При представянето на Вариант 2 е необходимо да се опише и в какво се изразява облекчаването на съществуващия регистрационен режим на животновъдни обекти за отглеждане на животни за лични нужди, както и в какво се изразява очакваното намаляване на административната тежест за определена група от заинтересованите страни.

По отношение на създаването на нов регистър следва да се изясни, че са разгледани варианти за създаването на регистъра на база съществуващи такива, както и че при създаването на новия регистър ще бъдат осигурени достатъчни гаранции за законосъобразност на процедурите (включително, че ще бъдат спазени принципите за публичност и свързаност на регистрите, че ще бъде осигурена необходимата кадрова и ресурсна обезпеченост за воденето на регистъра от съответната структура, че е предвидено съгласуване с Държавна агенция „Електронно управление“ и т.н.). В случай че с проекта на нормативен акт се предвижда въвеждането на нови такси или промени в съществуващите – това следва да се посочи, както и да се опише подходът, който ще бъде възприет при определяне на размера на таксите. Предвид очакваното засилване на контрола и ако се предвиждат нови или се завишават съществуващи административни санкции, това също следва да бъде описано в изложението относно Вариант 2, така че да е ясно, че предвидените забрани и санкции ще бъдат определени пропорционално, в съответствие с обществения интерес и че очакваните положителните резултати от тях не надвишават евентуалните негативни ефекти. Ако за реализиране на промените е необходимо да се предвидят допълнителни ресурси и финансови средства – това също предлагаме да се посочи при представянето на Вариант 2.

V. Относно раздел 5 „Негативни въздействия“ и раздел 6 „Положителни въздействия“:

Предлагаме в тези два раздела въздействията да се разгледат по групи заинтересовани страни.

VI. Относно раздел 10 „Как въздейства актът върху микро, малките и средните предприятия (МСП)“?:

След попълване на информацията в раздел 3 относно заинтересованите страни и дела на МСП сред тях предлагаме в този раздел да се опишат очакваните въздействия върху МСП, доколкото и те попадат сред кръга от заинтересовани от промените страни.

VII. Относно раздел 12 „Обществени консултации“:

Предлагаме в този раздел да се включи информация (ако е налична) относно проведени вече обсъждания и консултации със заинтересовани и засегнати страни относно необходимите мерки за преодоляване на проблемите.

* Съгласно чл. 17 от Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието, изводите и относимата информация от извършената частична предварителна оценка на въздействието се включват във финансовата обосновка по чл. 35, ал. 1, т. 4 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

** При съгласуването по чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация се съпоставят кръгът от въпроси, проблеми и решения, разгледани в оценката на въздействието и кръгът от въпроси, засегнати от обхвата на нормативната намеса в проекта на акт.

*** На основание чл. 30б, ал. 4 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация е необходимо окончателната оценка на въздействието да бъде съобразена с препоръките от становището.

**** На основание чл. 85, ал. 1 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация е необходимо това становище да бъде публикувано заедно с преработената оценка на въздействието и проекта на акт при обществените консултации, провеждани в изпълнение на Закона за нормативните актове.

ДИРЕКТОР НА ДИРЕКЦИЯ
„МОДЕРНИЗАЦИЯ НА АДМИНИСТРАЦИЯТА"

/КРАСИМИР БОЖАНОВ/

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО

Изх. 04-04-66/
/моля цитирайте при отговор/

МИНИСТЕРСТВО
НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО, ХРАНИТЕ И ГОРИТЕ
София 1040 бул. "Хр. Ботев" № 55
тел.: 02 985 11 383
регист. индекс - 9104-50
дата - 18.11.19г

ДО
Г-Н ГЕОРГИ СТОЯНОВ
ГЛАВЕН СЕКРЕТАР НА
МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО,
ХРАНИТЕ И ГОРИТЕ

На Ваше писмо с рег. № 9104-50/05.11.2019 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН СТОЯНОВ,

Приложено изпращам Справка за съответствие на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за ветеринарномедицинската дейност с Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи на Съвета на Европа, и с практиката на Европейския съд по правата на човека, съгласно чл. 28, ал. 3 от ЗНА.

С УВАЖЕНИЕ,

18.11.2019 г.

X

Проф. Николай Проданов
Заместник-министър на правосъдието
Signed by: Nikolay Stanev Prodanov

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО

Изх. № 04-04-66
/моля цитирайте при отговор/

С П Р А В К А

ОТНОСНО:

Съответствието на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за ветеринарномедицинската дейност с Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи на Съвета на Европа и с практиката на Европейския съд по правата на човека, съгласно чл. 28, ал. 3 от ЗНА

В отговор на писмо с рег. № 9104-50/05.11.2019 г. на Министерство на земеделието, храните и горите относно проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за ветеринарномедицинската дейност и на основание чл. 28, ал. 3 от Закона за нормативните актове, дирекция „Процесуално представителство на Република България пред Европейския съд по правата на човека“ изразява становище, че предложеният законопроект не създава нормативни предпоставки за противоречие с Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи и практиката на Европейския съд по правата на човека.

18.11.2019 г.

X

Проф. Николай Проданов
Заместник-министър на правосъдието
Signed by: Nikolay Stanev Prodanov

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на земеделието, храните и горите

ТАБЛИЦА

на съответствието на Закона за ветеринарномедицинската дейност и Наредба № 20 от 2012 г. за минималните изисквания за защита и хуманно отношение към опитните животни и изискванията към обектите за използването, отглеждането и/или доставката им с правото на Европейския съюз - Директива 2010/63/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 22 септември 2010 година относно защитата на животните, използвани за научни цели

Наименование и идентификационен номер на съответната директива на Европейския съюз	Наименование на проекта на българския акт/ действащите актове, с които се въвеждат изискванията	Степен на съответствие
Директива 2010/63/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 22 септември 2010 година относно защитата на животните, използвани за научни цели *Официален вестник n° L 276 , 20/10/2010 стр. 0033 – 0079*	**Закон за ветеринарномедицинската дейност** (обн., ДВ, бр. 87 от 2005 г.) **Наредба № 20 от 1 ноември 2012 г. за минималните изисквания за защита и хуманно отношение към опитните животни и изискванията към обектите за използването, отглеждането и/или доставката им** (обн., ДВ, бр. 86 от 2012 г.)	
Член 1 Предмет и приложно поле 1. С настоящата директива се установяват мерки за защита на животните, използвани за научни или образователни цели. За тази цел в нея се излагат правила относно: а) заместването и намаляването на използването на животни при процедури и облекчаването на развъждането, настаняването, грижите за и използване на животните при процедури; б) произхода, развъждането, маркирането, настаняването, грижите за животните и умъртвяването им; в) дейностите на развъдчиците, доставчиците и ползвателите; г) оценката и разрешаването на проекти, свързани с използването на животни при процедури.	**Наредба** **Чл. 1.** В тази наредба се определят: 1. минималните изисквания за защита и хуманно отношение при отглеждане и използване на опитни животни, и по-специално изискванията за: а) заместване и намаляване използването на животни в опити и облекчаване на болката и страданието при развъждането, настаняването, грижите за и използване на животните в опити; б) произхода, развъждането, маркирането, настаняването, грижите за опитните животни и умъртвяването им; в) дейността на развъдчиците, доставчиците и ползвателите на опитни животни; г) оценката и разрешаването на проекти, свързани с използването на животни в опити.	пълно
2. Настоящата директива се прилага по отношение на животни, използвани или предназначени за използване при процедури или развъждани специално, за да могат	**Наредба** **Чл. 2.** (3) Наредбата се прилага, в случаите когато: а) животни се използват в опити или са предназначени за използване в опити;	пълно

органи или тъкани от тях да се използват за научни цели. Настоящата директива се прилага до момента, в който посочените в първа алинея животни не бъдат умъртвени, повторно настанени или върнати в подходящо местообитание или система за отглеждане на животни. Премахването на болката, страданието, дистреса или трайното увреждане чрез успешно използване на анестезия, аналгезия или на други методи не поставя използването на животни при процедури извън обхвата на настоящата директива.	б) животни са развъждани специално, за да могат органи или тъкани от тях да се използват за научни цели. (4) Настоящата наредба се прилага до момента, в който посочените в ал.1 животни бъдат умъртвени, върнати в подходящо местообитание или обект за отглеждане на животни без да се използват повече за опити. (5) Премахването на болката, страданието, дистреса или трайното увреждане чрез успешно използване на анестезия, аналгезия или на други методи не поставя използването на животни при опити извън обхвата на наредбата.	
3. Настоящата директива се прилага към следните животни: а) живи нечовекоподобни гръбначни животни, включително: i) самостоятелно хранещи се ларвни форми; и ii) фетални форми на бозайници след последната трета фаза от тяхното нормално развитие; б) живи главоноги.	**Наредба** **Чл. 2.** (1) Наредбата се прилага за следните животни: 1. живи гръбначни животни, включително: а) самостоятелно хранещи се ларвни форми; б) фетуси на бозайници след последната трета фаза от тяхното нормално развитие; 2. живи главоноги.	пълно
4. Настоящата директива се прилага по отношение на животни, използвани при процедури, които са на по-ранен етап на развитие от посочения в параграф 3, буква а), ако животното ще бъде оставено живо след този етап на развитие и вследствие на осъществяваните процедури е вероятно то да претърпи болка, страдание, дистрес или трайно увреждане, след като достигне този етап на развитие.	**Наредба** **Чл. 2.** (2) Наредбата се прилага по отношение на опитни животни, които са на по-ранен етап на развитие от посочения в ал.1, т.1, ако животното бъде оставено живо след този етап на развитие и вследствие на осъществяваните опити е вероятно то да претърпи болка, страдание, дистрес или трайно увреждане след като достигне този етап на развитие.	пълно
5. Настоящата директива не се прилага спрямо следните: а) неекспериментални селскостопански практики; б) неекспериментални клинични ветеринарни практики; в) ветеринарни клинични изпитвания, необходими за издаването на разрешение за пускане на пазара на ветеринарномедицински продукт; г) практики, предприети за признати животновъдни цели; д) практики, предприети с основна цел идентифициране на животно; е) практики, които няма вероятност да причинят болка, страдание, дистрес или трайно увреждане, равностойни на тези или по-големи от тези, които би причинила	**Наредба** **Чл. 3.** Наредбата не се прилага спрямо: а) селскостопански практики с неекспериментални цели; б) неекспериментални клинични ветеринарни манипулации, прилагани за профилактика и лечение на животните; в) контролните изпитвания, които извършва Българска агенция по безопасност на храните при контрола на ветеринарномедицинските продукти; г) практики, прилагани за признати животновъдни цели; д) манипулации по идентификация на животните; е) практики, които няма вероятност да причинят болка, страдание, дистрес или трайно увреждане, равностойни на тези или по-големи от тези, които би причинил убождането с игла в съответствие с добрата ветеринарна практика.	пълно

употребата на игла в съответствие с добрата ветеринарна практика. 6. Настоящата директива се прилага, без да се засягат разпоредбите на Директива 76/768/ЕИО на Съвета от 27 юли 1976 г. относно сближаването на законодателствата на държавите-членки, свързани с козметични продукти [8].		Не подлежи на въвеждане
Член 2 По-строги национални мерки 1. Като спазват общите правила по ДФЕС, държавите-членки могат да запазят разпоредби, които са в сила на 9 ноември 2010 г., насочени към гарантиране на по-голяма защита на животните, попадащи в нейния обхват, в сравнение с разпоредбите, предвидени в настоящата директива. Преди 1 януари 2013 г. държавите-членки информират Комисията за такива национални разпоредби. Комисията уведомява съответно останалите държави-членки. 2. Когато действа съгласно параграф 1, държава-членка не забранява или възпрепятства доставката или използването на животни, развъждани или отглеждани в друга държава-членка в съответствие с настоящата директива, нито забранява или възпрепятства пускането на пазара на продукти, разработени чрез използване на такива животни в съответствие с настоящата директива.	България се възползва от правото, предоставено в чл.2, параграф 1 от Директивата, да запази съществуващи по-строги национални мерки, които са в сила преди 9 ноември 2010 г.	
Член 3 Определения За целите на настоящата директива се прилагат следните определения: 1. „процедура“ е всяко използване, инвазивно или неинвазивно, на животно за опитни или други научни цели, с известен или неизвестен изход, или за образователни цели, което може да причини на животното болка, страдание, дистрес или трайно увреждане, равностойни на или по-големи от тези, които би причинила употребата на игла, в съответствие с добрата ветеринарна практика. Това включва всяко действие, което има за цел или може да доведе до раждане или излюпване на животно или създаване и поддържане на генетично модифицирана родова линия на животни при някое от тези условия, но изключва умъртвяването на животни с единствена цел използване на органи или тъкани от тях;	**Наредба** 16. **„Опит“** е всяка манипулация, инвазивна или неинвазивна, която се прилага върху животни с научноизследователска или учебна цел, с известен или неизвестен изход, което може да причини на животното болка, страдание, дистрес или трайно увреждане, равностойни на или по-големи от тези, които би причинила убождането с игла, в съответствие с добрата ветеринарна практика. Това включва всяко действие, което има за цел или може да доведе до раждане или излюпване на животно или създаване и поддържане на генетично модифицирана родова линия на животни при някое от тези условия, но изключва умъртвяването на животни с единствена цел използване на органи или тъкани от тях; В обхвата на понятието се включват и тези манипулации, които се извършват с прилагане на анестезия или аналгезия върху животните. Зоотехническите и клиничните ветеринарномедицински манипулации, включително евтаназия и маркиране на животните, не се считат за опит.	пълно (на български език е възприет терминът опит вместо процедура като по-точен, въведен вече в Закона за ветеринарном едицинската дейност)
2. „проект“ означава работна програма, имаща определена научна цел и свързана с една или повече процедури;	**Наредба** 29. **„Проект“** означава работна програма, имаща определена научна цел и която включва	пълно

	прилагането на един или повече опити с животни.	
3. „обект“ означава всяко съоръжение, постройка, група от постройки или други помещения и може да включва място, което не е изцяло заградено или покрито, както и подвижна апаратура;	**Наредба** 13. **"Обект"** е сграда, съоръжения, група от сгради или други помещения и може да включва площ, която не е изцяло затворена или покрита, както и подвижното оборудване/апаратура.	пълно
4. „развъдчик“ означава всяко физическо или юридическо лице, което с цел печалба или не развъжда животните, посочени в приложение I, с цел да бъдат използвани при процедури или органи или тъкани от тях да се използват за научни цели, или което развъжда други животни главно за тези цели;	**Наредба** 30. **„Собственик или управител на обект за отглеждане на опитни животни” (развъдчик)** означава всяко физическо или юридическо лице, което с цел печалба или не развъжда животните, посочени в приложение 2, с цел да бъдат използвани при опити или органи или тъкани от тях да се използват за научни цели, или което развъжда други животни главно за тези цели.	пълно
5. „доставчик“ означава всяко физическо или юридическо лице, различно от развъдчик, което с цел печалба или не доставя животни с цел да бъдат използвани при процедури или органи или тъкани от тях да се използват за научни цели;	**Наредба** 7. **„Доставчик“** означава всяко физическо или юридическо лице, различно от развъдчик, което с цел печалба или не доставя животни с цел да бъдат използвани при опити или органи или тъкани от тях да се използват за научни цели.	пълно
6. „ползвател“ означава всяко физическо или юридическо лице, което с цел печалба или не използва животни при процедури;	**Наредба** 24. **„Собственик или управител на обект, в който се провеждат опити с животни (ползвател)”** означава всяко физическо или юридическо лице, което с цел печалба или не използва животни в опити.	пълно
7. „компетентен орган“ означава орган или органи, или структури, посочени от държавите-членки да изпълняват задълженията, произтичащи от настоящата директива.	**Наредба** Преходни и заключителни разпоредби § 5. Контролът по изпълнението на наредбата се осъществява от изпълнителния директор на Българска агенция по безопасност на храните. **Проект НИД на Наредба** Раздел IX. Контрол Чл. 58. (1) БАБХ осъществява контрол за спазване на изискванията за хуманно отношение към опитните животни, посочени в настоящата наредба съгласно изискванията на Регламент (ЕС) 2017/625 на Европейския парламент и на Съвета от 15 март 2017 година относно официалния контрол и другите официални дейности, извършвани с цел да се гарантира прилагането на законодателството в областта на храните и фуражите, правилата относно здравеопазването на животните и хуманното отношение към тях, здравето на растенията и продуктите за растителна защита, за изменение на регламенти (ЕО) № 999/2001, (ЕО) № 396/2005, (ЕО) № 1069/2009, (ЕО) № 1107/2009, (ЕС) № 1151/2012, (ЕС) № 652/2014, (ЕС) 2016/429 и (ЕС) 2016/2031 на Европейския парламент и на Съвета, регламенти (ЕО) № 1/2005 и (ЕО) № 1099/2009 на Съвета и директиви 98/58/ЕО, 1999/74/ЕО, 2007/43/ЕО, 2008/119/ЕО и 2008/120/ЕО на Съвета, и за отмяна на регламенти (ЕО) № 854/2004 и (ЕО) № 882/2004 на Европейския парламент и на Съвета, директиви 89/608/ЕИО, 89/662/ЕИО, 90/425/ЕИО, 91/496/ЕИО, 96/23/ЕО, 96/93/ЕО и 97/78/ЕО на Съвета и Решение 92/438/ЕИО на Съвета (Регламент относно официалния контрол) (Регламент (ЕС) 2017/625) (ОВ L 95 от 7 април 2017 г.).	пълно

Член 4 Принцип на заместване, намаляване и облекчаване 1. Държавите-членки гарантират, че когато е възможно, вместо дадена процедура се използва научно задоволителен метод или стратегия за изпитване, които не са свързани с използване на живи животни. 2. Държавите-членки гарантират намаляване до минимум на броя на използваните при проекти животни, без да се засягат целите на проекта. 3. Държавите-членки гарантират облекчаване на развъждането, настаняването и грижите, както и на методите, използвани при процедурите, като се премахва или намалява до минимум всяка възможна болка, страдание, дистрес или трайно увреждане на животните. 4. При избора на метод настоящият член се прилага в съответствие с член 13.	**Закон** **Чл. 152. (1)** Опити с животни се провеждат, когато не е възможно да се приложат алтернативни методи. **Наредба** **Чл. 14.** Не се разрешава провеждането на опити: 1. ако резултатът може да бъде постигнат с методи, при които не се използват животни. **Чл. 11.** (1) Всички опити с животни, развъждането, настаняването за отглеждане и грижите за тях се провеждат по начин, който намалява до минимум причиняването на дисстрес, ненужна болка, страдание и трайно увреждане на животните. (2) При провеждане на опити изборът на вида животни се преценява с оглед на спецификата на вида и целта на изследването. Прилагат се методи, използващи минимален брой животни с ниска степен на неврофизиологична чувствителност, и опити, които не водят или в по-слаба степен предизвикват болка, страдание, дисстрес или трайно увреждане и които е най-вероятно да доведат до задоволителни резултати. (3) При провеждане на опити смъртта на животното като краен етап на опита се избягва, доколкото е възможно, и се замества със своевременно и хуманно приключване на опита. В случай че смъртта е неизбежна като краен етап, опита се замисля така, че: 1. да води до смърт на колкото е възможно по-малко животни; както и 2. да сведе до възможния минимум продължителността и интензитета на страдание на животното и доколкото е възможно, да гарантира безболезнена смърт. **Чл. 12** (1) Опити с животни не се осъществяват, ако в законодателството на Европейския съюз е признат друг метод или стратегия на изпитване за постигане на търсения резултат, при който не се използват живи животни. (2) В случаите по ал. 1 на лицето, подало заявление за разрешение по чл. 155, ал. 1 Закона за ветеринарномедицинската дейност, не се издава разрешение да използва животни в опити.	пълно
Член 5 Цели на процедурите Процедурите могат да се осъществяват единствено за следните цели: а) фундаментални изследвания; б) транслационни или приложни изследвания с някоя от следните цели: i) избягване, предотвратяване, диагностициране или лечение на заболявания, влошаване на здравето или други аномалии или тяхното въздействие върху хората, животните или растенията; ii) оценяване, откриване, регулиране или изменяне на физиологичните условия при хората, животните или растенията; или iii) хуманно отношение към животните и подобряване на производствените условия за животните, отглеждани за селскостопански цели; в) за всяка от целите в буква б) в разработването, производството или изпитването на качеството,	**Наредба** **Чл. 4.** Опитите с животни могат да се осъществяват единствено за следните цели: 1. фундаментални научни изследвания; 2. транслационни или приложни изследвания с някоя от следните цели: а) предотвратяване, профилактика, диагностициране или лечение на заболявания, влошаване на здравето или други аномални или тяхното въздействие върху хората, животните или растенията; б) оценяване, проучване, регулиране или промяна на физиологичните функции при хора, животни или растения, в) хуманно отношение към животните и подобряване на жизнената среда за животните, отглеждани за селскостопански цели; 3. за всяка от целите в т.2 при разработването, производството или изпитването на качеството, ефективността и безопасността на лекарства, храни и фуражи и други вещества или продукти; 4. защита на природната среда с оглед опазване здравето на хората или животните и тяхното благосъстояние; 5. изследвания, насочени към опазване на биологичните видове животни; 6. за обучение с цел придобиване, поддържане или подобряване на професионалните умения в средните специални училища, колежите и висшите учебни заведения; 7. съдебномедицински изследвания.	пълно

ефективността и безопасността на лекарства, хранителни продукти и фуражни продукти и други вещества или продукти; г) защита на естествената околна среда в интерес на здравето или благосъстоянието на хората или животните; д) изследвания, насочени към опазване на видовете; е) висше образование или обучение за придобиване, поддържане или подобряване на професионалните умения; ж) съдебномедицински разследвания.		
Член 6 Методи на умъртвяване 1. Държавите-членки гарантират, че умъртвяването на животните се извършва с минимална болка, страдание или дистрес.	**Наредба** **Чл. 28.** (1) Когато по медицински показания опитните животни се налага да бъдат евтаназирани, това се извършва от ветеринарен лекар съгласно изискванията на чл.179-181 от Закона за ветеринарномедицинската дейност. (2) Опитните животни се умъртвяват с минимална болка, страдание или дистрес.	пълно
2. Държавите-членки гарантират, че умъртвяването на животните се извършва в обекта на развъдчик, доставчик или ползвател от компетентно лице. При проучвания в полеви условия обаче умъртвяването на животното може да стане от компетентно лице извън обект.	**Проект на НИД на Наредба** **Чл. 28.** (3) Умъртвяването на животните се извършва в обект на развъдчик, доставчик или ползвател, от определен от управителя на обекта ветеринарен лекар; при проучвания в полеви условия умъртвяването на животното може да стане от ветеринарен лекар извън тези обекти. **Наредба** (5) Умъртвяване на опитни животни чрез електричество, без електрическият ток да преминава през мозъка, и чрез прилагане на недеполяризиращи миорелаксанти с конкурентен тип действие се допуска единствено след предварително прилагане на анестезия. (6) Умъртвяването на животните завършва по един от следните начини: а) потвърждаване на трайното прекъсване на кръвообращението; б) разрушаване на мозъка; в) пречупване на шията; г) обезкървяване; или д) потвърждаване на настъпването на трупно вкочаняване. (7) След извършване на умъртвяването ветеринарният лекар констатира настъпването на смъртта най-малко чрез потвърждаване на необратимо спиране на сърдечната и дихателната дейност. (8) Смъртта се регистрира в протокол, който представлява неразделна част от документите на обекта, като при нужда се допълва от аутопсионен протокол и/или хистопатологични изследвания. (9) След настъпване на трупното вкочаняване труповете на умъртвените животни се третират по реда на Регламент 1069/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 година за установяване на здравни правила относно странични животински продукти и производни продукти, непредназначени за консумация от човека и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1774/2002 (Регламент за страничните животински продукти) и прилагащия го Регламент (ЕС) №142/2011.	пълно
3. По отношение на животните, обхванати от приложение IV, се използват подходящите методи на умъртвяване в съответствие с посоченото приложение.	**Наредба** **Чл. 28.**(4) За умъртвяване на животните се използват методите, посочени в Приложение № 6.	пълно
4. Компетентните органи могат да предоставят освобождаване от изискването по параграф 3:	**Наредба** **Чл. 29.** За умъртвяване на животните могат да се използват и други методи, освен изброените в	пълно

а) да позволят използването на друг метод, стига научни доказателства да потвърдят, че този метод е поне също толкова хуманен; или б) когато, въз основа на научна обосновка, целта на процедурата не може да бъде постигната, като се използва метод на умъртвяване в съответствие с приложение IV.	таблицата на приложение № 6 при: 1. животни в безсъзнание, при условие че животното не се връща в съзнание преди настъпване на смъртта; 2. селскостопански животни, използвани при научни изследвания, когато целта на проекта налага животните да се държат при условия, сходни на тези за животните в ферми; тези животни могат да бъдат умъртвявани в съответствие с изискванията, определени в приложение I от Регламент (ЕО) № 1099/2009 на Съвета от 24 септември 2009 г. относно защитата на животните по време на умъртвяване. **Проект на НИД на Наредба** **Чл. 30.** (1) Лицата по чл. 27, ал. 1 може да ползват други методи за умъртвяване на животните, различни от тези изброени в приложение № 6 и чл. 28 след получаване на разрешение от изпълнителния директор на БАБХ по чл.153 от Закона за ветеринарномедицинската дейност. (2) Лицата по чл. 27, ал. 1 описват методите, които желаят да използват за умъртвяване на животните в заявлението по чл.155 от Закона за ветеринарномедицинската дейност и прилагат: 1. научни доказателства потвърждаващи, че тези различни методи са също толкова хуманни; 2. или научна обосновка, че целта на опита не може да бъде постигната, като се използва метод на умъртвяване в съответствие с приложение № 6 или условията по чл. 29.	
5. Параграфи 2 и 3 не се прилагат, когато животното трябва да бъде умъртвено при извънредни обстоятелства поради съображения, свързани с хуманното отношение към животните, общественото здраве, обществената сигурност, здравето на животните или околната среда.	**Наредба** **Чл. 31.** Член 28, ал. 3 и 4 не се прилагат, когато животното трябва да бъде умъртвено при извънредни обстоятелства поради съображения, свързани с хуманното отношение към животните, общественото здраве, обществената сигурност, здравето на животните или околната среда.	пълно
Член 7 Застрашени видове 1. Екземпляри от застрашените видове, изброени в приложение А към Регламент (ЕО) № 338/97 на Съвета от 9 декември 1996 г. относно защитата на видовете от дивата флора и фауна чрез регулиране на търговията с тях (1), които не попадат в обхвата на член 7, параграф 1 от посочения регламент, не се използват при процедури, с изключение на процедурите, отговарящи на следните условия: а) когато процедурата е с една от целите, посочени в член 5, буква б), подточка i), буква в) или д) от настоящата директива; и б) когато съществува научно съображение, според което целта на процедурата не може да се постигне, като се използват други видове, различни от посочените в приложението. 2. Параграф 1 не се прилага за никакви видове нечовекоподобни примати.	**Проект на НИД на Наредба** **Чл. 16.** (1) Застрашените животински видове, включени в Червената книга на Република България, в приложения А към чл. 3, които не попадат в обхвата на чл. 7, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 338/97, в приложение I на Конвенцията по международна търговия със застрашени видове от дивата фауна и флора (ДВ, бр. 6 от 1992 г.) и защитените видове животни по чл. 37, чл. 41 и чл. 45 от Закона за биологичното разнообразие (ДВ, бр. 77 от 2002 г.; изм. и доп., бр. 88 от 2005 г.), се използват за опитни и други научни цели единствено при: 1. проучвания, които имат за цел опазване на застрашения/защитения вид; 2. научни изследвания с изключителна важност в областта на медицината, за които застрашеният/защитеният животински вид е единственият подходящ за постигане на търсените резултати. (2) Алинея 1 не се прилага за никакви видове нечовекоподобни примати.	пълно (Р България се възползва от възможността, предоставена в чл. 2, параграф 1 от Директивата, като запазва по-строги съществуващи национални мерки, които са в сила преди 9 ноември 2010 г.)
Член 8 **Нечовекоподобни примати** 1. При спазване на параграф 2 екземпляри от нечовекопо-	**Наредба** **Чл. 14.** Не се разрешава провеждането на опити: 1. ако резултатът може да бъде постигнат с методи, при които не се използват животни.	Съгласно чл.21 и чл.22 Закона за

добните примати не се използват при процедури, с изключение на процедурите, отговарящи на следните условия: а) когато процедурата е с една от целите, посочени във: i) член 5, буква б), подточка i) или буква в) от настоящата директива и се осъществява с цел избягване, предотвратяване, диагностициране или лечение на инвалидизиращи или евентуално животозастрашаващи клинични състояния при хората; или ii) член 5, буква а) или д); и б) когато съществува научно съображение, според което целта на процедурата не може да се постигне, като се използват видове, различни от нечовекоподобните примати. Инвалидизиращо клинично състояние за целите на настоящата директива означава намаляване на нормалната физическа или психологическа способност на дадено лице да извършва действия. 2. Екземпляри от нечовекоподобните примати, изброени в приложение А към Регламент (ЕО) № 338/97, които не попадат в обхвата на член 7, параграф 1 от посочения регламент, не се използват при процедури, с изключение на процедурите, отговарящи на следните условия: а) когато процедурата е с една от целите, посочени във: i) член 5, буква б), подточка i) или буква в) от настоящата директива, и се осъществява с цел избягване, предотвратяване, диагностициране или лечение на инвалидизиращи или евентуално животозастрашаващи клинични състояния при хората; или ii) член 5, буква д); и б) когато съществува научно съображение, според което целта на процедурата не може да се постигне, като се използват други видове, различни от нечовекоподобните примати, и като се използват видове, неизброени в посоченото приложение. 3. Независимо от параграфи 1 и 2 човекоподобни маймуни не се използват при процедури при условията на предпазната клауза в член 55, параграф 2	2. за учебни цели, при които се причинява смърт на животните; в учебните заведения опити с животни се заменят с други методи за онагледяване на учебния материал във всички случаи, в които не се цели усвояването на конкретни практически умения от страна на обучаващите се; 3. с подивели питомни видове животни 4. с животни посочени в чл. 21 и 22, ал. 2 от Закона за защита на животните. 5. с животни, уловени в дивата природа. 6. с животни включени а приложения A, B, C и D към чл. 3 от Регламент (ЕО) № 338/97 на Съвета от 9 декември 1996 година относно защитата на видовете от дивата флора и фауна чрез регулиране на търговията с тях. 7. със застрашените животински видове, включени а Червената книга на Република България.	защита на животните Забранява се внасяне, придобиване, продажба, притежаване и отглеждане на екземпляри от разред примати и на диви котки, с изключение на зоологически градини и спасителни центрове. (Р България се възползва от възможността, предоставена в чл. 2, параграф 1 от Директивата, като запазва по-строги съществуващи национални мерки, които са в сила преди 9 ноември 2010 г.)
Член 9 Животни, уловени в дивата природа 1. Животни, уловени в дивата природа, не се използват при процедури.	**Наредба** **Чл. 18.** (1) Животни, уловени в дивата природа, не се използват в опити.	пълно

2. Компетентните органи могат да предоставят освобождаване от параграф 1 въз основа на научна обосновка, че целта на процедурата не може да се постигне, като се използват животни, развъждани, за да бъдат използвани при процедури.	**Наредба** **Чл. 18.** (2) Изпълнителният директор на БАБХ може да разреши използването на животни по ал.1, след положително становище на Министерството на околната среда и водите, съгласно процедурата по чл. 155 от Закона за ветеринарномедицинска дейност, въз основа на представена от ползвателя научна обосновка, че целта на опита не може да се постигне с животни, развъждани, за да бъдат използвани в опити.	пълно
3. Улавянето на животни в дивата природа се извършва от компетентно лице и по начин, който не им причинява ненужна болка, страдание, дистрес или трайно увреждане. Всяко животно, за което при залавяне или след това се установи, че е наранено или в лошо здравословно състояние, се преглежда от ветеринар или друго компетентно лице и се вземат мерки за свеждане до минимум страданието на животното. Компетентните органи могат да предоставят освобождавания от изискването за предприемане на мерки за свеждане до минимум страданието на животното, ако съществува научно съображение против предприемането на такива мерки.	**Наредба** **Чл. 18.** (3) Дивите животни се улавят по начин, който не им причинява ненужна болка, страдание, дистрес или трайно увреждане и от компетентно лице, което има познания за навиците и естествената среда на животните - предмет на улавяне. (4) Когато за улавянето на животните по ал. 1 е необходимо прилагането на упойващо или седативно лекарствено средство, то се прилага от ветеринарен лекар. (5) Всяко животно, за което при залавяне или след това се установи, че е наранено или в лошо здравословно състояние, се преглежда от ветеринар или друго компетентно лице и се вземат мерки за свеждане до минимум страданието на животното. (6) Ако ветеринарният лекар прецени, че животното въпреки оказаната му ветеринарномедицинска помощ ще продължи да живее с болка или страдайки, то се подлага на евтаназия. (7) На местата, определени за залавянето на животни от дивата природа се осигуряват подходящи за съответните видове контейнери и средства за транспортиране, в случай че е необходимо животните да бъдат преместени за преглед или лечение. (8) При улова на диви животни се спазват разпоредбите на Закона за лова и опазване на дивеча и разпоредбите на раздел IV на глава трета на Закона за биологичното разнообразие.	пълно (Р България се възползва от възможността, предоставена в чл. 2, параграф 1 от Директивата, като запазва по-строги съществуващи национални мерки, които са в сила преди 9 ноември 2010 г.)
Член 10 Животни, развъждани, за да бъдат използвани при процедури 1. Държавите-членки гарантират, че животните от видовете, изброени в приложение I, могат да бъдат използвани при процедури единствено когато тези животни са били развъждани, за да бъдат използвани при процедури. Считано от датите, посочени в приложение II обаче, държавите- членки гарантират, че нечовекоподобните примати, изброени в посоченото приложение, могат да се използват при процедури единствено когато те са потомци на нечовекоподобни примати, които са били развъдени в плен, или когато са набавени от самовъзпроизвеждащи се колонии. За целите на настоящия член „самовъзпроизвеждаща се колония“ означава колония, в която се развъждат животни единствено в рамките на колонията или се набавят от други колонии, но не са уловени в дивата природа и в	**Наредба** **Чл. 15.** (1) За опити и други научни изследвания се използват животни развъдени специално в контролирани условия. (2) Когато за опитни и други научни изследвания се използват животни от видовете, посочени в приложение № 2, те трябва да са специално отглеждани за тази цел в обекта, в който се провеждат опити с животни, или в обектите по чл. 47. Не е въведен Не е въведен	пълно (Р България се възползва от възможността, предоставена в чл. 2, параграф 1 от Директивата, като запазва по-строги съществуващи национални мерки, които са в сила преди 9

която животните се отглеждат по начин, който гарантира привикването им към хората.		ноември 2010 г.) Съгласно чл.21 и чл.22 Закона за защита на животните Забранява се внасяне, придобиване, продажба, притежаване и отглеждане на екземпляри от разред примати и на диви котки, с изключение на зоологически градини и спасителни центрове.
След консултация с държавите-членки и заинтересованите страни Комисията провежда проучване за осъществимост, което включва оценка за здравето на животните и хуманното отношение към тях, относно посоченото във втора алинея изискване. Проучването се публикува не по-късно от 10 ноември 2017 г. То се придружава от предложения за изменение на приложение II, ако това е целесъобразно.	Задължения на Комисията	Не подлежи на въвеждане
2. Комисията следи използването на нечовекоподобни примати, набавени от самовъзпроизвеждащи се колонии, и след консултация с държавите-членки и заинтересованите страни провежда проучване с цел да се анализира доколко е осъществимо нечовекоподобни примати да се набавят единствено от самовъзпроизвеждащи се колонии. Проучването се публикува не по-късно от 10 ноември 2022 г.	Задължения на Комисията	Не подлежи на въвеждане
3. Компетентните органи могат да предоставят освобождавания от параграф 1 въз основа на научна обосновка.	**Проект на НИД на Наредба** **Чл. 15.** (3) При научно обоснована невъзможност животните, посочени в ал.1 и ал.2 да бъдат отгледани в обекта, в който се провеждат опити с животни, или да бъдат закупени от обектите по предходната алинея, това се описва в заявлението по приложение № 1 и се посочва начинът на	пълно

	придобиване на животните.	
Член 11 Безстопанствени и диви животни от домашни видове 1. Безстопанствените и подивели животни от домашните видове не се използват при процедури.	**Наредба** **Чл. 14**. Не се разрешава провеждането на опити: 3. с подивели питомни видове животни 5. с животни, уловени в дивата природа. **Закон** Чл. 158. Забранява се: 1. използването на безстопанствени и домашни кучета и котки като опитни животни;	пълно
2. Компетентните органи могат да предоставят освобождаване от параграф 1 единствено при спазване на следните условия: а) когато е налице съществена необходимост от проучвания във връзка със здравето и благосъстоянието на тези животни или сериозни заплахи за околната среда и за здравето на хората и животните; и б) когато съществува научно съображение, според което целта на процедурата може да се постигне, единствено като се използват безстопанствени или подивели животни.	Не е въведено, тъй като от 2006 г. в българското законодателство, в чл. 158, т. 1 от Закона за ветеринарномедицинската дейност се забранява използването на безстопанствени кучета и котки като опитни животни и България не е предвидила освобождаване от забраната, с което е запазила по-строгата си мярка.	Р България се възползва от възможността, предоставена в чл. 2, параграф 1 от Директивата, като запазва по-строги съществуващи национални мерки, които са в сила преди 9 ноември 2010 г.
Член 12 Процедури 1. Държавите-членки правят необходимото осъществяването на процедурите да става в обект на ползвател. Компетентните органи могат да предоставят освобождаване от първа алинея въз основа на научна обосновка.	**Наредба** **Чл. 5** (1) Използването на опитни животни се извършва само в обектите, посочени в чл. 153, ал. 1 от Закона за ветеринарномедицинската дейност, след издаване на разрешение от изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ) съгласно чл. 155 от Закона за ветеринарномедицинската дейност на базата на етична оценка и положително становище от Комисията по етика към животните по чл. 154 от Закона за ветеринарномедицинската дейност. (4) Ползвателят на опитни животни може да провежда опитите извън обектите по ал.1 след представяне на научна обосновка и получаване на разрешение по чл.153, ал.1 от Закона за ветеринарномедицинската дейност , в което това изрично е описано.	пълно
2. Процедурите могат да се осъществяват единствено в рамките на проект.	**Наредба** **Чл. 13.** Опити с животни се извършват само в рамките на проект.	пълно
Член 13 Избор на метод 1. Без да се засяга националното законодателство, което забранява определени видове методи, държавите-членки гарантират, че не се осъществява процедура, ако в законодателството на Съюза е признат друг метод или стратегия на изпитване за постигане на търсения резултат, при който не се използват живи животни.	**Наредба** **Чл. 12.** (1) Опити с животни не се осъществяват, ако в законодателството на Европейския съюз е признат друг метод или стратегия на изпитване за постигане на търсения резултат, при който не се използват живи животни. (2) В случаите по ал. 1 на лицето, подало заявление за разрешение по чл. 155, ал. 1 от Закона за ветеринарномедицинската дейност, не се издава разрешение да използва животни в опити. (3) В определени случаи, когато е необходимо да се осъществят допълнителни опити по отношение на публикуваните в научната литература резултати по ал.1 с цел защита на	пълно

	общественото здраве, безопасността на околната среда, изпълнителният директор на БАБХ може да издаде разрешение за извършването на опитите с животни след положително становище на Комисията по етика към животните. **Чл. 14.** Не се разрешава провеждането на опити: 1. ако резултатът може да бъде постигнат с методи, при които не се използват животни. **Закон** Чл. 152. (1) Опити с животни се провеждат, когато не е възможно да се приложат алтернативни методи.	
2. При избор на процедури се подбират тези, които отговарят в най-голяма степен на следните изисквания: а) използват минимален брой животни; б) използват животни с най-ниска способност да изпитват болка, страдание, дистрес или трайно увреждане; в) причиняват най-малко болка, страдание, дистрес или трайно увреждане и които е най-вероятно да доведат до задоволителни резултати.	**Наредба** **Чл. 11**. (1) Всички опити с животни, развъждането, настаняването за отглеждане и грижите за тях се провеждат по начин, който намалява до минимум причиняването на дистрес, ненужна болка, страдание и трайно увреждане на животните. (2) При провеждане на опити изборът на вида животни се преценява с оглед на спецификата на вида и целта на изследването. Прилагат се методи, използващи минимален брой животни с ниска степен на неврофизиологична чувствителност, и опити, които не водят или в по-слаба степен предизвикват болка, страдание, дистрес или трайно увреждане и които е най-вероятно да доведат до задоволителни резултати.	пълно
3. Смъртта като краен етап на процедура се избягва, доколкото е възможно, и се замества със своевременно и хуманно приключване на процедура. В случай че смъртта е неизбежна като краен етап, процедурата се замисля така, че: а) да води до смърт на колкото е възможно по-малко животни; както и б) да сведе до възможния минимум продължителността и интензитета на страдание на животното и, доколкото е възможно, да гарантира безболезнена смърт.	**Наредба** Чл. 11 (3) При провеждане на опити смъртта на животното като краен етап на опита се избягва, доколкото е възможно, и се замества със своевременно и хуманно приключване на опита. В случай че смъртта е неизбежна като краен етап, опита се замисля така, че: 1. да води до смърт на колкото е възможно по-малко животни; както и 2. да сведе до възможния минимум продължителността и интензитета на страдание на животното и доколкото е възможно, да гарантира безболезнена смърт.	пълно
Член 14 Анестезия 1. Държавите-членки следят, освен ако не е нецелесъобразно, осъществяването на процедурите да става при прилагане на обща или местна анестезия и при използване на аналгетици или на друг подходящ метод да се гарантира, че болката, страданието и дистресът са сведени до минимум. Процедури, които са свързани със сериозни наранявания, които могат да причинят силна болка, не се осъществяват без анестезия.	**Наредба** **Чл. 42.** (1) Всички опити се провеждат с прилагане на обща или местна анестезия на животните и при използване на аналгетици или на друг подходящ метод да се гарантира, че болката, страданието и дистресът са сведени до минимум, освен ако ветеринарният лекар прецени, че: 1. прилагането на анестезия ще бъде по-травматично за животното, отколкото самия опит; 2. анестезията е несъвместима с целта на опита. (2) За провеждането на опити при условията на ал. 1, т. 2 в разрешението по чл. 155, ал. 6 от Закона за ветеринарномедицинската дейност по препоръка на Комисията по етика към животните се включват допълнителни изисквания и условия с оглед намаляване до минимум страданията на животните. (3) При провеждането на опити при условията на ал. 1, т. 2 ветеринарният лекар прилага болкоуспокояващи препарати или други подходящи методи с цел да се намалят до минимум дистресът, болката и страданието, които изпитват животните. (5) Опити, които са свързани със сериозни наранявания, които могат да причинят силна болка, не се осъществяват без анестезия.	пълно

2. При определяне на това доколко е целесъобразно да се използва анестезия се взема предвид следното: а) дали прилагането на анестезия се преценява като по-травмиращо за животното, отколкото самата процедура; и б) дали прилагането на анестезия е несъвместимо с целта на процедурата.	**Наредба** **Чл. 42.** (1) Всички опити се провеждат с прилагане на обща или местна анестезия на животните и при използване на аналгетици или на друг подходящ метод да се гарантира, че болката, страданието и дистресът са сведени до минимум, освен ако ветеринарният лекар прецени, че: 1. прилагането на анестезия ще бъде по-травматично за животното, отколкото самия опит; 2. анестезията е несъвместима с целта на опита.	пълно
3. Държавите-членки гарантират, че на животните не се дават никакви лекарствени средства за спиране или за ограничаване на показаната болка без подходящо ниво на анестезия или аналгезия. В тези случаи се представя научна обосновка, придружена от подробности за режима на анестезия или аналгезия.	**Наредба** **Чл. 42.** (6) На животните не се дават никакви лекарствени средства за спиране или за ограничаване на проявите на болка без подходящо ниво на анестезия или аналгезия. В тези случаи се изготвя научна обосновка, придружена от подробности за режима на анестезия или аналгезия.	пълно
4. Животни, които могат да изпитват болка след изтичане на действието на анестезията, се третират предварително и следоперативно с аналгетици или други подходящи обезболяващи методи, стига тяхното прилагане да е съвместимо с целта на процедурата.	**Проект на НИД на Наредба** **Чл. 42.** (4) След приключване на всеки етап от опита и преминаване на ефекта от анестезията животните, които по преценка на ветеринарния лекар чувстват болка, се третират с болкоуспокояващи препарати, включително и преди извършването ѝ, когато това не противоречи на целите на опита. Когато използването на болкоуспокояващи препарати не е възможно, животните се подлагат на евтаназия съгласно изискванията на чл.28.	пълно
5. Веднага щом бъде постигната целта на процедурата, се предприемат подходящи действия за свеждане на страданието на животното до минимум.	**Наредба** **Чл. 42.** (7) Преди, по време и след приключване на всеки етап от опита се предприемат подходящи действия за запазване на доброто състояние на животните и за свеждане на страданието на животните до минимум и предотвратяването на излишна болка, страдание, дистрес или трайно увреждане.	пълно
Член 15 Класификация на тежестта на процедурите 1. Държавите-членки осигуряват класифицирането на всички процедури като „с необратим край“, „леки“, „средни“ или „тежки“ на индивидуална основа, като се използват критериите за определяне съгласно приложение VIII.	**Наредба** **Чл. 43.** (1) Опитите с животни се категоризират съгласно степента на болка, страдание, дистрес или трайно увреждане, които се очаква да изпита дадено животно в хода на опита като: 1.опити с необратим край; 2. леки; 3. средни; 4. тежки. (2) Категоризацията се извършва за всеки отделен опит, като се използват критериите за определяне съгласно приложение № 8.	пълно
2. При условията на предпазната клауза в член 55, параграф 3 държавите-членки гарантират, че процедура не се осъществява, ако е свързана със силна болка, страдание или дистрес, които има вероятност да са продължителни и не могат да бъдат облекчени.	**Наредба** **Чл. 43.** (3) Не се разрешава извършването на опити по ал.1, т.4, при които се причинява силна болка, страдание или дистрес на животните, които има вероятност да са продължителни и не могат да бъдат облекчени.	пълно
Член 16 Повторно използване 1. Държавите-членки гарантират, че когато може да се използва и друго животно, върху което преди това не е била осъществявана процедура, животно, което вече е било използвано при една или повече процедури, може да	**Проект на НИД на Наредба** **Чл. 46.** (1) Опитно животно не се използва повторно в опити, когато може да се замени с друго животно, върху което преди това не е била осъществявана процедура. Всяко повторно използване на опитни животни се извършва при условията и по реда на тази наредба. (2) Животно, което вече е било използвано в един или повече опити, може да се използва	пълно

се използва повторно при нова процедура, само при условие че са изпълнени следните условия: а) предишните процедури, съобразно действителната им тежест, са били „леки“ или „средни“; б) доказано е, че общото здравословно състояние на животното и благосъстоянието му са напълно възстановени; в) по-нататъшната процедура е класифицирана като „лека“, „средна“ или като такава „с необратим край“; и г) тя е в съответствие с ветеринарната консултация, като се взема предвид преживяното от съответното животно.	повторно в нов опит, само при условие че са изпълнени следните условия: 1. предишните опити са били категоризирани като „леки“ или „средни“; 2. предстоящият опит е категоризиран като „лек“, „среден“ или като такъв „с необратим край“; 3. извършен е преглед и преценка от ветеринарния лекар, че общото здравословно състояние на животното и благосъстоянието му са напълно възстановени и то може да бъде използвано в следващ опит, като се взема предвид преживяното от съответното животно; (3) Опитни животни, на които са причинени силна болка, страдание, дистрес или трайно увреждане, не се използват повторно в опити.	
2. При извънредни обстоятелства, чрез дерогация от параграф 1, буква а) и след ветеринарен преглед на животното компетентният орган може да позволи повторно използване на животно, при условие че животното не е използвано повече от един път при процедура, свързана със силна болка, дистрес или еквивалентно страдание.	**Наредба** **Чл. 46.** (4) При извънредни обстоятелства и положително становище от Комисията по етика към животните, контролният орган може да позволи повторно използване на животни, които са били използвани в опити категоризирани като „тежки“, при условие, че то не е използвано повече от един път при процедура, свързана със силна болка, дистрес или еквивалентно страдание и след преценка от обслужващия обекта ветеринарен лекар.	пълно
Член 17 Край на процедурата 1. Една процедура се счита за приключила, когато не е необходимо да се правят повече наблюдения за нея или, що се отнася до нови генетично модифицирани родови линии на животни, когато потомството вече не се наблюдава или не се очаква то да изпита болка, страдание, дистрес или трайно увреждане, равностойни на или по-големи от тези, които би причинила употребата на игла.	**Наредба** Допълнителни разпоредби 11. **„Край на опита”** – опитът се счита за приключил, когато не е необходимо да се правят повече наблюдения или, когато се отнася до нови генетично модифицирани родови линии на животни, когато потомството вече не се наблюдава или не се очаква то да изпита болка, страдание, дистрес или трайно увреждане, равностойни на или по-големи от тези, които би причинила употребата на игла.	пълно
2. В края на дадена процедура ветеринар или друго компетентно лице взема решение за това животното да остане живо. Животното се умъртвява, когато има вероятност да продължи да изпитва средна или силна болка, страдание, дистрес или трайно увреждане.	**Проект на НИД на Наредба** **Чл. 45.** (1) След приключване на опита ветеринарният лекар извършва пълен преглед на всяко едно използвано животно и ако прецени, че здравето му ще се възстанови напълно, го настанява в помещенията по чл. 51, ал. 1, т. 3, където се отглежда според здравословното му състояние при условията на раздел IV като за дивите животни се изисква писмена преценка и на етолог. (2) Ако след прегледа по ал. 1 ветеринарният лекар прецени, че здравето на животните не е възможно да се възстанови напълно и те ще останат в състояние на силна или средна болка, страдание, дистрес или трайно увреждане или не могат да се отглеждат при условията по ал. 1, ветеринарният лекар ги евтаназира възможно най-скоро, съгласно изискванията на чл. 28, като за дивите животни се изисква писмена преценка и на етолог.	пълно
3. Когато животното следва да се остави живо, то получава грижи и настаняване, съответстващи на неговото здравословно състояние.	**Проект на НИД на Наредба** **Чл. 45.** (1) След приключване на опита ветеринарният лекар извършва пълен преглед на всяко едно използвано животно и ако прецени, че здравето му ще се възстанови напълно, го настанява в помещенията по чл. 51, ал. 1, т. 3, където се отглежда според здравословното му състояние и условията на раздел IV, като за дивите животни се изисква писмена преценка и на етолог.	пълно
Член 18 Обмен на органи и тъкани Държавите-членки улесняват по целесъобразност	**Наредба** **Чл. 46.** (5) Обмен на органи и тъкани от умъртвени животни се осъществява в рамките на	пълно

създаването на програми за обмен на органи и тъкани от умъртвени животни.	програми по чл. 6, ал. 1, т. 4, б. „г".	
Член 19 Пускане на свобода и повторно настаняване на животни Държавите-членки могат да позволят животни, които са използвани или са предназначени за използване при процедури, да бъдат повторно настанени или върнати в местообитание или система за отглеждане на животни, които са подходящи за видовете, при условие че са изпълнени следните условия: а) здравословното състояние на животните го позволява; б) не съществува опасност за общественото здраве, здравето на животните или околната среда; и в) взети са подходящи мерки за запазване на доброто състояние на животното.	**Проект на НИД на Наредба** **Чл. 45.** (3) Когато едно животно няма да бъде използвано повече и след прегледа по ал. 1 ветеринарният лекар прецени, че то е в добро здравословно състояние, не представлява опасност за околната среда и здравето на хората и животните, и са взети мерки за запазване на доброто здравословно състояние на животното при повторното му настаняване, като в зависимост от вида и състоянието му може да бъде: 1. настанено в зоопарк или приют за животни - за диви и екзотични животни след съгласуване с Министерството на околната среда и водите; 2. настанено в приют или продадено като животно компаньон - за кучета, котки, хамстери, морски свинчета и други питомни животни. 3. върнато на свобода в естественото му местообитание, в същия ареал, от който е взето - за диви животни, характерни за Република България, които са взети от дивата природа след съгласуване с Министерството на околната среда и водите. (4) След приключване на опита с животни от видовете по чл. 37, чл. 41 и чл. 45 от Закона за биологичното разнообразие разпореждането с тях се осъществява съгласно издаденото разрешително по чл. 49 от Закона за биологичното разнообразие. (5) За приложение на ал. 3 и 4 се изисква разработена схема за повторно настаняване, която гарантира социализацията на животните, които се настаняват повторно. В случай на диви животни, когато е целесъобразно, се въвежда програма за възстановяване, преди те да бъдат върнати в тяхното местообитание. Разработената схема за повторно настаняване на дивите животни и програмата за възстановяване в местообитанията на същите се съгласува с Министерството на околната среда и водите.	пълно
Член 20 Предоставяне на разрешение на развъдчици, доставчици и ползватели 1. Държавите-членки гарантират, че всички развъдчици, доставчици и ползватели са получили разрешение от компетентния орган и са регистрирани от него. Такова разрешение може да бъде предоставено за ограничен период от време. Разрешение се предоставя, само ако развъдчикът, доставчикът или ползвателят и неговият обект отговорят на изискванията на настоящата директива.	**Наредба** **Чл. 48.** Чл. 48. (1) Всички развъдчици, доставчици и ползватели на опитни животни могат да извършват дейност само след получаването на разрешение за дейността от изпълнителния директор на БАБХ. (2) Лицата по ал. 1 подават до изпълнителния директор на БАБХ заявление за издаване на разрешение, към което прилагат следните документи в зависимост от извършваната дейност: 1. за развъдчици: а) регистрация на обекта по чл. 137 от Закона за ветеринарномедицинската дейност ; б) копие от удостоверение за завършен курс за защита и хуманно отношение към опитните животни; в) копие от удостоверение за завършен курс за защита и хуманно отношение към опитните животни на лицето, отговорно за гарантиране спазване разпоредбите на настоящата наредба, в случай, че е друго лице, а не той самият; г) копие от договор с ветеринарен лекар за обслужване на обекта; 2. за доставчици: а) копие от лицензa за превоз за кратки или продължителни пътувания; б) списък на одобрените транспортни средства и копие от техните сертификати по чл. 162 от Закона за ветеринарномедицинската дейност. в) в случай, че няма да извършва директна доставка, регистрация на обекта за престой на	пълно

	животните по чл. 51 от Закона за ветеринарномедицинската дейност . г) копие от договор с ветеринарен лекар за обслужване на дейността; 3. за ползватели: а) регистрация на обекта, в който ще се извършват опитите по чл. 137 от Закона за ветеринарномедицинската дейност; б) копие от удостоверение за завършен курс за защита и хуманно отношение към опитните животни; в) копие от удостоверение за завършен курс за защита и хуманно отношение към опитните животни на лицето, отговорно за гарантиране спазване разпоредбите на настоящата наредба в случай, че е друго лице, а не той самия; г) копие от договор с ветеринарен лекар за обслужване на дейността; (3) Разрешението по ал. 2 се издава от изпълнителният директор на БАБХ и важи за период от 10 години.	
2. При предоставянето на разрешение се посочва лицето, отговорно за това да се гарантира спазването на разпоредбите на настоящата директива, както и лицето или лицата, посочено(и) в член 24, параграф 1 и член 25.	**Наредба** **Чл. 48.** (2) Лицата по ал. 1 подават до изпълнителния директор на БАБХ заявление за издаване на разрешение, към което прилагат следните документи в зависимост от извършваната дейност: 1. За развъдчици: а) регистрация на обекта по чл. 137 от Закона за ветеринарномедицинската дейност ; б) копие от удостоверение за завършен курс за защита и хуманно отношение към опитните животни; в) копие от удостоверение за завършен курс за защита и хуманно отношение към опитните животни на лицето, отговорно за гарантиране спазване разпоредбите на настоящата наредба, в случай, че е друго лице, а не той самия; г) копие от договор с ветеринарен лекар за обслужване на обекта; 2. За доставчици: а) копие от лиценза за превоз, за кратки или продължителни пътувания; б) списък на одобрените транспортни средства и копие от техните сертификати по чл. 162 от Закона за ветеринарномедицинската дейност. в) в случай, че няма да извършва директна доставка, регистрация на обекта за престой на животните по чл. 51 от Закона за ветеринарномедицинската дейност . г) копие от договор с ветеринарен лекар за обслужване на дейността; 3. За ползватели: а) регистрация на обекта, в който ще се извършват опитите по чл. 137 от Закона за ветеринарномедицинската дейност; б) копие от удостоверение за завършен курс за защита и хуманно отношение към опитните животни; в) копие от удостоверение за завършен курс за защита и хуманно отношение към опитните животни на лицето, отговорно за гарантиране спазване разпоредбите на настоящата наредба в случай, че е друго лице, а не той самият; г) копие от договор с ветеринарен лекар за обслужване на дейността;	пълно
3. Изисква се подновяване на разрешението за всяка значителна промяна в структурата или функцията на обекта на развъдчик, доставчик или ползвател, която може	**Проект НИД на Наредба** **Чл. 48.** (5) За извършването на всяка промяна, която може да се отрази негативно върху хуманното отношение към животните се уведомява БАБХ.	пълно

да се отрази негативно върху хуманното отношение към животните.	(6) При случаите по ал. 5 БАБХ извършва проверка и в зависимост от резултата: 1. издава ново разрешение, в което са взети предвид променените условия в обекта; 2. временно отнема издаденото разрешение до постигане на съответствие с изискванията на настоящата наредба; 3. отнема издаденото разрешение в случаите и по реда на чл. 157 от Закона за ветеринарномедицинска дейност.	
4. Държавите-членки гарантират, че компетентният орган е уведомен за всяка промяна на лицето или лицата, посочено(и) в параграф 2.	**Наредба** **Чл. 48.** (4) Лицата по ал. 1 в срок до 7 дни подават информация до БАБХ при промяна на лицето отговорно, за да се гарантира спазването на разпоредбите на настоящата наредба по ал. 2, т.1 буква „в" и т. 3 буква „в", както и на ветеринарния лекар по ал. 2, т.1 буква „г" и т. 3 буква „г".	пълно
Член 21 Временно прекратяване и отнемане на разрешението 1. Когато развъдчикът, доставчикът или ползвателят вече не отговаря на изискванията, установени в настоящата директива, компетентният орган предприема съответните коригиращи действия или изисква предприемането на подобни действия, или временно прекратява или отнема неговото разрешение.	**Наредба** **Чл. 48.** (6) При случаите по ал. 5 БАБХ извършва проверка и в зависимост от резултата: 1. издава ново разрешение, в което са взети предвид променените условия в обекта; 2. временно отнема издаденото разрешение до постигане на съответствие с изискванията на настоящата наредба; 3. отнема издаденото разрешение в случаите и по реда на чл. 157 от Закона за ветеринарномедицинска дейност. **Чл. 59.** (1) При констатирани нарушения на изискванията по тази наредба контролните органи: 1. издават задължителни предписания, в които посочват срок за отстраняване на нарушенията; 2. налагат административно наказание и предприемат административни мерки по реда на Закона за ветеринарномедицинската дейност. (2) При налагане на мерките по ал. 1 лицата, които развъждат, доставят или използват опитни животни следва да вземат всички мерки за гарантиране на хуманното отношение към животните, настанени в обекта. (3) Обект, чиято регистрация е заличена, след отстраняване на нарушенията може да бъде регистриран отново по общия ред, предвиден в Закона за ветеринарномедицинската дейност. **Чл. 60.** (1) Контролът по тази наредба за дивите животни се осъществява съгласно чл. 59, ал. 2 от Закона за защита на животните и обхваща: 1. изпълнението на условията за отглеждане на дивите животни, съобразени с техните физиологични и поведенчески особености съгласно наредбата по чл. 22, ал. 3 от Закона за защита на животните. 2. изпълнението на изискванията по Закона за защита на животните. (2) Служителите на Министерството на околната среда и водите и регионалните инспекции по околната среда и водите, посочени в чл. 70, ал. 1 от Закона за защита на животните, извършват по местонахождението на обектите за използване, отглеждане и/или доставка за опити на диви животни: 1. периодични проверки - най-малко един път в годината; 2. проверки по постъпили молби, жалби и сигнали за нарушения на правилата за защита на дивите животни." (3) При установяване на нарушения по Закона за зашита на животните за дивите животни, Министерството на околната среда и водите и регионалните инспекции по околната среда и водите: 1. прилагат административно-наказателните разпоредби и принудителните административни	пълно

	мерки по Закона за защита на животните; 2. правят предложение до директора на областната дирекция по безопасност на храните, на чиято територия се намира обектът, за заличаване на регистрацията на обекта и обезсилване на удостоверението при условията на чл. 138, ат. 1, т. 2 от Закона за ветеринарномедицинската дейност.	
2. Държавите-членки гарантират, че временно прекратяване или отнемане на разрешение не оказва отрицателно въздействие върху хуманното отношение към животните, настанени в обекта.	**Наредба** **Чл. 59.** (2) При налагане на мерките по ал. 1 лицата, които развъждат, доставят или използват опитни животни следва да вземат всички мерки за гарантиране на хуманното отношение към животните, настанени в обекта.	пълно
Член 22 Изисквания към съоръженията и оборудването 1. Държавите-членки гарантират, че всички обекти на развъдчик, доставчик или ползвател разполагат със съоръжения и оборудване, подходящи за видовете настанени животни, и когато се осъществяват процедури, за постигането на резултати при осъществяването им.	**Наредба** **Чл. 19.** Развъдчиците, доставчиците и ползвателите на опитни животни са длъжни да: 1. осигуряват съоръжения и оборудване, подходящи за видовете настанени животни. **Чл. 36. (1)** Обектите по чл. 32 разполагат с помещения и оборудване по чл. 51, съобразени със спецификата на опитите, които ще се провеждат.	пълно
2. Проектирането, изграждането и функционирането на съоръженията и оборудването по параграф 1 осигуряват колкото е възможно по-ефективно изпълнение на процедурите и имат за цел получаване на надеждни резултати, като се използват минимален брой животни и се причинява минимална степен на болка, страдание, дистрес или трайно увреждане.	**Наредба** **Чл. 36. (1)** Обектите по чл. 32 разполагат с помещения и оборудване по чл. 51, съобразени със спецификата на опитите, които ще се провеждат. (2) Проектирането, изграждането и функционирането на помещенията, съоръженията и оборудването се извършва по начин, който позволява опитите да бъдат проведени по най-ефективния начин с цел да се получат конкретни и надеждни резултати при използване на минимален брой животни и при минимална степен на болка, страдание дистрес или трайни увреждания на животните.	пълно
3. За целите на прилагането на параграфи 1 и 2 държавите-членки гарантират спазването на съответните изисквания, определени в приложение III.	**Наредба** **Чл. 22.** (1) Животните, използвани за опитни и други научни цели, се настаняват в зависимост от особеностите на вида им в клетки, кошари, ясли или заграждения съгласно приложение № 4, което действа до 31. 12.2016 г., а след тази дата се настаняват съгласно приложение 5.	пълно
Член 23 Компетентност на персонала 1. Държавите-членки гарантират, че всеки развъдчик, доставчик и ползвател разполага с достатъчно персонал на място.	**Чл. 32.** Собствениците или управителите на обекти, в които се провеждат опити с животни, регистрират вивариума, в който се настаняват животните, по реда на чл. 137 от Закона за ветеринарномедицинската дейност. **Чл. 33.** Собствениците или управителите на обектите по чл. 32 са длъжни да: 3. осигурят достатъчен за капацитета и дейността на обекта персонал, с подходящо образование и квалификация, за да осъществява някоя от следните функции: а) разработване на опити и проекти; б) осъществяване на опити върху животни ; в) полагане на грижи за животните; или г) умъртвяване на животни. **Чл. 47.** (1) Собствениците или управителите на обектите за отглеждане и/или доставка на опитни животни регистрират обекта по реда на чл. 137 от Закона за ветеринарномедицинската дейност. Областната дирекция по безопасност на храните (ОДБХ) изпраща до БАБХ информация за всяка направена регистрация. **Чл. 49**. Собствениците или управителите на обектите по чл. 47 осигуряват:	пълно

	3. достатъчен персонал с подходящо образование и квалификация за полагане на грижа за животните.	
2. Персоналът има подходящо образование и квалификация, за да осъществява някоя от следните функции: а) осъществяване на процедури върху животни; б) разработване на процедури и проекти; в) полагане на грижи за животните; или г) умъртвяване на животни. Лицата, осъществяващи функциите по буква б), са обучавани по научна дисциплина, съответстваща на осъществяваната дейност, и имат специфични познания по отношение на съответните видове. Персонал, изпълняващ функциите по букви а), в) или г), е обект на надзор при изпълнението на задачите си, докато не е демонстрирал необходимата компетентност. Държавите-членки гарантират, чрез предоставяне на разрешение или по друг начин, че определените в настоящия параграф изисквания са изпълнени.	**Наредба** **Чл. 41.** (1) Опитите с животни се разработват и провеждат от лица, които имат образование, пряко свързано с предмета на експерименталната работа и имат необходимите теоретични и практически знания за манипулиране и грижа към опитните животни, добити след завършване на специализиран курс в акредитирано училище по програма, одобрена от БАБХ. (2) Опитите по ал. 1 се провеждат под прякото ръководство и/или наблюдение на лицето по чл. 33, т. 1 или друго компетентно лице, упълномощено от собственика или ръководителя на обекта, което: 1. има висше биологично, медицинско, ветеринарномедицинско или зооинженерно образование или висше образование в областта на екология и биологично разнообразие, опазване на природната среда или опазване на околната среда (с изучаване на биологичното разнообразие); 2. има 3 години професионален стаж в практическата опитна дейност; 3. осъществява контрол върху провежданите опити и следи за спазване изискванията на този раздел. 4. прекратява всяка процедура, при осъществяването на която на животното се причиняват ненужно болка, страдание, дистрес или трайно увреждане; и 5. гарантира, че проектите се осъществяват в съответствие с разрешението на проекта и, че в случай на неспазване се вземат подходящи мерки за коригиране на това неспазване. (3) Преди, по време и след приключване на всеки етап от опита всички лица, които участват в провеждането му, стриктно следват и изпълняват препоръките на ветеринарния лекар по отношение доброто състояние на животните и предотвратяването на излишна болка, страдание, дистрес или трайно увреждане. **Проект на НИД на Наредба** **Чл. 33.** Чл. 33. Собствениците или управителите на обектите по чл. 32 са длъжни да: 1. назначат лице на място, което: а) има висше биологично, медицинско, ветеринарномедицинско, зооинженерно или висше образование в областта на: екология и биологично разнообразие; опазване на природната среда или опазване на околната среда (с изучаване на биологичното разнообразие); б) следи за спазване на ветеринарномедицинските и зоохигиенните изисквания за настаняване на опитните животни съобразно разпоредбите на тази наредба и вътрешните правила в обекта и отговаря за грижите за животните и спазването на изискванията за хуманно отношение; в) организира процеса на хранене и поене на животните, почистването и дезинфекцията на помещенията, в които са настанени, и използваното оборудване; г) води регистрите по чл. 38; д) издава вътрешни правила за работа и грижа за животните съгласно разпоредбите на тази наредба и носи отговорност за изпълнението им; е) е отговорно да гарантира, че персоналът е с подходящо образование и компетентност и преминава постоянно обучение, включващо специфична информация за настанените в обекта видове животни; ж) гарантира, че персоналът е обект на надзор, докато не е демонстрирал необходимата компетентност.	пълно

	3. осигурят достатъчен за капацитета и дейността на обекта персонал, с подходящо образование и квалификация, за да осъществява някоя от следните функции: а) разработване на опити и проекти; б) осъществяване на опити върху животни ; в) полагане на грижи за животните; или г) умъртвяване на животни. **Чл. 49.** Собствениците или управителите на обектите по чл. 47 осигуряват: 1. лице на място с висше ветеринарномедицинско, биологично, медицинско, зооинженерно образование или с висше образование в областта на: екология и биологично разнообразие, опазване на природната среда или опазване на околната среда (с изучаване на биологичното разнообразие), което: а) следи за спазване на изискванията за грижа и настаняване на опитните животни съобразно разпоредбите на тази наредба и вътрешните правила в обекта и носи цялата отговорност по отношение грижите за тях и спазването на изискванията за хуманно отношение; б) води регистъра по чл. 52; в) организира процеса на хранене и поене на животните, почистването и дезинфекцията на помещенията, в които са настанени, и на използваното оборудване; г) издава вътрешни правила за работа и грижа за животните съгласно разпоредбите на тази наредба и носи отговорност за изпълнението им; д) е отговорно да гарантира, че персоналът е с подходящо образование и компетентност и преминава постоянно обучение, включващо специфична информация за настанените в обекта видове; е) гарантира, че персоналът е обект на надзор, докато не е демонстрирал необходимата компетентност ж) изпълнява и функциите, посочени в чл. 33, т.4. 3. достатъчен персонал с подходящо образование и квалификация за полагане на грижа за животните. **Наредба** **Чл. 34.** (1) Лицата по чл. 33, т. 3 трябва да имат необходимите теоретични и практически знания за манипулиране и грижа към опитните животни, придобити след завършване на специализиран курс в акредитирано училище по програма, одобрена от БАБХ, **Чл. 50.** Лицата по чл. 49, т. 3 трябва да имат необходимите теоретични и практически знания за манипулиране и грижа към опитните животни, добити по реда на чл.34.	
3. Държавите-членки публикуват въз основа на елементите в приложение V минимални изисквания по отношение на образованието, обучението и изискванията за получаване, поддържане и доказване на необходимата компетентност за функциите, посочени в параграф 2.	**Наредба** **Чл. 34.** (1) Лицата по чл. 33, т. 3 трябва да имат необходимите теоретични и практически знания за манипулиране и грижа към опитните животни, придобити след завършване на специализиран курс в акредитирано училище по програма, одобрена от БАБХ, (2) Акредитираните училища: 1. разработват програми, които включват съответните за всяка длъжност необходими знания, изброени в приложение № 7. 2. организират и провеждат два вида курсове на обучение: а) за научния екип, който разработва опити и проекти и осъществява опити върху животни; б) за персонала, който полага грижи за животните.	пълно

	(3) Алинея 1 и 2 не се прилагат за лицата по чл.33, т.3, б. „в", ако притежават висше биологично, медицинско, ветеринарномедицинско, зооинженерно или средно специално ветеринарномедицинско образование или докажат, че притежават практически опит от 3 години, който им дава право да манипулират и да се грижат за опитни животни.	
4. Необвързващи насоки на равнището на Съюза относно изискванията по параграф 2 могат да бъдат приети в съответствие с процедурата по консултиране, посочена в член 56, параграф 2.		не подлежи на въвеждане
Член 24 Специфични изисквания към персонала 1. Държавите-членки гарантират, че всеки развъдчик, доставчик и ползвател разполага с едно или няколко лица на място, които: а) са отговорни за съблюдаване на хуманното отношение и грижите за животните на обекта; б) гарантират, че персоналът, работещ с животни, има достъп до специфична информация за настанените в обекта видове; в) са отговорни да гарантират, че персоналът е с подходящо образование и компетентност и преминава постоянно обучение, както и че е обект на надзор, докато не е демонстрирал необходимата компетентност.	**Проект на НИД на Наредба** **Чл. 33.** Собствениците или управителите на обектите по чл. 32 са длъжни да: 1. назначат лице на място, което: а) има висше биологично, медицинско, ветеринарномедицинско, зооинженерно или висше образование в областта на: екология и биологично разнообразие; опазване на природната среда или опазване на околната среда (с изучаване на биологичното разнообразие); б) следи за спазване на ветеринарномедицинските и зоохигиенните изисквания за настаняване на опитните животни съобразно разпоредбите на тази наредба и вътрешните правила в обекта и отговаря за грижите за животните и спазването на изискванията за хуманно отношение; в) организира процеса на хранене и поене на животните, почистването и дезинфекцията на помещенията, в които са настанени, и използваното оборудване; г) води регистрите по чл. 38; д) издава вътрешни правила за работа и грижа за животните съгласно разпоредбите на тази наредба и носи отговорност за изпълнението им; е) е отговорно да гарантира, че персоналът е с подходящо образование и компетентност и преминава постоянно обучение, включващо специфична информация за настанените в обекта видове животни; ж) гарантира, че персоналът е обект на надзор, докато не е демонстрирал необходимата компетентност. **Чл. 49.** Собствениците или управителите на обектите по чл. 47 осигуряват: 1. лице на място с висше ветеринарномедицинско, биологично, медицинско, зооинженерно образование или с висше образование в областта на: екология и биологично разнообразие, опазване на природната среда или опазване на околната среда (с изучаване на биологичното разнообразие), което: а) следи за спазване на изискванията за грижа и настаняване на опитните животни съобразно разпоредбите на тази наредба и вътрешните правила в обекта и носи цялата отговорност по отношение грижите за тях и спазването на изискванията за хуманно отношение; б) води регистъра по чл. 52; в) организира процеса на хранене и поене на животните, почистването и дезинфекцията на помещенията, в които са настанени, и на използваното оборудване; г) издава вътрешни правила за работа и грижа за животните съгласно разпоредбите на тази наредба и носи отговорност за изпълнението им; д) е отговорно да гарантира, че персоналът е с подходящо образование и компетентност и преминава постоянно обучение, включващо специфична информация за настанените в обекта видове;	пълно

	е) гарантира, че персоналът е обект на надзор, докато не е демонстрирал необходимата компетентност ж) изпълнява и функциите, посочени в чл. 33, т.4.	
2. Държавите-членки гарантират, че лицата по член 40, параграф 2, буква б): а) гарантират прекратяването на всяка процедура, при осъществяването на която на животното се причиняват ненужно болка, страдание, дистрес или трайно увреждане; и б) гарантират, че проектите се осъществяват в съответствие с разрешението на проекта или, в случаите съгласно член 42 — в съответствие с изпратеното до компетентния орган заявление или взетото от него решение, и гарантират, че в случай на неспазване се вземат и отчитат подходящи мерки за коригиране на това неспазване.	**Наредба** **Чл. 41.** (1) Опитите с животни се разработват и провеждат от лица, които имат образование, пряко свързано с предмета на експерименталната работа и имат необходимите теоретични и практически знания за манипулиране и грижа към опитните животни, добити след завършване на специализиран курс в акредитирано училище по програма, одобрена от БАБХ. (2) Опитите по ал. 1 се провеждат под прякото ръководство и/или наблюдение на лицето по чл. 33, т. 1 или друго компетентно лице, упълномощено от собственика или ръководителя на обекта, което: 4. прекратява всяка процедура, при осъществяването на която на животното се причиняват ненужно болка, страдание, дистрес или трайно увреждане; и 5. гарантира, че проектите се осъществяват в съответствие с разрешението на проекта и, че в случай на неспазване се вземат подходящи мерки за коригиране на това неспазване. (3) Преди, по време и след приключване на всеки етап от опита всички лица, които участват в провеждането му, стриктно следват и изпълняват препоръките на ветеринарния лекар по отношение доброто състояние на животните и предотвратяването на излишна болка, страдание, дистрес или трайно увреждане.	пълно
Член 25 Посочен ветеринар Държавите-членки гарантират, че всеки развъдчик, доставчик и ползвател разполага с посочен ветеринар с опит в медицината на лабораторните животни или с подходящо квалифициран експерт, според случая, който е натоварен с консултантски задължения във връзка с благосъстоянието и лечението на животните.	**Наредба** **Чл. 33.** Собствениците или управителите на обектите по чл. 32 са длъжни да: 2. осигурят на животните постоянно медицинско обслужване от ветеринарен лекар, който: а) ежедневно контролира здравния статус на животните и дава консултации по време на всеки етап от опита или след него по отношение доброто състояние на животните и предпазването им от излишна болка, страдание, дистрес или трайно увреждане; б) определя поставянето им в помещенията за изолиране и определя срока на карантината; в) в случаите, когато е необходимо, извършва евтаназия на опитните животни; г) определя пригодността им за използване в опити; е) поставя маркировка на животните; ж) води амбулаторен дневник за всяко лечение и манипулация на животните; **Чл. 49.** Собствениците или управителите на обектите по чл. 47 осигуряват: 2. медицинско обслужване на животните от ветеринарен лекар, който: а) осъществява редовни посещения и наблюдения върху здравния статус на животните и незабавно отстраняване на състояние на болка, страдание, дистрес или заболяване при животните; б) определя поставянето им в помещенията за изолиране и определя срока на карантината; в) в случаите, когато е необходимо, извършва евтаназия; г) поставя маркировка на животните; д) води амбулаторен дневник за всяко лечение и манипулация на животните;	Пълно (Р България се възползва от възможността, предоставена в чл. 2, параграф 1 от Директивата, като запазва по-строги съществуващи национални мерки, които са в сила преди 9 ноември 2010 г.)
Член 26 Структура за хуманното отношение към животните 1. Държавите-членки гарантират, че всеки развъдчик, доставчик и ползвател създава структура за хуманното отношение към животните.	**Проект на НИД на Наредба** **Чл. 33.** Собствениците или управителите на обектите по чл. 32 са длъжни да: 1. назначат лице на място, което: а) има висше биологично, медицинско, ветеринарномедицинско, зооинженерно или висше образование в областта на: екология и биологично разнообразие; опазване на природната среда	пълно

2. Структурата за хуманно отношение към животните включва най-малкото лицето (или лицата), отговарящо(и) за хуманното отношение и грижите за животните, а в случай на ползвател — и представител на научните среди. Структурата за хуманно отношение към животните получава принос и от посочения ветеринар или от експерта, посочен в член 25. 3. Държавите-членки могат да разрешат на дребните развъдчици, доставчици и ползватели да изпълняват задачите, определени в член 27, параграф 1, с други средства.	или опазване на околната среда (с изучаване на биологичното разнообразие); б) следи за спазване на ветеринарномедицинските и зоохигиенните изисквания за настаняване на опитните животни съобразно разпоредбите на тази наредба и вътрешните правила в обекта и отговаря за грижите за животните и спазването на изискванията за хуманно отношение; 4. определят отговорник или екип за хуманно отношение към животните, който включва лицето по т. 1 и представител/и на съответните научни среди, които се консултират с ветеринарния лекар по т. 2 **Чл. 49.** Собствениците или управителите на обектите по чл. 47 осигуряват: 1. лице на място с висше ветеринарномедицинско, биологично, медицинско, зооинженерно образование или с висше образование в областта на: екология и биологично разнообразие, опазване на природната среда или опазване на околната среда (с изучаване на биологичното разнообразие), което: ж) изпълнява и функциите, посочени в чл. 33, т.4.	
Член 27 Задачи на структурата за хуманно отношение към животните 1. Структурата за хуманно отношение към животните изпълнява най-малко следните задачи: а) съветва персонала, работещ с животни, по въпроси, свързани с хуманното отношение към животните, във връзка с тяхното придобиване, настаняване, използване или грижите за тях; б) съветва персонала относно прилагането на изискването за заместване, намаляване и облекчаване и поддържа неговата осведоменост относно технически и научни достижения по отношение на прилагането на това изискване; в) установява и осъществява преглед на вътрешните оперативни процеси по отношение на наблюдението, отчитането и последващия контрол във връзка с хуманното отношение към животните, настанени или използвани в обекта; г) следи развитието и резултатите от проектите, като взема предвид последиците върху използваните животни, и определя и посочва елементите, които допринасят допълнително за заместването, намаляването и облекчаването; и д) дава съвети относно схеми за повторно настаняване, включително подходящата социализация на животните, които следва да се настанят повторно.	**Наредба** **Чл. 35.** (1) Отговорникът или екипът за хуманно отношение към животните по чл.33, т.4 изпълнява най-малко следните задачи: 1. съветва персонала, работещ с животни, по въпроси, свързани с хуманното отношение към животните, във връзка с тяхното придобиване, настаняване, използване или грижите за тях; 2. съветва персонала относно прилагането на изискването за заместване и намаляване използването на животни в опити и облекчаване на болката и страданието при развъждането, настаняването, грижите за и използването им в опити и поддържа неговата осведоменост относно технически и научни достижения по отношение на прилагането на тези изисквания; 3. установява и осъществява преглед на вътрешните оперативни процеси по отношение на наблюдението, отчитането и последващия контрол във връзка с хуманното отношение към животните, настанени или използвани в обекта; 4. следи развитието и резултатите от проектите, като взема предвид последиците върху използваните животни, и определя и посочва елементите, които допринасят допълнително за заместване и намаляване използването на животни в опити и облекчаване на болката и страданието при развъждането, настаняването, грижите за и използването им в опити; 5. дава съвети относно схеми за повторно настаняване, включително подходящата социализация на животните, които следва да се настанят повторно. 6. следи за спазване на изискванията на тази наредба при изпълняването на разрешените проекти в обекта като попълва съответно чек-лист за всяка извършена проверка. 7. разполага и съхранява документацията, която е подадена до изпълнителния директор по чл.155, ал.1 от Закона за ветеринарномедицинската дейност.	пълно
2. Държавите-членки гарантират съхраняването на информация за всички консултации, предоставени от структурата за хуманно отношение към животните, и на взетите решения по отношение на тези консултации за	**Наредба** **Чл. 35.** (2) Информация относно всички консултации, предоставени от отговорника или екипа за хуманно отношение към животните, и взетите решения по отношение на тези консултации и чек-листовете по ал.1, т.6 се съхраняват най-малко за три години и се предоставят на контролните	пълно

най-малко три години. Съхраняваната информация се предоставя на разположение на компетентния орган при поискване.	органи по раздел IX при проверка или поискване .	
Член 28 Стратегия за развъждане на нечовекоподобни примати Държавите-членки гарантират, че развъдчиците на нечовекоподобни примати имат установена стратегия за увеличаване на дела на животните, които са потомци на нечовекоподобни примати, развъждани в плен.	Не е въведен. Съгласно чл. 21 и чл. 22 Закона за защита на животните: Забранява се внасяне, придобиване, продажба, притежаване и отглеждане на екземпляри от разред примати и на диви котки, с изключение на зоологически градини и спасителни центрове.	Р България се възползва от възможността, предоставена в чл. 2, параграф 1 от Директивата, като запазва по-строги съществуващи национални мерки, които са в сила преди 9 ноември 2010 г.
Член 29 Схема за повторно настаняване или пускане на свобода на животните Когато държавите-членки позволяват повторно настаняване, развъдчиците, доставчиците и ползвателите, от които са животните, предназначени за повторно настаняване, разполагат със схема за повторно настаняване, която гарантира социализацията на животните, които се настаняват повторно. В случай на диви животни, когато е целесъобразно, се въвежда програма за възстановяване, преди те да бъдат върнати в тяхното местообитание.	**Проект на НИД на Наредба** **Чл. 45.** (3) Когато едно животно няма да бъде използвано повече и след прегледа по ал. 1 ветеринарният лекар прецени, че то е в добро здравословно състояние и не представлява опасност за околната среда и здравето на хората и животните, и са взети мерки за запазване на доброто здравословно състояние на животното при повторното му настаняване, като в зависимост от вида си може да бъде: 1. настанено в зоопарк или приют за животни - за диви и екзотични животни след съгласуване с Министерството на околната среда и водите; 2. настанено в приют или продадено като животно компаньон - за кучета, котки, хамстери, морски свинчета и други питомни животни. 3. върнато на свобода в естественото му местообитание, в същия ареал, от който е взето - за диви животни, характерни за Република България, които са взети от дивата природа след съгласуване с Министерството на околната среда и водите. (4) След приключване на опита с животни от видовете по чл. 37, чл. 41 и чл. 45 от Закона за биологичното разнообразие разпореждането с тях се осъществява съгласно издаденото разрешително по чл. 49 от Закона за биологичното разнообразие. (5) За приложение на ал. 3 и 4 се изисква разработена схема за повторно настаняване, която гарантира социализацията на животните, които се настаняват повторно. В случай на диви животни, когато е целесъобразно, се въвежда програма за възстановяване, преди те да бъдат върнати в тяхното местообитание. Разработената схема за повторно настаняване на дивите животни и програмата за възстановяване в местообитанията на същите се съгласува с Министерството на околната среда и водите.	пълно
Член 30 Съхраняване на информация за животните 1. Държавите-членки гарантират, че всички развъдчици,	**Наредба** **Чл. 38.** (1) В обектите, в които се провеждат опити с животни, лицето по чл. 33, т. 1 води	пълно

доставчици и ползватели съхраняват информация най-малко за следното: а) броя и видовете животни, които са развъждани, придобити, доставяни, използвани в процедури, освободени или повторно настанени; б) произхода на животните, включително дали те са развъждани за използване при процедури; в) датите, на които животните са придобити, доставени, пуснати на свобода или повторно настанени; г) от кого са набавени животните; д) името и адреса на получателя на животните; е) броя и видовете животни, които са умрели или са били умъртвени във всеки обект. В случай на умрели животни се отбелязва причината за смъртта, когато е известна; и ж) в случай на ползватели, проектите, при които се използват животни. 2. Информацията, съхранявана в съответствие с параграф 1, се пази поне пет години и се предоставя на разположение на компетентния орган при поискване.	регистър, в който вписва: 1. броя, вида, метода на маркиране, индивидуалния идентификационен номер или номера на партидата и данните за произхода на животните (развъждани, придобити, доставяни, използвани животни и дали те са били развъждани за използване в опити); 2. датите, на които животните са придобити, доставени, пуснати на свобода или повторно настанени или умъртвени; 3. данните за обекта, от който са доставени животните. 4. име и адрес на получателя на животните; 5. броя и видовете животни, които са умрели или са били умъртвени във всеки обект. В случай на умрели животни се отбелязва причината за смъртта, когато е известна; 6. проектите, при които се използват животни. (2) Регистърът се съхранява не по-малко от 5 години от датата на последното вписване и се предоставя на контролните органи по раздел IX при проверка или поискване. (3) Дивите животни се регистрират по реда на чл. 22, ал. 1 от Закона за защита на животните. **Проект на НИД на Наредба** **Чл. 52.** (1) В обектите за отглеждане и/или доставка на животни лицето по чл. 49, т. 1 води регистър. (2) На вписване в регистъра по ал. 1 подлежат: 1. видът и броят на новородените и новопостъпилите в обекта животни с идентификационния им номер или номера на партидата и данни за произхода им, включително дали са развъждани за използване при опити; 2. видът и броят на продадените животни с идентификационния им номер или номера на партидата; 3. името и адресът на доставчика или получателя на животните; 4. датите, на които животните са придобити, доставени, пуснати на свобода или повторно настанени; 5. видът и броят на умрелите животни, както и причина за смъртта (ако е известна), с идентификационния им номер или номера на партидата; (3) Регистърът се съхранява не по-малко от 5 години от датата на последното вписване и се предоставя на контролните органи по раздел IX при проверка или поискване. (4) В случаите, когато в обектите за отглеждане и/или доставка на животни има кучета и котки се води и регистър по чл. 39.	
Член 31 Информация относно кучета, котки и нечовекоподобни примати 1. Държавите-членки гарантират, че всички развъдчици, доставчици и ползватели съхраняват следната информация за всяко куче, котка и нечовекоподобен примат: а) идентичност; б) място и дата на раждане, когато са налице такива данни; в) дали са развъдени, за да бъдат използвани при процедури; и г) за нечовекоподобни примати — дали са потомци на нечовекоподобни примати, които са били развъждани в	**Наредба** **Чл. 39.** (1) В обектите, в които се провеждат опити с кучета, котки, лицето по чл. 33, т. 1 води допълнителен регистър за тези животни, в който вписва: 1. трайния идентификационен знак/номер на животното; 2. място и дата на раждане, когато са налице такива данни; 3. дали са развъдени, за да бъдат използвани при опити; и	пълно (Р България се възползва от възможността, предоставена в чл. 2, параграф 1 от Директивата, като запазва по-строги съществуващи

плен.		национални мерки, които са в сила преди 9 ноември 2010 г. Изискванията за нечовеко-подобни примати не са въведени с оглед забраната им за използване в опити)
2. Всяко куче, котка и нечовекоподобен примат има индивидуално досие, което придружава животното, доколкото то е държано за целите на настоящата директива. Досието се създава при раждане или веднага след като бъде възможно впоследствие и обхваща съответната репродуктивна, ветеринарна и социална информация за отделното животно и за проектите, при които е използвано.	**Наредба** **Чл. 39.** (2) Всяко куче и котка има индивидуално досие, което придружава животното, доколкото то е държано за целите на настоящата наредба. (3) Досието по ал. 2 се създава при раждане или веднага след като бъде възможно впоследствие и обхваща съответната репродуктивна, ветеринарна и социална информация за отделното животно и за проектите, при които е използвано.	пълно (Р България се възползва от възможността, предоставена в чл. 2, параграф 1 от Директивата, като запазва по-строги съществуващи национални мерки, които са в сила преди 9 ноември 2010 г. Изискванията за нечовеко-подобни примати не са въведени с оглед забраната им за използване в опити.)
3. Информацията, посочена в настоящия член, се съхранява поне три години след смъртта или повторното	**Наредба** **Чл. 39.** (4) Регистърът се съхранява не по-малко от 3 години след смъртта или повторното	пълно

настаняване на животното и се предоставя на разположение на компетентните органи при поискване. В случай на повторно настаняване животното се придружава от съответната информация за ветеринарните грижи и социалната информация от индивидуалното досие съгласно параграф 2.	настаняване на животното и се предоставя на контролните органи по раздел IX при проверка или поискване. (5) В случай на повторно настаняване животното се придружава от съответната информация за ветеринарните грижи и социалната информация от индивидуалното досие съгласно ал. 2 и 3.	
Член 32 Маркиране и идентифициране на кучета, котки и нечовекоподобни примати 1. Всяко куче, котка или нечовекоподобен примат се маркира, най-късно по време на отбиването, с траен индивидуален идентификационен знак по възможно най-безболезнен начин.	**Наредба** **Чл. 53.** (1) Всяко куче и котка, които се отглеждат като опитни животни, се маркират от ветеринарен лекар или негов помощник. (2) Маркировката на животните по ал. 1 се извършва чрез поставяне на микрочип, ушна марка или чрез татуиране на индивидуален идентификационен номер, преди да бъдат отбити и задължително преди да напуснат обекта на произход по възможно най-безболезнен начин.	пълно (Р България се възползва от възможността, предоставена в чл. 2, параграф 1 от Директивата, като запазва по-строги съществуващи национални мерки, които са в сила преди 9 ноември 2010 г. Изискванията за нечовекоподобни примати не са въведени с оглед забраната им за използване в опити)
2. Когато куче, котка или нечовекоподобен примат бъдат преместени от един развъдчик, доставчик или ползвател към друг, преди да бъдат отбити, и не е възможно да се маркират предварително, задължително се пази запис от получателя, в който по-специално се посочва майката, докато животното не бъде маркирано.	**Наредба** **Чл. 53.** (3) Когато животните по ал. 1 се прехвърлят от един обект в друг преди отбиването им и не могат да бъдат маркирани предварително, те задължително се съпровождат от документация за произхода на животното и подробни данни за родителите (задължително майката).	пълно (Р България се възползва от възможността, предоставена в чл. 2, параграф 1 от Директивата, като запазва по-строги

		съществуващи национални мерки, които са в сила преди 9 ноември 2010 г. Изискванията за нечовекоподобни примати не са въведени с оглед забраната им за използване в опити)
3. Когато немаркирано куче, котка или нечовекоподобен примат, които са отбити, се получат от развъдчик, доставчик или ползвател, те се маркират трайно колкото е възможно по- скоро и по възможно най-безболезнен начин.	**Наредба** **Чл. 53.** (4) Всяко животно по ал. 1, което се настанява за първи път в обектите по чл. 32 и 47, незабавно се маркира. (5) Методът на маркиране и индивидуалният идентификационен номер на животните по ал. 1 се записват в регистъра по чл. 39, ал.1 и по чл. 52, ал. 1.	пълно (Р България се възползва от възможността, предоставена в чл. 2, параграф 1 от Директивата, като запазва по-строги съществуващи национални мерки, които са в сила преди 9 ноември 2010 г. Изискванията за нечовекоподобни примати не са въведени с оглед забраната им за използване в опити)
4. Развъдчикът, доставчикът и ползвателят посочват при	**Наредба**	пълно

поискване от компетентния орган причините животното да не бъде маркирано.	**Чл. 53.** (6) Развъдчикът, доставчикът и ползвателят посочват при поискване от компетентния орган причините животното да не бъде маркирано.	
Член 33 Грижи и настаняване 1. По отношение на грижите за животните и тяхното настаняване държавите-членки гарантират, че: а) всички животни имат осигурен подслон, жизнена среда, храна, вода и грижа, които се изискват за тяхното здраве и добро състояние; б) всяко ограничаване на степента, до която дадено животно може да задоволи своите физиологични и етологични нужди, се свежда до минимум; в) условията на средата, в която се развъждат, държат или използват животните, се проверяват ежедневно; г) се предвиждат мерки за отстраняване на всеки открит недостатък или ненужна болка, страдание, дистрес или трайно увреждане по най-бързия възможен начин; и	**Наредба** **Чл. 19.** Развъдчиците, доставчиците и ползвателите на опитни животни и са длъжни да: 1. осигуряват съоръжения и оборудване, подходящи за видовете настанени животни. 2. осигурят помещения за отглеждане на животните(вивариума), които: а) позволяват свобода на движение на животните; б) са съобразени с тяхното нормално анатомично и физиологично развитие; в) не препятстват протичането на репродуктивния процес на дадения животински вид; 3. осигурят възможност за максимално удовлетворяване на физиологичните и етологичните нужди на животните; 4. извършват ежедневен контрол на условията на хранене, поене, отглеждане и работа с животните; 5. осигурят свободен достъп на всяко животно до хранилките и поилките; 6. осигурят условия, грижи и внимание, съобразени с естествените нужди на животните; 7. осигурят ежедневно почистване и отстраняване на фекалиите в помещенията и клетките, без да се предизвиква стрес у животните; 8. осигурят редовно механично почистване и дезинфекция на помещенията, съоръженията и инвентара и задължителна дезинфекция при подмяна на една партида животни с друга; 9. надеждна система за контрол при влизане и излизане от обекта на външни лица; 10. осигурят подходящи съоръжения за защита на животните срещу насекоми, гризачи и други вредители 11. проектират и конструират помещенията така, че да се възпрепятства бягството на животните или достъпа на животни отвън; 12. осигуряват облицоване на стените и подовете с безвреден и безопасен за здравето на животните материал, който да е устойчив по отношение на силно износване и драскане, причинени от животните и в процеса на почистване. 13. осигуряват допълнителна защита за подвижното и неподвижното оборудване, за да не бъде повреждано от животните и за да не им причинява нараняване. 14. не настаняват в едно помещение или на разстояние, животни от видове, които са несъвместими, животни от различни възрастови групи и пол, когато това ще доведе до агресия и нетърпимост помежду им; 15. настаняват. животински видове, които са хищник и плячка, при условия, при които не могат да се виждат, подушват и чуват; 16. забранят пушенето в помещенията за настаняване на животните; 17. проверяват ежедневно автоматичните линии и механичните съоръжения (ако в обекта има такива) и незабавно отстраняват възникналите повреди, а ако това е невъзможно, осигуряват хранене, поене и поддържане на зоохигиенните изисквания по други начини; 18. осигурят редовно ветеринарномедицинско обслужване с цел предотвратяване или незабавно отстраняване на състояние на болка, страдание, дистрес или трайно увреждане на животните; 19. осигурят ежедневна проверка на здравословното състояние на животните и условията на заобикалящата ги среда; 20. осигурят издаването и спазването на вътрешни правила за отглеждане и грижа за животните в	пълно

д) животните са транспортирани при подходящи условия.	съответствие с разпоредбите на тази наредба; 21. следят за здравето и хигиената на персонала. **Чл. 20.** (1) Опитните животни се транспортират съгласно изискванията на Регламент (ЕО) № 1/2005 на Съвета от 22 декември 2004 година относно защитата на животните по време на транспортиране и свързаните с това операции и за изменение на Директиви 64/432/ЕИО и 93/119/ЕО и Регламент (ЕО) № 1255/97. (2) Изпращачът чрез писмена декларация гарантира, че животните са в добро здравословно състояние за транспортиране, и предварително уведомява получателя за датата и времето на доставката. (3) Изпращачът и превозвачът вземат всички предохранителни мерки по отношение на товаренето и превоза, за да се избегне нежелано страдание, причинено от травми, неподходяща вентилация, излагане на високи температури, недостиг на храна и вода, закъснения и др. (4) Не се разрешава транспортирането на болни животни и такива с влошено здравословно състояние, освен ако не се налага по терапевтични или диагностични причини. (5) Не се разрешава транспортирането на женски животни в напреднала бременност и такива, които е възможно да родят по време на транспортирането или които са родили през предшестващите 48 часа, и на тяхното поколение, при което пъпната връв още не е паднала. (6) Пратката с животни се приема и разтоварва без отлагане, като всички доставени животни се регистрират и маркират съгласно изискванията по чл. 38, 51 и 52. (7) След проверка на документацията по транспортирането и преглед от ветеринарен лекар животните се настаняват в клетки или кошари и им се осигуряват условия за живот съгласно изискванията на наредбата. (8) Боксовете за транспорт и превозните средства се почистват и дезинфекцират след всяко ползване.	
2. За целите на параграф 1 държавите-членки гарантират, че стандартите за грижи и настаняване, изложени в приложение III, се прилагат от датите, предвидени в него.	**Наредба** **Чл. 22.** (1) Животните, използвани за опитни и други научни цели, се настаняват в зависимост от особеностите на вида им в клетки, кошари, ясли или заграждения съгласно приложение № 4, което действа до 31. 12.2016 г., а след тази дата се настаняват съгласно Приложение 5.	пълно
3. Държавите-членки могат да позволят освобождаване от изискванията на параграф 1, буква а) или параграф 2 по научни съображения, както и по съображения, свързани с хуманното отношение към животните или със здравето на животните.	**Проект на НИД на Наредба** **Чл. 22.** (6) Комисията по етика към животните, при поискване от ползвателя, въз основа на научни съображения, съображения, свързани с хуманното отношение към животните или със здравето им, може да позволи освобождаване от изискванията по чл.19-27, свързани с местата за настаняване, жизнената среда, хранене, поене и полагането на грижи.	пълно
Член 34 Инспекции от държавите-членки 1. Държавите-членки гарантират, че компетентните органи извършват редовни инспекции на всички развъдчици, доставчици и ползватели, включително на техните обекти, за проверка на спазването на изискванията на настоящата директива.	**Проект на НИД на Наредба** **Чл. 58. (1)** БАБХ осъществява контрол за спазване на изискванията за хуманно отношение към опитните животни, посочени в настоящата наредба съгласно изискванията на Регламент (ЕС) 2017/625 на Европейския парламент и на Съвета от 15 март 2017 година относно официалния контрол и другите официални дейности, извършвани с цел да се гарантира прилагането на законодателството в областта на храните и фуражите, правилата относно здравеопазването на животните и хуманното отношение към тях, здравето на растенията и продуктите за растителна защита, за изменение на регламенти (ЕО) № 999/2001, (ЕО) № 396/2005, (ЕО) № 1069/2009, (ЕО) № 1107/2009, (ЕС) № 1151/2012, (ЕС) № 652/2014, (ЕС) 2016/429 и (ЕС) 2016/2031 на Европейския	пълно

	парламент и на Съвета, регламенти (ЕО) № 1/2005 и (ЕО) № 1099/2009 на Съвета и директиви 98/58/ЕО, 1999/74/ЕО, 2007/43/ЕО, 2008/119/ЕО и 2008/120/ЕО на Съвета, и за отмяна на регламенти (ЕО) № 854/2004 и (ЕО) № 882/2004 на Европейския парламент и на Съвета, директиви 89/608/ЕИО, 89/662/ЕИО, 90/425/ЕИО, 91/496/ЕИО, 96/23/ЕО, 96/93/ЕО и 97/78/ЕО на Съвета и Решение 92/438/ЕИО на Съвета (Регламент относно официалния контрол) (Регламент (ЕС) 2017/625) (ОВ L 95 от 7 април 2017 г.). (2) Контролът се осъществява чрез инспекции и проверки.	
2. Компетентният орган определя честотата на извършваните инспекции въз основа на анализ на риска за всеки обект, като взема предвид: а) броят и видовете настанени животни; б) информацията за спазването на настоящата директива от страна на развъдчика, доставчика или ползвателя; в) броя и видовете проекти, осъществявани от въпросния ползвател; и г) всяка информация, която може да сочи неспазване.	**Наредба** **Чл. 58.** (3) Контролът се извършва с честота, определена въз основа на анализ на риска за всеки обект, като се вземат предвид: 1. броят и видовете настанени животни; 2. информацията за спазването на настоящата наредба от страна на развъдчика, доставчика или ползвателя; 3. броя и видовете проекти, осъществявани от въпросния ползвател; и 4. критериите, посочени в чл.3 на Регламент (ЕС) № 2017/625.	пълно
3. Всяка година се извършват инспекции на най-малко една трета от ползвателите в съответствие с резултатите от анализа на риска, посочен в параграф 2. На развъдчиците, доставчиците и ползвателите на нечовекоподобни примати обаче се прави инспекция поне веднъж годишно.	**Проект на НИД на Наредба** **Чл. 58.** (4) Ежегодно се извършват инспекции на най-малко една трета от обектите, в които се провеждат опити с животни в съответствие с резултатите от анализа на риска, посочен в алинея 3.	пълно
4. Една целесъобразна част от инспекциите се извършва без предварително предупреждение.	**Наредба** **Чл. 58.** (5) Една целесъобразна част от проверките се извършва без предварително предупреждение.	пълно
5. Документацията за всички инспекции се съхранява поне пет години.	**Наредба** **Чл. 58.** (6) Документацията за всички извършени проверки се съхранява поне пет години. (7) Собствениците и управителите на обектите по чл. 32 и 47 осигуряват достъп на контролните органите до всички места в обекта и им предоставят цялата документация за проверка.	пълно
Член 35 Проверки на националните инспекции 1. При основания за загриженост Комисията, като отчита, inter alia, дела на инспекциите, извършени без предварително предупреждение, предприема проверки на инфраструктурата и осъществяването на националните инспекции в държавите- членки.		Не подлежи на въвеждане
2. Държавата-членка, на чиято територия се извършва проверката, посочена в параграф 1, оказва пълно съдействие на експертите на Комисията при изпълнение на техните задължения. Комисията информира компетентния орган на съответната държава-членка за резултатите от извършената проверка. 3. Компетентният орган на съответната държава-членка	**Закон** Глава пета, Раздел IX. Сътрудничество между Република България и държавите членки във ветеринарномедицинската област Чл. 115. (1) Българската агенция по безопасност на храните си сътрудничи с ветеринарните служби на държавите членки и Европейската комисия при осъществяване на дейността си по този закон. (2) Българската агенция по безопасност на храните оказва съдействие на представители на	пълно

предприема мерки, за да се вземат предвид резултатите от проверката, посочена в параграф 1.	Европейската комисия при извършване на проверки в Република България.	
Член 36 Разрешаване на проекти 1. Без да се засягат разпоредбите на член 42, държавите-членки гарантират, че не се осъществяват проекти без предварително разрешение от компетентния орган, както и че проектите се осъществяват в съответствие с разрешението или, в случаите по член 42 — в съответствие с изпратеното до компетентния орган заявление или взетото от него решение.	**Проект на НИД на Наредба** Чл. 5. (1) Използването на опитни животни се извършва само в обектите, посочени в чл. 153, ал. 1 от Закона за ветеринарномедицинската дейност. Разрешаването на проекти за използване на животни в опити се извършва от изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ) съгласно чл. 155 от Закона за ветеринарномедицинската дейност на базата на етична преценка и положително становище от Комисията по етика към животните по чл. 154 от Закона за ветеринарномедицинската дейност. **Закон** Чл. 153. (1) Опити с животни се извършват в опитни бази на научноизследователски институти, производствени предприятия, лаборатории, средни и висши училища след получаване на разрешение от изпълнителния директор на БАБХ.	пълно
2. Държавите-членки гарантират, че проект не се осъществява, освен ако са получени положителни резултати от оценката за проекта от страна на компетентния орган в съответствие с член 38.	**Проект на ЗИД на Закона** Чл. 155. (5) В 40-дневен срок от подаване на заявлението, Комисията по етика към животните представя становище до изпълнителния директор на БАБХ за издаване на разрешение за провеждане на опита или отказ. (6) В 7-дневен срок от получаване на становището, изпълнителният директор на БАБХ издава разрешение за провеждане на опита или със заповед отказва издаването му. **Проект на НИД на Наредба** Чл. 5. (1) Използването на опитни животни се извършва само в обектите, посочени в чл. 153, ал. 1 от Закона за ветеринарномедицинската дейност. Разрешаването на проекти за използване на животни в опити се извършва от изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ) съгласно чл. 155 от Закона за ветеринарномедицинската дейност на базата на етична преценка и положително становище от Комисията по етика към животните по чл. 154 от Закона за ветеринарномедицинската дейност.	пълно
Член 37 Заявление за получаване на разрешение за проект 1. Държавите-членки гарантират, че заявлението за получаване на разрешение за проект се подава от ползвателя или от лицето, отговарящо за проекта. Заявлението включва най- малко следното: а) предложението за проект; б) нетехническо обобщение на проекта; и в) информация за елементите, посочени в приложение VI.	**Проект на ЗИД на Закона** Чл. 155. (1) Собствениците или управителите на регистрирани обекти, в които се провеждат опити с животни, подават до изпълнителния директор на БАБХ заявление по образец за издаване на разрешение да използват животни в опити. Заявлението се подава лично, чрез пълномощник, по електронен път при условията и по реда на чл. 5 и 22 от Закона за електронното управление или чрез лицензиран пощенски оператор. Към заявлението се прилагат: 1. списък на видовете и броя животни, които ще се използват, и обосновка на избора им, мястото и начина за полагане на грижи за животните след приключване на опитите; 2. списък на лицата, участващи в провеждане на опита, и копие от документ за тяхната професионална квалификация; 3. копие от документ за платена такса в размер, определен в тарифата по чл. 14, ал. 2. (2) Изпълнителният директор на БАБХ в срок до 7 дни от подаване на заявлението със заповед определя комисия, която да извърши служебно проверка на регистрацията на опитната база и представените документи. (3) Комисията по ал. 2 в срок до 14 дни извършва проверка като: 1. в случай на непълноти или неточности в представените документи и/или несъответствие в	пълно

	регистрацията на опитната база писмено уведомява заявителя и определя срок от 10 дни за отстраняването им, както и за предоставяне на допълнителни документи; в уведомлението се указва, че в тези случаи срокът по ал. 5 спира да тече; 2. при пълнота и точност на представените документи и съответствие в регистрацията на опитната база писмено уведомява заявителя, включително за продължаване на производството по ал. 5 и 6 и изпраща преписката до Комисията по етика към животните в срок до 3 дни. (4) След представяне на документите по ал. 3, т. 1 в срок до 3 дни комисията по ал. 2 ги изпраща до Комисията по етика към животните. Когато в срока по ал. 3, т. 1 заявителят не отстрани непълнотите и/или неточностите и/или не представи изискуемите документи, производството се прекратява със заповед на изпълнителния директор на БАБХ. (5) В 40-дневен срок от подаване на заявлението, Комисията по етика към животните представя становище до изпълнителния директор на БАБХ за издаване на разрешение за провеждане на опита или отказ. (6) В 7-дневен срок от получаване на становището, изпълнителният директор на БАБХ издава разрешение за провеждане на опита или със заповед отказва издаването му. (7) Разрешението за използване на животни в опити се издава за срок 5 години. (8) Заповедите по ал. 4 и 6 се съобщават и могат да се обжалват по реда на Административнопроцесуалния кодекс. (9) Собствениците или управителите на обекти, в които се провеждат опити с животни, са длъжни да уведомят в срок до 3 дни БАБХ за промяна в първоначално посочените обстоятелства. При промяна се издава ново разрешение. **Проект на НИД на Наредба** **Чл. 5.** (1) Използването на опитни животни се извършва само в обектите, посочени в чл. 153, ал. 1 от Закона за ветеринарномедицинската дейност. Разрешаването на проекти за използване на животни в опити се извършва от изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ) съгласно чл. 155 от Закона за ветеринарномедицинската дейност на базата на етична преценка и положително становище от Комисията по етика към животните по чл. 154 от Закона за ветеринарномедицинската дейност. (2) За получаване на разрешение по ал. 1 лицата по чл. 155, ал. 1 от Закона за ветеринарномедицинската дейност и/или лицата, отговарящи за проекта подават до изпълнителния директор на БАБХ заявление по образец съгласно приложение № 1.	
2. Държавите-членки могат да предоставят освобождаване от изискването в параграф 1, буква б) в случай на проекти като тези, посочени в член 42, параграф 1.	Не е въведен	България не се възползва от тази възможност
Член 38 Оценка на проектите 1. Оценката на проекта се осъществява така подробно, както подобава на типа проект, и потвърждава, че проектът отговаря на следните критерии: а) проектът е обоснован от научна или образователна гледна точка или се изисква по закон; б) целите на проекта оправдават използването на животни; и	**Проект на НИД на Наредба** **Чл. 6** (1) Комисията по етика към животните по чл. 154 от Закона за ветеринарномедицинската дейност извършва: 1. подробна оценка на проекти на подадени заявления; 2. ретроспективна оценка на проекти; **Чл. 7.** (1) Комисията по етика към животните извършва оценка на проектите по подадените заявления като взема предвид дали: 1. проектът е обоснован от научна и/или образователна гледна точка или се изисква по закон;	пълно

в) проектът е разработен така, че да позволи осъществяването на процедури по възможно най-хуманен и благоприятен за околната среда начин.	2. целите на проекта оправдават използването на животни; 3. проектът е разработен така, че опитите с животни да се провеждат по възможно най-хуманен и благоприятен за околната среда начин, съгласно изискванията на тази наредба.	
2. Оценката на проекта се състои по-специално от следните елементи: а) оценка на целите на проекта, прогнозираните научни ползи или образователна стойност; б) оценка на степента на съобразеност на проекта с изискванията за заместване, намаляване и облекчаване; в) оценка и определяне на класификацията на тежестта на процедурите; г) анализ на нанасяните от проекта вреди и ползите от него, за да се прецени дали вредите за животните, изразяващи се в страдание, болка и дистрес, са обосновани от гледна точка на очакваните резултати, като се вземат предвид етичните съображения, и могат в крайна сметка да бъдат от полза за хората, животните или околната среда; д) оценка на всички съображения, посочени в членове 6—12, 14, 16 и 33; и е) определяне на това дали и кога проектът следва да бъде оценен ретроспективно.	**Наредба** **Чл. 7** (2) Оценката на проекта по ал.1 се състои от следните елементи: 1. оценка на целите на проекта, прогнозираните научни ползи или образователна стойност; 2. оценка на степента на съобразеност на проекта с принципите за заместване и намаляване използването на животни в опити и облекчаване на болката и страданието при развъждането, настаняването, грижите за и използване на животните в опити; 3. оценка и определяне на класификацията на тежестта на опитите; 4. анализ на нанасяните от проекта вреди и ползите от него, за да се прецени дали вредите за животните, изразяващи се в страдание, болка и дистрес, са обосновани от гледна точка на очакваните резултати, като се вземат предвид етичните съображения, и могат в крайна сметка да бъдат от полза за хората, животните или околната среда; 5. оценка на съответствие с изискванията на тази наредба по отношение на: а) методи на умъртвяване на животните; б) използване на застрашени видове животни и животни уловени в дивата природа; в) животни, развъждани, за да бъдат използвани в опити; г) безстопанствени и подивели животни от домашните видове; д) извършването на самите опити; е) анестезия и аналгезия; ж) повторно използване на животните в опити; з) настаняване и грижи за опитните животни. 6. определяне на това дали и кога проектът следва да бъде оценен ретроспективно.	пълно
3. Компетентният орган, осъществяващ оценката на проекта, взема предвид експертните знания, по-специално в следните области: а) области на научно приложение, за които ще се използват животните, включително заместването, намаляването и облекчаването в съответните области; б) проектиране на опити, включително статистика, когато е подходящо; в) ветеринарната практика в областта на науката за лабораторни животни или ветеринарната практика в областта на дивите животни, когато е подходящо; г) животновъдство и грижите за животните по отношение на видовете, които се предвижда да се използват.	**Наредба** **Чл. 7** (3) Комисията по етика към животните взема предвид експертните знания, по-специално в следните области: 1. области на научно приложение, за които ще се използват животните, включително прилагането на принципите на заместването, намаляването и облекчаването; 2. проектиране на опити, включително статистика, когато е подходящо; 3. ветеринарната практика в областта на науката за лабораторни животни или ветеринарната практика в областта на дивите животни, когато е подходящо; 4. животновъдство и грижите за животните по отношение на видовете, които се предвижда да се използват.	пълно
4. Процесът на оценка на проекта е прозрачен. Като се запазват интелектуалната собственост и поверителността на информацията, оценката на проекта се прави по безпристрастен начини и може да включва становищата на независими страни.	**Наредба** **Чл. 7** (4) Процесът на оценка на проекта трябва да бъде прозрачен като се запазват интелектуалната собственост и поверителността на информацията. (5) Оценката на проекта се прави по обективен начин с оглед спазването на изискванията на настоящата наредба и може да включва становищата на независими страни и експерти.	пълно
Член 39 Ретроспективна оценка	**Наредба**	пълно

1. Държавите-членки гарантират, че след като бъде определена в съответствие с член 38, параграф 2, буква е), ретроспективната оценка се извършва от компетентния орган, който въз основа на представената от ползвателя необходима документация оценява следното: а) дали са постигнати целите на проекта; б) дали е нанесена вреда на животните, включително броя и видовете използвани животни и тежестта на процедурите; и в) елементи, които могат да допринесат за по-нататъшното прилагане на изискванията за заместване, намаляване и облекчаване.	**Чл. 8** (3) Комисията по етика към животните извършва ретроспективна оценка въз основа на представената от ползвателя необходима документация като оценява: 1. дали са постигнати целите на проекта; 2. дали е нанесена вреда на животните, включително броя и видовете използвани животни и тежестта на опитите; 3. елементи, които могат да допринесат за по-нататъшното прилагане на принципите за заместване, намаляване и облекчаване.	
2. Всички проекти, при които се използват нечовекоподобни примати, както и проекти, съдържащи процедури, класифицирани като „тежки“, включително процедурите по член 15, параграф 2, подлежат на ретроспективна оценка.	**Наредба** **Чл. 8.** (1) Комисията по етика към животните извършва ретроспективна оценка на: 1. проекти, съдържащи опити, класифицирани като "тежки", включително опитите по чл. 44, ал.1.	пълно
3. Без да се засягат разпоредбите на параграф 2 и чрез дерогация от член 38, параграф 2, буква е) държавите-членки могат да освободят проекти, включващи само процедури, които са класифицирани като „леки“ или такива „с необратим край“, от изискването за ретроспективна оценка.	**Проект на НИД на Наредба** **Чл. 8.** (2) Комисията по етика към животните не извършва ретроспективна оценка, когато проектите включват само опити, които са класифицирани като "леки“ или такива "с необратим край", както и когато провеждането на тези проекти се изисква от законодателство или се използват животни за производствени или диагностични цели по утвърдени методи. (4) Комисията по етика към животните посочва в становището до изпълнителния директор на БАБХ, необходимостта от извършване на ретроспективна оценка, необходимите документи и сроковете, в които трябва да бъдат представени от лицето по чл. 155 ал. 1 от Закона за ветеринарномедицинската дейност.	пълно
Член 40 **Предоставяне на разрешения за проекти** 1. Разрешението за проекти се ограничава до процедурите, които са били подложени на: а) оценка на проекта; и б) класификация на тяхната тежест.	**Проект на НИД на Наредба** **Чл. 6.** (1) Комисията по етика към животните по чл. 154 от Закона за ветеринарномедицинската дейност извършва: 1. подробна оценка на проекти по подадени заявления; **Чл. 7.** Чл. 7. (1) Комисията по етика към животните извършва оценка на проектите по подадените заявления като взема предвид дали: 1. проектът е обоснован от научна и/или образователна гледна точка или се изисква по закон; 2. целите на проекта оправдават използването на животни; 3. проектът е разработен така, че опитите с животни да се провеждат по възможно най-хуманен и благоприятен за околната среда начин, съгласно изискванията на тази наредба. (2) Оценката на проекта по ал.1 се състои от следните елементи: 1. оценка на целите на проекта, прогнозираните научни ползи или образователна стойност; 2. оценка на степента на съобразеност на проекта с принципите за заместване и намаляване използването на животни в опити и облекчаване на болката и страданието при развъждането, настаняването, грижите за и използване на животните в опити; 3. оценка и определяне на класификацията на тежестта на опитите; 4. анализ на нанасяните от проекта вреди и ползите от него, за да се прецени дали вредите за	пълно

	животните, изразяващи се в страдание, болка и дистрес, са обосновани от гледна точка на очакваните резултати, като се вземат предвид етичните съображения, и могат в крайна сметка да бъдат от полза за хората, животните или околната среда; 5. оценка на съответствие с изискванията на тази наредба по отношение на: а) методи на умъртвяване на животните; б) използване на застрашени видове животни и животни уловени в дивата природа; в) животни, развъждани, за да бъдат използвани в опити; г) безстопанствени и подивели животни от домашните видове; д) извършването на самите опити; е) анестезия и аналгезия; ж) повторно използване на животните в опити; з) настаняване и грижи за опитните животни. 6. определяне на това дали и кога проектът следва да бъде оценен ретроспективно. (3) Комисията по етика към животните взема предвид експертните знания, по-специално в следните области: 1. области на научно приложение, за които ще се използват животните, включително прилагането на принципите на заместването, намаляването и облекчаването; 2. проектиране на опити, включително статистика, когато е подходящо; 3. ветеринарната практика в областта на науката за лабораторни животни или ветеринарната практика в областта на дивите животни, когато е подходящо; 4. животновъдство и грижите за животните по отношение на видовете, които се предвижда да се използват. (4) Процесът на оценка на проекта трябва да бъде прозрачен като се запазват интелектуалната собственост и поверителността на информацията. (5) Оценката на проекта се прави по обективен начин с оглед спазването на изискванията на настоящата наредба и може да включва становищата на независими страни и експерти. (6) В БАБХ се съхранява цялото досие за всеки проект, включително разрешението на проекта и становището на Комисията по етика към животните, най-малко три години от датата на изтичане на срока на разрешението на проекта. (7) Досието за проект, който подлежи на ретроспективна оценка, се съхранява до завършването на ретроспективната оценка.	
2. В разрешението за проекти се уточнява следното: а) ползвателят, който осъществява проекта; б) лицата, които отговарят за общото изпълнение на проекта и за неговото съответствие с разрешението на проекта; в) обектите, в които ще се осъществява проектът, когато е приложимо; и г) всякакви специфични условия след осъществяване на оценката на проекта, включително дали и кога проектът ще бъде оценен ретроспективно.	**Наредба** **Чл. 9**. (1) В разрешението по чл.155 ал.6 от Закона за ветеринарномедицинската дейност се вписва: 1. ползвателят, който осъществява проекта; 2. лицата, които отговарят за общото изпълнение на проекта и за неговото съответствие с разрешението на проекта; 3. обектите, в които ще се осъществява проектът; 4. всякакви специфични условия след осъществяване на оценката на проекта, включително дали и кога проектът ще бъде оценен ретроспективно.	пълно
3. Разрешението за проект се дава за период, не по-дълъг от пет години.	**Проект на ЗИД на Закон** Чл. 155 (7) Разрешението за използване на животни в опити се издава за срок 5 години	пълно

4. Държавите-членки могат да позволят разрешаването на повече от един общ проект, осъществяван от един и същ ползвател, когато тези проекти трябва да отговорят на регулаторни изисквания или когато при тези проекти се използват животни за производствени или диагностични цели с установени методи.	**Наредба** **Чл. 9** (2) Едно разрешение може да се издаде за повтарящи се проекти, осъществявани от един и същ ползвател, когато провеждането на тези проекти се изисква от законодателство или когато при тези проекти се използват животни за производствени или диагностични цели по утвърдени методи.	пълно
Член 41 Решения за предоставяне на разрешения 1. Държавите-членки гарантират, че вземането на решения във връзка с предоставянето на разрешение и съобщаването им на заявителя се извършват най-късно до 40 работни дни след получаване на пълно и точно заявление. Този срок включва и оценката на проекта. 2. Поради съображения за комплексния или мултидисциплинарния характер на проекта срокът, посочен в параграф 1, може да бъде удължен веднъж от компетентния орган за ограничен период от време, който не надвишава 15 работни дни. Удължаването и неговата продължителност се мотивират надлежно и се съобщават на заявителя преди изтичане на периода, посочен в параграф 1. 3. Компетентният орган изпраща потвърждение на заявителя за всички заявления за разрешение възможно най-бързо и указва срока, посочен в параграф 1, в рамките на който трябва да се вземе решението за предоставянето на разрешение. 4. В случай че подаденото заявление е непълно или неточно, компетентният орган информира възможно най-бързо заявителя за необходимостта да предостави допълнителна документация, а също и за възможните последици върху приложимия срок.	**Проект на ЗИД на Закон** Чл. 155 (1) Собствениците или управителите на регистрирани обекти, в които се провеждат опити с животни, подават до изпълнителния директор на БАБХ заявление по образец за издаване на разрешение да използват животни в опити. Заявлението се подава лично, чрез пълномощник, по електронен път при условията и по реда на чл. 5 и 22 от Закона за електронното управление или чрез лицензиран пощенски оператор. Към заявлението се прилагат: 1. списък на видовете и броя животни, които ще се използват, и обосновка на избора им, мястото и начина за полагане на грижи за животните след приключване на опитите; 2. списък на лицата, участващи в провеждане на опита, и копие от документ за тяхната професионална квалификация; 3. копие от документ за платена такса в размер, определен в тарифата по чл. 14, ал. 2. (2) Изпълнителният директор на БАБХ в срок до 7 дни от подаване на заявлението със заповед определя комисия, която да извърши служебно проверка на регистрацията на опитната база и представените документи. (3) Комисията по ал. 2 в срок до 14 дни извършва проверка като: 1. в случай на непълноти или неточности в представените документи и/или несъответствие в регистрацията на опитната база писмено уведомява заявителя и определя срок от 10 дни за отстраняването им, както и за предоставяне на допълнителни документи; в уведомлението се указва, че в тези случаи срокът по ал. 5 спира да тече; 2. при пълнота и точност на представените документи и съответствие в регистрацията на опитната база писмено уведомява заявителя, включително за продължаване на производството по ал. 5 и 6 и изпраща преписката до Комисията по етика към животните в срок до 3 дни. (4) След представяне на документите по ал. 3, т. 1 в срок до 3 дни комисията по ал. 2 ги изпраща до Комисията по етика към животните. Когато в срока по ал. 3, т. 1 заявителят не отстрани непълнотите и/или неточностите и/или не представи изискуемите документи, производството се прекратява със заповед на изпълнителния директор на БАБХ. (5) В 40-дневен срок от подаване на заявлението, Комисията по етика към животните представя становище до изпълнителния директор на БАБХ за издаване на разрешение за провеждане на опита или отказ. (6) В 7-дневен срок от получаване на становището, изпълнителният директор на БАБХ издава разрешение за провеждане на опита или със заповед отказва издаването му. (7) Разрешението за използване на животни в опити се издава за срок 5 години. (8) Заповедите по ал. 4 и 6 се съобщават и могат да се обжалват по реда на Административнопроцесуалния кодекс. (9) Собствениците или управителите на обекти, в които се провеждат опити с животни, са длъжни да уведомят в срок до 3 дни БАБХ за промяна в първоначално посочените обстоятелства. При промяна се издава ново разрешение.	пълно

Член 42 Опростена административна процедура 1. Държавите-членки могат да решат да въведат опростена административна процедура за проекти, съдържащи процедури, класифицирани като „с необратим край“, „леки“ или „средни“ и неизползващи нечовекоподобни примати, които е необходимо да отговарят на регулаторните изисквания или при които се използват животни за производствени или диагностични цели с установени методи. 2. Когато се въвежда опростена административна процедура, държавите-членки гарантират, че са спазени следните разпоредби: а) в заявлението се уточняват елементите, посочени в член 40, параграф 2, букви а), б) и в); б) извършена е оценка на проекта в съответствие с член 38; и в) не е надхвърлен срокът, посочен в член 41, параграф 1. 3. При всяка промяна на проекта, която може да се отрази негативно върху хуманното отношение към животните, държавите-членки изискват допълнителна оценка на проекта с благоприятен резултат. 4. Член 40, параграфи 3 и 4, член 41, параграф 3 и член 44, параграфи 3, 4 и 5 се прилагат mutatis mutandis към проекти, за които има разрешение да се извършват в съответствие с настоящия член.	Не е въведен	България не се възползва от тази възможност, тъй като не смята, че това би облекчило администрацията на компетентния орган или ползвателя на опитни животни.
Член 43 Нетехническо обобщение на проектите 1. Като се запазват интелектуалната собственост и поверителността на информацията, в нетехническите обобщения на проектите се посочва: а) информация относно целите на проекта, включително прогнозираните вреди и ползи и броя и вида на животните, които ще се използват; б) доказателство за спазване на изискването за заместване, намаляване и облекчаване. Нетехническото обобщение на проектите е анонимно и не съдържа имена и адреси на ползвателя и неговия персонал.	**Наредба** **Чл. 55**. (1) В нетехническото обобщение на проектите се посочва: 1. информация относно целите на проекта, включително прогнозираните вреди и ползи и броя и вида на животните, които ще се използват; 2. доказателство за спазване на изискването за заместване и намаляване използването на животни в опити и облекчаване на болката и страданието при развъждането, настаняването, грижите за и използване на животните в опити 3. дали проектът подлежи на ретроспективна оценка и в какъв срок. (2) Нетехническите обобщения на проектите: а) запазват интелектуалната собственост и поверителността на информацията, б) са анонимни и не съдържат имена и адреси на ползвателя и неговия персонал.	пълно
2. Държавите-членки могат да изискват в нетехническото обобщение на проекта да се посочва дали проектът подлежи на ретроспективна оценка и в какъв срок. В този случай държавите-членки гарантират, че нетехническото обобщение на проекта е актуализирано въз основа на резултатите от ретроспективната оценка.	**Наредба** **Чл. 55**(3) Когато проектът подлежи на ретроспективна оценка, нетехническото обобщение на проекта се актуализира въз основа на резултатите от нея. **Проект на НИД на Наредба** **Чл. 8.** (2) Комисията по етика към животните не извършва ретроспективна оценка, когато проектите включват само опити, които са класифицирани като "леки" или такива "с необратим край", както и когато провеждането на тези проекти се изисква от законодателство или се	пълно

	използват животни за производствени или диагностични цели по утвърдени методи.	
3. Държавите-членки публикуват нетехническите обобщения на проектите, за които са предоставени разрешения, и всички техни актуализации.	**Наредба** **Чл. 54.** (1) На интернет страницата на БАБХ се публикуват: 1. условията и реда за издаване на разрешението за проекти с опитни животни . 2. нетехническите обобщения на проектите, за които са предоставени разрешения, и всички техни актуализации.	пълно
Член 44 Изменение, подновяване и отнемане на разрешението за проект 1. Държавите-членки гарантират, че се изисква изменение или подновяване на разрешението на проект за всяка промяна на проекта, която може да се отрази негативно върху хуманното отношение към животните. 2. Всяко изменение или подновяване на разрешението за даден проект се поставя в зависимост от евентуален благоприятен резултат от оценката на проекта. 3. Компетентният орган може да отнеме разрешението на проект, когато проектът не се осъществява в съответствие с това разрешение. 4. Отнемането на разрешение на проект не трябва да има неблагоприятни последици за хуманното отношение към използваните животни или към животните, предназначени за използване в проекта. 5. Държавите-членки установяват и публикуват условия за изменение и подновяване на разрешението за проекти.	**Проект на ЗИД на Закона** Чл. 157. (1) Изпълнителният директор на БАБХ със заповед отнема издаденото разрешение: 1. когато се установи, че данните от подадените документи са неверни; 2. при констатирани груби или системни нарушения на закона; 3. когато използването на животни в опити не се извършва в съответствие с разрешението. (2) Заповедта по ал. 1 се изпраща на притежателя на разрешението. (3) Заповедта по ал. 1 може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс. **Проект на НИД на Наредба** **Чл.** 48 (5) За извършването на всяка промяна, която може да се отрази негативно върху хуманното отношение към животните се уведомява БАБХ. (6) При случаите по ал. 5 БАБХ извършва проверка и в зависимост от резултата: 1. издава ново разрешение, в което са взети предвид променените условия в обекта; 2. временно отнема издаденото разрешение до постигане на съответствие с изискванията на тази наредба; 3. отнема издаденото разрешение в случаите и по реда на чл. 157 от Закона за ветеринарномедицинската дейност. **Наредба** **Чл. 59.** (1) При констатирани нарушения на изискванията по тази наредба контролните органи: 1. издават задължителни предписания, в които посочват срок за отстраняване на нарушенията; 2. налагат административно наказание и предприемат административни мерки по реда на Закона за ветеринарномедицинската дейност. (2) При налагане на мерките по ал. 1 лицата, които развъждат, доставят или използват опитни животни следва да вземат всички мерки за гарантиране на хуманното отношение към животните, настанени в обекта. (3) Обект, чиято регистрация е заличена, след отстраняване на нарушенията може да бъде регистриран отново по общия ред, предвиден в Закона за ветеринарномедицинската дейност. **Чл. 60.** (1) Контролът по тази наредба за дивите животни се осъществява съгласно чл. 59, ал. 2 от Закона за защита на животните и обхваща: 1. изпълнението на условията за отглеждане на дивите животни, съобразени с техните физиологични и поведенчески особености съгласно наредбата по чл. 22, ал. 3 от Закона за защита на животните. 2. изпълнението на изискванията по Закона за защита на животните. (2) Служителите на Министерството на околната среда и водите и регионалните инспекции по околната среда и водите, посочени в чл. 70, ал. 1 от Закона за защита на животните, извършват по местонахождението на обектите за използване, отглеждане и/или доставка за опити на диви животни: 1. периодични проверки - най-малко един път в годината;	пълно

	2. проверки по постъпили молби, жалби и сигнали за нарушения на правилата за защита на дивите животни." (3) При установяване на нарушения по Закона за зашита на животните за дивите животни, Министерството на околната среда и водите и регионалните инспекции по околната среда и водите: 1. прилагат административно-наказателните разпоредби и принудителните административни мерки по Закона за защита на животните; 2. правят предложение до директора на областната дирекция по безопасност на храните, на чиято територия се намира обектът, за заличаване на регистрацията на обекта и обезсилване на удостоверението при условията на чл. 138, ат. 1, т. 2 от Закона за ветеринарномедицинската дейност.	
Член 45 Документация 1. Държавите-членки гарантират, че цялата съответна документация, включително разрешенията на проектите и резултатът от оценката на проекта, се съхранява най-малко три години от датата на изтичане на срока на разрешението на проекта или от датата на изтичане на срока, посочен в член 41, параграф 1, и е на разположение на компетентния орган. 2. Без да се засяга параграф 1, документацията за проекти, които подлежат на ретроспективна оценка, се съхранява до завършването на ретроспективната оценка.	**Наредба** **Чл. 10**. (1) Лицата по чл. 5, ал.2 съхраняват цялата съответна документация, включително разрешението на проекта най-малко три години от датата на изтичане на срока на разрешението на проекта и я предоставят на компетентния орган при проверка. (2) Документацията за проект, който подлежи на ретроспективна оценка, се съхранява до завършването на ретроспективната оценка. **Чл. 7.** (6) В БАБХ се съхранява цялото досие за всеки проект, включително разрешението на проекта и становището на Комисията по етика към животните, най-малко три години от датата на изтичане на срока на разрешението на проекта. (7) Досието за проект, който подлежи на ретроспективна оценка, се съхранява до завършването на ретроспективната оценка.	пълно
Член 46 Избягване на дублиране на процедури Всяка държава-членка приема данните, генерирани в други държави-членки при процедури, признати от законодателството на Съюза, освен ако не е необходимо да се осъществят допълнителни процедури по отношение на тези данни с цел защита на общественото здраве, безопасността или околната среда.	**Наредба** **Чл. 12**. (1) Опити с животни не се осъществяват, ако в законодателството на Европейския съюз е признат друг метод или стратегия на изпитване за постигане на търсения резултат, при който не се използват живи животни . (2) В случаите по ал. 1 на лицето, подало заявление за разрешение по чл. 155, ал. 1 от Закона за ветеринарномедицинската дейност, не се издава разрешение да използва животни в опити. (3) В определени случаи, когато е необходимо да се осъществят допълнителни опити по отношение на публикуваните в научната литература резултати по ал.1 с цел защита на общественото здраве, безопасността или околната среда изпълнителният директор на БАБХ може да издаде разрешение за извършването на опитите с животни след положително становище на Комисията по етика към животните.	пълно
Член 47 Алтернативни подходи 1. Комисията и държавите-членки допринасят за развитието и валидирането на алтернативни подходи, които могат да осигурят същите или по-високи нива на информация спрямо получената при процедури с животни, при които обаче се избягва използването на животни или се използват по-малко животни, или се стига до по-безболезнени процедури, както и предприемат всякакви други мерки, които считат за целесъобразни, за	**Наредба** **Чл 57**. (1). Българската агенция по безопасност на храните определя специализирана и квалифицирана лаборатория за осъществяването на проучвания във връзка с валидирането на алтернативни подходи, които могат да осигурят същите или по-високи нива на информация спрямо получената при опити с животни, при които обаче се избягва използването на животни или се използват по-малко животни, или се стига до по-безболезнени опити, както и предприемат всякакви други мерки, които считат за целесъобразни, за насърчаване на изследванията в тази област.	пълно

насърчаване на изследванията в тази област.		
2. Държавите-членки подпомагат Комисията в определянето и номинирането на подходящи специализирани и квалифицирани лаборатории за осъществяването на тези проучвания във връзка с валидирането.	**Наредба** **Чл 57.** (1). Българската агенция по безопасност на храните определя специализирана и квалифицирана лаборатория за осъществяването на проучвания във връзка с валидирането на алтернативни подходи, които могат да осигурят същите или по-високи нива на информация спрямо получената при опити с животни, при които обаче се избягва използването на животни или се използват по-малко животни, или се стига до по-безболезнени опити, както и предприемат всякакви други мерки, които считат за целесъобразни, за насърчаване на изследванията в тази област.	пълно
3. След консултация с държавите-членки Комисията определя приоритетите за тези проучвания във връзка с валидирането и разпределя между лабораториите задачите по осъществяването на посочените проучвания.		Не подлежи на въвеждане
4. Държавите-членки гарантират на национално равнище популяризирането на алтернативни подходи и разпространението на информация за тях.	**Наредба** **Чл. 57** (2) Българската агенция по безопасност на храните популяризира на национално равнище алтернативните подходи и разпространението на информация за тях.	пълно
5. Държавите-членки определят една точка за контакт, която дава консултации относно това доколко предложените за валидиране алтернативни подходи са уместни и подходящи от регулаторна гледна точка.	**Наредба** **Чл. 57** (3) БАБХ определя лице за контакт, което дава консултации относно това доколко предложените за валидиране алтернативни подходи са уместни и подходящи от регулаторна гледна точка.	пълно
6. Комисията предприема съответни действия с оглед получаване на международно признание на алтернативните подходи, валидирани в Съюза.		Не подлежи на въвеждане
Член 48 Референтна лаборатория на Съюза 1. Референтната лаборатория на Съюза, нейните задължения и задачи са посочени в приложение VII. 2. Референтната лаборатория на Съюза може да събира такси за предоставяните от нея услуги, които нямат пряк принос към по-нататъшното развитие на изискванията за заместване, намаляване и облекчаване. 3. Подробни правила, необходими за прилагане на параграф 2 от настоящия член и на приложение VII, могат да се приемат съгласно процедурата по регулиране, посочена в член 56, параграф 3.		Не подлежи на въвеждане
Член 49 Национален комитет за защита на животните, използвани за научни цели 1. Всяка държава-членка създава национален комитет за защита на животните, използвани за научни цели. Той съветва компетентните органи и структурите по хуманно отношение към животните по въпроси, свързани с придобиването, развъждането, настаняването, полагането на грижи и използването на животни при процедури и осигурява обмен на най-добрите практики.	**Наредба** **Чл. 6.** (1) Комисията по етика към животните по чл. 154 от Закона за ветеринарномедицинската дейност извършва: 1. подробна оценка на проекти по подадени заявления; 2. ретроспективна оценка на проекти; 3. съветва контролните органи и отговорниците/екипите по хуманно отношение към животните по чл.33, т.4 по въпроси, свързани с придобиването, развъждането, настаняването, полагането на грижи и използването на животни при опити и осигурява обмен на най-добрите практики; 4. обменя информация с другите държави членки и структурите на Европейския съюз относно:	пълно

2. Националните комитети, посочени в параграф 1, обменят информация относно действието на структурите за хуманно отношение към животните и оценка на проектите, както и най-добра практика в рамките на Съюза.	а) действието на отговорниците/екипите по хуманно отношение към животните; б) оценката на проектите, в) най-добрите практики г) програми за обмен на органи и тъкани от умъртвени животни. (2) Комисията по етика към животните се състои от тринадесет членове. В състава й се включват: 1. ветеринарен лекар, представител на БАБХ; 2. ветеринарен лекар, представител на Центъра за оценка на риска (ЦОР); 3. двама ветеринарни лекари, представители на факултетите по ветеринарна медицина; 4. лекар с придобита специалност „Токсикология", представител на Министерството на здравеопазването; 5. научен работник, представител на Българската академия на науките (БАН); 6. представител на Министерството на околната среда и водите; 7. представител на Биологическия факултет към Софийския университет; 8. лекар, представител на Медицинския университет в София; 9. представител на неправителствените организации за защита на животните с професионална квалификация в една от следните области: биология, ветеринарна медицина, медицина, екология, токсикология, зооинженерно образование или висше образование в областта на биологично разнообразие, опазване на природната среда или опазване на околната среда (с изучаване на биологичното разнообразие) или средно специално ветеринарномедицинско образование, чиято кандидатура е подкрепена от най-много неправителствени организации, регистрирани като юридически лица с нестопанска цел; 10. юрист, представител на Министерство на земеделието и храните или на Българската агенция по безопасност на храните; 11. ветеринарен лекар, представител на Министерството на земеделието и храните. 12. специалист по поведение на животните.	
Член 50 Адаптиране на приложенията в съответствие с техническия прогрес С цел да се гарантира, че разпоредбите на приложения I и III—VIII отразяват състоянието на техническия или научния прогрес, като се вземе предвид опитът, придобит при изпълнението на настоящата директива, по специално чрез представянето на доклади, посочено в член 54, параграф 1, Комисията може да приеме чрез делегирани актове в съответствие с член 51 и при спазване на условията, установени в членове 52 и 53, изменения на посочените приложения, с изключение на разпоредбите на приложение VIII, раздели I и II. Датите, посочени в приложение III, раздел Б, не могат да бъдат отсрочвани. При приемане на такива делегирани актове Комисията действа в съответствие с релевантните разпоредби от настоящата директива.		Не подлежи на въвеждане
Член 51 Упражняване на делегирането 1. Правомощията да приема делегираните актове,		Не подлежи на въвеждане

посочени в член 50, се предоставят на Комисията за срок от осем години, считано от 9 ноември 2010 г. Комисията изготвя доклад относно делегираните правомощия не по-късно от 12 месеца преди края на осемгодишния срок. Делегирането на правомощията се подновява автоматично за срокове с еднаква продължителност, освен ако Европейският парламент или Съветът не го оттеглят в съответствие с член 52. 2. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира едновременно Европейския парламент и Съвета за него. 3. Правомощията да приема делегирани актове се предоставят на Комисията при условията, предвидени в членове 52 и 53.		
Член 52 Оттегляне на делегирането 1. Делегирането на правомощията, посочено в член 50, може да бъде оттеглено от Европейския парламент или от Съвета. 2. Институцията, започнала вътрешна процедура за вземане на решение дали да оттегли делегирането на правомощията, полага усилия да информира другата институция и Комисията в разумен срок, преди да вземе окончателно решение, като посочва делегираните правомощия, които могат да бъдат оттеглени, както и евентуалните причини за оттеглянето. 3. С решението за оттегляне се прекратява делегирането на правомощията, посочени в същото решение. То поражда действие незабавно или на посочена в него по-късна дата. Решението за оттегляне не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила. То се публикува в Официален вестник на Европейския съюз. **Член 53 Възражения срещу делегирани актове** 1. Европейският парламент или Съветът могат да възразят срещу делегирания акт в срок два месеца от датата на нотификацията. По инициатива на Европейския парламент или на Съвета този срок се удължава с два месеца. 2. Ако към момента на изтичането на посочения срок нито Европейският парламент, нито Съветът не е възразил срещу делегирания акт, той се публикува в Официален вестник на Европейския съюз и влиза в сила на посочената в него дата. Делегираният акт може да се публикува в Официален		Не подлежи на въвеждане Не подлежи на въвеждане

вестник на Европейския съюз и да влезе в сила преди изтичането на посочения срок, ако и Европейският парламент, и Съветът са информирали Комисията за намерението си да не правят възражения. 3. Ако Европейският парламент или Съветът възразят срещу делегиран акт, той не влиза в сила. Институцията, която възразява срещу делегирания акт, посочва причините за това.		
Член 54 Отчетност 1. Държавите-членки изпращат на Комисията до 10 ноември 2018 г. и на всеки пет години след това информация относно изпълнението на настоящата директива, и по-специално на член 10, параграф 1, членове 26, 28, 34, 38, 39, 43 и 46.	**Наредба** **Чл. 56.** (3) Всяка година до 10 ноември БАБХ изпраща на Европейската комисия към Европейския съюз информация: 1. по ал. 1 като за първи път тази информация се изпраща до 10 ноември 2015 г. 2. относно разрешаване на методи за умъртвяване на животни по чл. 30. (4) За първи път до 10 ноември 2018 г. и на всеки 5 години след това БАБХ изпраща на Европейската комисия към Европейския съюз информацията по изпълнението на настоящата наредба и по-специално на чл.7-8, чл.15, ал.2, чл.33, т.4, и Раздел IX.	пълно
2. Държавите-членки събират и правят публично достъпна на годишна база статистическа информация относно използването на животни при процедури, включително информация относно действителната тежест на процедурите и относно произхода и видовете на използваните при процедури нечовекоподобни примати. Държавите-членки предоставят тази статистическа информация на Комисията до 10 ноември 2015 г. и всяка година след това. 3. Всяка година държавите-членки подават на Комисията подробна информация относно предоставеното съгласно член 6, параграф 4, буква а) освобождаване.	**Наредба** **Чл. 56. (1)** На базата на издадените разрешения по чл. 155 от Закона за ветеринарномедицинската дейност БАБХ ежегодно публикува на интернет страницата статистическа информация относно използването на опитни животни по отношение на: 1. броя на издадените разрешения за използване на опитни животни, вид и брой на използваните животни; 2. научната област, в която са извършени опити, брой и вид на използваните опитни животни в съответните научни области, съгласно образец одобрен от Европейската комисия. 3. действителната тежест на опитите; (2) При публикуването на информацията по ал. 1 се спазва фирмената или търговската тайна. (3) Всяка година до 10 ноември БАБХ изпраща на Европейската комисия към Европейския съюз информация: 1. по ал. 1 като за първи път тази информация се изпраща до 10 ноември 2015 г. 2. относно разрешаване на методи за умъртвяване на животни по чл. 30.	пълно
4. Комисията установява до 10 май 2012 г. общ формат за предоставяне на информацията по параграфи 1, 2 и 3 от настоящия член в съответствие с процедурата по регулиране, посочена в член 56, параграф 3.		Не подлежи на въвеждане
Член 55 Предпазни клаузи 1. Когато държава-членка има научно обосновани съображения да счита, че е изключително важно да използва нечовекоподобни примати за целите, предвидени в член 8, параграф 1, буква а), подточка i) във връзка с човешки същества, без използването им да е предприето с цел избягване, предотвратяване, диагностициране или лечение на инвалидизиращи или евентуално животозастрашаващи клинични състояния, тя може да	Не е въведено. Съгласно чл.21 и чл.22 Закона за защита на животните - Забранява се внасяне, придобиване, продажба, притежаване и отглеждане на екземпляри от разред примати и на диви котки, с изключение на зоологически градини и спасителни центрове.	Р България се възползва от възможността, предоставена в чл. 2, параграф 1 от Директивата, като запазва по-строги

приеме временна мярка, която ѝ позволява това, при условие че съответната цел не може да бъде постигната, ако се използват видове, различни от нечовекоподобни примати.		съществуващи национални мерки, които са в сила преди 9 ноември 2010 г.
2. Когато държава-членка има основателни причини да счита, че определена мярка е от съществено значение за опазването на видовете, или във връзка с неочаквана проява на животозастрашаващо или инвалидизиращо клинично състояние при хората, тя може да приеме временна мярка за разрешаване на използването на човекоподобни маймуни при процедури, имащи една от целите, посочени в член 5, буква б), подточка i), буква в) или д), ако целта на процедурата не може да се постигне, като се използват други видове, различни от човекоподобните маймуни, или алтернативни методи. Позоваването на член 5, буква б), подточка i) обаче не се тълкува като включващо позоваването на животни и растения.	Не е въведено. Съгласно чл.21 и чл.22 Закона за защита на животните - Забранява се внасяне,придобиване, продажба, притежаване и отглеждане на екземпляри от разред примати и на диви котки, с изключение на зоологически градини и спасителни центрове.	Р България се възползва от възможността, предоставена в чл. 2, параграф 1 от Директивата, като запазва по-строги съществуващи национални мерки, които са в сила преди 9 ноември 2010 г.
3. Когато при изключителни и научно обосновани съображения държава-членка счита за необходимо да позволи използването на процедура, свързана със силна болка, страдание или дистрес, които има вероятност да са продължителни и не могат да бъдат облекчени, както е посочено в член 15, параграф 2, тя може да приеме временна мярка, за да разреши тази процедура. Държавите-членки могат да вземат решение да не разрешат използването на нечовекоподобни примати в такива процедури.	**Наредба** **Чл. 43**. (1) Опитите с животни се категоризират съгласно степента на болка, страдание, дистрес или трайно увреждане, които се очаква да изпита дадено животно в хода на опита като: 1.опити с необратим край; 2. леки; 3. средни; 4. тежки. (2) Категоризацията се извършва за всеки отделен опит, като се използват критериите за определяне съгласно приложение № 8. (3) Не се разрешава извършването на опити по ал.1, т.4, при които се причинява силна болка, страдание или дистрес на животните, които има вероятност да са продължителни и не могат да бъдат облекчени. **Чл. 44**. (1) Когато при изключителни и научно обосновани съображения Комисията по етика към животните счете, че има необходимост от използването на опит по чл.43, ал.3 дава положително становище за осъществяването му.	пълно
4. Държава-членка, която е приела временна мярка в съответствие с параграф 1, 2 или 3, информира незабавно Комисията и останалите държави-членки за предоставеното разрешение, като посочва причините за своето решение и предоставя свидетелства за ситуацията,	**Наредба** **Чл. 44** (2) Изпълнителният директор на БАБХ въз основа на становището по ал.1 уведомява Постоянния комитет по хранителната верига и здравето на животните към Европейската комисия като посочва причините за решението си и предоставя мотиви. (3) Изпълнителният директор на БАБХ след положително решение от Комитета по ал.2 издава	пълно

посочена в параграфи 1, 2 и 3, на които се основава временната мярка. Комисията представя въпроса пред комитета, посочен в член 56, параграф 1, в срок 30 дни от получаването на информацията от държавата-членка и в съответствие с процедурата по регулиране, описана в член 56, параграф 3: а) разрешава временната мярка за период, посочен в решението; или б) изисква от държавата-членка да отмени временната мярка.	заповед, с която разрешава извършването на опита за определен период от време, посочен в решението.	
Член 56 Комитет 1. Комисията се подпомага от комитет. 2. Когато се прави позоваване на настоящия параграф, се прилагат членове 3 и 7 от Решение 1999/468/ЕО, като се вземат предвид разпоредбите на член 8 от него. 3. При позоваване на настоящия параграф се прилагат членове 5 и 7 от Решение 1999/468/ЕО, като се вземат предвид разпоредбите на член 8 от него. Срокът, предвиден в член 5, параграф 6 от Решение 1999/468/ЕО, се определя на три месеца.		не подлежи на въвеждане
Член 57 Доклад на Комисията 1. До 10 ноември 2019 г. и на всеки пет години след това Комисията предоставя на Европейския парламент и на Съвета доклад относно изпълнението на настоящата директива въз основа на информацията, получена от държавите-членки в съответствие с член 54, параграф 1. 2. До 10 ноември 2019 г. и на всеки три години след това Комисията предоставя на Европейския парламент и на Съвета обобщен доклад въз основа на статистическата информация, получена от държавите-членки в съответствие с член 54, параграф 2.		не подлежи на въвеждане
Член 58 Преразглеждане Комисията преразглежда настоящата директива до 10 ноември 2017 г., като взема предвид напредъка в развитието на алтернативни методи, които не са свързани с използване на животни, и по-специално на нечовекоподобни примати, и предлага изменения, когато е подходящо. Когато е подходящо и след консултация с държавите-членки и заинтересованите страни, Комисията провежда периодични тематични прегледи на заместването, намаляването и облекчаването на използването на животни при процедури, като обръща специално внимание		не подлежи на въвеждане

на нечовекоподобните примати, на постиженията в областта на технологиите и на нови познания в областта на науката и хуманното отношение към животните.		
Член 59 Компетентни органи 1. Всяка държава-членка определя компетентния орган или органи, отговорен(и) за изпълнението на настоящата директива. Държавите-членки могат да посочат за изпълнение на специфични задачи, определени в настоящата директива, органи, които не са публични, само ако има доказателство за това, че съответният орган: а) разполага с необходимите експертни знания и инфраструктура за изпълнение на задачите; и б) не е въвлечен в конфликт на интереси, що се отнася до изпълнението на задачите. Така посочените органи се считат за компетентни органи за целите на настоящата директива. 2. Всяка държава-членка съобщава на Комисията координатите на националния орган, който изпълнява ролята на контактна точка за целите на настоящата директива, до 10 февруари 2011 г., както и всяка промяна в тези координати. Комисията оповестява списъка на тези контактни точки.	**Проект на НИД на Наредба** **Чл. 58. (1)** БАБХ осъществява контрол за спазване на изискванията за хуманно отношение към опитните животни, посочени в настоящата наредба съгласно изискванията на Регламент (ЕС) 2017/625 на Европейския парламент и на Съвета от 15 март 2017 година относно официалния контрол и другите официални дейности, извършвани с цел да се гарантира прилагането на законодателството в областта на храните и фуражите, правилата относно здравеопазването на животните и хуманното отношение към тях, здравето на растенията и продуктите за растителна защита, за изменение на регламенти (ЕО) № 999/2001, (ЕО) № 396/2005, (ЕО) № 1069/2009, (ЕО) № 1107/2009, (ЕС) № 1151/2012, (ЕС) № 652/2014, (ЕС) 2016/429 и (ЕС) 2016/2031 на Европейския парламент и на Съвета, регламенти (ЕО) № 1/2005 и (ЕО) № 1099/2009 на Съвета и директиви 98/58/ЕО, 1999/74/ЕО, 2007/43/ЕО, 2008/119/ЕО и 2008/120/ЕО на Съвета, и за отмяна на регламенти (ЕО) № 854/2004 и (ЕО) № 882/2004 на Европейския парламент и на Съвета, директиви 89/608/ЕИО, 89/662/ЕИО, 90/425/ЕИО, 91/496/ЕИО, 96/23/ЕО, 96/93/ЕО и 97/78/ЕО на Съвета и Решение 92/438/ЕИО на Съвета (Регламент относно официалния контрол) (Регламент (ЕС) 2017/625) (ОВ L 95 от 7 април 2017 г.) **Наредба** Преходни и заключителни разпоредби § 5. Контролът по изпълнението на наредбата се осъществява от изпълнителния директор на Българска агенция по безопасност на храните.	пълно
Член 60 Санкции Държавите-членки определят правила за приложимите санкции при нарушения на националните разпоредби, приети съгласно настоящата директива, и вземат всички необходими мерки за гарантиране на тяхното прилагане. Предвидените санкции трябва да бъдат ефективни, съразмерни и възпиращи. Държавите-членки нотифицират Комисията за приетите разпоредби най-късно до 10 февруари 2013 г. и незабавно нотифицират Комисията за всички последващи изменения, отнасящи се до тези санкции.	**Наредба** **Чл. 59**. (1) При констатирани нарушения на изискванията по тази наредба контролните органи: 1. издават задължителни предписания, в които посочват срок за отстраняване на нарушенията; 2. налагат административно наказание и предприемат административни мерки по реда на Закона за ветеринарномедицинската дейност. (2) При налагане на мерките по ал. 1 лицата, които развъждат, доставят или използват опитни животни следва да вземат всички мерки за гарантиране на хуманното отношение към животните, настанени в обекта. (3) Обект, чиято регистрация е заличена, след отстраняване на нарушенията може да бъде регистриран отново по общия ред, предвиден в Закона за ветеринарномедицинската дейност. **Чл. 60.** (1) Контролът по тази наредба за дивите животни се осъществява съгласно чл. 59, ал. 2 от Закона за защита на животните и обхваща: 1. изпълнението на условията за отглеждане на дивите животни, съобразени с техните физиологични и поведенчески особености съгласно наредбата по чл. 22, ал. 3 от Закона за защита на животните. 2. изпълнението на изискванията по Закона за защита на животните. (2) Служителите на Министерството на околната среда и водите и регионалните инспекции по околната среда и водите, посочени в чл. 70, ал. 1 от Закона за защита на животните, извършват по местонахождението на обектите за използване, отглеждане и/или доставка за опити на диви животни:	пълно

	1. периодични проверки - най-малко един път в годината; 2. проверки по постъпили молби, жалби и сигнали за нарушения на правилата за защита на дивите животни." (3) При установяване на нарушения по Закона за зашита на животните за дивите животни, Министерството на околната среда и водите и регионалните инспекции по околната среда и водите: 1. прилагат административно-наказателните разпоредби и принудителните административни мерки по Закона за защита на животните; 2. правят предложение до директора на областната дирекция по безопасност на храните, на чиято територия се намира обектът, за заличаване на регистрацията на обекта и обезсилване на удостоверението при условията на чл. 138, ат. 1, т. 2 от Закона за ветеринарномедицинската дейност. **Закон** **Чл. 424.** (1) Който проведе опит с животно без разрешение или в нарушение на забрана по чл. 158, се наказва с глоба от 200 до 500 лв., а при повторно нарушение - от 500 до 1000 лв. (2) Когато нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция от 500 до 1000 лв., а при повторно нарушение - от 1000 до 1500 лв. (3) В случаите по ал. 1 и 2 животното може да се отнеме в полза на държавата. **Чл. 472.** (1) Нарушенията по този закон се установяват с актове, съставени от ветеринарни лекари от БАБХ, с изключение на нарушенията по чл. 426, 426а, 426б, 428 и 429. (2) Наказателните постановления за нарушения по ал. 1 се издават от директорите на ОДБХ, на чиято територия е извършено нарушението. **Чл. 473**. Съставянето на актовете, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършва по реда на Закона за административните нарушения и наказания.	
Член 61 Транспониране 1. Държавите-членки приемат и публикуват до 10 ноември 2012 г. законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива. Те съобщават незабавно текста на тези разпоредби на Комисията. Те прилагат тези разпоредби считано от 1 януари 2013 г. Когато държавите-членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условията и редът на позоваване се определят от държавите-членки. 2. Държавите-членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби от националното законодателство, които те приемат в областта, уредена с настоящата директива.	**Наредба** Преходни и заключителни разпоредби § 2. Тази наредба въвежда Директива 2010/63/ЕС на Европейския Парламент и на Съвета от 22 септември 2010 година относно защитата на животните, използвани за научни цели (ОВ, бр. L 276 от 2010 г.). § 4. Наредбата влиза в сила от 1 януари 2013 г. и отменя Наредба № 15 от 3.02.2006 г. за минималните изисквания за защита и хуманно отношение към опитните животни и изискванията към обектите за използването, отглеждането и/или доставката им (Обн. ДВ. бр. 17 от 2006 г.), с изключение на разпоредбата чл. 37, която се отменя от 10 май 2013 г.	пълно
Член 62 Отмяна 1. Директива 86/609/ЕИО се отменя, считано от 1 януари 2013 г., с изключение на член 13, който се отменя, считано от 10 май 2013 г.	**Наредба** Преходни и заключителни разпоредби § 4. Наредбата влиза в сила от 1 януари 2013 г. и отменя Наредба № 15 от 3.02.2006 г. за минималните изисквания за защита и хуманно отношение към опитните животни и изискванията	пълно

2. Позоваванията на отменената директива се тълкуват като позовавания на настоящата директива.	към обектите за използването, отглеждането и/или доставката им (Обн. ДВ. бр. 17 от 2006 г.), с изключение на разпоредбата чл. 37, която се отменя от 10 май 2013 г.	
Член 63 Изменение на Регламент (ЕО) № 1069/2009 Член 8, буква а), подточка iv) от Регламент (ЕО) № 1069/2009 се заменя със следното: „iv) животни, използвани при процедура или процедури, определена(и) в член 3 от Директива 2010/63/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 22 септември 2010 г. относно защитата на животни, използвани за научни цели (*), в случаите, когато компетентният орган реши, че е възможно тези животни или някаква част от техните тела да причинят сериозни рискове за здравето на хората или на други животни в резултат на тази процедура или процедури, без това да засяга член 3, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1831/2003;		не подлежи на въвеждане
Член 64 Преходни разпоредби 1. Държавите-членки не прилагат законови, подзаконови и административни разпоредби, приети в съответствие с членове 36—45, по отношение на проекти, които са одобрени преди 1 януари 2013 г. и които приключват преди 1 януари 2018 г.	**Наредба** Преходни и заключителни разпоредби § 6. За проекти, одобрени преди 1 януари 2013 г. и които приключват преди 1 януари 2018 г. остава в сила издаденото вече разрешение по реда на Наредба № 15 от 3.02.2006 г. за минималните изисквания за защита и хуманно отношение към опитните животни и изискванията към обектите за използването, отглеждането и/или доставката им (Обн. ДВ. бр.17 от 24 Февруари 2006 г.) и не подлежат на ретроспективна оценка.	пълно
2. Проекти, които са одобрени преди 1 януари 2013 г. и които приключват след 1 януари 2018 г., получават разрешение до 1 януари 2018 г.	**Закон** Чл. 155 (7) Разрешението за използване на животни в опити се издава за срок 5 години.	пълно
Член 65 Влизане в сила Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в Официален вестник на Европейския съюз.		не подлежи на въвеждане
Член 66 Адресати Адресати на настоящата директива са държавите-членки.		не подлежи на въвеждане
ПРИЛОЖЕНИЕ I **СПИСЪК НА ЖИВОТНИТЕ, ПОСОЧЕНИ В ЧЛЕН 10** 1. Мишки (Mus musculus) 2. Плъхове (Rattus norvegicus) 3. Морски свинчета (Cavia porcellus) 4. Сирийски (златен) хамстер (Mesocricetus auratus) 5. Китайски хамстер (Cricetulus griseus) 6. Монголска песчанка (Meriones unguiculatus) 7. Зайци (Oryctolagus cuniculus) 8. Кучета (Canis familiaris) 9. Котки (Felis catus) 10. Всички видове нечовекоподобни примати	Приложение № 2 към чл.15 Списък на опитни животни (породи и раси), които трябва да бъдат специално отглеждани, за използване за опитни и други научни цели (животни, които се развъждат за използване в опити) 1. Мишки 2. Плъхове 3. Морски свинчета 4. Сирийски (златист) хамстер 5. Китайски хамстер 6. Монголска песчанка 7. Зайци 8. Кучета (Canis familiaris) 9. Котки (Felis catus)	Р България се възползва от възможността, предоставена в чл. 2, параграф 1 от Директивата, като запазва по-строги съществуващи национални мерки, които

11. Жаби (Xenopus (laevis, tropicalis), Rana (temporaria, pipiens) 12. Рибка-зебра (Danio rerio)	11. Жаби (Xenopus (laevis, tropicalis), Rana (temporaria, pipiens) 12. Рибка-зебра (Danio rerio) * за точките от 1 до 7 се използват само породи и раси, но не и диви видове	са в сила преди 9 ноември 2010 г. Нечовекоподобните примати са изключени от списъка съгласно забраната за използването им чл.21 и чл.22 Закона за защита на животните. Забранява се внасяне, придобиване, продажба, притежаване и отглеждане на екземпляри от разред примати и на диви котки, с изключение на зоологически градини и спасителни центрове.
ПРИЛОЖЕНИЕ II **СПИСЪК НА НЕЧОВЕКОПОДОБНИТЕ ПРИМАТИ И НА ДАТИТЕ, ПОСОЧЕНИ В ЧЛЕН 10, ПАРАГРАФ 1, ВТОРА АЛИНЕЯ**		Р България се възползва от възможността, предоставена в чл. 2, параграф 1 от Директивата, като запазва по-строги съществуващи национални

		мерки, които са в сила преди 9 ноември 2010 г. Нечовекоподобните примати са изключени от списъка съгласно забраната за използването им чл.21 и чл.22 Закона за защита на животните. Забранява се внасяне, придобиване, продажба, пригежаване и отглеждане на екземпляри от разред примати и на диви котки, с изключение на зоологически градини и спасителни центрове.
ПРИЛОЖЕНИЕ III **ИЗИСКВАНИЯ ЗА ОБЕКТИ И ЗА ГРИЖАТА И НАСТАНЯВАНЕТО НА ЖИВОТНИ**		пълно
Раздел А: Обща част 1. Постоянни съоръжения 1.1. Функции и общ замисъл а) Всички съоръжения се конструират така, че да осигуряват среда, при която се отчитат физиологичните и етологичните нужди на настанените в тях животни. Съоръженията се проектират и управляват така, че да се	**Наредба** **Чл. 19.** (1) Развъдчиците, доставчиците и ползвателите на опитни животни са длъжни да:: 1. осигуряват съоръжения и оборудване, подходящи за видовете настанени животни. 2. осигурят помещения за отглеждане на животните(вивариума), като: а) позволяват свобода на движение на животните; б) са съобразени с тяхното нормално анатомично и физиологично развитие; в) не препятстват протичането на репродуктивния процес на дадения животински вид;	пълно

предотврати достъпът на неоторизирани лица и влизането или бягството на животни. б) Обектите разполагат с действаща програма за поддръжка, за да се предотврати и отстрани всяка повреда в сградите или оборудването. 1.2. Помещения за държане а) Обектите разполагат с график за редовно и ефективно почистване на помещенията и поддържат задоволителни стандарти на хигиена. б) Помещенията, в които животните се пускат да тичат свободно, са със стени и подове, облицовани с устойчив материал по отношение на силно износване и драскане, причинени от животните и в процеса на почистване. Материалът не трябва да е вреден за здравето на животните, нито такъв, от който те да могат да се наранят. Осигурява се допълнителна защита за подвижното и неподвижното оборудване, за да не бъде повреждано от животните и за да не им причинява нараняване. в) Несъвместими видове, например хищник и плячка, или животни, изискващи различна околна среда, не се държат в едно и също помещение, а при хищник и плячка — на разстояние, от което да се виждат, подушват или чуват.	3. осигурят възможност за максимално удовлетворяване на физиологичните и етологичните нужди на животните; 4. извършват ежедневен контрол на условията на хранене, поене, отглеждане и работа с животните; 5. осигурят свободен достъп на всяко животно до хранилките и поилките; 6. осигурят условия, грижи и внимание, съобразени с естествените нужди на животните; 7. осигурят ежедневно почистване и отстраняване на фекалиите в помещенията и клетките, без да се предизвиква стрес у животните; 8. осигурят редовно механично почистване и дезинфекция на помещенията, съоръженията и инвентара и задължителна дезинфекция при подмяна на една партида животни с друга; 9. надеждна система за контрол при влизане и излизане от обекта на външни лица; 10. осигурят подходящи съоръжения за защита на животните срещу насекоми, гризачи и други вредители 11. проектират и конструират помещенията така, че да се възпрепятства бягството на животните или достъпа на животни отвън; 12. осигуряват облицоване на стените и подовете с безвреден и безопасен за здравето на животните материал, който да е устойчив по отношение на силно износване и драскане, причинени от животните и в процеса на почистване. 13. осигуряват допълнителна защита за подвижното и неподвижното оборудване, за да не бъде повреждано от животните и за да не им причинява нараняване. 14. не настаняват в едно помещение или на разстояние, животни от видове, които са несъвместими, животни от различни възрастови групи и пол, когато това ще доведе до агресия и нетърпимост помежду им; 15.настаняват животински видове, които са хищник и плячка при условия, при които не могат да се виждат, подушват и чуват; 16. забранят пушенето в помещенията за настаняване на животните; 17. проверяват ежедневно автоматичните линии и механичните съоръжения (ако в обекта има такива) и незабавно отстраняват възникналите повреди, а ако това е невъзможно, осигуряват хранене, поене и поддържане на зоохигиенните изисквания по други начини; 18. осигурят редовно ветеринарномедицинско обслужване с цел предотвратяване или незабавно отстраняване на състояние на болка, страдание, дистрес или трайно увреждане на животните; 19. осигурят ежедневна проверка на здравословното състояние на животните и условията на заобикалящата ги среда; 20. осигурят издаването и спазването на вътрешни правила за отглеждане и грижа за животните в съответствие с разпоредбите на тази наредба; 21. следят за здравето и хигиената на персонала.	
1.3. Помещения за провеждане на процедури с общо и специално предназначение а) Обектите, когато е целесъобразно, разполагат с лабораторни съоръжения за осъществяване на обикновени диагностични тестове, аутопсии и/или събиране на образци, подлежащи на по-подробни лабораторни	**Наредба** **Чл. 36.** (1) Обектите по чл. 32 разполагат с помещения и оборудване по чл. 51, съобразени със спецификата на опитите, които ще се провеждат. (2) Проектирането, изграждането и функционирането на помещенията, съоръженията и оборудването се извършва по начин, който позволява опитите да бъдат проведени по най-ефективния начин с цел да се получат конкретни и надеждни резултати при използване на минимален брой животни и при минимална степен на болка, страдание дистрес или трайни	пълно

изследвания в други обекти. Предоставят се помещения за процедури с общо и специално предназначение, когато е нежелателно провеждането на процедури или наблюдения в помещенията за държане. б) Предвиждат се съоръжения за изолиране на новопостъпващи животни, докато стане възможно да се установи здравословното им състояние и да се установи и сведе до минимум потенциалният риск за здравето на вече настанени животни. в) За болни или пострадали животни се осигуряват условия за отделно настаняване.	увреждания на животните. (3) Предоставят се помещения за опити, когато е нежелателно провеждането на опити или наблюдения в помещенията за настаняване. (4) Помещенията за настаняване на животни, когато е целесъобразно, се снабдяват със звукоизолиращи и поглъщащи звука материали. (5) Когато се налагат хирургически опити при стерилни условия, се осигуряват една или повече подходящо оборудвани зали, както и помещения за следоперативно възстановяване. **Чл. 21.** (1) Новопостъпилите животни в обектите по чл. 32 и 47 в зависимост от вида им се поставят под карантина за определен период от време, който се определя от ветеринарен лекар в съответствие с приложение № 3. (2) Животните не се използват за опитни и други научни цели през периода на карантината. **Проект на НИД на Наредба** (3) Болните и пострадали животни се изолират от останалите в отделно помещение и подлежат на постоянно ветеринарномедицинско наблюдение. Те незабавно се преглеждат от ветеринарен лекар и в случаите, в които е необходимо, се лекуват. Животните, за които няма изгледи да се възстановят, се подлагат на евтаназия съгласно изискванията на чл.28.(4) Обръща се специално внимание и се вземат подходящи мерки за аклиматизацията, карантината, настаняването, отглеждането, грижите за заловени диви животни и, според случая, се предвиждат разпоредби за освобождаването им в края на опитите.	
1.4. Сервизни помещения а) Складовете се проектират, използват и поддържат така, че да се запази качеството на храната и постелките. Тези помещения са обезопасени от паразити и насекоми, доколкото е възможно. Други материали, които може да са заразени или да представляват опасност за животните, се съхраняват отделно. б) Санитарните помещения са достатъчно големи, за да поберат инсталациите, необходими за обеззаразяване и почистване на използваното оборудване. Процесът на почистване се организира така, че движението на чисто и замърсено оборудване да не се смесва, за да се избегне замърсяване на новопочистеното оборудване. в) Обектите вземат подходящи мерки за хигиеничното съхранение и безопасното изхвърляне на животински трупове и отпадъци. г) Когато се налагат хирургически процедури при стерилни условия, се осигуряват една или повече подходящо оборудвани зали, както и помещения за следоперативно възстановяване.BG L 276/54 Официален вестник на Европейския съюз 20.10.2010 г	**Наредба** **Чл. 36.** (1) Обектите по чл. 32 разполагат с помещения и оборудване по чл. 51, съобразени със спецификата на опитите, които ще се провеждат. (2) Проектирането, изграждането и функционирането на помещенията, съоръженията и оборудването се извършва по начин, който позволява опитите да бъдат проведени по най-ефективния начин с цел да се получат конкретни и надеждни резултати при използване на минимален брой животни и при минимална степен на болка, страдание дистрес или трайни увреждания на животните. (3) Предоставят се помещения за опити, когато е нежелателно провеждането на опити или наблюдения в помещенията за настаняване. (4) Помещенията за настаняване на животни, когато е целесъобразно, се снабдяват със звукоизолиращи и поглъщащи звука материали. (5) Когато се налагат хирургически опити при стерилни условия, се осигуряват една или повече подходящо оборудвани зали, както и помещения за следоперативно възстановяване. **Проект на НИД на Наредба** **Чл. 51.** (1) Собствениците или управителите на обектите по чл. 47 са длъжни да осигурят в обектите: 1. помещение за преобличане на персонала; 2. филтър за дезинфекция на обувките преди влизане в помещенията за настаняване на животните; 3. помещения за настаняване на животните; 4. помещение за манипулации, оборудвано с лабораторна стъклария, техника и инструментариум за провеждане на диагностични тестове, прегледи и лечение на животните, аутопсии и вземане на проби; 5. помещение за подготовка на животните за транспортиране;	пълно

	6. карантинно помещение за новопостъпили животни; 7. помещение за изолиране на болни или наранени животни; 8. сервизни помещения, които се проектират, използват и поддържат така, че да се запази качеството на храната и постелъчния материал, за отделно съхраняване на: а) храна; б) постелъчен материал; в) чисти клетки, инструменти и друго оборудване; г) детергенти и биоциди; д) други материали, които може да са заразени или да представляват опасност за животните. 9. миялно помещение, в което: а) да бъде монтирано оборудване, необходимо за почистване и дезинфекция; б) процесът на почистване се организира по начин, препятстващ заразяване на чистото оборудване; 10. изолирано помещение или контейнери за съхраняване на трупове и отпадъци от животински произход; помещенията, съдовете и контейнерите за съхранение на отпадъците се почистват, измиват и дезинфекцират след всяка поредна употреба. (2) Помещенията по ал. 1 отговарят на следните изисквания: 1. таваните, стените, подовете и вратите са от гладка, устойчива на корозия и повреди, водонепропусклива повърхност, която лесно се почиства и дезинфекцира; 2. ъглите между стените и пода са заоблени или има изграден цокъл от устойчив на почистване и дезинфекция материал; 3. вратите и прозорците са конструирани и обезопасени по начин, който предотвратява влизането на животни вредители и насекоми; на вратите на помещенията за настаняване на животни е монтиран прозорец за наблюдение; 4. дизайнът и конструкцията на коридорите отговарят на стандартите на помещенията за обитаване; коридорите са достатъчно широки, за да позволяват лесно преместване на подвижното оборудване; 5. сифоните на пода са подходящо покрити и осигурени с бариера, която предотвратява достъпа на животни до тях; 6. помещенията, в които се настаняват селскостопански животни, отговарят на изискванията на Наредба № 16 от 3 февруари 2006 г. за защита и хуманно отношение при отглеждане и използване на селскостопански животни (В сила от 01.05.2006 г., Обн. ДВ. бр.18 от 28 Февруари 2006г.); 7. помещенията, предназначени за гризачи, да бъдат използвани и за настаняване на по-големи видове; 8. дворовете към помещенията за настаняване на опитни животни са оградени така, че да предотвратяват влизането на външни лица и други животни и контакта с тях. (3) В помещенията по ал. 1, т. 3 се осигуряват: 1. вентилационна система, която предотвратява възникването на въздушни течения в помещението и рециркулацията на отработения въздух и гарантира: а) свеж въздух за животните; б) ниски нива на миризми, вредни газове, прах и инфекциозни агенти; в) отстраняване на излишната топлина и влага; г) от 10 до 15 обмена на въздуха в час;	

	2. температура на въздуха, адаптирана към настанените видове и възрастови групи съгласно приложение № 9; температурата се контролира чрез поставяне на термометър в помещението, като данните от измерванията се записват в дневник поне два пъти дневно; 3. влажност на въздуха, поддържана в рамките на 55 % ± 10 % (адаптирана към настанените видове и възрастови групи); 4. осветление: а) естествено, като прозорците са разположени така, че светлината се разпространява еднакво върху цялото пространство, в което са настанени животните; б) контролирано изкуствено - в помещенията без прозорци или когато естествената светлина не осигурява подходящ цикъл светло/тъмно, което едновременно осигурява биологичните изисквания на животните и изискванията за работна среда; в) подходящо за провеждане на животновъдни опити и проверки на животните. г) редовна смяна светло/тъмно и интензитет на светлината, подходящи за всеки вид. д) за животни албиноси или животни без козина - съобразено с тяхната чувствителност към светлината; 5. ниво на шума, сведено до минимум, като се избягва постоянният или внезапният шум; когато е подходящо, може да се осигури постоянен звук с умерена интензивност като тиха музика; 6. алармена система, която при работа се настройва без звук, доловим за животните, в случай че не се възпрепятства чуване от човек и служи за сигнализиране при: а) възникване на пожар; б) достъп на външни лица; в) технически проблеми или авария на вентилационната и отоплителната система; г) покачване или намаляване на температурата; д) повреда на захранването с вода на резервоарите за риба и водните поилки; 7. генератор за животоподдържащите системи за животните, осветлението и алармените системи в случай на авария или прекъсване на електрическото захранване. (4) На видими места се поставят ясни инструкции за действие при аварийни ситуации.	
2. Околна среда и контрол върху нея 2.1. Вентилация и температура а) Изолацията, отопляването и вентилацията на помещението за държане гарантират поддържане на въздушната циркулация, нивото на праха и концентрацията на газовете в определени граници, които не вредят на настанените животни. б) Температурата и относителната влажност в помещенията за държане се адаптират към настанените видове и възрастови групи. Температурата се измерва и записва ежедневно. в) Животните не се държат принудително извън помещенията при климатични условия, които могат да им причинят дистрес.	**Наредба** **Чл. 51.** (1) Собствениците или управителите на обектите по чл. 47 са длъжни да осигурят в обектите: 3. помещения за настаняване на животните; (3) В помещенията по ал. 1, т. 3 се осигуряват: 1. вентилационна система, която предотвратява възникването на въздушни течения в помещението и рециркулацията на отработения въздух и гарантира: а) свеж въздух за животните; б) ниски нива на миризми, вредни газове, прах и инфекциозни агенти; в) отстраняване на излишната топлина и влага; г) от 10 до 15 обмена на въздуха в час; 2. температура на въздуха, адаптирана към настанените видове и възрастови групи съгласно приложение № 9; температурата се контролира чрез поставяне на термометър в помещението, като данните от измерванията се записват в дневник поне два пъти дневно; 3. влажност на въздуха, поддържана в рамките на 55 % ± 10 % (адаптирана към настанените видове и възрастови групи);	пълно

	(5) Животните не се държат принудително извън помещенията при климатични условия, които могат да им причинят дистрес.	
2.2. Осветление а) Когато естествената светлина не осигурява подходящ цикъл светло-тъмно, се предвижда изкуствено осветление както за задоволяване на биологичните нужди на животните, така и за създаване на подходяща работна среда. б) Осигурява се подходящо осветление за провеждане на животновъдни процедури и проверки на животните. в) Осигуряват се редовна смяна светло/тъмно и интензитет на светлината, подходящи за всеки вид. г) Когато се държат животни албиноси, осветлението се коригира, за да се отчете чувствителността им към светлината.	**Наредба** **Чл. 51.** 4. осветление: а) естествено, като прозорците са разположени така, че светлината се разпространява еднакво върху цялото пространство, в което са настанени животните; б) контролирано изкуствено - в помещенията без прозорци или когато естествената светлина не осигурява подходящ цикъл светло/тъмно, което едновременно осигурява биологичните изисквания на животните и изискванията за работна среда; в) подходящо за провеждане на животновъдни опити и проверки на животните. г) редовна смяна светло/тъмно и интензитет на светлината, подходящи за всеки вид. д) за животни албиноси или животни без козина - съобразено с тяхната чувствителност към светлината;	пълно
2.3. Шум а) Нивата на шума, включително ултразвук, не оказват негативно въздействие върху хуманното отношение към животните. б) Обектите са снабдени с алармени системи, настроени на звук извън границите, доловими от животните, когато това не възпрепятства възможността на човека да ги чува. в) Помещенията за държане, когато е целесъобразно, се снабдяват със звукоизолиращи и поглъщащи звука материали.	**Наредба** **Чл. 51.** 5. ниво на шума, сведено до минимум, като се избягва постоянният или внезапният шум; когато е подходящо, може да се осигури постоянен звук с умерена интензивност като тиха музика; **Проект на НИД на Наредба** **Чл. 51.** 6. алармена система, която при работа се настройва без звук, доловим за животните, в случай че не се възпрепятства чуване от човек и служи за сигнализиране при: **Наредба** **Чл. 36.** (1) Обектите по чл. 32 разполагат с помещения и оборудване по чл. 51, съобразени със спецификата на опитите, които ще се провеждат. (3) Предоставят се помещения за опити, когато е нежелателно провеждането на опити или наблюдения в помещенията за настаняване. (4) Помещенията за настаняване на животни, когато е целесъобразно, се снабдяват със звукоизолиращи и поглъщащи звука материали.	пълно
4. Алармени системи а) Обектите, в които се разчита основно на електрическо или механично оборудване за контрол и защита на околната среда, се оборудват с резервна система за поддържане на основното обслужване и системите за аварийно осветление, както и за осигуряване на постоянно функциониране на самите алармени системи. б) Системите за отопление и вентилация се оборудват със съоръжения за наблюдение и аларми. в) На видими места се поставят ясни инструкции за действие при аварийни ситуации.	**Проект на НИД на Наредба** **Чл. 51.** 6. алармена система, която при работа се настройва без звук, доловим за животните, в случай че не се възпрепятства чуване от човек и служи за сигнализиране при: а) възникване на пожар; б) достъп на външни лица; в) технически проблеми или авария на вентилационната и отоплителната система; г) покачване или намаляване на температурата; д) повреда на захранването с вода на резервоарите за риба и водните поилки; 7. генератор за животоподдържащите системи за животните, осветлението и алармените системи в случай на авария или прекъсване на електрическото захранване. (4) На видими места се поставят ясни инструкции за действие при аварийни ситуации.	пълно
3. Грижа за животните 3.1. Здраве а) Обектите разполагат с действаща стратегия за гарантиране на поддържането на здравния статус на	**Проект на НИД на Наредба** **Чл. 19.** (1) Развъдчиците, доставчиците и ползвателите на опитни животни са длъжни да: 18. осигурят редовно ветеринарномедицинско обслужване с цел предотвратяване или незабавно отстраняване на състояние на болка, страдание, дистрес или трайно увреждане на животните;	пълно

животните, с който се запазва тяхното добро състояние и се отговаря на научните изисквания. Тази стратегия включва редовно следене на здравето, програма за микробиологично наблюдение и планове за справяне със здравословни проблеми и в нея се определят здравни параметри и процедури при постъпване на нови животни. б) Животните подлежат на проверка от компетентно лице най-малко един път на ден. С тези проверки се гарантира идентифициране на всички болни или наранени животни и предприемане на подходящи мерки в това отношение.	19. осигурят ежедневна проверка на здравословното състояние на животните и условията на заобикалящата ги среда; 22. изготвят стратегия за гарантиране на поддържането на здравния статус на животните с планове за справяне със здравословни проблеми и здравни параметри и процедури при постъпване на нови животни.	
3.2. Животни, уловени в дивата природа а) На местата, определени за залавянето, се разполага с подходящи за съответните видове контейнери и средства за транспортиране, в случай че е необходимо животните да бъдат преместени за преглед или лечение. б) Обръща се специално внимание и се вземат подходящи мерки за аклиматизацията, карантината, настаняването, отглеждането, грижите за заловени диви животни и, според случая, се предвиждат разпоредби за освобождаването им в края на процедурите.	**Наредба** **Чл. 18.** (7) На местата, определени за залавянето на животни от дивата природа се осигуряват подходящи за съответните видове контейнери и средства за транспортиране, в случай че е необходимо животните да бъдат преместени за преглед или лечение. **Чл. 21.** (4) Обръща се специално внимание и се вземат подходящи мерки за аклиматизацията, карантината, настаняването, отглеждането, грижите за заловени диви животни и, според случая, се предвиждат разпоредби за освобождаването им в края на опитите.	пълно
3.3. Настаняване и облагородяване на жизнената среда а) Настаняване С изключение на животните, които по природа живеят сами, всички останали се настаняват в стабилни в социално отношение групи от съвместими индивиди. Когато е позволено самостоятелно настаняване в съответствие с член 33, параграф 3, продължителността се ограничава до минималния необходим период и животните са в зрителен, слухов, обонятелен и/или осезателен контакт. За да се избегнат проблеми, свързани с несъвместимост и нарушени социални взаимоотношения, въвеждането или повторното въвеждане на животни в установени групи се наблюдава внимателно. б) Облагородяване на жизнената среда На всички животни се осигурява достатъчно пространство с подходяща комплексност, за да им се даде възможност да изразят широк набор от видове нормално поведение. Предоставя им се известна възможност за контрол и избор на тяхната среда, с което се намалява предизвиканото от стрес поведение. Обектите следва да разполагат с действащи подходящи техники за облагородяване на	**Наредба** **Чл. 23.** (1) Всички животни се настаняват в стабилни в социално отношение групи от съвместими индивиди, с изключение на животните, които по природа живеят сами. (2) Когато е позволено самостоятелно настаняване в съответствие с чл.22, ал.6, продължителността се ограничава до минималния необходим период и животните са в зрителен, слухов, обонятелен и/или осезателен контакт. (3) Въвеждането или повторното въвеждане на животни в установени групи се наблюдава внимателно, за да се избегнат проблеми, свързани с несъвместимост и нарушени социални взаимоотношения. (4) На всички животни се осигурява достатъчно пространство с подходяща комплексност, за да им се даде възможност да изразят широк набор от присъщото си естествено поведение. (5) Предоставя им се известна възможност за контрол и избор на тяхната среда, с което се намалява предизвиканото от стрес поведение. (6) Обектите следва да разполагат с действащи подходящи техники за облагородяване на жизнената среда в обектите, включващи физически упражнения, търсене на храна, манипулативни и познавателни дейности, присъщи на отделните видове, които да позволяват на животните по-широк набор от дейности и да увеличават способностите им за адаптация. (7) Облагородяването на средата в загражденията за животни е съобразено с присъщите за вида и отделното животно нужди. (8) Във всеки обект се разработва програмата за облагородяване на жизнената среда, която се преразглежда и актуализира редовно. **Чл. 22.** (1) Животните, използвани за опитни и други научни цели, се настаняват в зависимост от особеностите на вида им в клетки, кошари, ясли или заграждения съгласно приложение № 4,	пълно

жизнената среда в обектите, включващи физически упражнения, търсене на храна, манипулативни и познавателни дейности, присъщи на отделните видове, които да позволяват на животните по-широк набор от дейности и да увеличават способностите им за адаптация. Облагородяването на средата в заграждения за животни е съобразено с присъщите за вида и отделното животно нужди. Програмата за облагородяване на жизнената среда се преразглежда и актуализира редовно. в) Заграждения за животни Заграждения за животни не се правят от материал, вреден за здравето на животните. Проектирането и конструкцията не причиняват наранявания на животните. Ако не са за еднократна употреба, те се изработват от устойчив на почистване и техники за обеззаразяване материал. Проектирането на подовете в заграждения за животни е съобразено с вида и възрастта на животните и е замислено така, че отстраняването на животински екскременти да е улеснено.	което действа до 31. 12.2016 г., а след тази дата се настаняват съгласно приложение 5. (2) Клетките, кошарите и яслите по ал. 1 се изработват от материал, който не е опасен за здравето на животните и не ги наранява. (3) Когато клетките не са за еднократна употреба, те се изготвят от устойчив на почистване и дезинфекция материал. (4) Подът на клетките, кошарите и яслите се съобразява с вида и възрастта на животните и се конструира така, че да улеснява отстраняването на отпадъците. (5) Кошарите се конструират по начин, който улеснява почистването и позволява на животните да удовлетворяват своите основни етологични нужди като катерене, прикриване или намиране на подслон и защита от влизане в контакт с други животни.	
3.4. Хранене а) Формата, съдържанието и поднасянето на храната отговарят на хранителните и поведенческите нужди на животното. б) Храната на животните е вкусна и не е замърсена. При избора на суровини, производство, приготвяне и поднасяне на храната обектите вземат предпазни мерки за свеждане до минимум на химически, физически и микробиологични замърсявания. в) Опаковането, превозът и съхраняването се осъществяват така, че да се избегне замърсяване, разваляне или унищожаване. Всички корита, хранилки и други принадлежности, използвани за хранене, се почистват редовно и при необходимост се стерилизират. г) Всяко животно има достъп до храната, като се осигурява достатъчно пространство за хранене, за да се избегне съперничество.	**Наредба** **Чл. 24.** (1) На всички опитни животни се предоставя достатъчно количество храна и вода според вида, възрастта и физиологичното им състояние. (2) Формата, съдържанието и поднасянето на храната отговарят на хранителните и поведенческите нужди на животното. (3) Всяко животно има достъп до храната, като се осигурява достатъчно пространство за хранене, за да се избегне съперничество (4) Всички хранилки редовно се почистват и ако е необходимо - стерилизират. Когато се използват мокро хранене или фуражът лесно може да бъде замърсен с вода и урина, почистване се извършва всекидневно. (5) При избора на суровини, производството, приготвянето и поднасяне на храната в обектите се вземат предпазни мерки за свеждане до минимум на химически, физически и микробиологични замърсявания. (6) Опаковането, превозът и съхраняването се осъществяват така, че да се избегне замърсяване, разваляне или унищожаване.	пълно
3.5. Поене а) На разположение на всички животни винаги има чиста питейна вода. б) Когато се използват автоматични системи за поене, те редовно се проверяват, поддържат и промиват, за да се избегнат инциденти. Ако се използват клетки с твърдо дъно, се вземат мерки за свеждане до минимум на риска от	**Наредба** **Чл. 25.** (1) На всички животни се осигурява свободен и постоянен достъп до прясна питейна вода, отговаряща на изискванията на Наредба № 9 от 16 март 2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели (обн. ДВ, бр. 30 от 2001 г.), чрез използването на: 1. поилки или бутилки за малки гризачи, направени от термоустойчив прозрачен материал и конструирани по начин, който позволява лесно почистване, измиване и дезинфекция; 2. автоматични системи за поене, които редовно се проверяват, промиват и поддържат, за да се	пълно

наводнение. в) Вземат се мерки редовното водоснабдяване на аквариумите и контейнерите да бъде адаптирано към нуждите и границите на поносимост за отделните видове риби, земноводни и влечуги.	избягват инциденти и разпространение на инфекции; 3. други системи за поене. (2) Водата за животни, които се отглеждат при строго определени химични и микробиологични параметри на средата, се подкиселява или допълнително хлорира, за да се намали растежът на микроорганизмите и някои потенциални патогени. (3) За аквариумите и резервоарите за риби, земноводни и влечуги, чиято поносимост към киселинност, хлор и други вещества във водата варира в широки граници, се доставя адаптирана вода според нуждите и границите на търпимост на отделните видове. (4) В случаите, в които животните са настанени в клетки с твърдо дъно, рискът от наводняване трябва да бъде сведен до минимум.	
3.6. Място за почивка и сън а) За животните винаги се осигуряват подходящи материали за леговища или структури за спане, както и подходящ материал за котила/гнездене или структури за развъждане на животните. б) В границите на заграждението за животни, съобразено с видовете, се осигурява твърдо и удобно място за почивка на всички животни. Всички места за сън се поддържат сухи и чисти.	**Наредба** **Чл. 26.** (1) За животните винаги се осигуряват подходящи материали и пособия за изграждане на леговища, места за спане, за гнездене или развъждане и раждане. (2) На животните се осигурява суха, абсорбираща постеля, която не събира прах, не е токсична, не съдържа инфекциозни агенти или вредители и не застрашава по друг начин тяхното здраве. (3) Не се разрешава използването на стърготини или материали, получени от дървен или друг материал, който е бил химично обработен. (4) В границите на заграждението за животни, съобразено с видовете, се осигурява твърдо и удобно място за почивка на всички животни. Всички места за сън се поддържат сухи и чисти.	пълно
3.7. Манипулации В обектите се изграждат програми за аклиматизиране и за обучение, които са подходящи за животните, процедурите и продължителността на проекта.	**Наредба** **Чл. 37.** (5) Лицето по чл.33, т.1 разработва програма за аклиматизиране на настанените животни и за обучението им, които са съобразени с вида животни, спецификата на опитите и продължителността на проекта.	пълно
Раздел Б: Раздел за отделните видове 1. Мишки, плъхове, песчанки, хамстери и морски свинчета В тази и следващите таблици за мишки, плъхове, песчанки, хамстери и морски свинчета под „височина на заграждението" се разбира вертикалното разстояние между пода и тавана на заграждението, като тази височина се прилага за повече от 50 % от минималната подова площ на заграждението преди добавяне на елементи за облагородяване на средата. При разработване на процедури се отчита потенциалният растеж на животните, за да се осигури достатъчно пространство (както е посочено подробно в таблици 1.1—1.5) за периода, в който се провежда изследването. ***Таблица 1.1*** **Мишки**	**Наредба** **Приложение № 5 (в сила от 1.01.2017 г.)** **Раздел за отделните видове** 1. Мишки, плъхове, песчанки (джербили), хамстери и морски свинчета В тази и следващите таблици за мишки, плъхове, песчанки (джербили), хамстери и морски свинчета под "височина на заграждението" се разбира вертикалното разстояние между пода и тавана на заграждението, като тази височина се прилага за повече от 50 % от минималната подова площ на заграждението преди добавяне на елементи за облагородяване на средата. При разработване на опити се отчита потенциалният растеж на животните, за да се осигури достатъчно пространство (както е посочено подробно в таблици 1.1 – 1.5) за периода, в който се провежда изследването. ***Таблица 1.1*** **Мишки**	пълно

	Телесно тегло (g)	Минимален размер на заграждението (cm^2)	Подова площ на животно (cm^2)	Минимална височина на заграждението (cm)	Дата, посочена в член 33, параграф 2
На съхранение и по време на процедури	до 20	330	60	12	1 януари 2017 г.
	над 20 до 25	330	70	12	
	над 25 до 30	330	80	12	
	над 30	330	100	12	
Развъждане		330 За моногамна двойка (без/със роднинство) или три животни (с роднинство). За всяка допълнителна женска с малки се добавят 180 cm^2		12	
Настаняване при развъждане (*) Размер на заграждението 950 cm^2	по-малко от 20	950	40	12	
Размер на заграждението 1500 cm^2	по-малко от 20	1500	30	12	

(*) Отбити от кърмене мишки могат да се държат при тази висока гъстота на отглеждане за кратко време след отбиването им до

		180 cm²			
Съхранение при развъждане (*) Размер на заграждението 950 cm²	по-малко от 20	950	40	12	
Размер на заграждението 1 500 cm²	по-малко от 20	1 500	30	12	

(*) Отбити от кърмене мишки могат да се държат при тази висока гъстота на съхранение за кратко време след отбиването им до извеждане, но при условие че животните са настанени в по-големи загражденя с подходящо облагородена среда и тези условия за настаняване не предизвикват повишена степен на агресивност, заболеваемост или смъртност, стереотипно или друго поведенческо отклонение, отслабване или други физиологични или поведенчески реакции на стрес.

Таблица 1.2

Плъхове

	Телесно тегло (g)	Минимален размер на заграждението (cm²)	Подова площ на животно (cm²)	Минимална височина на заграждението (cm)	Датата, посочена в член 33, параграф 2

(*) Отбити от кърмене мишки могат да се държат при тази висока гъстота на съхранение за кратко време след отбиването им до извеждане, но при условие че животните са настанени в по-големи загражденя с подходящо облагородена среда и тези условия за настаняване не предизвикват повишена степен на агресивност, заболеваемост или смъртност, стереотипно или друго поведенческо отклонение, отслабване или други физиологични или поведенчески реакции на стрес.

Таблица 1.2

Плъхове

	Телесно тегло (g)	Минимален размер на заграждението (cm^2)	Подова площ на животно (cm^2)	Минимална височина на заграждението (cm)	Дата на прилагане
Настаняване при отглеждане	до 200 над 200	800 800	200 250	18 18	1 януар

На съхранение и по време на процедури (*)	до 200	800	200	18	1 януари 2017 г.
	над 200 до 300	800	250	18	
	над 300 до 400	800	350	18	
	над 400 до 600	800	450	18	
	над 600	1 500	600	18	
Развъждане		800 Майка с малки. За всяко допълнително животно в зряла възраст, добавено за постоянно в заграждението, се добавят 400 cm²		18	

и по време на опити (*)	до 300 над 300 до 400 над 400 до 600 над 600	800 800 1500	350 450 600	18 18 18	и 2017 г.
Развъждане		800 Майка с малки. За всяко допълнително животно в зряла възраст, добавено за постоянно в заграждението, се добавят 400 cm^2		18	
Настаняване при развъждане (**) Размер на заграждението 1500 cm^2	до 50 над 50 до 100 над 100 до 150 над 150 до 200	1500 1500 1500 1500	100 125 150 175	18 18 18 18	
Настаняване при развъждане (**) Размер на заграждението 2500 cm^2	до 100 над 100 до 150 над 150 до 200	2500 2500 2500	100 125 150	18 18 18	

(*) При дългосрочни проучвания, ако към края на тези проучвания пространството е под допустимото за животински индивид, се отдава приоритет на поддържането на стабилни социални структури. (**) Отбити от кърмене плъхове могат да се държат при тази висока гъстота на отглеждане за кратко време след отбиването им до извеждане, но при условие че животните са настанени в по-големи загражденя с подходящо облагородена среда и тези условия за настаняване не предизвикват повишена степен на агресивност, заболеваемост или смъртност, стереотипно или друго поведенческо отклонение, отслабване или други физиологични или поведенчески реакции на стрес.

Съхранение при развъждане (**) Размер на заграждението 1 500 cm²	до 50	1 500	100	18				
	над 50 до 100	1 500	125	18				
	над 100 до 150	1 500	150	18				
	над 150 до 200	1 500	175	18				
Съхранение при развъждане (**) Размер на заграждението 2 500 cm²	до 100	2 500	100	18				
	над 100 до 150	2 500	125	18				
	над 150 до 200	2 500	150	18				
(*) При дългосрочни проучвания, ако към края на тези проучвания пространството е под допустимото за животински индивид, посочено по-горе, се отдава приоритет на поддържането на стабилни социални								

структури.

(**) Отбити от кърмене плъхове могат да се държат при тази висока гъстота на съхранение за кратко време след отбиването им до извеждане, но при условие, че животните са настанени в по-големи заграждения с подходящо облагородена среда и тези условия за настаняване не предизвикват повишена степен на агресивност, заболеваемост или смъртност, стереотипно или друго поведенческо отклонение, отслабване или други физиологични или поведенчески реакции на стрес.

Таблица 1.3

Песчанки

	Телесно тегло (g)	Минимален размер на заграждението (cm^2)	Подова площ на животно (cm^2)	Минимална височина на заграждението (cm)	Датата, посочена в член 33, параграф 2
На съхранение и по време на процедури	до 40	1 200	150	18	1 януари 2017 г.
	над 40	1 200	250	18	
Развъждане		1 200		18	

Таблица 1.3

Песчанки (джербили)

	Телесно тегло (g)	Минимален размер на заграждението (cm^2)	Подова площ на животно (cm^2)	Минимална височина на заграждението (cm)	Дата на прилагане
Настаняване при отглеждане и по време на опити	до 40	1200	150	18	1 януари 2017 г.
	над 40	1200	250	18	
Развъждане		1200 Моногамна двойка или три животни с потомство		18	

		Моногамна двойка или три животни с потомство			

Таблица 1.4
Хамстери

	Телесно тегло (g)	Минимален размер на заграждението (cm²)	Подова площ на животно (cm²)	Минимална височина на заграждението (cm)	Датата, посочена в член 33, параграф 2
На съхранение и по време на процедури	до 60	800	150	14	1 януари 2017 г.
	над 60 до 100	800	200	14	
	над 100	800	250	14	
Развъждане		800 Майка или моногамна двойка с малки		14	
Съхранение при развъждане (*)	по-малко от 60	1 500	100	14	

Таблица 1.4
Хамстери

	Телесно тегло (g)	Минимален размер на заграждението (cm^2)	Подова площ на животно (cm^2)	Минимална височина на заграждението (cm)	Дата на прилагане
Настаняване при отглеждане и по време на опити	до 60 над 60 до 100 над 100	800 800 800	150 200 250	14 14 14	1 януари 2017 г.
Развъждане		800 Майка или моногамна двойка с малки		14	
Настаняване при развъждане (*)	по-малко от 60	1500	100	14	

(*) Отбити от кърмене хамстери могат да се държат при тази висока гъстота на отглеждане за кратко време след отбиването им до извеждане, но при условие че животните са настанени в по-големи загражденя с подходящо облагородена среда и тези условия за настаняване не предизвикват повишена степен на агресивност, заболеваемост или смъртност, стереотипно или друго поведенческо отклонение, отслабване или други физиологични или поведенчески реакции на стрес.

(*) Отбити от кърмене хамстери могат да се държат при тази висока гъстота на съхранение за кратко време след отбиването им до извеждане, но при условие, че животните са настанени в по-големи заграждения с подходящо облагородена среда и тези условия за настаняване не предизвикват повишена степен на агресивност, заболеваемост или смъртност, стереотипно или друго поведенческо отклонение, отслабване или други физиологични или поведенчески реакции на стрес.

Таблица 1.5

Морски свинчета

	Телесно тегло (g)	Минимален размер на заграждението (cm^2)	Подова площ на животно (cm^2)	Минимална височина на заграждението (cm)	Датата, посочена в член 33, параграф 2
На съхранение и по време на процедури	до 200	1 800	200	23	1 януари 2017 г.
	над 200 до 300	1 800	350	23	
	над 300 до 450	1 800	500	23	
	над 450 до 700	2 500	700	23	
	над 700	2 500	900	23	
Развъждане		2 500 Двойка с малки. За всяка допълнителна женска за		23	

Таблица 1.5

Морски свинчета

	Телесно тегло (g)	Минимален размер на заграждението (cm^2)	Подова площ на животно (cm^2)	Минимална височина на заграждението (cm)	Дата на прилагане
Настаняване при отглеждане и по време на опити	до 200	1800	200	23	1 януари 2017 г.
	над 200 до 300	1800	350	23	
	над 300 до 450	1800	500	23	
	над 450 до 700	2500	700	23	
	над 700	2500	900	23	
Развъждане		2500 Двойка с малки. За всяка допълнителна женска за развъждане се добавят 1000 cm^2			

		развъжда не се добавят 1 000 cm²						

2. Зайци

По време на селскостопански научни изследвания, когато целта на проекта налага животните да се държат при условия, сходни на тези за животните в търговски селскостопански предприятия, се изисква това да става, като се следват поне стандартите, определени в Директива 98/58/ЕО [10].

В границите на заграждението се осигурява издигнато място. Издигнатото място служи на животните за излягане и сядане, както и да се промъкват под него, но не трябва да заема повече от 40 % от подовото пространство. Когато поради научни или ветеринарни причини не може да се използва издигнато място, заграждението е с 33 % по-голямо за един заек и с 60 % по-голямо за два заека. Когато издигнатото място се осигурява на зайци на възраст под 10 седмици, минималният му размер е 55 cm на 25 cm, а височината над пода позволява на животните да го използват.

Таблица 2.1

Зайци на възраст над 10 седмици

Таблица 2.1 следва да се използва както за клетки, така и за кошари. За третия, четвъртия, петия и шестия заек се добавя подова площ от поне 3 000 cm² на заек, а за всеки допълнителен заек след шестия се добавят поне по 2 500 cm²

2. Зайци

По време на селскостопански научни изследвания, когато целта на проекта налага животните да се държат при условия, сходни на тези за животните, отглеждани във ферми, се изисква това да става, като се спазват изискванията на Наредба № 16 от 2006 г. за защита и хуманно отношение при отглеждане и използване на селскостопански животни (в сила от 1.05.2006 г. – ДВ, бр. 18 от 2006 г.), въвеждаща изискванията на Директива 98/58/ЕО на Съвета от 20 юли 1998 г. относно защита на животни, отглеждани за селскостопански цели.

В границите на заграждението се осигурява издигнато място. Издигнатото място служи на животните за излягане и сядане, както и да се промъкват под него, но не трябва да заема повече от 40 % от подовото пространство. Когато поради научни или ветеринарномедицински причини не може да се използва издигнато място, заграждението е с 33 % по-голямо за един заек и с 60 % по-голямо за два заека. Когато издигнатото място се осигурява на зайци на възраст под 10 седмици, минималният му размер е 55 cm на 25 cm, а височината над пода позволява на животните да го използват.

Таблица 2.1

Зайци на възраст над 10 седмици

Таблица 2.1 следва да се използва както за клетки, така и за кошари. За третия, четвъртия, петия и шестия заек се добавя подова площ от поне 3000 cm2 на заек, а за всеки допълнителен заек след шестия се добавят поне по 2500 cm2.

Крайно телесно тегло (kg)	Минимална подова площ за едно или две хармонични в социално отношение животни (cm²)	Минимална височина (cm)	Датата, посочена в член 33, параграф 2
по-малко от 3	3 500	45	1 януари 2017 г.
от 3 до 5	4 200	45	
над 5	5 400	60	

Таблица 2.2

Зайка с малки

Тегло на зайката (kg)	Минимален размер на заграждението (cm²)	Допълнителна площ за кутии за леговище (cm²)	Минимална височина (cm)	Датата, посочена в член 33, параграф 2
по-малко от 3	3 500	1 000	45	1 януари 2017 г.
от 3 до 5	4 200	1 200	45	
над 5	5 400	1 400	60	

Крайно телесно тегло (kg)	Минимална подова площ за едно или две хармонични в социално отношение животни (cm^2)	Минимална височина (cm)	Дата на прилагане
по-малко от 3	3500	45	1 януари 2017 г.
от 3 до 5	4200	45	
над 5	5400	60	

Таблица 2.2

Зайка с малки

Тегло на зайката (kg)	Минимален размер на заграждението (cm^2)	Допълнителна площ за кутии за леговище (cm^2)	Минимална височина (cm)	Дата на прилагане
по-малко от 3	3500	1000	45	1 януари 2017 г.
от 3 до 5	4200	1200	45	
над 5	5400	1400	60	

Таблица 2.3

Зайци на възраст до 10 седмици

Таблица 2.3 следва да се използва както за клетки, така и за кошари.

Възраст	Минимален размер на заграждението (cm^2)	Минимална подова площ на животно (cm^2)	Минимална височина (cm)	Датата, посочена в член 33, параграф 2
отбити, до 7 седмици	4 000	800	40	1 януари 2017 г.
от 7 до 10 седмици	4 000	1 200	40	

Таблица 2.4

Зайци: Оптимални размери за издигнати места в заграждения с размери, посочени в таблица 2.1

Възраст в седмици	Крайно телесно тегло (kg)	Оптимален размер (cm × cm)	Оптимална височина от пода на заграждението (cm)	Датата, посочена в член 33, параграф 2
над 10	по-малко от 3	55 × 25	25	1 януари 2017 г.
	от 3 до 5	55 × 30	25	

Таблица 2.3

Зайци на възраст до 10 седмици

Таблица 2.3 следва да се използва както за клетки, така и за кошари.

Възраст	Минимален размер на заграждението (cm^2)	Минимална подова площ на животно (cm^2)	Минимална височина (cm)	Дата на прилагане
отбити, до 7 седмици	4000	800	40	1 януари 2017 г.
от 7 до 10 седмици	4000	1200	40	

Таблица 2.4

Зайци: Оптимални размери за издигнати места в заграждения с размери, посочени в таблица 2.1.

Възраст в седмици	Крайно телесно тегло (kg)	Оптимален размер (cm x cm)	Оптимална височина от пода на заграждението (cm)	Дата на прилагане
над 10	по-малко от 3	55 x 25	25	1 януари 2017 г.
	от 3 до 5	55 x 30	25	
	над 5	60 x 35	30	

	над 5	60 × 35	30	

3. Котки

Котки не се настаняват самостоятелно за повече от двадесет и четири часа. Котки, които проявяват системна агресивност към други котки, се настаняват самостоятелно, единствено ако не е възможно да се намери подходящ компаньон за тях. За всички индивиди, настанени по двойки или в група, социалният стрес се измерва минимум веднъж седмично. Могат да се настаняват самостоятелно женски с малки, които са на възраст до четири седмици, или женски в двете последни седмици от бременността.

Таблица 3

Котки

Минималното пространство за държане на котка майка с котилото е това за една котка, като се разширява постепенно, така че до четиримесечна възраст котилото да се премести, за да се спазят посочените по-долу изисквания за пространството за котките в зряла възраст.

Местата за хранене и за отпадъци се разполагат на разстояние от поне 0,5 метра едно от друго и не се разменят.

	Под (*) (m^2)	Рафтове (m^2)	Височина (m)	Датата, посочена в член 33, параграф 2
Минимум за едно животно в	1,5	0,5	2	1 януари

3. Котки

Котки не се настаняват самостоятелно за повече от двадесет и четири часа. Котки, които проявяват системна агресивност към други котки, се настаняват самостоятелно, единствено ако не е възможно да се намери подходящ компаньон за тях. За всички индивиди, настанени по двойки или в група, социалният стрес се преценява минимум веднъж седмично. Могат да се настаняват самостоятелно женски с малки, които са на възраст до четири седмици, или женски в двете последни седмици от бременността.

Таблица 3

Котки

Минималното пространство за държане на котка майка с котилото е това за една котка, като се разширява постепенно, така че до четиримесечна възраст котилото да се премести, за да се спазят посочените по-долу изисквания за пространството за котките в зряла възраст.

Местата за хранене и за тоалетна се разполагат на разстояние поне 0,5 метра едно от друго и не се разменят.

	Под (*) (m^2)	Рафтове (m^2)	Височина (m)	Дата на прилагане
Минимум за едно животно в зряла възраст	1,5	0,5	2	1 януари 2017 г.
Допълнение за всяко добавено животно	0,75	0,25		
(*) Подова площ, с изключение на рафтовете.				

зряла възраст				2017 г.
Допълнение за всяко добавено животно	0,75	0,25	—	

(*) Подова площ, с изключение на рафтовете.

4. Кучета

Когато е възможно, на кучетата се осигуряват дворове на открито. Кучета не се настаняват самостоятелно за повече от четири часа.

Вътрешното заграждение е не по-малко от 50 % от минималното пространство, с което трябва да разполагат кучетата, както е посочено в таблица 4.1. Допустимата площ, посочена по-долу, е въз основа на изискванията за гончета, но за гигантски породи като санбернар или ирландски вълкодав се осигурява значително по-голяма допустима площ от посочената в таблица 4.1. За породи, различни от лабораторното гонче, допустимата площ се определя след консултации с ветеринари.

Таблица 4.1

Кучета

Когато са подложени на процедури в съответствие с настоящата директива, кучета, настанени по двойки или в групи, могат да бъдат ограничавани до половината от общото предоставено пространство (2 m^2 за куче до 20 kg, 4 m^2 за куче над 20 kg), ако това разделяне е от основно значение за научните цели. Периодът, за който дадено куче е ограничавано по този начин, не превишава четири часа.

Кърмеща женска с малки разполага с допустима площ, равна на тази за една женска без малки с равностойно тегло. Кошарата за кутретата се проектира, така че женската да може да има достъп до допълнително помещение или до издигнато пространство, което е на разстояние от кутретата.

Тегло (kg)	Минимален размер	Минимална подова	За всяко допълните	Миним ална	Датата, посоче

4. Кучета

Когато е възможно, на кучетата се осигуряват дворове на открито. Кучета не се настаняват самостоятелно за повече от четири часа.

Вътрешното заграждение е не по-малко от 50 % от минималното пространство, с което трябва да разполагат кучетата, както е посочено в таблица 4.1.

Допустимата площ, посочена по-долу, е въз основа на изискванията за кучета порода бийгъл, но за гигантски породи, като санбернар или ирландски вълкодав, се осигурява значително по-голяма допустима площ от посочената в таблица 4.1. За породи, различни от лабораторния бийгъл, допустимата площ се определя след консултации с ветеринарния лекар.

Таблица 4.1

Кучета

Когато са подложени на опити в съответствие с тази наредба, кучета, настанени по двойки или в групи, могат да бъдат ограничавани до половината от общото предоставено пространство (2 m2 за куче до 20 kg, 4 m2 за куче над 20 kg), ако това разделяне е от основно значение за научните цели. Периодът, за който дадено куче е ограничавано по този начин, не превишава четири часа.

Кърмеща женска с малки разполага с допустима площ, равна на тази за една женска без малки с равностойно тегло. Кошарата за кутретата се проектира така, че женската да може да има достъп до допълнително помещение или до издигнато пространство, което е на разстояние от кутретата.

Тегло	Минимален размер	Минимална подова	За всяко допълнител	Миним ална	Дата на

	на заграждението (m²)	площ за едно или две животни (m²)	лно животно се добавят минимум (m²)	височина (m)	на в член 33, параграф 2
до 20	4	4	2	2	1 януари 2017 г.
над 20	8	8	4	2	

Таблица 4.2
Отбити от кърмене кучета

Тегло на кучето (kg)	Минимален размер на заграждението (m²)	Минимална подова площ на животно (m²)	Минимална височина (m)	Датата, посочена в член 33, параграф 2
до 5	4	0,5	2	1 януари 2017 г.
над 5 до 10	4	1,0	2	
над 10 до 15	4	1,5	2	
над 15 до 20	4	2	2	
над 20	8	4	2	

5. Порове
Таблица 5
Порове

(kg)	на заграждението (m²)	площ за едно или две животни (m²)	но животно се добавят минимум (m²)	височина (m)	прилагане
до 20	4	4	2	2	1 януари 2017 г.
над 20	8	8	4	2	

Таблица 4.2
Отбити от кърмене кучета

Тегло на кучето (kg)	Минимален размер на заграждението (m²)	Минимална подова площ на животно (m²)	Минимална височина (m)	Дата на прилагане
до 5	4	0,5	2	1 януари 2017 г.
над 5 до 10	4	1,0	2	
над 10 до 15	4	1,5	2	
над 15 до 20	4	2	2	
над 20	8	4	2	

5. Порове
Таблица 5
Порове

	Минимален размер на заграждението (cm^2)	Минимална подова площ на животно (cm^2)	Минимална височина (cm)	Датата, посочена в член 33, параграф 2
Животни до 600 g	4 500	1 500	50	1 януари 2017 г.
Животни над 600 g	4 500	3 000	50	
Мъжкари в зряла възраст	6 000	6 000	50	
Женска с малки	5 400	5 400	50	

6. Нечовекоподобни примати

Младите екземпляри нечовекоподобни примати не се отделят от своите майки, докато не навършат 6 до 12 месеца, в зависимост от вида.
Средата осигурява на нечовекоподобните примати възможност да извършват сложна ежедневна програма от дейности. Заграждението позволява на животното да прилага възможно най-широк спектър от поведенческия си репертоар, да се чувства в безопасност, както и му осигурява среда с подходяща сложност, в която да може да бяга, да върви, да се катери или да скача.

Таблица 6.1
Мармозетки и тамарини

	Минимална подова площ на заграждението	Минимален обем за допълнително животно на	Минимална височина на заграждението	Дата, посочена

	Минимален размер на заграждението (cm^2)	Минимална подова площ на животно (cm^2)	Минимална височина (cm)	Дата на прилагане
Животни до 600 g	4500	1500	50	1 януари 2017 г.
Животни над 600 g	4500	3000	50	
Мъжкари в зряла възраст	6000	6000	50	
Женска с малки	5400	5400	50	

Не е въведено. Р България се възползва от възможността, предоставена в чл. 2, параграф 1 от Директивата, като запазва по-строги съществуващи национални мерки, които са в сила преди 9 ноември 2010 г. Съгласно чл. 21 и чл. 22 Закона за защита на животните: Забранява се внасяне, придобиване, продажба, притежаване и отглеждане на екземпляри от разред примати и на диви котки, с изключение на зоологически градини и спасителни центрове.

	за 1 (*) или 2 животни заедно с потомство на възраст до 5 месеца (m^2)	възраст над 5 месеца (m^3)	(m) (**)	в член 33, параграф 2
Мармозетки	0,5	0,2	1,5	1 януари 2017 г.
Тамарини	1,5	0,2	1,5	
(*) Животните се държат самостоятелно само при извънредни обстоятелства. (**) Горната част на заграждението е минимум на 1,8 m от пода.				

Мармозетките и таманините не се отделят от майката, преди да са навършили 8 месеца.

Таблица 6.2
Саймири

Минимална подова площ на заграждения за 1 (*) или 2 животни (m^2)	Минимален обем за всяко допълнително животно на възраст над 6 месеца (m^3)	Минимална височина на заграждението (m)	Датата, посочена в член 33, параграф 2
2,0	0,5	1,8	1 януари 2017 г.
(*) Животните се държат самостоятелно само при извънредни обстоятелства.			

Саймирите не се отделят от майката, преди да са навършили 6 месеца.

Таблица 6.3

Макаци и зелени гвенони (*)

	Минимален размер на заграждението (m^2)	Минимален обем на заграждението (m^3)	Минимален обем на животно (m^3)	Минимална височина на заграждението (m)	Датата, посочена в член 33, параграф 2
Животни на възраст до 3 години (**)	2,0	3,6	1,0	1,8	1 януари 2017 г.
Животни на възраст над 3 години (***)	2,0	3,6	1,8	1,8	
Животни за развъждане (****)			3,5	2,0	

(*) Животните се държат самостоятелно само при извънредни обстоятелства.

(**) В заграждение с минимални размери могат да се държат до три животни.

(***) В заграждение с минимални размери могат да се държат до две животни.

(****) При колонии за развъждане не се изисква допустимо допълнително пространство/обем за млади животни на възраст до 2 години, настанени с майките им.

Макаците и зелените гвенони не се отделят от майката, преди да са навършили 8 месеца.

Таблица 6.4
Бабуини (*)

	Минимален размер на заграждението (m^2)	Минимален обем на заграждението (m^3)	Минимален обем на животно (m^3)	Минимална височина на заграждението (m)	Датата, посочена в член 3 параграф 2
Животни на възраст до 4 години (**)	4,0	7,2	3,0	1,8	1 януари 2017 г.
Животни на възраст над 4 години (**)	7,0	12,6	6,0	1,8	
Животни за размножаване (***)			12,0	2,0	

(*) Животните се държат самостоятелно само при извънредни обстоятелства.

(**) В заграждение с минимални размери могат да се държат до 2 животни.

(***) При колонии за размножаване не се изисква допустимо допълнително пространство/обем за млади животни на възраст до 2 години, настанени с майките им.

Бабуините не се отделят от майката, преди да са навършили 8 месеца.

7. Селскостопански животни
По време на селскостопански научни изследвания, когато

6. Селскостопански животни
По време на селскостопански научни изследвания, когато целта на проекта налага животните да

целта на проекта налага животните да се държат при условия, сходни на тези за животните в търговски селскостопански предприятия, държането им става при спазване най-малко на стандартите, определени в директиви 98/58/ЕО, 91/629/ЕИО [11] и 91/630/ЕИО [12].

Таблица 7.1

Животни от рода на едрия рогат добитък

Телесно тегло (kg)	Минимален размер на заграждението (m^2)	Минимална подова площ на животно (m^2/животно)	Хранилка за хранене ad libitum на безроги говеда (m/животно)	Хранилка за ограничено хранене на безроги говеда (m/животно)	Датата, посочена в член 33, параграф 2
до 100	2,50	2,30	0,10	0,30	1 януари 2017 г.
над 100 до 200	4,25	3,40	0,15	0,50	
над 200 до 400	6,00	4,80	0,18	0,60	
над 400 до 600	9,00	7,50	0,21	0,70	
над 600 до 800	11,00	8,75	0,24	0,80	
над 800	16,00	10,00	0,30	1,00	

Таблица 7.2

се държат при условия, сходни на тези за животните, отглеждани във ферми, държането им става при спазване най-малко на стандартите съгласно Наредба № 16 от 2006 г. за защита и хуманно отношение при отглеждане и използване на селскостопански животни (в сила от 1.05.2006 г. – ДВ, бр. 18 от 2006 г.), Наредба № 21 от 2005 г. за минималните изисквания за защита и хуманно отношение при отглеждане на свине (в сила от 1.05.2006 г. – обн., ДВ, бр. 5 от 2006 г.; изм., бр. 64 от 2006 г.), Наредба № 14 от 2006 г. за минималните изисквания за защита и хуманно отношение при отглеждане на телета (в сила от 1.05.2006 г. – обн., ДВ, бр. 17 от 2006 г.; изм., бр. 6 от 2007 г.), въвеждащи директиви 98/58/ЕО на Съвета от 20 юли 1998 г. относно защита на животни, отглеждани за селскостопански цели, 91/629/ЕИО на Съвета от 19 ноември 1991 г. относно определяне на минималните стандарти за защита на телета и 91/630/ЕИО на Съвета от 19 ноември 1991 г. относно определяне на минималните стандарти за защита на свинете.

Таблица 6.1

Животни от рода на едрия рогат добитък

Телесно тегло (kg)	Минимален размер на заграждението (m^2)	Минимална подова площ на животно (m^2/животно)	Хранилка за хранене ad libitum на безроги говеда (m/животно)	Хранилка за ограничено хранене на безроги говеда (m/животно)	Дата на прилагане
до 100	2,50	2,30	0,10	0,30	1 януари 2017 г.
над 100 до 200	4,25	3,40	0,15	0,50	
над 200 до 400	6,00	4,80	0,18	0,60	
над 400 до 600	9,00	7,50	0,21	0,70	
над 600 до 800	11,00	8,75	0,24	0,80	
над 800	16,00	10,00	0,30	1,00	

Таблица 6.2

Овце и кози

Телесно тегло (kg)	Минимален размер на заграждението (m²)	Минимална подова площ на животно (m²/животно)	Минимална височина на преградата (m)	Хранилка за хранене ad libitum (m/животно)	Хранилка за ограничено хранене (m/животно)	Датата, посочена в член 33, параграф
по-малко от 20	1,0	0,7	1,0	0,10	0,25	1 януари г.
над 20 до 35	1,5	1,0	1,2	0,10	0,30	
над 35 до 60	2,0	1,5	1,2	0,12	0,40	
над 60	3,0	1,8	1,5	0,12	0,50	

Таблица 7.3

Свине и свинчета

Живо тегло (kg)	Минимален размер на заграждението (*)	Минимална подова площ на животно (m²/животно)	Минимално пространство за лягане на животно	Датата, посочена в член 33, параграф 2

Овце и кози

Телесно тегло (kg)	Минимален размер на заграждението (m²)	Минимална подова площ на животно (m²/животно)	Минимална височина на преградата (m)	Хранилка за хранене ad libitum (m/животно)	Хранилка за ограничено хранене (m/животно)	Дата на прилагане
по-малко от 20	1,0	0,7	1,0	0,10	0,25	1 януари 2017 г.
над 20 до 35	1,5	1,0	1,2	0,10	0,30	
над 35 до 60	2,0	1,5	1,2	0,12	0,40	
над 60	3,0	1,8	1,5	0,12	0,50	

Таблица 6.3

Свине и минипрасета

Живо тегло (kg)	Минимален размер на заграждението(*) (m²)	Минимална подова площ на животно (m²/животно)	Минимално пространство за лягане на животно (при термонеутрални	Дата на прилагане

	(m²)		(при термоне утрални условия) (m²/живо тно)	
до 5	2,0	0,20	0,10	1 януари 2017 г.
над 5 до 10	2,0	0,25	0,11	
над 10 до 20	2,0	0,35	0,18	
над 20 до 30	2,0	0,50	0,24	
над 30 до 50	2,0	0,70	0,33	
над 50 до 70	3,0	0,80	0,41	
над 70 до 100	3,0	1,00	0,53	
над 100 до 150	4,0	1,35	0,70	
над 150	5,0	2,50	0,95	
(обикновени) шопари в зряла възраст	7,5		1,30	

(*) Прасета могат да бъдат затваряни в по-малки заграждения за кратки периоди от време, например като се раздели главното заграждение с прегради, когато е обосновано по ветеринарни или опитни причини, например когато се изисква отделно консумиране на храна.

Таблица 7.4

Еднокопитни

Най-късата страна е минимум 1,5 пъти височината между

			условия) (m^2/животно)	
до 5	2,0	0,20	0,10	1 януари 2017 г.
над 5 до 10	2,0	0,25	0,11	
над 10 до 20	2,0	0,35	0,18	
над 20 до 30	2,0	0,50	0,24	
над 30 до 50	2,0	0,70	0,33	
над 50 до 70	3,0	0,80	0,41	
над 70 до 100	3,0	1,00	0,53	
над 100 до 150	4,0	1,35	0,70	
над 150	5,0	2,50	0,95	
(обикновени) шопари в зряла възраст	7,5		1,30	

(*) Прасета могат да бъдат затваряни в по-малки заграждения за кратки периоди от време, например като се раздели главното заграждение с прегради, когато е обосновано по ветеринарномедицински или изисквани от целта на опита съображения, например когато се изисква отделно консумиране на храна.

Таблица 6.4

Еднокопитни

Най-късата страна на заграждението е минимум 1,5 пъти височината на животното, измерена при

плешките на животното. Височината на вътрешното заграждение дава възможност на животните да се изправят в пълен ръст на задните си крака.

Височина на животното между плешките (m)	Минимална подова площ на животно (m²/животно)			Минимална височина на заграждението (m)	Дата, посочена в член 33, параграф 2
	за всяко животно, държано самостоятелно или в група от до 3 животни	за всяко животно в група от 4 или повече животни	родилен бокс/кобила с конче		
от 1,00 до 1,40	9,0	6,0	16	3,00	1 януари 2017 г.
над 1,40 до 1,60	12,0	9,0	20	3,00	
над 1,60	16,0	$(2 \times WH)^2$ (*)	20	3,00	
(*) За да се гарантира достатъчно пространство, допустимата площ за всяко отделно животно се основава на височината му между плешките (WH).					

8. Птици

По време на селскостопански научни изследвания, когато целта на проекта налага животните да се държат при условия, сходни на тези за животните в търговски селскостопански предприятия, държането им става при спазване най-малко на стандартите, определени в

холката. Височината на тавана на вътрешното заграждение дава възможност на животните да се изправят в пълен ръст на задните си крака.

Височина на животното при холката (между плешките) (m)	Минимална подова площ на животно (m^2/животно)			Минимална височина на заграждението (m)	Дата на прилагане
	за всяко животно, държано самостоятелно или в група до 3 животни	за всяко животно в група от 4 или повече животни	родилен бокс/кобила с конче		
от 1,00 до 1,40	9,0	6,0	16	3,00	1 януари 2017 г.
над 1,40 до 1,60	12,0	9,0	20	3,00	
над 1,60	16,0	$(2 \times WH)^2$ (*)	20	3,00	
(*) За да се гарантира достатъчно пространство, допустимата площ за всяко отделно животно се основава на височината му при холката (WH).					

7. Птици

По време на селскостопански научни изследвания, когато целта на проекта налага животните да се държат при условия, сходни на тези за животните, отглеждани във ферми, държането им става при спазване най-малко на изискванията на Наредба № 16 от 2006 г. за защита и хуманно отношение при отглеждане и използване на селскостопански животни (в сила от 1.05.2006 г., ДВ, бр. 18 от 2006 г.), Наредба № 25 от 2005 г. за минималните изисквания за хуманно отношение при отглеждане на кокошки носачки (в сила от 1.05.2006 г. – обн., ДВ, бр. 42 от 2006 г., изм., бр. 29 от

директиви 98/58/ЕО, 1999/74/ЕО [13] и 2007/43/ЕО [14]

Таблица 8.1

Домашна кокошка

Когато поради научни съображения не могат да бъдат спазени тези минимални размери на заграждения, продължителността на отделянето на птицата се обосновава от отговорното за опита лице и се определя след консултация с ветеринарен персонал. При подобни обстоятелства птиците могат да се настаняват в по-малки заграждения, оборудвани с подходящи облагородяващи елементи и с минимална подова площ от 0,75 m².

Телесна маса (g)	Минимален размер на заграждението (m²)	Минимална площ на птица (m²)	Минимална височина (cm)	Минимална дължина на хранилката на една птица (cm)	Датата, посочена в член 33, параграф 2
до 200	1,00	0,025	30	3	1 януари 2017 г.
над 200 до 300	1,00	0,03	30	3	
над 300 до 600	1,00	0,05	40	7	
над 600 до 1 200	2,00	0,09	50	15	
над 1 200 до 1 800	2,00	0,11	75	15	
над 1 800 до 2 400	2,00	0,13	75	15	
над 2 400	2,00	0,21	75	15	

2007 г., бр. 61 от 2008 г., Наредба № 26 от 2008 г.) за определяне на минималните изисквания за хуманно отношение и защита при отглеждане на бройлери (в сила от 15.08.2008 г., ДВ, бр. 72 от 2008 г.), въвеждащи изискванията на директиви 98/58/ЕО на Съвета от 20 юли 1998 г. относно защита на животни, отглеждани за селскостопански цели, 1999/74/ЕО на Съвета от 19 юли 1999 г. за установяване на минимални изисквания за защита на кокошки-носачки и 2007/43/ЕО на Съвета от 28 юни 2007 г. за определяне на минимални изисквания за защита на пилета, отглеждани за производство на месо.

Таблица 7.1

Домашна кокошка

Когато поради научни съображения не могат да бъдат спазени тези минимални размери на заграждения, продължителността на отделянето на птицата се обосновава от отговорното за опита лице и се определя след консултации с ветеринарен лекар. При подобни обстоятелства птиците могат да се настаняват в по-малки заграждения, оборудвани с подходящи облагородяващи елементи и с минимална подова площ 0,75 m2

Телесна маса (g)	Минимален размер на заграждението (m^2)	Минимална площ на птица (m^2)	Минимална височина (cm)	Минимална дължина на хранилката на една птица (cm)	Дата на прилагане
до 200	1,00	0,025	30	3	1 януари 2017 г.
над 200 до 300	1,00	0,03	30	3	
над 300 до 600	1,00	0,05	40	7	
над 600 до 1200	2,00	0,09	50	15	
над 1200 до 1800	2,00	0,11	75	15	
над 1800 до 2400	2,00	0,13	75	15	
над 2400	2,00	0,21	75	15	

Таблица 8.2

Домашна пуйка

Всички страни на заграждението са дълги поне 1,5 m. Когато поради научни съображения не могат да бъдат спазени тези минимални размери на заграждения, продължителността на отделянето на птицата се обосновава от отговорното за опита лице и се определя след консултации с ветеринарен персонал. При подобни обстоятелства птиците могат да се настаняват в по-малки заграждения, оборудвани с подходящи облагородяващи елементи и с минимална подова площ от 0,75 m² и минимална височина 50 cm за птици до 0,6 kg, 75 cm за птици до 4 kg и 100 cm за птици над 4 kg. Те могат да се използват за настаняване на малки групи от птици според изискванията за допустима площ, посочени в таблица 8.2.

Телесна маса (kg)	Минимален размер на заграждението (m²)	Минимална площ на птица (m²)	Минимална височина (cm)	Минимална дължина на хранилката на една птица (cm)	Датата, посочена в член 33, параграф 2
до 0,3	2,00	0,13	50	3	1 януари 2017 г.
над 0,3 до 0,6	2,00	0,17	50	7	
над 0,6 до 1	2,00	0,30	100	15	
над 1 до 4	2,00	0,35	100	15	
над 4 до 8	2,00	0,40	100	15	
над 8 до 12	2,00	0,50	150	20	

Таблица 7.2

Домашна пуйка

Всички страни на заграждението са дълги поне 1,5 m. Когато поради научни съображения не могат да бъдат спазени тези минимални размери на заграждения, продължителността на отделянето на птицата се обосновава от отговорното за опита лице и се определя след консултации с ветеринарен лекар. При подобни обстоятелства птиците могат да се настаняват в по-малки заграждения, оборудвани с подходящи облагородяващи елементи и с минимална подова площ 0,75 m2 и минимална височина 50 cm за птици до 0,6 kg, 75 cm за птици до 4 kg и 100 cm за птици над 4 kg. Те могат да се използват за настаняване на малки групи от птици според изискванията за допустима площ, посочени в таблица 7.2.

Телесна маса (kg)	Минимален размер на заграждението (m^2)	Минимална площ на птица (m^2)	Минимална височина (cm)	Минимална дължина на хранилката на една птица (cm)	Дата на прилагане
до 0,3	2,00	0,13	50	3	1 януари 2017 г.
над 0,3 до 0,6	2,00	0,17	50	7	
над 0,6 до 1	2,00	0,30	100	15	
над 1 до 4	2,00	0,35	100	15	
над 4 до 8	2,00	0,40	100	15	
над 8 до 12	2,00	0,50	150	20	
над 12 до 16	2,00	0,55	150	20	
над 16 до 20	2,00	0,60	150	20	
над 20	3,00	1,00	150	20	

над 12 до 16	2,00	0,55	150	20	
над 16 до 20	2,00	0,60	150	20	
над 20	3,00	1,00	150	20	

Таблица 8.3
Пъдпъдъци

Телесна маса (g)	Минимален размер на заграждението (m^2)	Площ за настанена в двойка птица (m^2)	Площ за всяка допълнителна птица, настанена в група (m^2)	Минимална височина (cm)	Минимална дължина на хранилка за една птица (cm)	Дата, посочена в член 33, параграф2
до 150	1,00	0,5	0,10	20	4	1 януари 2017 г.
над 150	1,00	0,6	0,15	30	4	

Таблица 8.4
Патици и гъски

Когато поради научни съображения не могат да бъдат спазени тези минимални размери на заграждения, продължителността на отделянето на птицата се обосновава от отговорното за опита лице и се определя след консултации с ветеринарен персонал. При подобни обстоятелства птиците могат да се настаняват в по-малки заграждения, оборудвани с подходящи облагородяващи

Таблица 7.3
Пъдпъдъци

Телесна маса (kg)	Минимален размер на заграждението (m^2)	Минимална площ за настанена в двойка птица (m^2)	Минимална височина (cm)	Минимална дължина на хранилката за една птица (cm)	Дата на прилагане
до 150	1,00	0,5	20	4	1 януари 2017 г.
над 150	1,00	0,6	30	4	

Таблица 7.4
Патици и гъски

Когато поради научни съображения не могат да бъдат спазени тези минимални размери на заграждения, продължителността на отделянето на птицата се обосновава от отговорното за опита лице и се определя след консултации с ветеринарен лекар. При подобни обстоятелства птиците могат да се настаняват в по-малки заграждения, оборудвани с подходящи облагородяващи елементи и с минимална подова площ 0,75 m2. Те могат да се използват за настаняване на малки групи от птици според изискванията за допустима площ, посочени в таблица 7.4.

елементи и с минимална подова площ от 0,75 m². Те могат да се използват за настаняване на малки групи от птици според изискванията за допустима площ, посочени в таблица 8.4.

Телесна маса (g)	Минимален размер на заграждението (m²)	Пространство на птица (m²) (*)	Минимална височина (cm)	Минимална дължина на хранилката на една птица (cm)	Датата, посочена в член 33, параграф 2
Патици					1 януари 2017 г.
до 300	2,00	0,10	50	10	
над 300 до 1 200 (**)	2,00	0,20	200	10	
над 1 200 до 3 500	2,00	0,25	200	15	
над 3 500	2,00	0,50	200	15	
Гъски					
до 500	2,00	0,20	200	10	
над 500 до 2 000	2,00	0,33	200	15	

Телесна маса (g)	Минимален размер на заграждението (m^2)	Пространство на птица (m^2) (*)	Минимална височина (cm)	Минимална дължина на хранилката на една птица (cm)	Дата на прилагане
Патици				1 януари 2017 г.	
до 300	2,00	0,10	50	10	
над 300 до 1200 (**)	2,00	0,20	200	10	
над 1200 до 3500	2,00	0,25	200	15	
над 3500	2,00	0,50	200	15	
Гъски					
до 500	2,00	0,20	200	10	
над 500 до 2000	2,00	0,33	200	15	
над 2000	2,00	0,50	200	15	

(*) В тази площ се включва водоем с минимална площ 0,5 m^2 на 2 m^2 заграждение с минимална дълбочина 30 cm. Водоемът може да представлява до 50 % от минималния размер на заграждението.
(**) Неоперени птици могат да се държат в заграждения с минимална височина 75 cm.

над 2 000	2,00	0,50	200	15	

(*) В тази площ се включва водоем с минимална площ от 0,5 m² на 2 m² заграждение с минимална дълбочина 30 cm. Водоемът може да представлява до 50 % от минималния размер на заграждението.

(**) Неоперени птици могат да се държат в заграждения с минимална височина 75 cm.

Таблица 8.5
Патици и гъски: минимални размери на водоемите (*)

	Площ (m²)	Дълбочина (cm)
Патици	0,5	30
Гъски	0,5	от 10 до 30

(*) Размерите на водоемите са за 2 m² заграждение. Водоемът може да представлява до 50 % от минималния размер на заграждението.

Таблица8.6
Гълъби
Заграденията са дълги и тесни (например 2 m на 1 m), а не квадратни, за да се позволи на птиците да правят кратки полети.

Размер на групата	Минимален размер на заграждението	Минимална височина (cm)	Минимална дължина на хранилка за една птица	Минимална дължина от пръта за една птица	Дата, посочена в член 33,

Таблица 7.5
Патици и гъски: минимални размери на водоемите (*)

	Площ (m^2)	Дълбочина (cm)
Патици	0,5	30
Гъски	0,5	от 10 до 30

(*) Размерите на водоемите са за 2 m^2 заграждение. Водоемът може да представлява до 50 % от минималния размер на заграждението.

Таблица 7.6
Гълъби
Заграденията са дълги и тесни (например 2 m на 1 m), а не квадратни, за да се позволи на птиците да правят кратки полети.

Размер на групата	Минимален размер на заграждението (m^2)	Минимална височина (cm)	Минимална дължина на хранилка за една птица (cm)	Минимална дължина от пръта за една птица (cm)	Дата на прилагане

	(m²)		птица (cm)	(cm)	параграф 2
до 6	2	200	5	30	1 януари 2017 г.
от 7 до 12 за всяка допълнителна птица над 12	3 0,15	200	5 5	30 30	

Таблица 8.7

Петнисти сипки

Заграденията са дълги и тесни (например 2 m на 1 m), за да се позволи на птиците да правят кратки полети. За изследвания, свързани с размножаването им, могат да се настаняват двойки в по-малки заграждения, оборудвани с подходящи облагородяващи елементи, с минимална подова площ от 0,5 m² и минимална височина от 40 cm. Продължителността на отделянето на птицата се обосновава от отговорното за опита лице и се определя след консултации с ветеринарен персонал.

Размер на групата	Минимален размер на заграждението (m²)	Минимална височина (cm)	Минимален брой хранилки	Датата, посочена в член 33, параграф 2
до 6	1,0	100	2	1 януари 2017 г.
до 6 от 7 до 12 за всяка допълнителна птица над 12	2 3 0,15	200 200	5 5 5	30 30 30	1 януари 2017 г.

Таблица 7.7

Петнисти сипки

Заграденията са дълги и тесни (например 2 m на 1 m), за да се позволи на птиците да правят кратки полети. За изследвания, свързани с размножаването им, могат да се настаняват двойки в по-малки заграждения, оборудвани с подходящи облагородяващи елементи, с минимална подова площ 0,5 m2 и минимална височина 40 cm. Продължителността на отделянето на птицата се обосновава от отговорното за опита лице и се определя след консултации с ветеринарен персонал.

Размер на групата	Минимален размер на заграждението (m^2)	Минимална височина (cm)	Минимална дължина на хранилка за една птица (cm)	Минимален брой хранилки	Дата на прилагане
до 6	1,0	100	5	2	1 януари 2017 г.
от 7 до 12	1,5	200	5	2	
от 13 до 20	2,0	200	5	3	
за всяка допълнителна птица над 20	0,05			1 на 6 птици	

от 7 до 12	1,5	200	2	
от 13 до 20	2,0	200	3	
за всяка допълнителна птица над 20	0,05		1 на 6 птици	

9. Земноводни
Таблица 9.1
Водни опашати

Дължина на тялото (*) (cm)	Минимална площ водна повърхност (cm²)	Минимална площ водна повърхност за всяко допълнително животно при групи (cm²)	Минимална дълбочина на водата (cm)	Дата, посочена в член 33, параграф 2
до 10	262,5	50	13	1 януари 2017 г.
над 10 до 15	525	110	13	
над 15 до 20	875	200	15	
над 20 до 30	1 837,5	440	15	

8. Земноводни
Таблица 8.1
Водни опашати

Дължина на тялото (*) (cm)	Минимална площ водна повърхност (cm^2)	Минимална площ водна повърхност за всяко допълнително животно при групи (cm^2)	Минимална дълбочина на водата (cm)	Дата на прилагане
до 10	262,5	50	13	1 януари 2017 г.
над 10 до 15	525	110	13	
над 15 до 20	875	200	15	
над 20 до 30	1837,5	440	15	
над 30	3150	800	20	
(*) Измерено от муцуната до задния отвор.				

над 30	3 150	800	20	

(*) Измерено от муцуната до задния отвор.

Таблица 9.2 **Водни жаби (*)**

Дължина на тялото (**) (cm)	Минимална площ водна повърхност (cm^2)	Минимална площ водна повърхност за всяко допълнително животно при групи (cm^2)	Минимална дълбочина на водата (cm)	Датата, посочена в член 33, параграф 2
под 6	160	40	6	1 януари 2017 г.
от 6 до 9	300	75	8	
над 9 до 12	600	150	10	
над 12	920	230	12,5	

(*) Тези условия се отнасят до резервоари (т.е. за животновъдство), но не и за резервоари, използвани при естествено чифтосване и свръховулация, поради съображения за ефективност, тъй като последните две процедури изискват по-малки и индивидуални резервоари. Изискванията за пространството са определени за животни в зряла възраст;

Таблица 8.2
Водни жаби (*)

Дължина на тялото (**) (cm)	Минимална площ водна повърхност (cm^2)	Минимална площ водна повърхност за всяко допълнително животно при групи (cm^2)	Минимална дълбочина на водата (cm)	Дата на прилагане
под 6	160	40	6	1 януари 2017 г.
от 6 до 9	300	75	8	
над 9 до 12	600	150	10	
над 12	920	230	12,5	

(*) Тези условия се отнасят до резервоари (т.е. за животновъдство), но не и за резервоари, използвани при естествено чифтосване и свръховулация, поради съображения за ефективност, тъй като последните два опита изискват по-малки и индивидуални резервоари. Изискванията за пространството са определени за животни в зряла възраст; младите животни и поповите лъжички или се изключват, или размерите се изменят на принципа на градирането.
(**) Измерено от муцуната до задния отвор.

младите животни и поповите лъжички или се изключват, или размерите се изменят на принципа на градирането.

(**) Измерено от муцуната до задния отвор.

Таблица 9.3
Полуводни жаби

Дължина на тялото (*) (cm)	Минимален размер на заграждението (**) (cm^2)	Минимална площ за всяко допълнително животно при групи (cm^2)	Минимална височина на заграждението (***) (cm)	Минимална дълбочина на водата (cm)	Датата, посочена в член 33, параграф 2
до 5,0	1 500	200	20	10	1 януари 2017 г.
над 5,0 до 7,5	3 500	500	30	10	
над 7,5	4 000	700	30	15	

(*) Измерено от муцуната до задния отвор.

(**) Една трета земя, две трети вода, достатъчни за потапяне на животното.

(***) Измерени от повърхността на земните подразделения до вътрешната част на върха на терариума; освен това височината на загражденията се адаптира към вътрешния дизайн.

Таблица 8.3
Полуводни жаби

Дължина на тялото (*) (cm)	Минимален размер на заграждението (**) (cm^2)	Минимална площ за всяко допълнително животно при групи (cm^2)	Минимална височина на заграждението (***) (cm)	Минимална дълбочина на водата (cm)	Дата на прилагане
до 5,0	1500	200	20	10	1 януари 2017 г.
над 5,0 до 7,5	3500	500	30	10	
над 7,5	4000	700	30	15	

(*) Измерено от муцуната до задния отвор.
(**) Една трета земя, две трети вода, достатъчни за потапяне на животното.
(***) Измерени от повърхността на земните подразделения до вътрешната част на върха на терариума; освен това височината на загражденията се адаптира към вътрешния дизайн.

Таблица 9.4

Полуземни жаби

Дължина на тялото (*) (cm)	Минимален размер на заграждението (**) (cm²)	Минимална площ за всяко допълнително животно при групи (cm²)	Минимална височина на заграждението (***) (cm)	Минимална дълбочина на водата (cm)	Датата, посочена в член 33, параграф 2
до 5,0	1 500	200	20	10	1 януари 2017 г.
над 5,0 до 7,5	3 500	500	30	10	
над 7,5	4 000	700	30	15	

(*) Измерено от муцуната до задния отвор.

(**) Две трети земя, една трета вода, достатъчна за потапяне на животното.

(***) Измерени от повърхността на земните подразделения до вътрешната част на върха на терариума; освен това височината на заграждения се адаптира към вътрешния дизайн.

Таблица 9.5

Дървесни жаби

Дължина на	Минимален	Минимална площ	Минимална	Датата, посоче

Таблица 8.4

Полуземни жаби

Дължина на тялото (*) (cm)	Минимален размер на заграждението (**) (cm^2)	Минимална площ за всяко допълнително животно при групи (cm^2)	Минимална височина на заграждението (***) (cm)	Минимална дълбочина на водата (cm)	Дата на прилагане
до 5,0	1500	200	20	10	1 януари 2017 г.
над 5,0 до 7,5	3500	500	30	10	
над 7,5	4000	700	30	15	

(*) Измерено от муцуната до задния отвор.
(**) Две трети земя, една трета вода, достатъчна за потапяне на животното.
(***) Измерени от повърхността на земните подразделения до вътрешната част на върха на терариума; освен това височината на заграждения се адаптира към вътрешния дизайн.

Таблица 8.5

Дървесни жаби

Дължина на тялото (*)	Минимален размер на заграждението	Минимална площ за всяко	Минимална височина на	Дата на прилагане

тялото (*) (cm)	размер на заграждението (**) (cm^2)	за всяко допълнително животно при групи (cm^2)	височина на заграждението (***) (cm)	на в член 33, параграф 2
до 3,0	900	100	30	1 януари 2017 г.
над 3,0	1 500	200	30	

(*) Измерено от муцуната до задния отвор.

(**) Две трети земя, една трети вода, достатъчна за потапяне на животното.

(***) Измерени от повърхността на земните подразделения до вътрешната част на върха на терариума; освен това височината на заграждения се адаптира към вътрешния дизайн.

10. Влечуги

Таблица 10.1

Морски костенурки

Дължина на тялото (*) (cm)	Минимална площ водна повърхност (cm^2)	Минимална площ водна повърхност за всяко допълнително животно при групи (cm^2)	Минимална дълбочина на водата (cm)	Дата, посочена в член 33, параграф 2
до 5	600	100	10	1 януари

(cm)	(**) (cm^2)	допълнително животно при групи (cm^2)	заграждението (***) (cm)	
до 3,0	900	100	30	1 януари 2017 г.
над 3,0	1500	200	30	

(*) Измерено от муцуната до задния отвор.
(**) Две трети земя, една трета вода, достатъчна за потапяне на животното.
(***) Измерени от повърхността на земните подразделения до вътрешната част на върха на терариума; освен това височината на заграждения се адаптира към вътрешния дизайн.

9. **Влечуги**

Таблица 9.1

Морски костенурки

Дължина на тялото (*) (cm)	Минимална площ водна повърхност (cm^2)	Минимална площ водна повърхност за всяко допълнително животно при групи (cm^2)	Минимална дълбочина на водата (cm)	Дата на прилагане
до 5	600	100	10	1 януари 2017 г.
над 5 до 10	1600	300	15	
	3500	600	20	
над 10 до 15	6000	1200	30	
	10 000	2000	35	
над 15 до	20 000	5000	40	

над 5 до 10	1 600	300	15	2017 г.
над 10 до 15	3 500	600	20	
над 15 до 20	6 000	1 200	30	
над 20 до 30	10 000	2 000	35	
над 30	20 000	5 000	40	

(*) Измерена по права линия от лицевия ръб до крайния ръб на черупката.

Таблица 10.2
Земни змии

Дължина на тялото (*) (cm)	Минимална подова площ (cm^2)	Минимална площ за всяко допълнително животно при групи (cm^2)	Минимална височина на заграждението (**) (cm)	Датата, посочена в член 33, параграф 2
до 30	300	150	10	1 January 2017
над 30 до 40	400	200	12	
над 40 до 50	600	300	15	

20 над 20 до 30 над 30				

(*) Измерена по права линия от лицевия ръб до крайния ръб на черупката.

Таблица 9.2
Земни змии

Дължина на тялото (*) (cm)	Минимална подова площ (cm^2)	Минимална площ за всяко допълнително животно при групи (cm^2)	Минимална височина на заграждението (**) (cm)	Дата на прилагане
до 30	300	150	10	1 януари 2017 г.
над 30 до 40	400	200	12	
над 40 до 50	600	300	15	
над 50 до 75	1200	600	20	
над 75	2500	1200	28	

(*) Измерено от муцуната до опашката.
(**) Измерени от повърхността на земните подразделения до вътрешната част на върха на терариума; освен това височината на заграждения се адаптира към вътрешния дизайн.

над 50 до 75	1 200	600	20				
над 75	2 500	1 200	28				

(*) Измерена от муцуната до опашката.

(**) Измерени от повърхността на земните подразделения до вътрешната част на върха на терариума; освен това височината на заграждения се адаптира към вътрешния дизайн.

11. Риби 11.1. Водоснабдяване и качество на водата По всяко време се осигурява подходящо водоснабдяване с подходящо качество. Дебитът на водата в системи с оборотна циркулация или филтрация в рамките на резервоарите е достатъчен и гарантира, че качеството на водата се поддържа в приемливи граници. Когато се налага, водоснабдяването се филтрира или третира, за да се отстранят вредни за рибите вещества. Характеристиките на качеството на водата по всяко време трябва да са такива, че да са в приемливи граници, поддържащи нормална физиологическа активност за всички видове и на всеки етап на развитие. Дебитът на водата позволява на рибите да плуват свободно и да поддържат нормално поведение. Рибите разполагат с достатъчно време за аклиматизация и за адаптиране към промените в условията, свързани с качеството на водата.	**Наредба** Приложение № 5 10. Риби 10.1. Водоснабдяване и качество на водата По всяко време се осигурява подходящо водоснабдяване с подходящо качество на водата. Дебитът на водата в системи с оборотна циркулация или филтрация в рамките на резервоарите трябва да е достатъчен и да гарантира, че качеството на водата се поддържа в приемливи граници. Когато се налага, водата се филтрира или третира, за да се отстранят вредни за рибите вещества. Характеристиките на качеството на водата по всяко време трябва да са такива, че да са в приемливи граници, поддържащи нормална физиологическа активност за всички видове и на всеки етап на развитие. Течението на водата позволява на рибите да плуват свободно и да поддържат нормално поведение. Рибите разполагат с достатъчно време за аклиматизация и за адаптиране към промените в условията, свързани с качеството на водата.	пълно
11.2. Кислород, азотни съединения, pH и соленост Концентрацията на кислород отговаря на всеки отделен вид и на контекста, в който се гледа. При необходимост се осигурява допълнителна аерация на водата в резервоара. Поддържа се ниска концентрация на азотните съединения. По възможност pH се адаптират към видовете и се поддържа на стабилно ниво. Солеността се адаптира към изискванията на видовете риба и към жизнения цикъл на рибите. Промените в солеността настъпват постепенно.	**Наредба** 10.2. Кислород, азотни съединения, pH и соленост Концентрацията на кислород се съобразява с изискванията на всеки отделен вид и на целите, с които се отглежда. При необходимост се осигурява допълнителна аерация на водата в резервоара. Поддържа се ниска концентрация на азотните съединения. По възможност pH на водата се адаптира към видовете риба и се поддържа на стабилно ниво без резки промени. Солеността се адаптира към изискванията на видовете риба и към жизнения цикъл на рибите. Промените в солеността трябва да се извършват постепенно.	пълно
11.3. Температура, осветление, шум	**Наредба**	пълно

Температурата се поддържа в оптимални граници за отглежданите видове риби и по възможност се поддържа на стабилно ниво. Промените в температурата настъпват постепенно. Рибите се отглеждат при подходяща за тях смяна светло/тъмно. Нивата на шум се поддържат на минимално равнище и доколкото е възможно, когато има оборудване, работещо шумно или предизвикващо вибрации, като токови генератори или системи за филтрация, то се отделя от съоръженията за отглеждане на риби.	10.3. Температура, осветление, шум Температурата се поддържа в оптимални граници за отглежданите видове риби и по възможност се поддържа на стабилно ниво. Промените в температурата трябва да се извършват постепенно. Рибите се отглеждат при подходяща за тях смяна светло/тъмно. Нивата на шум се поддържат на минимално равнище и доколкото е възможно, когато има оборудване, работещо шумно или предизвикващо вибрации, като токови генератори или системи за филтрация, то се отделя от съоръженията за отглеждане на риби.	
11.4. Гъстота на популацията и сложност на околната среда Гъстотата на популацията се основава на общите нужди на рибите според условията на околната среда, здравето и благоденствието. Рибите разполагат с достатъчен обем вода, за да могат да плуват нормално и като се вземат предвид техният размер, възрастта им, здравето и метода на хранене. На рибите се осигурява подходящо облагородяване на средата, като убежища или дънен субстрат, освен ако поведенческите характеристики не изискват такива.	**Наредба** 10.4. Гъстота на популацията и обогатяване и облагородяване на околната среда Гъстотата на популацията се основава на общите нужди на рибите според условията на околната среда, здравето и благоденствието. Рибите трябва да разполагат с достатъчен обем вода, за да могат да плуват нормално и като се вземат предвид техният размер, възрастта им, здравето и метода на хранене. На рибите се осигурява подходящо облагородяване на средата, като убежища или дънен субстрат, освен ако поведенческите характеристики не изискват такива.	пълно
11.5. Хранене и манипулации Рибите се хранят на диета, съобразена с тях, с подходящи честота и количество. Особено внимание се обръща при хранене на ларви на риби при превключване от жива към изкуствена храна. Манипулациите с риби се поддържат на минимално ниво.	**Наредба** 10.5. Хранене и манипулации Рибите се хранят с подходяща за съответния вид храна, с подходящи честота и количество. Особено внимание се обръща при хранене на ларви на риби при превключване от жива към изкуствена храна. С рибите се работи внимателно и манипулациите с тях са колкото се може по-редки.	пълно
ПРИЛОЖЕНИЕ IV **МЕТОДИ НА УМЪРТВЯВАНЕ НА ЖИВОТНИ** 1. В процеса на умъртвяване на животните се използват методите, описани по-долу в таблицата. Могат да се използват и други методи, освен по-долу изброените: а) при животни в безсъзнание могат да се използват и други методи, при условие че животното не се връща в съзнание преди смъртта; б) при животни, използвани при селскостопански научни изследвания, когато целта на проекта налага животните да се държат при условия, сходни на тези за животните в търговски селскостопански предприятия; тези животни могат да бъдат умъртвявани в съответствие с	**Проект на НИД на Наредба** **Чл. 28**. (1) Когато по медицински показания опитните животни се налага да бъдат евтаназирани, това се извършва от ветеринарен лекар съгласно изискванията на чл.179-181 от Закона за ветеринарномедицинската дейност. (2) Опитните животни се умъртвяват с минимална болка, страдание или дистрес. (3) Умъртвяването на животните се извършва в обект на развъдчик, доставчик или ползвател от определен от управителя на обекта ветеринарен лекар; при проучвания в полеви условия умъртвяването на животното може да стане от компетентно лице извън тези обекти. (4) За умъртвяване на животните се използват методите, посочени в Приложение № 6. (5) Умъртвяване на опитни животни чрез електричество, без електрическият ток да преминава през мозъка, и чрез прилагане на недеполяризиращи миорелаксанти с конкурентен тип действие се допуска единствено след предварително прилагане на анестезия. (7) След извършване на умъртвяването ветеринарният лекар констатира настъпването на смъртта най-малко чрез потвърждаване на необратимо спиране на сърдечната и дихателната дейност. (8) Смъртта се регистрира в протокол, който представлява неразделна част от документите на обекта, като при нужда се допълва от аутопсионен протокол и/или хистопатологични	пълно

<table>
<tr>
<td>изискванията, определени в приложение I от Регламент (ЕО) № 1099/2009 на Съвета от 24 септември 2009 г. относно защитата на животните по време на умъртвяване (1).</td>
<td>изследвания.
Наредба
Чл. 29. За умъртвяване на животните могат да се използват и други методи, освен изброените в таблицата на Приложение № 6 при:
1. животни в безсъзнание, при условие че животното не се връща в съзнание преди настъпване на смъртта;
2. селскостопански животни, използвани при научни изследвания, когато целта на проекта налага животните да се държат при условия, сходни на тези за животните в ферми; тези животни могат да бъдат умъртвявани в съответствие с изискванията, определени в приложение I от Регламент (ЕО) № 1099/2009 на Съвета от 24 септември 2009 г. относно защитата на животните по време на умъртвяване.</td>
<td></td>
</tr>
<tr>
<td>2. Умъртвяването на животни се извършва чрез един от следните методи:
а) потвърждаване на трайното прекъсване на кръвообращението;
б) разрушаване на мозъка;
в) пречупване на шията;
г) обезкървяване; или
д) потвърждаване на началото на rigor mortis.</td>
<td>Наредба
Чл. 28. (6) Умъртвяването на животните завършва по един от следните начини:
а) потвърждаване на трайното прекъсване на кръвообращението;
б) разрушаване на мозъка;
в) пречупване на шията;
г) обезкървяване; или
д) потвърждаване на настъпването на трупно вкочаняване.</td>
<td>пълно</td>
</tr>
<tr>
<td>3. Таблица
<table>
<tr><th>Животни-забележки/ методи</th><th>Риби</th><th>Земноводни</th><th>Влечуги</th><th>Птици</th><th>Гризачи</th><th>Зайци</th><th>Кучета, котки, породе и лисици</th><th>Големи бозайници</th><th>Нечовекоподобни примати</th></tr>
<tr><td>Свръхдоза анестетик</td><td>(1)</td><td>(1)</td><td>(1)</td><td>(1)</td><td>(1)</td><td>(1)</td><td>(1)</td><td>(1)</td><td>(1)</td></tr>
<tr><td>Проникващ прихванат болт</td><td></td><td></td><td>(2)</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Въглероден диоксид</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>(3)</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Пречупване на щийните прешлени</td><td></td><td></td><td></td><td>(4)</td><td>(5)</td><td>(6)</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Механичен</td><td></td><td></td><td></td><td>(7)</td><td>(8)</td><td>(9)</td><td>(10)</td><td></td><td></td></tr>
</table></td>
<td>Проект на НИД на Наредба
Приложение 6 към чл. 28, ал. 4

Разрешени методи за умъртвяване на опитни животни
<table>
<tr><th>Методи за умъртвяване на животни</th><th>Животински вид, за който методът е подходящ, и допълнителни изисквания/указания</th></tr>
<tr><td>1. Свръхдоза анестетик, подходяща за размера и вида животни</td><td>Всички животни, като предварително се дава успокоително</td></tr>
<tr><td>2. Проникващ прихванат болт</td><td>Големи влечуги
Зайци
Големи бозайници</td></tr>
<tr><td>3. Въглероден диоксид</td><td>Птици
Гризачи (без фетални и новородени)
Задължително постепенно прилагане</td></tr>
<tr><td>4. Пречупване на гръбначния стълб в областта на врата</td><td>Птици, гризачи и зайци до 1 kg (на птици над 250 g и на гризачи и зайци над 150 g се дава успокоително)</td></tr>
<tr><td>5. Механичен удар върху черепа</td><td>Риби
Земноводни
Влечуги
Гризачи под 1 kg</td></tr>
</table></td>
<td>пълно</td>
</tr>
</table>

удар/ рязък удар в главата									
Обезглавяване				(11)	(12)				
Зашеметяване чрез електрически ток	(13)	(13)		(13)		(13)	(13)	(13)	
Инертни газове (Ar, N_2)								(14)	
Прострелване със свободно изстрелван куршум с подходящи пушка, пистолет и амуниции			(15)				(16)	(15)	

Изисквания
1. По целесъобразност се използва, като предварително се даде успокоително.
2. Да се използва само за големи влечуги.
3. Да се използва единствено при постепенно прилагане. Да не се използва при фетални и новородени гризачи.
4. Да се използва само за птици с тегло под 1 kg. На птици с тегло над 250 g се дава успокоително.
5. Да се използва само за гризачи с тегло под 1 kg. На гризачи с тегло над 150 g се дава успокоително.
6. Да се използва само за зайци с тегло под 1 kg. На зайци с тегло над 150 g се дава успокоително.
7. Да се използва само за птици под 5 kg.
8. Да се използва само за гризачи под 1 kg.
9. Да се използва само за зайци под 5 kg.
10. Да се използва при новородени.
11. Да се използва само за птици под 250 g.
12. Да се използва, само ако не са възможни други начини.

	Птици и зайци под 5 kg
	Новородени кучета, котки, порове и лисици
6. Обезглавяване	Птици под 250 g
	Гризачи (когато не са възможни други начини)
7. Зашеметяване чрез електрически ток	За приложение при риби, земноводни, птици, зайци, кучета, котки, порове, лисици и големи бозайници се изисква специално оборудване
8. Инертни газове (Ar, N_2)	Птици
	Гризачи
	Прасета
9. Прострелване със свободно изстрелван куршум с подходящи пушка, пистолет и амуниции	Влечуги
	Големи бозайници
	Кучета, котки, порове и лисици
	(когато не са възможни други начини)
	Извършва се само от опитни стрелци и при полеви условия

13. Изисква се специално оборудване. 14. Да се използва само при прасета. 15. Да се използва само от опитни стрелци при полеви условия. 16. Да се използва при полеви условия от опитни стрелци, когато не са възможни други начини.		
ПРИЛОЖЕНИЕ V **СПИСЪК НА ЕЛЕМЕНТИТЕ, ПОСОЧЕНИ В ЧЛЕН 23, ПАРАГРАФ 3** 1. Действащо национално законодателство, свързано с придобиването, отглеждането, грижите и използването на животни за научни цели. 2. Етични норми във връзка с взаимоотношенията между хората и животните, присъщата стойност на живота и аргументи за и против използването на животни за научни цели. 3. Фундаментална биология и биология за отделните видове във връзка с анатомията, физиологичните характеристики, размножаването, генетиката и генетичните изменения. 4. Поведение, отглеждане и облагородяване на жизнената среда на животните. 5. Методи на манипулация, съобразени с видовете, и процедури, когато е уместно. 6. Управление на здравето и хигиената на животните. 7. Разпознаване на специфични за видовете дистрес, болка и страдания по отношение на най-разпространените лабораторни видове. 8. Анестезия, обезболяващи методи и умъртвяване. 9. Използване на хуманно приключване на процедурите. 10. Изисквания за заместване, намаляване и облекчаване. 11. Изработване на процедури и проекти, според случая.	**Наредба** Приложение № 7 към чл. 34, ал.2, т.1 Компетентност на персонала, работещ с опитни животни • *Разработващи проекти и опити и извършващи опити върху животни* • *Полагащи грижи за животните* • *Извършващи умъртвяване на животни* Съдържание на курсовете за обучение на персонала, полагащ грижи за опитните животни или извършващ опити с животни (персонала на ползватели, развъдчици и доставчици) 1. Действащо национално законодателство, свързано с придобиването, отглеждането, грижите и използването на животни за научни цели. 2. Етични норми във връзка с взаимоотношенията между хората и животните, присъщата стойност на живота и аргументи за и против използването на животни за научни цели. 3. Фундаментална биология и биология за отделните видове във връзка с анатомията, физиологичните характеристики, размножаването, генетиката и генетичните изменения. 4. Поведение, отглеждане и облагородяване на жизнената среда на животните. 5. Методи на манипулация, съобразени с видовете животни, и опити, когато е уместно. 6. Управление на здравето и хигиената на животните. 7. Разпознаване на специфични за видовете дистрес, болка и страдания по отношение на най-разпространените лабораторни видове животни. 8. Анестезия, обезболяващи методи и умъртвяване. 9. Използване на хуманно приключване на опитите. 10. Изисквания за прилагане на принципа на заместване, намаляване и облекчаване. 11. Изработване на опити и проекти, според случая.	пълно
ПРИЛОЖЕНИЕ VI **СПИСЪК НА ЕЛЕМЕНТИТЕ, ПОСОЧЕНИ В ЧЛЕН 37, ПАРАГРАФ 1, БУКВА в)** 1. Целесъобразност и обосновка на следните: а) използването на животни, включително на техния произход, планиран брой, видове и етапи от живота; б) процедури. 2. Прилагане на методи за заместване, намаляване и	**Проект на НИД на Наредба** Приложение № 1 към чл. 5, ал. 2 Образец на заявление ДО ИЗПЪЛНИТЕЛНИЯ ДИРЕКТОР НА БАБХ	пълно

облекчаване на използването на животни при процедури.

3. Планираното използване на анестезия, аналгезия и други обезболяващи методи.

4. Намаляване, избягване и облекчаване на всички форми на страдание на животните от раждането до смъртта, когато е целесъобразно.

5. Използване на хуманно приключване на процедурите.

6. Стратегия за опита или наблюдението и статистически проект за свеждане до минимум на броя на животните, болката, страданието, дистреса и влиянието върху околната среда, когато е подходящо.

7. Повторно използване на животни и акумулативният ефект от това върху тях.

8. Предложената класификация за тежест на процедурите.

9. Избягване на неоправдано дублиране на процедури, когато е подходящо.

10. Условия за настаняване, отглеждане и грижи за животните.

11. Методи на умъртвяване.

12. Компетентност на лицата, участващи в проекта.

СОФИЯ

ЗАЯВЛЕНИЕ
по чл. 5, ал. 2 от Наредбата за минималните изисквания
за защита и хуманно отношение към опитните животни и
изискванията към обектите за използването, отглеждането
и/или доставката им
(наредбата) във връзка с чл. 155, ал. 1 от Закона за ветеринарномедицинската дейност

От .....
(собствениците или управителите на обектите, в които се провеждат опити с животни или лицата, отговарящи за проекта)

Адрес .....
(седалище, адрес на управление на
юридическото лице)

Данъчен номер и код по БУЛСТАТ на юридическото лице
.....

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ИЗПЪЛНИТЕЛЕН
ДИРЕКТОР,

Моля, да ми бъде издадено разрешение за използване на:
.....
(вид и брой животни)
за .....
(кратко формулиране на вида и целта на проекта/опита или научното изследване, за които ще се използват животни)
Прилагам следните документи:

1. Удостоверение за регистрация на опитната база, издадено от ОДБХ или представена научна обосновка, че опитите могат да се провеждат извън опитната база (чл. 5 ал. 4).

2. Име, адрес, ЕГН на упълномощеното от собственика или ръководителя на обекта лице, което ще следи за правилното функциониране на оборудването и чистотата в помещенията, за настаняване на животните и тяхното състояние и ще носи цялата отговорност по отношение на грижите за опитните животни и спазването на изискванията за хуманно отношение към тях, и копие от документ за професионалната му квалификация (по чл.33 т.1 от Наредбата).

	3. Имената на лицето/та, което ще провежда и/или под чието ръководство ще се провеждат опитите и другите научни изследвания (чл. 41 от наредбата) и копие от документ за тяхната професионална квалификация. 4. Начин и място на придобиване на животните и допълнителна информация (ако е необходимо) при придобиване на животните при условията на **чл. 15, ал. 3** и чл. 37, ал. 2 от наредбата 5. Списък на биологичните видове (възраст и етап от биологичния цикъл на развитие) и броя животни, които ще се използват и обосновка на избора им,. 6. Информация относно: 6.1. Обосновка за необходимостта от използване на животни в опити 6.2. Описание на опитите (целесъобразност, материали и методи) 6.3. Планирано използване на анестезия, аналгезия и други обезболяващи методи 6.4. Допълнителна информация и обосновка при провеждане на опити по чл. 42, ал. 1 т. 2 от Наредбата 6.5. Възможност за провеждане на същия опит с други методи (алтернативи), без използване на опитни животни. 6.5а. Намаляване, избягване и облекчаване на всички форми на страдание на животните от раждането до смъртта, когато е целесъобразно. 6.6. Стратегия за опита или наблюдението и статистически проект, от които да е видно, че избрания опит гарантира използването на най-малкия възможен брой опитни животни, че ще се засегне в най-малка степен неврофизиологичната им чувствителност, и ще се сведе до минимум болката, страданието и дистреса и влиянието върху околната среда, когато е целесъобразно и в същото време от този опит ще се получат удовлетворителни статистически резултати. 6.7. Описание дали се предвижда повторно използване на животни в опити и какъв ще е кумулативния ефект от това върху тях и съществува ли възможност за избягване на неоправдано дублиране на опити 6.8. Описание на прилаганите опити върху животни според класификацията за тежест на опитите 6.9. Описание на условията за настаняване, отглеждане и грижи за животни по време на опита 6.10. Посочване използването на хуманен изход при приключване на опитите за животните (когато са в добро здравословно състояние и не представляват опасност за общественото здраве и околната среда или когато изхода е евтаназия, чрез прилагане на подходящи за биологичния вид методи). 6.11. Място и начин на полагане грижи за животните след приключване на опитите 7. Копие от документ за платена такса в размер, определен в тарифата по чл. 14, ал. 2 от Закона за ветеринарномедицинската дейност. 8. Разрешително по чл. 49 от Закона за биологичното разнообразие, издадено по реда на наредбата по чл. 51 от същия закон (ако е необходимо). 9. Нетехническо обобщение на проекта а) информация относно целите на проекта, включително прогнозираните вреди и ползи и броя и вида на животните, които ще се използват;	

	б) доказателство за спазване на изискването за заместване и намаляване използването на животни в опити и облекчаване на болката и страданието при развъждането, настаняването, грижите за и използване на животните в опити 10. Разрешение за дейност по чл. 48 от настоящата наредба. Дата, град Подпис и печат	
ПРИЛОЖЕНИЕ VII **ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ЗАДАЧИ НА РЕФЕРЕНТНАТА ЛАБОРАТОРИЯ НА СЪЮЗА** 1. Референтната лаборатория на Съюза, посочена в член 48, е Съвместният изследователски център на Комисията. 2. Референтната лаборатория на Съюза по-специално отговаря за: а) координиране и насърчаване на развитието и използването на алтернативи на процедурите, включително в области на основни и приложни изследвания, както и регулаторни изпитвания; б) координиране на валидирането на алтернативни подходи на равнище на Съюза; в) функциониране като централна точка за обмен на информация относно развитието на алтернативни подходи; г) изграждане, поддържане и управление на публични бази данни и информационни системи относно алтернативните подходи и състоянието им на развитие; д) насърчаване на диалога между законодатели, регулатори и всички заинтересовани страни, по-специално промишлеността, биомедицински учени, потребителски организации и групи за хуманно отношение към животните, с оглед развитието, валидирането, регулаторното приемане, международното признание и прилагането на алтернативни подходи. 3. Референтната лаборатория на Съюза взема участие във валидирането на алтернативни подходи.		не подлежи на въвеждане
ПРИЛОЖЕНИЕ VIII **КЛАСИФИКАЦИЯ ЗА ТЕЖЕСТ НА ПРОЦЕДУРИТЕ** Тежестта на дадена процедура се определя от степента на болка, страдание, дистрес или трайно увреждане, които се очаква да изпита дадено животно в хода на процедурата.	**Наредба** Допълнителни разпоредби 20. „Опити с необратим край“: са опити, които се извършват изцяло с прилагане на обща анестезия, без възможност за връщане в съзнание на животното.	пълно

Раздел I: Категории тежест С необратим край: Процедури, осъществявани изцяло с прилагане на обща анестезия, без възможност за връщане в съзнание на животното, са класифицирани като „с необратим край“.		
Лека: Процедури върху животни, вследствие на които е възможно животните да изпитат краткотрайна лека болка, страдание или дистрес, както и процедури, които не влошават съществено благосъстоянието или общото състояние на животните, са класифицирани като „леки“.	**Наредба** Допълнителни разпоредби 17. „Опити, класифицирани като леки“ са опити върху животни, вследствие на които е възможно животните да изпитат краткотрайна лека болка, страдание или дистрес, както и опити, които не влошават съществено благосъстоянието или общото състояние на животните.	пълно
Средна: Процедури върху животни, вследствие на които е възможно животните да изпитат краткотрайна средна болка, страдание или дистрес, или дълготрайна лека болка, страдание или дистрес, както и процедури, които има вероятност да причинят средно влошаване на благосъстоянието или общото състояние на животните, са класифицирани като „средни“.	**Наредба** Допълнителни разпоредби 18. „Опити, класифицирани като средни“ са опити върху животни, вследствие на които е възможно животните да изпитат краткотрайна средна болка, страдание или дистрес, или дълготрайна лека болка, страдание или дистрес, както и опити, които има вероятност да причинят средно влошаване на благосъстоянието или общото състояние на животните.	пълно
Тежка: Процедури върху животни, вследствие на които е възможно животните да изпитат силна болка, страдание или дистрес, или дълготрайна средна болка, страдание или дистрес, както и процедури, които има вероятност да влошат сериозно благосъстоянието или общото състояние на животните, са класифицирани като „тежки“.	**Наредба** Допълнителни разпоредби 19. „Опити, класифицирани като тежки“: са опити върху животни, вследствие на които е възможно животните да изпитат силна болка, страдание или дистрес, или дълготрайна средна болка, страдание или дистрес, както и опити, които има вероятност да влошат сериозно благосъстоянието или общото състояние на животните.	пълно
Раздел II: Критерии на определяне При определянето на категорията тежест се взема предвид всяка една интервенция или манипулация с животно в рамките на определена процедура. Категорията тежест се определя въз основа на най-тежките последици, които животното има вероятност да изпита след прилагане на всички подходящи техники за облекчаване. При определянето на процедура за специфична категория се взема предвид видът на процедурата и ред други фактори. Всички тези фактори се разглеждат на индивидуална основа.	**Наредба** Приложение № 8 към чл.43, ал.2 КЛАСИФИКАЦИЯ ЗА ТЕЖЕСТ НА ОПИТИТЕ Раздел I: Критерии на определяне При определянето на категорията тежест на опита се взема предвид всяка една интервенция или манипулация с животно в рамките на определен опит. Категорията тежест се определя въз основа на най-тежките последици, които животното има вероятност да изпита след прилагане на всички подходящи техники за облекчаване. При определянето на категорията тежест на опита се взема предвид и вида на опита и ред други фактори. Всички тези фактори се разглеждат на индивидуална основа.	пълно
Свързаните с процедурата фактори включват: — вида манипулация, — естеството на болката, страданието, дистреса или трайното увреждане, причинени от (всички елементи на) процедурата, и нейната интензивност, продължителността, честотата и множеството използвани техники,	**Наредба** Свързаните с опита фактори включват: • вида манипулация, • естеството на болката, страданието, дистреса или трайното увреждане, причинени от (всички елементи на) опита, и нейната интензивност, продължителността, честотата и множеството използвани техники,	пълно

— кумулативното страдание в рамките на процедура, — възпрепятстване на изразяването на естествено поведение, включително ограничения върху стандартите за настаняване, отглеждане и грижи. В раздел III са дадени примери за процедури, определени за всяка от категориите тежест въз основа на факторите, свързани единствено с вида на процедурата. Те предоставят първото обозначение на това коя класификация би била най-подходяща за определен вид процедура.	• кумулативното страдание в рамките на опита, • възпрепятстване на изразяването на естествено поведение, включително ограничения върху стандартите за настаняване, отглеждане и грижи. В раздел III са дадени примери за опити, определени за всяка от категориите тежест въз основа на факторите, свързани единствено с вида на опита. Те предоставят първото обозначение на това коя класификация би била най-подходяща за определен вид процедура.	
За целите на окончателната класификация за тежест на процедурата обаче се вземат предвид и следните допълнителни фактори, разглеждани на индивидуална основа: — видове и генотип, — зрялост, възраст и пол на животното, — степен на приученост на животното към процедурата, — ако се налага повторно използване на животното, реалната тежест на предишните процедури, — използваните методи за намаляване или премахване на болка, страдание и дистрес, включително облекчаване на условията за настаняване, отглеждане и грижи, — хуманно приключване на процедурата.	**Наредба** За целите на окончателната класификация за тежест на опита обаче се вземат предвид и следните допълнителни фактори, разглеждани на индивидуална основа: • видове и генотип, • зрялост, възраст и пол на животното, • степен на приученост на животното към опита, • ако се налага повторно използване на животното, реалната тежест на предишните опити, • използваните методи за намаляване или премахване на болка, страдание и дистрес, включително облекчаване на условията за настаняване, отглеждане и грижи, • хуманно приключване на опита.	пълно
Раздел III Примери за различни видове процедури, определени за всяка от категориите тежест въз основа на факторите, свързани единствено с вида на процедурата 1. Лека а) Поставяне на анестезия, освен с единствена цел умъртвяване. б) Фармакокинетично проучване, при което се поставя една доза и се взимат ограничен брой кръвни проби (общо < 10 % от циркулиращия обем) и не се очаква веществото да причини забележими неблагоприятни последици. в) Неинвазивно изобразяване на животни (напр. ядрено-магнитен резонанс, MRI) с подходящо успокоително или анестезия. г) Повърхностни процедури, напр. биопсии на ушите и опашката, нехирургическо подкожно имплантиране на минипомпи и транспондери. д) Прилагане на външни телеметрични уреди, които причиняват само незначителни вреди на животните или незначителна намеса в нормалната им активност и	**Наредба** Раздел II: Примери за различни видове опити, определени за всяка от категориите тежест въз основа на факторите, свързани единствено с вида на опита 1. Лека а) Поставяне на анестезия, освен с единствена цел умъртвяване. б) Фармакокинетично проучване, при което се поставя една доза и се взимат ограничен брой кръвни проби (общо < 10 % от циркулиращия обем) и не се очаква веществото да причини забележими неблагоприятни последици. в) Неинвазивно изобразяване на животни (напр. ядрено-магнитен резонанс, MRI) с подходящо успокоително или анестезия. г) Повърхностни опити, напр. биопсии на ушите и опашката, нехирургическо подкожно имплантиране на минипомпи и транспондери. д) Прилагане на външни телеметрични уреди, които причиняват само незначителни вреди на животните или незначителна намеса в нормалната им активност и поведение. е) Прилагане на вещества чрез подкожни, вътремускулни, интраперитонеални пътища, със сонда и интравенозно в повърхностни кръвоносни съдове, като веществото има съвсем леко отражение върху животното и количествата са съобразени с телесната маса и вида на животното. ж) Индукция на тумори или спонтанни тумори, които не причиняват забележими клинични неблагоприятни последици (напр. малки, подкожни, неинвазивни нодули).	пълно

поведение. е) Подаването на вещества по подкожни, вътрешномускулни, интраперитонални пътища, с тръбичка и интравенозно чрез повърхностни кръвни съдове, като веществото има съвсем леко отражение върху животното и количествата са съобразени с размера и вида на животното. ж) Индукция на тумори или спонтанни тумори, които не причиняват забележими клинични неблагоприятни последици (напр. малки, подкожни, неинвазивни нодули). з) Развъждане на генетично изменени животни с очакван резултат — фенотип с леки ефекти. и) Изменен хранителен режим, който не отговаря на всички хранителни нужди на животните и се очаква да причини лека клинична анормалност в рамките на проучването. й) Краткосрочно (< 24 ч) ограничаване в метаболитни клетки. к) Проучвания, свързани с краткосрочно лишаване от социални партньори, самостоятелно настаняване в клетка на възрастни плъхове или мишки от социален тип. л) Модели, които излагат животните на вредни стимули, които за кратко са свързани с лека болка, страдание или дистрес, и които животното може успешно да избегне;	з) Развъждане на генетично изменени животни с очакван резултат — фенотип с леки ефекти. и) Изменен хранителен режим, който не отговаря на всички хранителни нужди на животните и се очаква да причини лека клинична анормалност в рамките на проучването. й) Краткосрочно (< 24 ч) ограничаване в метаболитни клетки. к) Проучвания, свързани с краткосрочно лишаване от социални партньори, самостоятелно настаняване в клетка на възрастни плъхове или мишки от социален тип. л) Модели, които излагат животните на вредни стимули, които за кратко са свързани с лека болка, страдание или дистрес, и които животното може успешно да избегне;	
м) Комбинация от или натрупване на следните примери може да доведе до класификация тип „лека“: i) оценка на телесния състав чрез неинвазивни мерки и с минимално ограничение; ii) наблюдение на ЕКГ с неинвазивни техники при минимално или никакво ограничение на приучените животни; iii) прилагане на външни телеметрични уреди, които не се очаква да причинят вреда на социално адаптирани животни и не пречат на нормалната активност и поведение; iv) развъждане на генетично изменени животни, които не се очаква да проявят клинично забележим неблагоприятен фенотип; v) добавяне на инертни маркери в хранителния режим, за да се проследи процесът на храносмилане; vi) отнемане на храна за < 24 ч при възрастните плъхове; vii) извеждане на открито.	**Наредба** м) Комбинация от или натрупване на следните примери може да доведе до класификация тип „лека“: • оценка на телесния състав чрез неинвазивни мерки и с минимално ограничение; • наблюдение на ЕКГ с неинвазивни техники при минимално или никакво ограничение на приучените животни; • прилагане на външни телеметрични уреди, които не се очаква да причинят вреда на социално адаптирани животни и не пречат на нормалната активност и поведение; • развъждане на генетично изменени животни, които не се очаква да проявят клинично забележим неблагоприятен фенотип; • добавяне на инертни маркери в хранителния режим, за да се проследи процесът на храносмилане; • отнемане на храна за < 24 ч при възрастните плъхове; • извеждане на открито.	пълно
2. Средна	**Наредба**	пълно

а) Честото прилагане на тестови вещества, които предизвикват средни клинични последици, и вземането на кръвни проби (> 10 % от циркулиращия обем) при животно в съзнание в рамките на няколко дни без замяна на обема. б) Проучвания за установяване на дозировката, предизвикваща остри последици, тестове за хронична токсичност/ карциногенност без летален край. в) Хирургия с прилагане на обща анестезия и подходяща аналгезия, свързано с постхирургическа болка, страдание или влошаване на общото състояние. Примери за това са: торакотомия, краниотомия, лапаротомия, орхидектомия, лимфаденектомия, тиреоидна хирургия, ортопедична хирургия с ефективно стабилизиране и третиране на раната, трансплантация на органи с ефективно управление на отхвърлянето, хирургическо имплантиране на катетри или биометрични уреди (напр. телеметрични предаватели, минипомпи и др.). г) Модели на индукция на тумори или спонтанни тумори, които се очаква да предизвикат средна болка или дистрес или средна степен на нарушаване на нормалното поведение. д) Облъчване или химиотерапия със сублетална доза или с летална доза, но с възстановяване на имунната система. Очакваните неблагоприятни последици биха били от леки до средни, с кратка продължителност (< 5 дни). е) Развъждане на генетично изменени животни с очакван резултат — фенотип със средни ефекти. ж) Създаване на генетично изменени животни посредством хирургически процедури. з) Използване на метаболитни клетки, включващи средно ограничение на движението за дълъг период от време (до 5 дни). и) Проучвания с изменен хранителен режим, който не отговаря на всички хранителни нужди на животните и се очаква да причини средна клинична анормалност в рамките на проучването. й) Отнемане на храна за 48 часа при възрастните плъхове. к) Подбуждане на реакции към бягство и избягване, при които животното не е в състояние да избяга или да избегне стимула и се очаква това да причини среден дистрес.	2. Средна а) честото прилагане на вещества за тестване, които предизвикват средни клинични последици, и вземането на кръвни проби (> 10 % от циркулиращия обем) при животно в съзнание в рамките на няколко дни без замяна на обема. б) Проучвания за установяване на доза, предизвикваща остри последици, тестове за хронична токсичност/ карциногенност без летален край. в) Хирургия с прилагане на обща анестезия и подходяща аналгезия, свързано с постхирургическа болка, страдание или влошаване на общото състояние. Примери за това са: торакотомия, краниотомия, лапаротомия, орхидектомия, лимфаденектомия, тиреоидна хирургия, ортопедична хирургия с ефективно стабилизиране и третиране на раната, трансплантация на органи с ефективно управление на отхвърлянето, хирургическо имплантиране на катетри или биометрични уреди (напр. телеметрични предаватели, минипомпи и др.). г) Модели на индукция на тумори или спонтанни тумори, които се очаква да предизвикат средна болка или дистрес или средна степен на нарушаване на нормалното поведение. д) Облъчване или химиотерапия със сублетална доза или с летална доза, но с възстановяване на имунната система. Очакваните неблагоприятни последици биха били от леки до средни, с кратка продължителност (< 5 дни). е) Развъждане на генетично изменени животни с очакван резултат — фенотип със средни ефекти. ж) Създаване на генетично изменени животни посредством хирургически опити. з) Използване на метаболитни клетки, включващи средно ограничение на движението за дълъг период от време (до 5 дни). и) Проучвания с изменен хранителен режим, който не отговаря на всички хранителни нужди на животните и се очаква да причини средна клинична анормалност в рамките на проучването. й) Отнемане на храна за 48 часа при възрастните плъхове. к) Подбуждане на реакции към бягство и избягване, при които животното не е в състояние да избяга или да избегне стимула и се очаква това да причини среден дистрес.	
3. Тежка а) Тестване на токсичност, при което крайният етап на	**Наредба** 3. Тежка	пълно

процедурата е смърт или се очакват смъртни случаи и се предизвикват остри патофизиологични състояния. Така например изпитвания за остра токсичност при една доза (вж. ръководството на ОИСР относно изпитванията). б) Изпитване на уред, чиято неизправност може да причини силна болка, дистрес или смърт на животното (напр. сърдечноподпомагащи уреди). в) Изпитване на силата на ваксина, което се характеризира с трайно влошаване на състоянието на животното, прогресивна болест, водеща до смърт, свързано с дълготрайна средна болка, дистрес или страдание. г) Облъчване или химиотерапия с летална доза без възстановяване на имунната система или в ъзстановяване с пре- дизвикване на GvHD. д) Модели с индукция на тумори или със спонтанни тумори, които се очаква да предизвикат прогресивна смъртоносна болест, свързани с дълготрайна средна болка, дистрес или страдание. Така например тумори, причиняващи кахексия, инвазивни тумори на костите, тумори, водещи до метастатично разпространение, и тумори, които преминават в язва. е) Хирургически и други интервенции при животни с прилагане на обща анестезия, които се очаква да доведат до силна или трайна средна следоперативна болка, страдание или дистрес или силно и трайно влошаване на общото състояние на животните. Предизвикване на нетрайни фрактури, торакотомия без подходяща аналгезия или травма с цел предизвикване на полиорганна недостатъчност. ж) Трансплантация на органи, при които отхвърлянето на органа може да доведе до силен дистрес или влошаване на общото състояние на животните (напр. ксенотрансплантация). з) Развъждане на животни с генетични увреждания, които се очаква да изпитат силно и трайно влошаване на общото състояние, например болестта на Хънтингтън, мускулна дистрофия, хронични модели на възвратен неврит. и) Използване на метаболитни клетки, включващи сериозно ограничение на движението за дълъг период от време. й) Неизбежен електрошок (напр. за предизвикване на приучена безпомощност). к) Пълно изолиране за продължителни периоди на	а) Тестване на токсичност, при което крайният етап на опита е смърт или се очакват смъртни случаи и се предизвикват остри патофизиологични състояния. Така например изпитвания за остра токсичност при една доза (вж. ръководството на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (OECD) относно изпитванията). б) изпитване на уред, чийто неизправност може да причини силна болка, дистрес или смърт на животното (например уреди, подпомагащи сърдечната дейност. в) Изпитване на безопасност и ефикасност на ваксина, което се характеризира с трайно влошаване на състоянието на животното, прогресивна болест, водеща до смърт, свързано с дълготрайна средна болка, дистрес или страдание. г) Облъчване или химиотерапия с летална доза без възстановяване на имунната система или възстановяване с предизвикване на GvHD. д) Модели с индукция на тумори или със спонтанни тумори, които се очаква да предизвикат прогресивна смъртоносна болест, свързани с дълготрайна средна болка, дистрес или страдание. Така например тумори, причиняващи кахексия, инвазивни тумори на костите, тумори, водещи до метастатично разпространение, и тумори, които преминават в язва. е) Хирургически и други интервенции при животни с прилагане на обща анестезия, които се очаква да доведат до силна или трайна средна следоперативна болка, страдание или дистрес или силно и трайно влошаване на общото състояние на животните. Предизвикване на помощни хирургически остеотомии, с цел достъп до конкретна област (фрактури), торакотомия без подходяща аналгезия или травма с цел предизвикване на полиорганна недостатъчност. ж) Трансплантация на органи, при които отхвърлянето на органа може да доведе до силен дистрес или влошаване на общото състояние на животните (напр. ксенотрансплантация). з) Развъждане на животни с генетични увреждания, които се очаква да изпитат силно и трайно влошаване на общото състояние, например болестта на Хънтингтън, мускулна дистрофия, хронични рецидивиращи форми на неврит. и) Използване на метаболитни клетки, включващи сериозно ограничение на движението за дълъг период от време. й) Неизбежен електрошок (напр. за предизвикване на приучена безпомощност). к) Пълно изолиране за продължителни периоди на социални видове, напр. кучета. л) Имобилизационен стрес с цел предизвикване на гастритна язва или сърдечна недостатъчност при плъхове. м) Принудително плуване или тестове с упражнения, водещи до изтощение като краен етап на опита.	

СПРАВКА

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПРОЕКТА НА РЕШЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ОДОБРЯВАНЕ НА ПРОЕКТ НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ВЕТЕРИНАРНОМЕДИЦИНСКАТА ДЕЙНОСТ

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
1.	**ОБЖ Юлия Коюн-джийска jkoundjiiska@abv.bg 30.10.2019 г. (по електронен път)**	1. Укриване на животни, които представляват риск за разпространение на заразни заболявания. Предложение: В Закона да бъде регламентиран достъпа до животновъдните обекти, а именно: - Уведомление на собственика за извършване на проверка не по-малко от 24 часа преди посещението.	Не се приема	Проверките на животновъдните обекти са елемент на официалния контрол, който се извършва по смисъла на Регламент (ЕО) № 882/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно официалния контрол, провеждан с цел осигуряване на проверка на съответствието със законодателството в областта на фуражите и храните и правилата за опазване здравето на животните и хуманното отношение към животните. Поради тази причина официалният контрол следва да се извършва редовно, въз основа на риска и с необходимата честота, за да се постигнат целите на регламента, и съгласно чл. 3, параграф 2 официалният контрол се извършва без предварително предупреждение, освен в случай на одит, за който е необходимо предварително уведомление на стопанските субекти в областта на фуражите и хранителните продукти. Считано от 14.12.2019 г. правилата за извършването на официалния контрол се уреждат от Регламент (ЕС) 2017/625 на Европейския парламент и на Съвета от 15

социални видове, напр. кучета и нечовекоподобни примати. л) Имобилизационен стрес с цел предизвикване на гастритна язва или сърдечна недостатъчност при плъхове. м) Принудително плуване или тестове с упражнения, водещи до изтощение като краен етап на процедурата.		

С уважение,

Силвия Василева

Директор на дирекция "Животновъдство"

Изготвил:

Юлия Илиева 07.01.2022

Старши експерт в отдел ТЖ

ЮИ/Ж

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
				март 2017 година относно официалния контрол и другите официални дейности, извършвани с цел да се гарантира прилагането на законодателството в областта на храните и фуражите, правилата относно здравеопазването на животните и хуманното отношение към тях, здравето на растенията и продуктите за растителна защита (Регламент относно официалния контрол). Съгласно чл. 9 от регламента компетентните органи редовно извършват официален контрол на всички оператори въз основа на риска и с необходимата честота, а съгласно параграф 4 официалният контрол се извършва без предварително уведомяване, освен когато предварителното уведомяване е необходимо и надлежно обосновано за извършването на официалния контрол. По отношение на официалния контрол по искане на оператора, компетентните органи могат да решат дали официалният контрол трябва да се извършва със или без предварително уведомяване. Официалният контрол с предварително уведомяване не изключва официален контрол без предварително уведомяване. В този смисъл регламентирането на предварително 24-часово уведомяване в закона е в противоречие с изискванията на регламента. Въпреки това в редица случаи се налага предварително уведомяване, с оглед осигуря-

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
				ване на животните в обекта (пасищните животни да не се пускат на паша през деня), което се извършва по целесъобразност.
		- Комисията, която ще посещава обекта да бъде регламентирана с изрична Заповед на Директора на съответното ОДБХ. Тогава със сигурност ще бъде осигурен достъп до обекта. Излишно е да пиша, че по всички медии се върте-ше точно този проблем - липса на уведомление на собственика на обекта, липса на Заповед за посещение, извършване на манипулации и т.н.	Приема се частично	Съгласно чл. 5, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2017/625 всяко назначаване на официален ветеринарен лекар се извършва в писмена форма и се посочва официалният контрол и другите официални дейности и свързаните с тях задачи, за които е направено назначението. В тази връзка съгласно чл. 9, ал. 1 от Закона за ветеринарномедицинската дейност официалните ветеринарни лекари са служители на БАБХ, назначени по служебно правоотношение и определени със заповед на изпълнителния директор. Комисия със заповед на директора на съответната Областна дирекция по безопасност на храните се назначава при регистрация на животновъден обект за всяко подадено заявление за регистрация на обект съгласно процедурата в чл. 137 от ЗВД. В останалите случаи издаването на заповед за всяка отделна проверка, свързана с официалния контрол ще създаде допълнителна административна тежест, разходи и забавяне за компетентния орган, с което няма да могат да се изпълнят принципите на регламента, в случаите, в които се касае за спешни действия при рискове за здравето на хората и животните. Подобен ще бъде слу-

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
				чая и при издаването на ветеринарномедицински документи за движение, сертификати и други документи при търговия, обмен и изнасяне, които също са елемент на официалния контрол и е необходимо извършване на проверка преди издаването на документите от официален ветеринарен лекар. Това от своя страна ще доведе до нарушение и на чл. 9, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2017/625, съгласно който официалният контрол се извършва в рамките на възможното по начин, който свежда до необходимия минимум административната тежест и нарушенията в дейността за операторите, но без това да оказва отрицателно отражение върху ефективността на този контрол.
		- Комисията, която ще посещава обектът да бъде екипирана с подходящо облекло и нужния инструментариум. Излишно е да пиша, че видях както в медиите, така и лично, че ветеринарните лекари посещават обектите с предпазна екипировка, но с маратонки, без подходящи калцуни, а в същото време са посетили в един и същи ден няколко обекта. Видях и с очите си, че кръвни проби се пипат от лекар с "голи ръце" и се изпращат за изследване след няколко часов престой открити. Нека с тези проформи се спре.	Приема се	Предложението е отразено в чл. 9, ал.4.
		2. Установяване на неидентифицирани животни в нерегистрирани обекти или с неизпълнени мерки по програмата за профилактика, надзор, контрол и ликвидиране на болести по животните и зоонози. Предложение: - Тук може би се има пред вид това, че ако регистрирани-	Приема се по принцип	В проекта на ЗИД на ЗВД се предвижда нова организация на ветеринарномедицинското обслужване, така че да се гарантира такова за всички обекти, включително на животни, отглеждани в стопанства за лични нужди. В този

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		ят ветеринарен лекар забележи, че животни се отглеждат извън регистрираните обекти на съответния собственик на животни ще трябва да уведоми в тридневен срок официалният ветеринарен лекар. По отношение на обектите - беше даден достатъчен срок за пререгистрация по чл.137, ал.6 с разновидностите му и вече не би трябвало да има нерегистрирани животновъдни обекти, както и непререгистрирани. По отношение на неидентифицираните животни Законът го е регламентирал ясно.		смисъл новата редакция на чл. 137б е насочена към осигуряване на ветеринарномедицинско обслужване за цялото поголовие животни, отглеждани в страната, като ще се определи служебно регистриран ветеринарен лекар, който да отговаря за животните, отглеждани на определена територия за личните стопанства и за тези обекти, които нямат сключен договор за ветеринарномедицинско обслужване. Регистрираният ветеринарен лекар, отговорен за съответното населено място уведомява официалният ветеринарен лекар за установяване на животни, които се отглеждат в нерегистриран обект, като при неизпълнение е предвидена глоба съгласно новия чл. 419а. Въпреки всички мерки, предвидени в закона за регистрация на обектите, проблем остава регистрацията на животновъдни обекти тип „лични стопанства", поради което за тях се въвежда облекчена процедура, разписана в проекта съгласно чл. 137, ал. 11. При установяване на неидентифицирани животни се прилагат действащите разпоредби на ЗВД.
		- По отношение на неизпълнените мерки по програмата за профилактика, надзор, контрол и ликвидиране на болести по животните и зоонози от практиката е видно, че регистрираният ветеринарен лекар следи за сроковете и изпълнението на програмата. В този смисъл е може би добре да бъде записано в Договорите за обслужване на обектите	Приема се	При актуализиране на договорите предложението ще бъде взето под внимание.

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		между собствениците на обекти и регистрираните ветеринарни лекари като точка в задълженията не лекаря и животновъда, че регистрираният ветеринарен лекар уведомява за изпълнението на програмата, а животновъдът поема отговорността да осигури безпрепятственото й изпълнение.		
		3. Недостатъчен човешки ресурс в системата на БАБХ. Смятаме за разумно това предложение.	Приема се	
		4. Насочване на ветеринарните лекари от системата на БАБХ към дейности свързани с епизоотични прочувания с цел определяне на рисковете от разпространение на болестите. В смисъла на предлаганите промени, може би е добре да бъде записано или да се помисли, че животновъдът е желателно да избере от списък с квалифицирани лица (юридически или физически), качен на страницата на БАБХ и съответно да сключи Договор с такива лица в случай на нужда или пък да се помисли животновъдът с Уведомление към официалният лекар да избере от този списък обслужващо обекта лице.	Приема се по принцип	Изпълнителният директор на БАБХ или оправомощено от него лице може да възложи със заповед изпълнението на дейностите по ал.1, т. 8 (унищожаване на животни и зародишни продукти, суровини и храни от животински произход, фуражни суровини, фуражни добавки, комбинирани фуражи и инвентар, който не може да бъде дезинфекциран), 9 (обезвреждане или унищожаване на странични животински продукти) и 12 (дезинфекция, дезинсекция, дератизация и девастация) на физически или юридически лица, определени по реда на Закона за обществените поръчки. Възлагането представлява делегиране на официална дейност по смисъла и реда на Регламент (ЕО) № 882/2004, а след 14.12.2019 г. съответно на Регламент (ЕС) 2017/625. Лицата трябва да притежават удостоверение за придобита квалификация за извършване на дейностите от висши училища или център за професионално обучение получил лицензия по чл. 42, т. 2 от Закона за професионалното образование и обу-

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
				чение по програма, одобрена от изпълнителният директор на БАБХ. Предложението ще се вземе предвид, като е важно да се отбележи, че възможностите за реализирането му ще се определят от броя на кандидатите, които отговарят на необходимите условия за сключване на договор след проведена обществена поръчка.
		5. Недостатъчна информираност на стопаните на животни в лични дворове и хората ангажирани с дейности в горските райони за мерките, които трябва да спазват, за да предотвратят разпространението на заболяването. Предложение: Добре е замислено обучението, но практиката показва, че в този случай участие трябва да вземат ветеринарните лекари и кметовете на населените места относно уведомяването на хората с личните стопанства.	Приема се	В проекта на Закон за управление на агрохранителната верига се въвеждат задължения на ветеринарномедицинските факултети и учебните центрове да организират курсове за обучение на различните целеви групи, включващи и обучение на регистрираните ветеринарни лекари, като лица, на които се делегират други официални дейности по смисъла на Регламент (ЕО) № 882/2004, а след 14.12.2019 г. по реда на Регламент (ЕС) 2017/625. Също така обучение ще се извършва и на собствениците на животновъдни обекти и животни, което се предвижда и съгласно Регламент (ЕС) 2016/429 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2016 година за заразните болести по животните и за изменение и отмяна на определени актове в областта на здравеопазването на животните (Законодателство за здравеопазването на животните), който ще се прилага в своята цялост от 21 април 2021 г. По отношение уведомяването на собс-

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
				твениците на лични стопанства се предвиждат допълнителни задължения на кметовете на населени места в допълнение на настоящите задължения съгласно чл. 133 от ЗВД, като едно от тях включва: ал. 2, т. 1б. „съдейства за организиране на периодични обучения на собственици и/или ползватели на животновъдни обекти, свързани с профилактика, ограничаване и ликвидиране на болести по животните и зоонозите;"
		6. Липса на регламентирана честота на посещенията на животновъдните обекти от страна на регистрираните ветеринарни лекари. Неефективно изпълнение на мерките по профилактика и контрол на заболяванията по животните в т.ч и АЧС от страна на регистрираните ветеринарни лекари. Предложение: Замисълът е добър, но да не се вменява задължение само на ветеринарния лекар, а и на собственикът на животните. В този смисъл тези посещения могат да се регламентират (разбира се, въз основа на изготвената предстояща процедура) в самия Договор за обслужване, сключен между регистрирания ветеринарен лекар и животновъда.	Приема се	При актуализиране на договорите предложението ще бъде взето под внимание.
		7. Слаби или липсващи мерки за биосигурност в животновъдните обекти. Във връзка с направеното предложение за изменение в ЗВД, тези мерки трябва да бъдат разписани и животновъдите трябва да бъдат запознати с тях, може би на изрични срещи, защото сме сигурни, че са малцина онези, които са прочели въобще какви са мерките за биосигурност. Да не говорим за тяхното прилагане. Върху това предложение трябва да се помисли.	Приема се	МЗХГ ще организира информационна кампания за запознаване на фермерите с мерките за биосигурност.

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		8. Липса на регламентирани правила за населване на животни в обекти, които са били засегнати от заболяване или обекти, които попадат в зоните за ограничение наложени със заповед на компетентния орган или Решение на ЕК Предложение: Това е много разумно. Но когато се издаде разрешение от ветеринарния лекар, той да се подпише, че дава гаранции, че обектът е безопасен и че животните отиват в наистина един сигурен обект. Преди години имаше така наречените карантинни помещения. Тук ще посоча личен пример: Когато направихме внос на животни от Франция животните ни престояха в карантинното помещение 60 дни и се чувстваха добре. Когато обаче дойде моментът за пренасяне и населване на животните ни в нашия обект, ние получихме това разрешение, но не сме получили гаранции, че нашият обект е безопасен поради фактът, че в съседната ферма, с която ни дели една ограда е имало "мукозна болест". Това доведе до тотални загуби за нас. Разбира се, случаите могат да бъдат различни, но все пак се отнасят до населване на животни в животновъдни обекти и много добре е замислено да бъде издадено такова писмено разрешение от Директорът на съответното ОДБХ. Все пак е някаква сигурност за двете страни.	Приема се по принцип	Населването на животни в животновъдни обекти, които са били засегнати от заболяване или обекти, които попадат в зоните за ограничение наложени със заповед на компетентния орган или Решение на ЕК ще бъде възможно само след писмено разрешение на директора на съответната ОДБХ, извършена предварителна оценка на риска от ЦОРХВ и при спазване на изискванията на процедура, одобрена от изпълнителният директор на БАБХ, съгласувана от директора на ЦОРХВ.
		9. Слаби или липсващи мерки от страна на собствениците при констатиране на заразна болест в обектите. Предложение: Този план би бил безполезен, ако не е разписан съвместно с регистрирания лекар. Мерките са двустранен процес. По отношение на споделената отговорност, може би трябва да се разпишат много ясно и точно при какви случаи не подлежат на обезщетение собствениците на животни.	Приема се	Предложението е отразено в чл. 39, ал.2, т.16. Пакетът от законодателни промени освен проект на ЗИД на ЗВД и проект на НИД на Наредба №44 от 2006 г. включва и проект на нова Наредба за условията и реда за разходване на средствата за покриване на разходите, свързани с епизоотичните рискове, в която подробно ще се разпишат

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		По отношение на регистрацията на животновъдните обекти по чл.137 правя отново Предложение да отпаднат становища, издавани от общините за имоти извън регулация. Лично моето мнение е , че трябва изобщо да отпаднат. Всички документи, приложени към заявлението за регистрация към БАБХ съвпадат и с изискани документи за издаване на становище от съответната община. Освен това, издаването на становище в много от общините няман срокове за издаване и по този начин се губи излишно време. Да не говорим, че ако има субективно отношение служителят от общината към животновъда се стига до неправомерни откази и създаване на излишно напрежение. В Заявлението за регистрация на ЖО по чл.137 към БАБХ в приложените документи да отпадне като документ становище от общината за допустим вид и брой животни за отглеждане. Това може да бъде запазено единствено при регистрацията на лични стопанства, които са в повечето случаи в населените места и това касае общинските наредби.	Приема се частично	условията за изплащане на обезщетение, максималния размер на обезщетението и начините, по които те се изчисляват, включително при наложен коефициент на редукция. По отношение местоположението на животновъдните обекти в селищната среда, следва да се има предвид, че Наредба № 7 от 4 юни 1992 г. за хигиенните изисквания за здравна защита на селищната среда е отменена с параграф 25 от заключителните разпоредби на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 36 от 2009 г. за условията и реда за упражняване на държавен здравен контрол, издадена от Министерство на здравеопазването, обнародвана в Държавен вестник бр. 38 от 17 май 2011 г. Здравната оценка и мерките по чл. 31 от Закона за здравето са задължение на Общината. Тя осъществява контрол върху чистотата, както и върху обема и условията за осъществяване на животновъдна дейност на общинска територия. Условия и реда за отглеждане на селскостопански животни на територията на общината, както и реда за опазване на чистотата са регламентирани от съответната общинска наредба. В тази връзка е необходимо при регистрацията на животновъдните обекти в регулацията на населените места да се изисква становище на общината за допустимия вид и брой животни за отглеждане.

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
				При актуализиране на Образец ЗХОЖ-17А - заявление за издаване на удостоверение за регистрация на животновъден обект предложението ще бъде взето под внимание за обектите извън регулацията на населените места. Това ще бъде отразено чрез промяна на в текста „Копие от Становище на общината за допустимия вид и брой животни за отглеждане" ще се добави „което се изисква по отношение на обекти, разположени в регулацията на населените места."
2.	**БВС - постъпило в МЗХГ с регистрационен индекс 62-350 от 18.11.2019 г.**	1. по § 3 от проекта: БВС е ПРОТИВ предложената промяна. МОТИВИ: по т. 1: Предложената промяна на чл. 8, ал. 2 и новата разпоредба на чл. 9а са насочени в една посока - да се даде възможност на държавни служители от БАБХ да изпълняват мерки по профилактичните програми. БВС многократно е възразявал срещу опитите на БАБХ, която е контролен орган да изпълнява такива мерки, тъй като това е класически пример за конфликт на интереси. Изискванията на Европейските регламенти са категорични - да се спазват стриктно диференцираните контролни и изпълнителни функции от всички ветеринарни лекари упражняващи ветеринарномедицинската професия. по т. 2: Така направената формулировка е неясна и препращаща към друг нормативен акт от същия ранг. Ако ще се транспонира Регламента, макар да няма никаква нужда, то това да бъде направено по подходящ начин.	Приема се	
		2. по § 6 от проекта: БВС предлага създаването на нов § 6а със следния текст: 1. В чл. 17 след думите „висшето образование" се добавя „и членуват в съсловната организация". 2. В чл. 18 ал. 2 след думите „професионални квалифика-	Не се приема	Предложението не касае ЗИД на ЗВД. Закона за ветеринарномедицинската дейност прави разлика между понятията „ветеринарномедицинска професия" и "ветеринарномедицинска прак-

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		ции" да се добави „и членуват в съответната съсловна организация". МОТИВИ: С тези добавки се подчертава задължението на всички практикуващи ветеринарни лекари да са членове на БВС, съгласно разпоредбата на чл. 2, ал. 1 от ЗСОВЛБ. В последните години се установяват случаи, в които ветеринарни лекари-чужденци, упражняват професията в Република България без да са членове на съответните съсловни организации на ветеринарните лекари в техните страни и без да спазват разпоредбите на ЗВД и ЗСОВЛБ.		тика". Предложението на БВС ще задължи всички ветеринарни лекари на територията на страната (държавни служители, служители във фармацевтични компании, университетски преподаватели, служители в лаборатории и т.н) да бъдат членове на Българския ветеринарен съюз.
		3. по § 7 от проекта: БВС не възразява на предложението, доколкото се създава нов чл. 20а, третиращ обучението на различните целеви групи. Считаме обаче, че тук е мястото да се посочи, че БВС осъществява продължаващото обучение на регистрираните ветеринарни лекари, за което вече има създадена структура и организация. Поради това БВС предлага създаването на нов чл. 206 със следния текст: Чл. 206. (1) Продължаващото ветеринарномедицинско обучение на регистрираните ветеринарни лекари се организира н провежда от Българския ветеринарен съюз. МОТИВИ: В Устава на БВС е уреден въпросът с продължаващото обучение на регистрираните ветеринарни лекари, като е създаден орган и е приета система. Необходимо е обаче този процес да има законодателна регламентация, доколкото той е уреден според европейската практика и се извършва от съсловната организация, но засега това е регламентирано само чрез устава на БВС.	Приема се по принцип	Текстът на чл. 20а отпада от законопроекта. Дейностите, свързани с обучението на целевите групи ще бъдат определени в проект на Закон за управление на агрохранителната верига. Считаме, че систематичното място на предложението е в Закона за съсловната организация на ветеринарните лекари в България.
		4. по § 8 от проекта: БВС предлага създаването на нов § 8а със следното съдържание: 1. В чл. 26, ал. 2 думите „наредби на министъра на земеделието, храните и горите" се заменят с „наредби от Българския ветеринарен съюз".	Не се приема	Предложението не касае ЗИД на ЗВД. Съгласно чл. 2, ал. 1 от Закон за нормативните актове, нормативни актове могат да се издават само органите, предвидени от Конституцията или от закон.

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		МОТИВИ: Като саморегулираща се съсловна организация БВС има правото и задължението да създава стандарти за добра ветеринарномедицинска практика и за професионална етика. Приет е и действа Кодекс за добра ветеринарномедицинска практика и професионална етика, който се прилага. Необходимо е в закона да бъде посочено практическото значение на тези документи.		Контролът върху обектите по чл. 26 от ЗВД се извършва от БАБХ, следователно изискванията към тези обекти се определят с наредби на министъра на земеделието, храните и горите. В състава на работните групи, изготвящи нормативните документи има представители на БВС.
		2. В чл. 27, ал. 5 да отпадне изцяло. МОТИВИ: Разпоредбата противоречи на ал. 1, която определя кой може да създава лечебно заведение. Животновъдният обект не е нито физическо, нито юридическо лице, а сграда и територия.	Приема се	
		5. по § 9 от проекта: БВС е против приемането на тази разпоредба 1. И преди са правени опити да се промени законът, като се определи някаква честота на посещенията на регистрираните ветеринарни лекари на животновъдните обекти. Предложеният текст на § 9 представлява недопустима намеса на държавата в отношенията между собственика на животните и ветеринарния лекар. Това са облигационни отношения, при които всяка страна има права и задължения, престират се услуги и пари. С въвеждането на някакви количествени показатели, по никакъв начин не се гарантира изпълнението на задълженията по договора. Още повече, че няма нужда държавата да се явява защитник на стопаните, защото така нарушава равнопоставеността на страните в гражданскоправните отношения. Те затова са и гражданскоправни, защото държавата няма право да се меси в тях.	Не се приема	Съгласно член 25 на Регламент 429/2016 собствениците или ползвателите на животновъдни обекти гарантират, че животновъдните обекти се посещават от ветеринарен лекар, когато е целесъобразно, с цел проверка на здравословното състояние на животните поради рисковете, свързани със съответния животновъден обект, като се вземат предвид: а) вида на животновъдния обект; б) видовете и категориите отглеждани в животновъдния обект животни; в) епидемиологичната ситуация в зоната или региона по отношение на болестите от списъка и нововъзникващите болести, на които са податливи животните в животновъдния обект; г) всички останали видове надзор или официален контрол, които са от значение и чийто предмет са отглежданите животни и видът животновъден

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
				обект. Такива посещения за проверка на здравословното състояние на животните се извършват с честота, която е пропорционална на рисковете, свързани със съответния животновъден обект. Те може да се комбинират с посещения за други цели. Предвидените посещения за проверка на здравословното състояние на животните се извършват с цел профилактика на болестите, по-специално чрез а) предоставяне на съвети на съответния оператор във връзка с биологичната сигурност и други въпроси, свързани със здравеопазването на животните, които са от значение за вида животновъден обект и за видовете и категориите отглеждани в животновъдния обект животни б) откриване на всякакви признаци, които показват наличието на болести от списъка или нововъзникващи болести, и информация за тях; С въвеждането на честота на посещенията в обектите (в зависимост от капацитета им) се цели засилване на надзор като ключов елемент от политиката за контрол на болестите. Осигурява се ранното откриване на заразни болести по животните и ефикасното уведомяване за тях като по този начин да дава възможност да бъдат изпълнени своевременно мер-

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
				ките за профилактика и контрол на болести и да се осигурят условия за ликвидиране на съответната болест.
		2. БВС предлага в разпоредбата на чл. 39, ал. 2, т. 14 да бъде допълнена и да бъде посочен срок за въвеждане на данни във ВетИС. Разпоредбата да има следното съдържание: 14. (нова - ДВ, бр. 7 от 2013 г.) въвеждат в срок от 7 дни в Интегрираната информационна система на БАБХ: Ако това се приеме, направеното в § 26 от проекта предложение за изменение на чл. 132, ал. 2 се явява ненужно и не следва да се приема.	Приема се	
		6. по § 10 от проекта: 1. БВС е против отпадането на тази разпоредба. МОТИВИ: БВС е против отпадане на чл. 41, защото кметовете няма да могат да изпълняват задълженията си по чл. 133 от закона, ако нямат тази информация.	Приема се	
		2. Предлагаме нов § 10а: В чл. 46 след израза, „ветеринарните лекари" да се допълнят думите „упражняващи професията" и текста да стане : „Чл. 46. (Изм. - ДВ, бр. 84 от 2007 г.) Ветеринарните лекари, упражняващи професията, членуват в БВС при условия и по ред, определени със Закона за съсловната организация на ветеринарните лекари в България. МОТИВИ: Така текста ще съответства на чл. 2 от ЗСОВЛБ и е по-прецизен.	Не се приема	Предложението не касае ЗИД на ЗВД.
		7. по § 11 от проекта: 1. БВС предлага допълване на разпоредбата на досегашния текст, който става ал. 1, с цел създаване на яснота кой може да бъде изпълнител на профилактичните програми. Сега действащата разпоредба е широко дефинирана и е необходимо уточнение. Предлагаме след думата лекари да се добави „регистрирани по чл. 25 от закона". Така текстът придобива следния вид: ал. 1: Изпълнители на мерките по програмите по чл. 46з,	Приема се	

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		46и и чл. 118, ал. 1 са ветеринарни лекари, регистрирани по чл. 25 от закона. МОТИВИ: Изпълнителите на мерки по програмите трябва да са регистрирани ветеринарни лекари, иначе се получава двоен стандарт за понятието ветеринарномедицинска практика.		
		2. БВС е против приемането на формулировката на новосъздадената ал. 2. МОТИВИ: БВС е против този текст, защото влиза в противоречие с други текстове от закона, а и с Регламент 702, който изисква помощта за тези мерки да е регламентирана и ясно изразена от собственика на животни. Понятието всички животни е неправилно, защото не е разрешено изпълнението на мерки при нерегистрирани животни, както и други видове животни извън профилактичната програма. БВС предлага нов текст на предложената ал. 2 на чл. 46д, както следва: ал. 2. Регистрираните ветеринарни лекари изпълняват мерките по програмата за профилактика, надзор, контрол и ликвидиране на болести по животните и зоонози на всички регистрирани животни по населени места определени от съответната ОК на БВС.	Приема се	Текстът е редактиран и е постигнато съгласие на работно заседание с представители на БВС.
		8. по § 12 от проекта: БВС е против отмяната на разпоредбата на чл. 46е. Разпоредбата гарантира обхващането на отглеждането на животни за лични нужди, както и спазването на изискването на Регламент (ЕС) 702/2014 и най-вече чл. 6, § 2. Наличието на договор е задължително, за да се спази изискването на регламента и съответните указания на МЗХГ, утвърдени от председателя на УС на ДФЗ за прилагането на държавна помощ. В противен случай помощта, която биха получили стопаните маже да бъде определена като нерегламентирана.	Приема се	
		9. по § 13 от проекта: БВС е против предлаганата промяна.	Не се приема	Необходимо е при отказ от страна на регистрираните ветеринарни лекари

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		Считаме, че следва да бъде отменен целият чл. 46ж от Закона. МОТИВИ: Този член трябва да се отмени изцяло, защото влиза в противоречие с целия дух на ЗВД. От една страна за всички ветеринарни лекари, които осъществяват практика се изисква регистрация по чл. 25, а от друга страна мерките по програмите се тълкуват като нещо различно от практика, което е нонсенс. Освен това изразът „при необходимост" е много широк като смисъл и дава възможност за некоректно прилагане на тази разпоредба.		да изпълняват мерките заложени в програмите, те да се изпълнят от ветеринарните лекари от системата на БАБХ, както е предвидено в чл. 46ж. Мерките за профилактика, надзор контрол и ликвидиране на болестите по животните по смисъла на Регламент 429/2016 са дейности по официален контрол и следователно са задължение на държавата. Възлагането на изпълнението им на регистрираните лекари по чл. 25 от ЗВД е делегиране на дейностите по официален контрол от страна на държавата. При необходимост или в случай на отказ от страна на регистрираните ветеринарни лекари да изпълняват тези делегирани задължения те трябва да бъдат извършени от компетентния орган.
		10. по § 26 от проекта: БВС е против изменението на чл. 132, ал. 2 от Закона. БВС предлага да отпадане ал.2 като цяло. Чл. 132 по принцип урежда задълженията на стопаните, а не на регистрираните ветеринарни лекари. Систематичното място на второто предложение от алинея 2 не е тук. Затова в т. 5 от настоящето изложение сме направили предложение за допълнение на чл. 39, ал. 1. т. 14 - в текста по § 9 от проекта. МОТИВИ: В чл. 132, ал. 2 се предвижда срок за въвеждане на данни в информационната система за извършване на съответно профилактично мероприятие. Този срок от 3 дни очевидно не е добре преценен, поради спецификата на ветеринарно медицинската дейност, извършвана в отдалечени райони на страната с несигурни комуникации	Приема се	

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		/интернет/ и трудоемката дейност по извършването на самите манипулации, естеството на работата, когато усилията са насочени към изпълнение на действията на терен, а не към въвеждане на информация и съответното тяхното последващо отразяване в информационната система. Практиката показва, че посоченият срок се оказва недостатъчен и трудно може да бъде спазен. Това е така, защото в периоди на кампании, когато се извършват масовите мероприятия по профилактичната програма, ветеринарните лекари са изключително натоварени и не разполагат с достатъчно време. В тези периоди най-важно е своевременното извършване на предвидените профилактични дейности, като въвеждането на информацията може да бъде направено и по-късно. В никакъв случай не отпада задължението за въвеждане, но то се извършва в по-продължителен срок. Смятаме, че срок по-малък от 7 дни би бил практически неизпълним.		
		11. нов § 26а: БВС предлага промяна в ал. 3 на чл. 132 от закона В чл. 132, ал. 3 т. 1, б. „а" след думите „регламент ЕО 1760/2000" вместо израза „от официален ветеринарен лекар" да се запише „от Вет ИС на БАБХ". Текстът придобива следния вид: „а) (изм. - ДВ, бр. 14 от 2016 г., в сила от 19.02.2016 г.) едри преживни животни - с паспорт съгласно Регламент (ЕО) № 1760/2000 от ВетИС на БАБХ."	Приема се	Текстът е редактиран и е постигнато съгласие на работно заседание с представители на БВС.
		12. по § 28 от проекта: 1. БВС е против отмяната на т. 3 от ал. 1 на чл. 137. МОТИВИ: Не сме съгласни да не се представя договор, това крие риск от необхващане на животните от ветеринарномедицинско обслужване.	Приема се	
		2. БВС е против промяната и в ал. 3, с която срокът се увеличава от 3 на 10 дни. МОТИВИ: Да се запази тридневен срок. Налице е двоен стандарт, когато БАБХ трябва да извърши някакво дейст-	Приема се	

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		вие, сроковете навсякъде се удължават, а за всички други участници се скъсяват!		
		3. С проекта се създават нови алинеи 11-15 за регистрация на лични стопанства. БВС е за скъсяване на предвидените срокове с цел ускоряване процеса. Предлагаме следното: 3.1. в ал. 11, т. 2 срокът от 15 дни да се намали на 7 дни; 3.2. в ал. 11, т. 3 срокът от едномесечен да се намали на 7 дни; 3.3. в ал. 11, т. 4 срокът от 10 дни да се намали на 7 дни.	Приема се	
		4. БВС предлага създаването на нова т. 7 в ал. 11 със следния текст: „7. ОДБХ уведомява Регистрирания ветеринарен лекар за извършване на идентификация на животните в новорегистрирания обект." МОТИВИ: Процедурата от т. 1-6 се извършва без знанието на РВЛ, поради което е необходимо той да бъде уведомен за регистрирания обект.	Приема се	
		13. по §29 от проекта: 1. БВС предлага редакция на предложения текст на чл. 137а, ал. 1, като изразът: „на общото събрание на областната колегия" се промени в множествено число : „на общите събрания на областните колегии" и текстът да придобие следният вид: „Чл. 137а. (1) Собствениците или ползвателите на обекти, регистрирани по реда на чл. 137, ал. 1-9, сключват с регистрирани ветеринарни лекари, определени на общите събрания на областните колегии на БВС, договор за профилактика, лечение и диагностика на болестите по животните и за изпълнение на мерките по програмата за профилактика, надзор, контрол и ликвидиране на болести по животните и зоонози. Образецът на договора в частта му за изпълнение на мерките по програмата за профилактика, надзор, контрол и ликвидиране на болести по животните и зоонози се утвърждава от изпълнителния дирек-	Приема се	

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		тор на БАБХ, след съгласуване с БВС.		
		2. БВС е против приемането на разпоредбата на ал. 2 от проекта. МОТИВИ: Едно от изискванията за издаване на удостоверение за регистрация трябва да е копие от договор с РВЛ. Когато се представи договор, до хипотезата на ал. 2 няма как да се достигне и тя е излишна.	Приема се	
		3. БВС е против приемането на разпоредбата на ал. 3 от проекта. МОТИВИ: Това е уредено в наредба по чл. 26 и не е правилно в закона да се записват такива ограничителни текстове. Изискванията са категориите амбулатории да се определят с поднормативен акт.	Приема се	
		4. БВС предлага в текста на предложената ал. 5 да отпадне изразът „екземпляр, от", а след „община" да се добави „и на съответната ОК на БВС" и разпоредбата да има следния вид. (5) Всеки регистриран ветеринарен лекар изготвя списък на обектите, които ще обслужва по силата на сключените договори, който се предоставя на официалния ветеринарен лекар по здравеопазване на животните, отговарящ за съответната община и на съответната ОК на БВС. МОТИВИ: Така се постига прецизиране на текста, за да се избегне двусмислие и се дава възможност съответната ОК на БВС да следи дали се спазват решенията и.	Приема се	
		5. БВС предлага нова редакция на ал. 14, както следва: (14) Регистрираните ветеринарни лекари, сключили договори за обслужване на животновъдни обекти с индустриален характер в свиневъдството и птицевъдството нямат право да сключват договори по чл. 1376. МОТИВИ: Предложението е за спазване на мерките във връзка с биосигурността в индустриалните ферми.	Приема се	

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		14. по § 30 от проекта: 1. БВС предлага промяна в редакцията на ал. 1 на чл. 137б, както следва: Чл. 137б. (1) Общото събрание на съответната Областна колегия на БВС с решение определя регистрирани ветеринарни лекари за всяко населено място в съответната област. Разпределението на регистрираните ветеринарни лекари по населени места се публикува на интернет страницата на БВС и се опозестява по подходящ начин във всяко кметство за прилежащата му територия.	Приема се	
		2. БВС предлага в текста на ал. 4 , изречение второ да отпадне изразът „и копие от договорите" и разпоредбата да придобие следния вид: (4) Регистрираните ветеринарни лекари изготвят списък на обектите, които ще обслужват по силата на сключените договори. Списъкът се предоставя на официалния ветеринарен лекар на съответната община. МОТИВИ: Списъка е достатъчно доказателство, за което носи отговорност ветеринарния лекар и се избягва излишно копиране на документи. В чл. 39 ал. 2 т. 7 е посочено, че при поискване тази документация може да бъде предоставена.	Приема се	
		3. БВС е против приемането на разпоредбата на ал. 5. МОТИВИ: Така предложения текст в ал. 5 вменява отговорност на регистрираните ветеринарни лекари за нарушение, извършено от стопаните, отглеждащи животни в нерегистриран животновъден обект. РВЛ не са контролен орган и не могат да поемат функции на полиция или местна власт. Вменяването на контролни задължения на регистрираните ветеринарни лекари е недопустимо - те са изпълнители на услуги. Установяването на нерегистрирани обекти, неидентифицирани животни е функция на официалните ветеринарни лекари, защото те отговарят за приложението на закона. Регистрираните ветеринарни лекари се задължа-	Приема се по принцип	Идентификацията на животните и регистрацията на животновъдните обекти са основна част за изпълнението на мерките за профилактика, надзор контрол и ликвидиране на болестите по животните. Съгласно чл. 12 на Регламент 429/2016 ветеринарните лекари си сътрудничат с компетентния орган, при прилагането на мерките за профилактика и контрол на болести. На РВЛ са възложени контролни дейности по смисъла на Регламент 2017/625.

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		ват да оказват съдействие за отстраняване на тези нарушения от стопаните.		
		15. по § 49 от проекта: 1. БВС предлага промяна в предложената редакция по ал. 2 на чл. 174, като текстът „по чл. 132, ал. 2" бъде заменен с израза „ по чл. 39, ал. 2, т. 14". МОТИВИ: Систематичното място на срока е в чл. 39. където се уреждат задълженията на РВЛ,	Приема се	
		2. БВС предлага в чл. 174, ал. 4 да се отмени изразът „и в съответната община", като се замени на негово място с текста: „която представя ежемесечна обобщена информация на съответните общини." Разпоредбата придобива следната редакция: Чл. 174 (4) Ветеринарният лекар изпраща ежемесечно данните от ветеринарномедицинския паспорт на всяко регистрирано куче в ОДБХ, която представя ежемесечна обобщена информация на съответните общини. МОТИВИ: Тъй като компетентния орган по контрол на идентификацията е БАБХ и според чл. 39. ал. 2 т, 6 - ветеринарните лекари изпращат периодично отчети в ОДБХ, няма причина да се дублира изпращането на информация до различни институции от тях. Съвсем нормално и логично е ОДБХ да предоставя тази информация на кметствата в обобщен и официален вид като начин на субординация между държавни институции.	Приема се по принцип	Текстът е редактиран при междуведомственото съгласуване.
		3. БВС предлага в ал. 4 след думата „извършените" да се добави изразът „действия и", така ще може да бъде заплатен трудът на ветеринарния лекар по въвеждането на информацията във ВетИС.	Приема се	
		16. по § 107 от проекта: 1. БВС предлага редакция на ал. 1 на чл. 369, като разпоредбата придобива следния вид: (1) Търговците на едро с ВМП имат право да доставят ВМП на търговци на едро и дребно с ВМП, на ветеринарноме-	Приема се	Текстът е редактиран и е постигнато съгласие на работно заседание с представители на БВС.

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		дицински заведения по чл. 26, ал. 1, т. 1 и 2. МОТИВИ: Това е единствения начин да бъде установен истински контрол на движението на ВМП с карентни срокове. Продаването на лекарства от складове на едро с рецепта, не е нормално, защото с рецепта се изписват малки количества лекарства, свързани с лечението на отделни пациенти, а това е търговия на дребно и не би трябвало да се дава възможност на складовете да продават огромни количества лекарства, оправдани с фиктивни рецепти и то издадени от лекари, които дори не обслужват съответния обект.		
		2. БВС е против създаването на нова ал. 4, защото с редакцията на ал. 1 се постига целеният ефект. 3. БВС предлага отмяна на ал. 4 от сега действащата разпоредба, защото при приемането на изменението на ал. 1 тя не е приложима.	Не се приема	Съществуват животновъдни обекти с голям брой животни, закупуващи в значителни количества ВМП за нуждите на профилактичните си програми (например ваксини, противопаразитни средства), които количества трудно биха били осигурени, съхранявани и доставяни в съответствие с изискванията от търговци на дребно с ВМП и от практикуващи ветеринарни лекари. В тази връзка е редно, с оглед гарантиране на веригата за доставки на ВМП и достъпа на животновъдството до тях, законодателството да предвижда възможност собствениците на животновъдни обекти да закупуват ВМП от търговеца на едро след представяне на рецепта за конкретния вид и количество ВМП за съответните животни, издадена от регистрирания ветеринарен лекар; Ветеринарномедицинските заведения не разполагат с условия за съхранение и разпространение на ВМП, посо-

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
				чени в съответните нормативни актове регламентиращи търговията с ВМП. В случай, че физическите и юридически лица, управляващи ветеринарномедицински заведения желаят да извършват търговия на дребно или търговия на едро с ВМП, същите могат да извършват тези дейности след получаване на лиценз за търговия на дребно или търговия на едро с ВМП.
		17. по § 126 от проекта: БВС е против приемането на подобна разпоредба. МОТИВИ: Предложили сме отпадане на чл. 137б, ал. 5 по съображения, подробно изложени в § 30. С предложението на § 126 от проекта се въвежда отговорност (глоба) за недоносителството. В Република България единствено Наказателният кодекс регламентира тези категории, но само и единствено по отношение на престъпленията. Вменяването на подобно задължение е противоправно и поставя всички регистрирани ветеринарни лекари в позицията на избор - да са доносници или съвестно да си изпълняват договорните си задължения. Това е равнозначно да бъдат задължени всички граждани да донасят в полицията, че съседът им кара кола пиян и в противен случай да има глоба. Вменяването на контролни задължения на регистрираните ветеринарни лекари е недопустимо - те са изпълнители на услуги. Установяването на нерегистрирани обекти, неидентифицирани животни е функция на официалните ветеринарни лекари, защото те отговарят за приложението на закона.	Не се приема	Идентификацията на животните и регистрацията на животновъдните обекти са основна част за изпълнението на мерките за профилактика, надзор контрол и ликвидиране на болестите по животните. Съгласно чл. 12 на Регламент 429/2016 ветеринарните лекари си сътрудничат с компетентния орган, при прилагането на мерките за профилактика и контрол на болести.
		18. по § 141 от проекта: БВС е против приемането на предвидените промени. Против сме завишаването на санкциите, защото няма причина, която да обосновава необходимостта от подобно увеличение в пъти. Така определената санкция не съответст-	Не се приема	Необходимо е санкциите да бъдат пропорционални, ефективни и възпиращи съгласно изискванията на Регламент 882/2004. Размера на санкцията е пропорционален на тежестта на

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		ва на тежестта на нарушението и на доходите		нарушението и последствията от него върху здравето на хората и животните.
		Българския ветеринарен съюз изразява своята готовност да участва със свои представители и допълнителни становища при обсъждането на Проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за ветеринарномедицинската дейност.	Приема се	
3.	**СВЛБ д-р Ирина Тодорова uvb@abv.bg 19.11.2019 г. (по електронен път)**	1. Да се създаде пои параграф, като следващите да се преномериран: „В чл. 109 след думите „ ал. 2" се добавя „т. 1". Мотиви: Считаме, че в обхвата на Наредбата на МЗХГ по чл. 109 от ЗВД трябва да попадат само условията и реда за изплащане на обезщетения на собствениците на животни в случаите по чл. 47, ал. 1. Предвид на естеството на дейностите посочени в т. 2-8 на ал. 2, в чл. 108 не е приложимо условията и реда за разходването на средствата за тези дейности да попадат в обхвата на наредба.	Приема се	
		2. В § 27. с който се предлагат изменения и допълнения в чл. 133 от ЗВД. в текста на т. 2 да се създаде буква „ж" със следното съдържание: „ ж) създава се т. 10: поддържат и актуализират публичен регистър на домашните кучета, в т. ч. ловни кучета и кучета, които придружават или охраняват селскостопански животни, които се отвеждат в регистриран животновъден обект". Мотиви: Осъществяване на контрол върху собствениците на домашните любимци, по отношение на спазването на законовите разпоредби, посочени в чл. 173, т. 3 и чл. 174 от ЗВД.	Приема се	
		3. Във връзка с промените в § 38 считаме, че трябва да се създаде нов параграф 43 и следващите да се преномерират: „чл. 147, ал. 1 думите „смъртта или" се заличават."	Приема се	

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		4. След § 52 да се създадат два нови параграфа и следващите да се преномерират: „ §. В чл. 226 думите „наредбите по чл. 59 и чл. 66, ал. 2" се заменят с „наредбата по чл.59". „ §. В чл. 229, ал. 3 думите „определени с наредбата по чл. 66, ал. 2" се заличават."	Приема се	
		5. В глава десета „Обезвреждане, съхранение, транспортиране и унищожаване на странични животински продукти" е регламентиран регистрационния режим и начина на ползване на обектите за обезвреждане и съхранение на странични животински продукти. Всички изисквания предвидени в глава десета се отнасят до обектите с изключение на изискването, че тази дейност може да се осъществява от търговци. С оглед на факта, че регистрацията се извършва по отношение на обекта, предлагаме да се разшири кръга от субектите, който могат да притежават и съответно да извършват тази дейност. По този начин ще бъде дадена възможност всички субекти, които разполагат с необходимата инфраструктура (обекти) да извършват дейности за обезвреждане и съхранение на странични животински продукти. След § 58 да се създадат два нови параграфа и следващите да се преномерират: „ § В чл. 260, ал. 1 думите „посочени в наредбата по чл. 66, ал. 2" се заличават. §. В чл. 262 се правят следните изменения: В ал. 1 думите „Търговец, който" се заменят с „Лице, което", а думите „В заявлението се посочва дейността в обекта, ЕИК на търговеца по Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел" се заличават. В ал. 4 думите „определени с наредбата по чл. 66, ал. 2" се заличават."	Приема се	
		6. След § 59 да се създаде нов параграф и следващите да се преномерират: „ §. В чл. 266 се правят следните изменения:	Приема се	

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		а) В ал. 1 думите „вписаният в регистъра търговец" се заменят с „вписаното в регистъра лице". б) В ал. 2 думите „вписания в регистъра търговец" се заменят с „вписаното в регистъра лице"."		
		7. Сегашният § 60 да се измени така: „ § В чл. 267 се правят следните изменения: а) В ал. 1, т. 1 думите „вписания в регистъра търговец" се заменят с „вписаното в регистъра лице". б) В ал. 2 думите „вписаният в регистъра търговец" се заменят с „вписаното в регистъра лице". в) В ал. 3 думите „и отбелязва това в регистъра" се заличават."	Приема се	
		8. След § 60 да се създаде нов параграф и следващите да се преномерират: „ §. В чл. 270. ал. 1, т. 3 и ал. 2 думите „посочени в наредбата по чл. 66. ал. 2" се заличават.	Приема се	
		9. След § 137 да се създаде нов параграф и следващите да се преномерират: „ §. Член 448 се отменя."	Приема се	
		10. По преценка на вносителя на Законопроекта и във връзка с влизането в сила на Регламент (ЕС) 2017/625 предлагаме в проекта да се въведат разпоредби, касаещи извършването на официален контрол и официални дейности по реда на Регламент (ЕС) 2017/625 и утвърждаване на процедура от Изпълнителният директор на БАБХ за действията, които БАБХ следва да предприеме при установяване на несъответствие с изискванията за хуманно отношение към животните, съгласно чл. 21, параграф 6 на Регламент (ЕС) 2017/625.	Приема се	
4.	**Elena78419 от Портала за обществени консултации – получено на 21 ноември 2019 г.**	Против Не смятам, че този проект на закон е в синхрон с възможностите на българските граждани, които са собственици на животни. Изискванията са прекалено високи и очакваните резултати не са релезантни с общата картина.	Не се приема	Република България като държава членка на Европейския съюз прилага мерки за профилактика и ликвидиране на заразни болести, регламентирани в европейското законодателство.

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
5.	**edelibashe от Портала за обществени консултации – получено на 21 ноември 2019 г.**	Против Пълна липса на синхрон между проекта и гледните точки на заинтересованите страни. Адмирации за БВС и адекватното становище.	Не се приема	Проведени са три работни срещи с ръководството на Българския ветеринарен съюз. Всяко от техните предложения са широко дебатирани и обсъдени, като голяма част от предложенията от постъпилото им становище са отразени в законопроекта.
6.	**asimeonov от Портала за обществени консултации – получено на 21 ноември 2019 г.**	Против Не мисля, че този проектозакон ще доведе до позитивни резултати.	Не се приема	Законопроектът е изготвен с цел актуализиране на националните мерки за решаване на спешни въпроси, осигуряващи ограничаване на разпространението на заразни болести, включително зоонози в съответствие с правопилагането на европейското законодателство.
7.	**Lyubomirll от Портала за обществени консултации – получено на 21 ноември 2019 г.**	Против Изключително полезно е да започнем да се съобразяване с европейското право най-после. Друг е въпроса как това ще се отрази и засегне голяма част от хората в страната, с оглед начина на живот водещ се в по-малките и средни населени места. Съгласен съм, със становището на БВС и мисля, че те разбират проблема в този законопроект, което си личи от изложените от тях мотиви.	Не се приема	В проведените срещи с ръководството на Българския ветеринарен съюз се постигна консенсус по голяма част от техните предложения.
8.	**Амета Холдинг АД Lyubo Lozanov mail-to:ceo@ameta.bg 03.12.2019 г. (по електронен път)**	§ 9. чл. 39: „15. посещават животновъдните обекти за изпълнение на мерките по програмата за профилактика, надзор, контрол и ликвидиране на болести по животните и зоонози с честота, посочена в процедура, одобрена от изпълнителния директор на БАБХ." Коментар: Посещение в обекти: Не е практично БАБХ да определя честота на посещения по индустриални обекти. Алтернативно, може БАБХ да определи минимална честота на посещение при изпълнение на мерките по програмата за профилактика, надзор, контрол и ликвидиране на болести по животните и зоонози.	Приема се по принцип	Честотата на посещенията са определени в процедура, одобрена от БАБХ в съответствие със Становище за определяне на честотата на посещения в животновъдни обекти с цел предоставяне на ветеринарномедицинско обслужване според вида, категорията на животните и оценка на риска, изготвено от Центъра за оценка за риска по хранителната верига.

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		Предложение: „15. Посещават животновъдните обекти за изпълнение на мерките по програмата за профилактика, надзор, контрол и ликвидиране на болести по животните и зоонози с минимална честота, съобразена с епизоотичната обстановка, одобрена от изпълнителния директор на БАБХ.“		
		§ 11, чл. 46д: “(2) Ветеринарните лекари изпълняват мерките по програмата за профилактика, надзор, контрол и ликвидиране на болести по животните и зоонози на всички животни на територия, определена от БАБХ.” Коментар: 1. Определянето на територии като цяло е непрактично е, защото е възможно да се създадат условия за кросконтаминация и трябва да се вземат в предвид множество местните условия, особено по отношение на по-големите ферми. 2. Определянето на територии за профилактика и надзор ограничава избора на индустриалните оператори, защото дейностите се осигуряват от наети от операторите ветеринарни лекари. Предложение: “(2) Ветеринарните лекари изпълняват мерките по програмата за профилактика, надзор, контрол и ликвидиране на болести по животните и зоонози на територия, определена от БАБХ, в съответните обектите с които ветеринарните лекари имат сключен договор по чл. 137.”	Приема се по принцип	Текстът е редактиран при междуведомственото съгласуване. При изготвянето на законопроекта е обърнато особено внимание на мерките за биосигурност и тяхното прилагане на всички нива и от всички заинтересовани лица. С цел осигуряване на биосигурност във фермите, не се позволява на регистрирани ветеринарни лекари, сключили договори за профилактика, лечение и диагностика на болестите по животните и за изпълнение на мерките по програмата за профилактика, надзор, контрол и ликвидиране на болести по животните и зоонози със собственици или ползватели на ферми, да сключват такива договори със собственици или ползватели на лични стопанства.
		§ 29, чл. 137а. „(1) Собствениците или ползвателите на обекти, регистрирани по реда на чл. 137, ал. 1-9, сключват с регистрирани ветеринарни лекари, определени на общото събрание на областната колегия на БВС, договор за профилактика, лечение и диагностика на болестите по животните и за изпълнение на мерките по програмата за профилактика, надзор, контрол и ликвидиране на болести по животните и зоонози. Образецът на договора в частта му за изпълне-	Приема се по принцип	Текстът е редактиран при междуведомственото съгласуване. Настоящата процедура е регламентирана в Закона за съсловната организация на ветеринарните лекари в България. РВЛ, с които имате сключени договори ще информират за избора, заявен на общото събрание на БВС.

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		ние на мерките по програмата за профилактика, надзор, контрол и ликвидиране на болести по животните и зоонози се утвърждава от изпълнителния директор на БАБХ, след съгласуване с БВС." Коментар: По отношение на индустриалните ферми, не е практично избора на компаниите да подлежи на санкция от областната колегия на БВС, която по своя смисъл е съсловно НПО. Естествено е компаниите да се съобразят със санкция на държавен орган/агенция, но не и НПО, където дори не е необходимо да навлизаме в критериите кога определени лекари могат да бъдат издигнати. Това предложение залага потенциал за ненужни конфликти. Предложение: „Чл. 137а. (1) Собствениците или ползвателите на обекти, регистрирани по реда на чл. 137, ал. 1-9, сключват с регистрирани ветеринарни лекари, договор за профилактика, лечение и диагностика на болестите по животните и за изпълнение на мерките по програмата за профилактика, надзор, контрол и ликвидиране на болести по животните и зоонози. Образецът на договора в частта му за изпълнение на мерките по програмата за профилактика, надзор, контрол и ликвидиране на болести по животните и зоонози се утвърждава от изпълнителния директор на БАБХ."		
		§ 29, чл. 137а. (3) Регистрираните ветеринарни лекари по ал. 1, упражняват ветеринарномедицинска практика във ветеринарни клиники и амбулатории (кабинети) от категории I, II или III от съответната наредба, издадена на основание на чл. 26, ал. 2. Коментар: Ветеринарномедицинското обслужване, прегледите и леченията се извършват на терен – във фермите, а не в амбулаториите. Добра практика изисква всички диагностични процедури и изследвания по скринигови програми, извън тези направени на терен, да се правят в акредитирани лаборатории.	Приема се	Текстът е редактиран при междуведомственото съгласуване.

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		Предложение: Регистрираните ветеринарни лекари по ал. 1, упражняват ветеринарномедицинска практика във ветеринарни клиники и амбулатории (кабинети) регистрирани по чл. 26, ал. 2.		
9.	**НСГБ Михаил Михайлов nsg.bg@abv.bg 04.12.2019 г. (по електронен път)**	Ние не се спираме конкретно на предложените промени, точки и параграфи по отношение на Проекта на ЗВМД. Чрез нашето Становище искаме да обърнем внимание, къде ние виждаме най-големи пропуски по отношение ветеринарното обслужване на животновъдството ни. • В мотивите към проекта са дадени осем точки по които трябва да се работи. Повече от тези точки са засегнати и в предишни Закони. При ново неизпълнение, ще има ли виновни, или ще се пише пак проект за промяна на Закона. • В тази връзка, в проекта има 30 параграфа относно наказания на фермери и практикуващи лекари. Защо няма глоби и за държавните служители, които ще трябва да изпълняват точките заложени в Мотивите на документа.	Приема се по принцип	Дисциплинарната отговорност на държавните служители е уредена от разпоредбите на чл. 89 до 100 от Закона за държавния служител.
		• Има проблем с изпълнение профилактичната програма по отношение доставката на ваксини. Обикновено тя се провежда в най-неподходящото време най-вече през лятото, в най-големите горещини. Когато насекомите вече са си свършили работата по разпространение на болестите, а животните са изложени на топлинния стрес и стреса от ваксините и намаляват продуктивността си. Подобна е ситуацията за ваксиниране на телетата навършили четири месечна възраст. Всичко това води до икономически загуби за фермерите. Ако не се доставят ваксините в най-подходящото време, да се пропуща ваксинация и да се глобяват виновните за това.	Приема се	Компетентният орган предприема мерки за навременното изпълнение на мерките заложени в „Националната програма за профилактика, надзор, контрол и ликвидиране на болестите по животните и зоонозите в България".
		• Да се наблегне повече на профилактиката. При възникване на зоо епизоотична обстановка да се правят буферни ваксинационни зони, а не да се ваксинирам поголовно цялата страна. • За да се случи това трябва да има голям контрол по движение на живи животни.	Приема се по принцип	При възникване на заболяване мерките, предприемани от компетентния орган са съобразени с действащото европейско и национално законодателство и са съгласувани с Европейската Комисия.

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		• Пълно обхващане от ветеринарните служби на селскостопанските животни в страната. Няма заден двор, няма преден двор. Които има животни трябва да изпълнява разпоредбите- идентификция, регистрация, профилактика.	Приема се	Основните цели на законопроекта са облекчаване на режима за регистрация на обектите, отглеждащи животни за лични нужди и гарантиране на ветеринарномедицинското обслужване на всички животни на територията на страната.
		• Облекчаване режима по предвижване на животните. Пътните листи да се издават от ветеринарни лекари обслужващи района. Те са най-добре запознати с обстановката в техния район и със стадата от които ще се изнасят животни.	Приема се по принцип	Предложението не касае ЗИД на ЗВД. Може да бъде обсъждано при изготвяне на нов ЗВД. Разпоредбите са свързани с контрола на живите животни на територията на цялата страна и с оглед констатирани огнища и спазване на забраната за движение от ограничителните и предпазни зони.
		• Да се контролира тристепенно вноса на суровини от животинска продукция в България. За да се защити от лошо качествените вносни продукти нашия пазар.	Приема се по принцип	Предложението не касае ЗИД на ЗВД. Република България като държава членка на Европейския съюз прилага мерки за профилактика и ликвидиране на заразни болести, регламентирани в европейското законодателство.
		• Осигуряването по всяко време с лекарства на големите ферми.	Приема се по принцип	Търговията с ветеринарномедицински продукти е регламентирана в Директива 2001/82/ЕО. Предложението не касае ЗИД на ЗВД. Осигуряването на лекарства е отговорност на собственика.
		• Връзката между БАБХ, БВС и фермерите, на практика не съществува. Независимо от това, че не внасяме предложения по промяна или допълване на членове от Закона, с нашето Становище, можем да помогнем за допълване или нови точки в проекта.	Приема се по принцип	Една от основните цели на проекта е гарантиране на ветеринарномедицинското обслужване на всички животни на територията на цялата страната.Важен елемент е ефективната комуникация между всички заинтересо-

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
				вани страни.
10.	**АИСБ Румен Андреев-Председател aisb@abv.bg АСБ Д-р Полина Хаджистоева 04.12.2019 г. (по електронен път)**	По § 8 от проекта: Подкрепяме предложението на МЗХГ подзаконовите нормативни актове да бъдат издавани от Министъра на земеделието, храните и горите. Не сме съгласни с предложението на Български ветеринарен съюз подзаконовите актове да бъдат издавани от тях. На лице ще бъде противоречие с чл. 2 от Закона за нормативните актове: Нормативни актове могат да издават само органите, предвидени от Конституцията или от закон.	Приема се	
		По § 26 от проекта: В чл. 132 се правят следните изменения и допълнения: 27 населват животни в животновъдни обекти само след писмено разрешение на директора на съответната ОДБХ, извършена предварителна оценка на риска от ЦОРХВ и при спазване на изискванията на процедура, одобрена от изпълнителният директор на БАБХ, съгласувана от директора на ЦОРХВ а) в които са изпълнени мерките за ограничаване и ликвидиране на констатирани болести по чл. 47. ал. 1: б) попадащи в зоните за ограничение, определени съгласно заповед на изпълнителния, директор на БАБХ и или с решение или регламент на Европейската комисия. НЕ СМЕ СЪГЛАСНИ С ПРЕДЛОЖЕНАТА ПРОМЯНА! Становище: 1. Не е формулирано в какви срокове ще се дава съгласие от Директора на съответната ОДБХ: 2. Кой ще извършва предварителната оценка на риска от ЦОРХВ и в какви срокове след уведомяване или поискване: 3. Няма дефиниция при какви обстоятелства се обявяват „зони на ограничение" и дали в тях се ограничава отглеждане или движение на животни.	Приема се по принцип	Населването на животни в животновъдни обекти, които са били засегнати от заболяване или обекти, които попадат в зоните за ограничение наложени със заповед на компетентния орган или Решение на ЕК ще бъде възможно само след писмено разрешение на директора на съответната ОДБХ, извършена предзарителна оценка на риска от ЦОРХВ и при спазване на изискванията на процедура, одобрена от изпълнителният директор на БАБХ, съгласувана от директора на ЦОРХВ. В процедурата са определени всички срокове. Тя е коригирана след становището на асоциациите.

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		По § 30 от проекта: Член 137б се изменя така: „137б. (1) Общото събрание на съответната областна колегия на БВС с решение определя регистриран ветеринарен лекар за всяка територия в съответната област. Разпределението на регистрираните ветеринарни лекари по територии се публикува на интернет страницата на БВС и се оповестява по подходящ начин във всяко кметство за прилежащата му територия. (2) Директорът на ОДБХ сключва договор с регистрираните ветеринарни лекари по ал. 1 изпълнение на мерките за профилактика, лечение и диагностика на болестите по животните и на мерките по програмата за профилактика, надзор, контрол и ликвидиране на болести по животните и зоонози за животновъдните обектите, регистрирани по чл. 137, ал. 11 на територията на областта. Образецът на договора се утвърждава от изпълнителния директор на БАБХ, след съгласуване с БВС„ НЕ СМЕ СЪГЛАСНИ С ПРЕДЛОЖЕНАТА ПРОМЯНА! Становище: Не е взета предвид гъстотата на обектите и броя на животните във всяка област, ще бъде ли достатъчен само един лекар. При сходни т.нар. „законови монополи" като нотариуси, частни съдебни изпълнители и др. под се взема предвид броя на населението, за да се осигури оптимално предлагане на съответната услуга. Необходимо е да се помисли за механизъм за избягване и ограничаване на конкуренцията между ветеринарните лекари.	Приема се по принцип	Разпределението ще бъде съобразено с особеностите на животновъдството в съответния регион, броя на общините, броя на населените места във всяка община, вида и структурата на животновъдните обекти и броя и вида на животните, подлежащи на планово и текущо ветеринарномедицинско обслужване.
		По § 39 от проекта: Член 142 се изменя така: „Чл. 142. (1) Не се изплаща обезщетение на собственици на животни, които: 1. не са изпълнили изискванията по чл. 132, ал. 1 точки 1 – 6, 10 – 12, 15 – 20, 24, 26 и 27; 2. не са регистрирали животновъдния си обект по чл. 137; 3. не са предоставили животните си за изпълнение на мярката по чл. 140, ал. 1;	Не се приема	Прилагането на мерките за биосигурност е споделена отговорност. Към настоящият момент обезщетението за умрели, унищожени и принудително заклани животни трябва да се изчислява на база „пазарни цени", което затруднява до голяма степен органите на БАБХ при изпълнение на задълже-

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		4. са нарушили забрани, наложени със заповеди на министъра на земеделието, храните и горите или на изпълнителният директор на БАБХ; 5. са нарушили забрана по чл. 139, ал. 1. 6. са допуснали възникване на една и съща болест по чл. 47, ал. 1 два или повече пъти за период от две години. 7. са регистрирали нови обекти в зоните за ограничение, определени със заповед на изпълнителния директор на БАБХ и/или с решение или регламент на Европейската комисия за периода на ограничението. (2) За нарушенията по ал. 1 се съставя констативен протокол от официален ветеринарен лекар." НЕ СМЕ СЪГЛАСНИ С ПРЕДЛОЖЕНАТА ПРОМЯНА! Становище: Държавата ограничава отговорността си предвидена до сега в Закона за ветеринарномедицинската дейност за допуснато преминаване през граница на болести по животните. Физическата охрана и граничния санитарен контрол е отговорност на държавата. По § 41 от проекта: В чл. 144 се правят следните изменения и допълнения: 1. В ал. 1, т. 1 се изменя така: „1. цени на производител за живо тегло за конкретният вид и категория животни, предоставени от Националния статистически институт за тримесечието, което предхожда възникването на болестта, или" 2. Създават се ал. 3, 4 и 5: „(3) Когато няма определени цени по реда на ал. 1, т. 1, изпълнителният директор на БАБХ или оправомощено от него лице възлага определянето на същите на лицензиран оценител. (4) Възнаграждението на лицензирания оценител е за сметка на бюджета на БАБХ. (5) В случаите по ал. 1, т. 1 и ал. 3 максималният размер на обезщетението се определя в наредбата по чл. 109."		нието за определяне размера на обезщетението. Националният статистически институт (НСИ) не събира данни за всички отгледани и произведени в България селскостопански животни и продукти, а само за тези със значителен дял в селскостопанското производство. Изследването на „цените на производител" се извършва и публикува тримесечно, поради което в повечето случаи подаваната информация не се отнася за месеца, който предхожда възникването на болестта, каквото е изискването на ЗВД. В тях не се включват разходи за доставка, транспорт, данъци (в т.ч. ДДС), субсидии (ако има такива) и др. Текстът е редактиран при междуведомственото съгласуване. Законът регламентира редица мерки за ограничаване и ликвидиране на заболяванията. При неспазване на определените изисквания не се изплащат и обезщетения. Законопроектът е изготвен с цел актуализиране на националните мерки за решаване на спешни въпроси, осигуряващи ограничаване на разпространението на заразни болести, включително зоонози в съответствие с правопилагането на европейското законодателство.

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		НЕ СМЕ СЪГЛАСНИ С ПРЕДЛОЖЕНАТА ПРОМЯНА! Становище: Противоречи на пазарната логика определяне на цена на обезщетението по „цени на производител на живот тегло" – животните за разплод не се продават на база живо тегло, а на качества, селектирана порода и др. под. Не е предвидена възможност за арбитраж на оценките, ако земеделския производител не е съгласен с оценката да се назначи повторна или оценка от 3-ма оценители. Предпочитаме споровете да се решават по пътя на медиацията, а не само в съда. По § 42 от проекта: В чл. 146 се правят следните изменения и допълнения: 1. Досегашният текст става ал. 1 и в нея думите „пазарна цена по видове" се заменят с „цена на производител по видове и категории", а „месеца, който" се заменят с „тримесечието, което"; 2. Създават се ал. 2 и 3: „(2) Когато няма определени цени по реда на ал. 1, изпълнителният директор на БАБХ или оправомощено от него лице възлага определянето на същите на лицензиран оценител. (3) Възнаграждението на лицензирания оценител е за сметка на бюджета на БАБХ." НЕ СМЕ СЪГЛАСНИ С ПРЕДЛОЖЕНАТА ПРОМЯНА! Становище: Противоречи на пазарната логика определяне на цена на обезщетението по „цени на производител по видове и категории" – селектирани и елитни зародишни продукти се поръчват основно от чужбина, в България липсват такива производители. Следва да се включи в обезщетението и цената на транспорта, ако зародишните продукти са доставени от чужбина. Не е предвидена възможност за арбитраж на оценките, ако земеделския производител не е съгласен с оценката да се назначи повторна или оценка от 3-ма оценители. Предпочитаме споровете да се решават по пътя на медиацията, а не само в съда.		

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		По § 43 от проекта: В чл. 148 се правят следните изменения и допълнения: 1. Точка 1 се изменя така: „1. съставя акт за обезщетение по образец в срок до 30 работни дни от датата на смъртта или унищожаването и изплаща обезщетението в срок до 30 дни от датата на изготвеният акт или след осигуряване на средства по бюджета на БАБХ; обезщетението може да се изплаща, редуцирано с коефициент, определен по реда наредбата по чл. 109." 2. В т. 3 накрая се добавя „Заповедта се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс." НЕ СМЕ СЪГЛАСНИ С ПРЕДЛОЖЕНАТА ПРОМЯНА! Становище: Абсолютно ограничаване на отговорността на държавата по досега действащите разпоредби. На всички е ясно, че дори да бъде осъдена БАБХ да заплати обезщетение принудително изпълнение срещу държавен орган не може да се провежда и стопаните на евтанизирани живот ще трябва да чакат благоволението на държавата да осигури бюджет.		
11.	**FP от Портала за общест-вени консултации – получено на 04 декември 2019 г.**	Не се чете	Не се приема	Коментарът не се чете.
12.	**Димитрина Иванова от Портала за общест-вени консултации – получено на 04 декември 2019 г.**	Необосновани и неприложими промени. Направените предложения относно промени, налагащи нови изисквания за по-висока биосигурност, контрол и регулация са напълно несъвместими с действащи в момента нормативни актове в Република България и ЕС. Като най- фрапиращи ще посоча вменяването на дейности по компетентността до момента на БАБХ и ОДБХ, прехвърле-	Не се приема	Въвеждането на допълнителни задължения на кметовете и кметските наместници е с оглед предприемане на мерки за намаляване на риска от възникване и разпространение на заразни болести по животните, а в случаи на възникване на такива, оказване на

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		ни с промените на кметовете като: 1. инвентаризация на животните в животновъдните обекти, загробването, осигуряването на транспорт и ресурс за организирането на тези дейности. 2. определянето на ФИЗИЧЕСКИ или юридически лица за изпълняването на специфични дейности по програмите на БАБХ с размити и неконкретни критерии, в предвид дълбоко икономически загуби за селските стопани без ясно изразени критерии за възлагане на обществени поръчки, правомощия и отговорности. 3. Приравняване на критериите и ЗАДЪЛЖИТЕЛНАТА регистрация за животни от „лично стопанство", водещо до допълнителни разходи за хора, които отглеждат животни за лична прехрана, разходи за ветеринарен лекар, профилактика, лечение, ваксинации и същевременно без право да продават продукцията си. И не на последно място, липсата на квалифициран персонал , необходим и в момента, без да са включени животните от заден двор, е проблем от години на системата, с удвояване на задълженията и обектите практически е невъзможно да се покрият новите критерии, при така предложените процедури. Липса на адекватен икономически анализ на промените и посоката за намаляване на селскостопанските животни за по-ефективен контрол,са най- големите пропуски за предложените промени, които ще доведат до хаос и неприложимост.		съдействие на органите на БАБХ при прилагането на мерки за тяхното ограничаване и ликвидиране. При прилагането на разпоредбата на чл. 133 от действащия Закон за ветеринарномедицинската дейност (ЗВД) се установява, че тя не е достатъчно ефективна за осъществяване на координирани и навременни действия от страна на местните власти при прилагането на мерките за недопускане възникването на болести по животните, както и за тяхното ограничаване и ликвидиране. Ще се осигури възможност на БАБХ да възлага на други лица изпълнението на някои от мерките при ограничаване и ликвидиране на болестите по животните. Целта на промяната е компетентният орган да може да прояви гъвкавост при констатиране на заболяване на фона на намаленият специализиран административен капацитет, с който разполага. Обучени хора ще организират и провеждат изпълнението на тези мерки, а ветеринарните лекари ще извършат епизоотичните проучвания за определяне и контролиране на всички възможни рискове. Това ще регламентира правилно разпределяне на задълженията и отговорностите, което ще повиши ефективността на прилаганият официален контрол. Налага се да бъде подобрена организацията на ветеринарномедицинското

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
				обслужване на животните, осъществявано от регистрираните ветеринарни лекари. Въвеждането на териториален принцип при сключване на договори с регистрираните ветеринарни лекари за изпълнение на мерките по програмата за профилактика, надзор, контрол и ликвидиране на болести по животните и зоонози в личните стопанства ще гарантира ветеринарномедицинското обслужване на всички животни на територията на дадено населено място. Предвидено е да бъде облекчен съществуващият режим за регистрация на обектите отглеждащи животни за лични нужди, като собствениците и ползвателите им ще бъдат освободени от такса.
13.	**НСОРБ - постъпило в МЗХГ с регистрацио-нен индекс 62-374 от 04.12.2019 г.**	След проведени консултации с местни власти, засегнати от африканската чума по свинете. Ви информирам, че НСОРБ възразява срещу вменяването на допълнителни задължения за местите органи по § 27 от цитирания законопроект във връзка с унищожаване на животински отпадни продукти, особено по отношение организацията на мерките за превенция, изграждането и обезопасяването на трупни траншеи, както и по § 28. т. 4 от законопроекта, без осигуряване на необходимите финансови средства. Съгласно действащите разпоредби загробването на общински терени е авариен способ, използван при невъзможност да се приложат мерките по чл. 259 от ЗВМД - унищожаване чрез услугите на постоянно действащи екарисажи или мобилни инсталации. Въпреки договорите за такива услуги за десетки милиони лева от държавния бюджет кризите с чумата по дребните преживни животни и чумата по свинете от последните го-	Не се приема	По отношение на § 27 чл.137, ал.3, т.2 задължението за организирането на определянето на терен за загробване на животните е регламентирано в Наредба№ 22 от 10.02.2006 г. за условията и реда за обезвреждане на странични животински продукти и на продукти, получени от тях, и на специфичнорискови материали извън обектите, регистрирани в РВМС. По отношение на §28, т.4 и посоченото допълнително задължение за кметовете и кметските наместници, не е свързано с ангажирането на допълнителен финансов ресурс на общините. Същото се обезпечава чрез средствата за персонал в съответните общини

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		дини бяха решени за сметка на бюджетите на малките общини и техния поземлен фонд. Тази порочна практика следва да се прекрати, като изпълнението на допълнителните задължения, възложени на общините чрез § 27 и § 28 от законопроекта, следва да бъде компенсирано със средства от държавния бюджет.		и не се предвиждат изразходване на допълнителни средства от страна на местната администрация. Новите задължения, регламентирани в двата параграфа са свързани с необходимостта местната власт да предприема мерки и оказва съдействие на БАБХ по прилагане на мерките за ограничаване и ликвидиране на болести, включително и зоонози и в съответствие с чл. 17, ал.1, т.4 от Закона за местното самоуправление и местната администрация, където „Местното самоуправление се изразява в правото и реалната възможност на гражданите и избраните от тях органи да решават самостоятелно всички въпроси от местно значение, които законът е предоставил в тяхна компетентност в сферата на: 4. здравеопазването." Необходимо е по-детайлно регламентиране на задълженията на кметовете и кметските наместници с оглед предприемане на мерки за намаляване на риска от възникване и разпространение на заразни болести по животните, а в случаи на възникване на такива, оказване на съдействие на органите на БАБХ при прилагането на мерките за тяхното ограничаване и ликвидиране. При прилагането на разпоредбата на чл. 133 от действащия Закон за ветеринарномедицинска дейност (ЗВД) се установява, че тя не е достатъчна за осъществяване на координирани и

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
				навременни действия от страна на местните власти при прилагането на мерките за недопускане възникването на болести по животните, както и за тяхното ограничаване и ликвидиране. В резултат на последните констатирани огнища на болести са установени следните слабости: · Забавяне на дейностите при обезвреждане на животните, поради трудности при определяне местата за загробване; · Слабости при комуникацията, координацията и организацията на действията на отделните компетентни органи на местно ниво (ветеринарни лекари и общини). · Установен голям брой нерегистрирани стопанства, отглеждащи животни за лични нужди. · Липса на споделена отговорност от всички заинтересовани страни; С допълнителните определени задължения на собствениците и ползвателите на животновъдни обекти, както на кметовете и кметските наместници ще се осигури адекватно и навременно съдействие на контролният орган при провеждането на неговите функции. Ще се намали риска от възникване и разпространение на заразни болести по животните, а в случаи на възникване на такива, оказване на съдействие на органите на БАБХ при

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
				прилагането на мерки за тяхното ограничаване и ликвидиране. При местните власти ще се установи съгласуваност и предсказуемост, които ще допринесат положително въздействие върху усещането за сигурност в населението, което в последните години е намалило доверието си в институциите.
14.	**Тракийски университет Гергана Николова gnikolova.vet@gmail.com 03.12.2019 г. (по електронен път)**	В чл. 19, ал. 1 се създава т. 4: „4. изисква и съдейства за провеждане на продължаващо обучение и квалификация в професионално направление „Ветеринарна медицина" съвместно с ветеринарномедицинските факултети, за служители от системата на БАБХ с ръководни и административни функции на централно, областно и общинско ниво. " Предложение: Мотивът за предложения текст е необходимостта от надграждане на знания, усвоени при завършването, но и придобиване на нови такива като квалификация в сферата на управление на ветеринарномедицинските дейности (като организация на профилактиката и борбата със заразните болести, безопасността на храните и др.). Следва да се заложи като изискване към лицата с административни правомощия да притежават необходим минимум от компетенции по управление на човешки ресурси, право, счетоводство и финансов контрол и др. специализирани сфери, за които специалистите от областта на аграрните науки и ветеринарна медицина не получават познания по време на професионалното си обучение и последващо тясно профилиране.	Приема се по принцип	Предложението не касае ЗИД на ЗВД. Може да бъде обсъждано при изготвяне на нов Закон за ветеринарномедицинската дейност.
		§ 125. Създава се чл. 418б: „Чл. 418б. При неизпълнение на изискванията на чл. 20а, ал. 1 се налага имуществена санкция от 1000 до 3000 лв., а при повторно нарушение – от 3 000 до 5 000 лв." Предложение: Няма яснота на кого се налага санкцията –	Приема се по принцип	Разпоредбата отпада от законопроекта. Дейностите, свързани с обучението на целевите групи ще бъдат определени в проект на Закон за управление на агрохранителната верига.

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		на образователните институции, които трябва да изготвят програми за обучение, на представители на целеви групи, които не се явяват на обучение...?		
15.	**Фондация „Четири лапи" - постъпило в МЗХГ с регистрацио-нен индекс 62-375 от 04.12.2019 г.**	I. В чл. 27 да се заличи ал. 5. Мотиви: В ал. 1 на същия член е посочено кой може да създава ветеринарномедицинско заведение - физическо или юридическо лице, а разпоредбата на ал. 5 противоречи на това определение. Животновъдният обект не е нито физическо, нито юридическо лице, а постройка/ сграда или територия/място. Потвърждава се и от посоченото определение в § 1, т. 36 от Допълнителните разпоредби: „36. „Животновъден обект" е всяко място, където временно или постоянно се отглеждат или настаняват животни, с изключение на ветеринарни клиники или амбулатории."	Приема се	Разпоредбата отпада по предложение на БВС.
		II. Към чл. 39, ал. 2, т. 14 след думите „системата на БАБХ" да се добави „в срок до три дни". Мотиви: Срокът е посочен по-назад в Закона за ветеринарномедицинската дейност (ЗВД), а именно в чл. 132, ал. 2, който в своята цялост регламентира задълженията на собствениците на животновъдни обекти, в които отглеждат селскостопански животни. Задълженията на всеки ветеринарен лекар, регистриран да упражнява ветеринарномедицинска практика, са изброени в началото на нормативния акт, а именно в чл. 39. Тъй като посоченият срок от три дни касае въвеждането на съответната информация в Интегрираната информационна система (ИИС) на Българска агенция по безопасност на храните (БАБХ) за всички видове животни, подлежащи на регистрация, е по-удачно да се измести от чл. 132, ал. 2 в чл. 39, ал. 2, т. 14.	Приема се по принцип	Текстът е редактиран при междуведомственото съгласуване.
		III. В чл. 51, ал. 3 се създава нова точка 3 със следното съдържание: „т. 3. органите на държавната и местната власт." Мотиви: Да се предостави достъп до ИИС на БАБХ на съответните служители от всички общински администрации на територията на Република България, ангажирани да	Приема се по принцип	Достъпът до информационната система ВетИс на БАБХ е определен в процедура, одобрена от изпълнителният директор на БАБХ. Предложението е свързано с осигуряване на финансови средства и персо-

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		проверяват собствениците на домашни любимци. Необходимо е и базите данни на общините, които използват отделни такива, да бъдат свързани с тази на БАБХ, за да се прехвърли и синхронизира въведената до този момент информация за регистрирани домашни кучета. Също така важен момент е управлението на информацията да бъде централизирано, така че да има възможност констатираните нарушения на ЗВД и Закона за защита на животните (ЗЗЖ) от съответното лице на територията на една община, да могат да се виждат и от служителите в другите общини, в случай, че нарушителят промени адресната си регистрация. Също така системата позволява да се получи информация за лицето, което първоначално е регистрирало съответните данни, както и за лицето, извършило последните корекции на същите. Основната цел на това предложение не е само от гледна точка на синхронизиране на наличната вече информация в различните бази данни, а също така да се опрости процедурата по регистрацията към момента от страна на собствениците на животни компаньони - веднъж при ветеринарен лекар, втори път в съответната общинска администрация. Регистрацията на животното да бъде резултат от изпълнение на разпоредбите по чл. 174 от страна на собственика или упълномощено лице (развъдник, осиновител), последвано от изпълнение на задълженията, вменени на ветеринарния лекар с чл. 174, ал. 3 и с чл. 39, ал. 2, т. 14 на ЗВД. Казано по друг начин: трябва да се гарантира чипиране и регистриране чрез въвеждане еднократно на данните за едно животно, в една система, за да са на разположение при необходимост на съответното лице. По този начин би следвало да отпадне задължението на ветеринарния лекар по чл. 174, ал. 4 от ЗВД, както и санкциите за неизпълнението му по чл. 426б. Предоставянето на достъп на определените служители от общинските администрации е във връзка с разпоредбите на чл. 15, ал. 2 от Наредба № 6 от 08.10.2013 г. за изискванията към средствата за офици-		нал, които не са планирани. Може да бъде обсъждано при изготвяне на нов Закон за ветеринарномедицинската дейност.

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		ална идентификация на животните и използването им, условията, реда и контрола по събиране, въвеждане, поддържане и използване на информацията в Интегрираната информационна система на Българска агенция по безопасност на храните (изд. от министъра на земеделието и храните, доп., ДВ, бр. 5 от 12.01.2018 г., в сила от 12.01.2018 г.) и се осъществява чрез издаване на заповед от изпълнителния директор на БАБХ на основание чл. 27, ал. 1, т. 8 и ал. 2 от същата наредба. Друг плюс от осигурения достъп, ще бъде възможността на управителя на приют за животни бързо и лесно да изпълни задълженията си съгласно чл. 16, ал. 5 от ЗЗЖ - ще може да издири собственика на домашен любимец, ако такъв се озове в приюта.		
		IV. В чл. 133 се добавя нова точка 10 със следното съдържание: „т. 10. определят и обозначават територии в населените места, в които се забранява и разрешава свободното разхождане на животни компаньони." Мотиви: Всеки район в населено място, до който имат достъп, свободен или не, животни компаньони, трябва задължително да е обозначен с табела от общината, в която може да се посочат и конкретните санкции, ако са приети от общинските съвети, и ще бъдат наложени на собствениците на домашни любимци, които не са се съобразили с указания знак.	Не се приема	Предложението не касае ЗИД на ЗВД. Може да бъде обсъждано при изготвяне на нов Закон за ветеринарномедицинската дейност.
		V. В чл. 139, ал. 1 се правят следните изменения: - в т. 7 запетаята и думите след нея „с изключение на животни, отглеждани за добив на кожи" се заличават; - създава се нова т. 14а със следното съдържание: „14а. отглеждането и/ или развъждането и/ или умъртвяването на животни с цел добив на ценни кожи;" - в т. 16 думите „чл. 51" се заменят с думите „реда на чл. 137"	Не се приема	Предложението не касае ЗИД на ЗВД. Може да бъде обсъждано при изготвяне на нов Закон за ветеринарномедицинската дейност.

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		VI. В чл. 151 се въвежда нова забрана с точка 18 със следния текст: „18. продажбата на животни компаньони от лица или в обекти, които нямат регистрация по чл. 176 и не са вписани в регистрите по чл. 7, ал. 3, т. 1 и т. 2;"	Не се приема	Предложението не касае ЗИД на ЗВД. Може да бъде обсъждано при изготвяне на нов Закон за ветеринарномедицинската дейност.
		VII. В чл. 172 се правят следните корекции: - текстът по т. 3 се променя както следва: „3. да вземат мерки за предотвратяване на размножаването на животните или да се регистрират по реда на чл. 176, ал. 2"; - в т. 4 след думата „размножаване" да се добави текстът „се регистрират по реда на чл. 176 и". Мотиви към точки VI и VII: В Република България има законова забрана за търговия с кучета от нерегистрирани обекти. Въпреки това, е налице голямо по обем нерегламентирано размножаване, нелегален внос и търговия с кучета. Тази дейност ощетява не само обществото, чрез постоянното захранване на популацията от бездомни кучета, но и държавата, чрез несъбраните данъци от тези продажби. Нещо повече - нелегалните развъждане и внос се извършват без наличието на ветеринарен контрол и представляват опасност за здравето както на хората, така и на други животни. Необходимо е да се забрани нерегламентираната търговия в интернет сайтове и на открито, за да се избегне развиването на отклонения в поведението на животните, предлагани за продажба, както и да се ограничи търговията със защитени или забранени за притежание от частни лица видове. Голяма част от животните, продавани в клетки на открити пазари, имат значителни и опасни освен за хората, но и за други животни в близост, поведенчески отклонения, каквото е и проявата на агресия. Животните, продавани в интернет сайтове и социални мрежи, в голяма част от случаите се развъждат незаконно, без да се съобразяват с нормално протичащите физиоло-	Не се приема	Предложението не касае ЗИД на ЗВД. Може да бъде обсъждано при изготвяне на нов Закон за ветеринарномедицинската дейност.

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		гични процеси при женските животни, разликата в размерите между двата пола, темперамента им или като цяло, което води до или създава опасност за увреждане здравето на животните. Често се прибягва до намеса в процеса на раждане на животното, но чрез прилагане на манипулации, които са несъвместими с ветеринарномедицинската наука и практика. В позечето случаи животните се отглеждат в среда, която не отговаря на минималните законови изисквания. Тъй като тези животни не са обект на контрол и проверка към момента и няма задължително въвеждане на данни, които да могат да бъдат проверени и съответните санкции да бъдат приложени при неизпълнение, най-релевантно е този тип продажби да бъде изцяло забранен. Един от основните проблеми е нерегламентираната развъдна дейност и продажба на кученца от развъдници и физически лица без задължителната регистрация на продавача и без гаранция за здравния статус на кученцата. Развъдниците са задължени да гарантират здравния статус с документ за произход съгласно разпоредбите на Наредба 41 от 10.12.2008 г. за изискванията към обекти, в които се отглеждат, развъждат и/или предлагат домашни любимци с цел търговия, към пансиони и приюти. Неспазването на регламента води до голям брой болни кучета, включително такива с етологични нарушения, което води както до прояви на агресивно поведение, така и до неспособност на собственици е да се справят с животните и съответно тяхното изоставяне и увеличаване на броя на бездомните кучета. Изключително важно е да се предвиди лицензиране и контрол на всички търговски обекти за развъждане на кучета като е препоръчително да се забрани търговията извън самите развъдници и задължително да се забрани на открити пазари. Строги стандарти за хуманното отношение трябва да бъдат част от изискванията за издаване на лиценз (като стандарти за обстановка, грижи, внимание, ветеринарен контрол, движение и разходки, честота на разплод на всяка женска т.н.). Малките		

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		развъдници, тип семеен бизнес, също трябва да бъдат лицензирани, ако искат да размножават кучетата си, без предварителен пазар за малките. Това би означавало, че само лицензирани развъдници може да продават своите кученца на свободния пазар (или чрез посредник, или директно). Всяко лице. което продаде куче, трябва да бъде задължено да предостави цялата информация за купувача на регистрационния орган, за да може институцията да актуализира своите данни и да извършва проверки на новия собственик. Трябва да се начислява лицензионна такса за покриване на разходите за лицензиране и приложение на законодателството. Трябва да има и система за лицензиране и контрол на всички места на продажба, включително на прекупвачите. Препоръчително е да бъде забранена продажбата в зоомагазини, тъй като те често не могат да покрият минималните стандарти за хуманно отношение към настанените животни, което понякога води до поведенчески проблеми. Задължителна забрана за търговията на открити пазари, панаири, събори и т.н. Продажби не следва да бъде разрешени на обществени места като градски площади, пазари др. Трябва да бъдат изисквани доказателства, че развъдникът отговаря на хуманни стандарти за предоставяне на лиценз (като стандарти за домашна обстановка, грижи, внимание, ветеринарен контрол и т.н.). Трябва да се начислява лицензионна такса за покриване на разходите за лицензиране и приложение на законодателството.		
		VIII. Член 173 да се измени по следния начин: „Чл. 173. Собствениците на животни компаньони са длъжни: 1. при извеждането им да носят в себе си ветеринарномедицински паспорт или негово копие, което да представят на общинските или ветеринарномедицинските контролни органи, извършващи проверка посредством четящо устройство, отговарящо на ISO 11785, за устано-	Не се приема	Предложението не касае ЗИД на ЗВД. Може да бъде обсъждано при изготвяне на нов Закон за ветеринарномедицинската дейност.

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		вяване наличието или липсата на микрочип, отговарящ на стандарт ISO 11784; 2. да представят ветеринарномедицинския паспорт при посещение при ветеринарен лекар; 3. ежегодно да представят за ваксинация срещу бяс животните компаньони, които подлежат на задължителна такава; 4. да ги отглеждат при спазване разпоредбите на Закона за защита на животните." IX. Член 174 да се измени както следва: „Чл. 174. (1) Собствениците на кучета, навършили 4-седмична възраст, ги представят на ветеринарен лекар за идентификация чрез имплантиране на микрочип, отговарящ на стандарт ISO 11784, за издаване на ветеринарномедицински паспорт по образец, определен с Регламент (ЕС) № 577/2013 на Комисията от 28 юни 2013 г., както и за обезпаразитяване и регистрация чрез въвеждане на данните в Интегрираната информационна система на БАБХ. (2) В 7-дневен срок от придобиване на куче собственикът го представя на ветеринарен лекар за упражняване на необходимите дейности по ал. 1 и за пререгистрация в Интегрираната информационна система на БАБХ чрез въвеждането на новите данни за собственост, задължително след предоставяне на съответния документ за придобиване или собственост. (3) Ветеринарният лекар поставя задължителната ваксина срещу бяс само на кучета, които са идентифицирани с микрочип и данните им са въведени в Интегрираната информационна система на БАБХ. (4) Чрез въвеждане информацията по ал. 1 и ал. 2 в Интегрираната информационна система на БАБХ от ветеринарния лекар, данните автоматично регистрират новия собственик към съответната общинска администрация за заплащане на таксата по чл. 175, ал. 1. (5) Собствениците, които отглеждат котки и/ или порове,	Приема се по принцип	Текстът е редактиран при междуведомственото съгласуване.

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		изпълняват разпоредбите по ал. 1 и ал. 2 на този член." Мотиви към точки VIII и IX: Предложените текстове имат за цел да обвържат задължителната съгласно законодателството ваксинация срещу бяс със също толкова задължителната идентификация чрез поставяне на микрочип на домашния любимец. Процесът на регистрация приключва след като ветеринарният лекар изпълни задълженията си по чл. 39, ал. 2, т. 14 от ЗВД и въведе информацията в системата. Задължителните профилактични мероприятия (вкл. ваксинации), посочени в одобрената Националната програма за профилактика, надзор, контрол и ликвидиране на болестите по животните (в това число и домашните любимци) и зоонозите в България, не могат да бъдат отразени/ регистрирани и проследени, ако животните не са идентифицирани с микрочип и данните не са отразени във ВетИС. Не може да се регистрират ваксинации в системата, ако конкретното животно не е идентифицирано и данните не са отразени в системата. Също така в този вид предложението за текст по алинея 2, осигурява проверка от страна на ветеринарния лекар на наличните данни за първия собственик (лицето, практикуващо развъдна дейност и/или продаващо кучето) преди животното да бъде пререгистрирано на новия си такъв. Но промяната на информацията с данните на новия собственик, става само след като предостави на ветеринарния лекар документ, доказващ по категоричен начин статуса му на собственик на съответното куче. По този начин ще се постигне по-висока степен на проследяемост и ще се предотврати изхвърлянето на домашни животни на улицата, което е основната причина за наличието на безстопанствени животни. При предоставяне на частичен достъп до модул „Куче", ще отпадне необходимостта от носенето на допълнителни идентификационни документи, защото при проверка в системата на установения микрочип, там излиза информацията, която е налична и в паспорта и е необходима на		

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		проверяващите. На този етап ИИС на БАБХ не е разработена или не е организирано заплащането за допълнителните услуги на поддържащата я външна софтуерна фирма, за да бъдат добавени отделни профили за котки и за порове. Но съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 576/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 12 юни 2013 година относно движението с нетърговска цел на домашни любимци и за отмяна на Регламент (ЕО) № 998/2003 (известен още като „The new Pet Reguation"), тези два вида като домашни любимци, също подлежат на задължителната регистрация по аналогичен начин - идентифицирани с инжектируем транспондер и с издаден паспорт по образец, утвърден в Регламент 577/2013 на Комисията от 28 юни 2013 година за образците на идентификационни документи за движение с нетърговска цел на кучета, котки и порове, създаването на списък с територии и трети държави и изискванията за формата, оформлението и езика на декларациите за удостоверяване на съответствие с някои условия, предвидени в Регламент (ЕС) № 576/2013 на Европейския парламент и на Съвета. Поради неразрешеното противоречие от страна на компетентния орган в България, като временно решение да се практикува протоколите, от извършените идентификации на котки и порове, от практикуващия ветеринарен лекар, да се съхраняват отговорно. В зависимост от броя представени котки и порове за регистрация, ежеседмично или ежемесечно ветеринарният лекар да предоставя копия на протоколите за отчетния период като информация на съответната ОДБХ, на територията, на която е извършена услугата. Включването на задължителна идентификация за котките ще подпомогне разрешаването на проблема с овладяването на популацията на безстопанствени котки, който напоследък става все по-обхватен.		
		Х. В чл. 175, ал. 2 да отпадне точка 6. Мотиви: Облекченията от освобождаване от такса на ку-	Не се приема	Предложението не касае ЗИД на ЗВД. Може да бъде обсъждано при изготвя-

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		чета, които придружават или охраняват селскостопански животни, да отпаднат, тъй като по този начин собствениците не се чувстват задължени да ги идентифицират и регистрират. Задължително засилване на контрола върху кучета, които се използват като пазачи на вили, строежи, градини, лозя и други. Контролът е наложителен, тъй като те са сред основните причини за увеличаване на броя на безстопанствените кучета. Доказателство за това твърдение е, че такова увеличаване се наблюдава предимно през есента, когато собствениците на летни вили ги напускат и изхвърлят домашните си любимци, които търсейки прехрана, стигат до най-близкия град. По данни от месечните отчети на извършените обработки на кучета във ветеринарната клиника на Фондация „Четири лапи" в гр. Банкя в края на есента по улиците се появява голям брой нови некастрирани кучета. Това показва, че източникът на безстопанствени кучета не е възпроизвеждането на самите безстопанствени кучета, а домашните кучета с нежеланите им приплоди.		не на нов Закон за ветеринарномедицинската дейност.
		III. Член 176 ясно да разграничава възможните две регистрации, позволяващи развъждане на животни компанъони. За целта следва да се измени по следния начин: „Чл. 176. (1) Собствениците на обекти, в които се отглеждат, развъждат и/ или предлагат домашни любимци с цел търговия, на пансиони, изолатори и приюти за животни, ги регистрират по реда на чл. 137 и отговарят на изискванията, уредени с наредба на министъра на земеделието, храните и горите, като към заявлението за регистрация прилагат и удостоверение за завършен курс по защита и хуманно отношение към животните. (2) Право на развъдна дейност на животни компаньони имат само лицата: 1. които са пълноправни членове на киноложки или фелиноложки клубове, или на други български или международни киноложки или фелиноложки федерации. 2. които при регистрация подават следните допълнителни	Не се приема	Предложението не касае ЗИД на ЗВД. Може да бъде обсъждано при изготвяне на нов Закон за ветеринарномедицинска-та дейност.

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		документи: - удостоверение за преминал курс по защита и хуманно отношение към животните, освен ако не са ветеринарни лекари; - сертификат, удостоверяващ категорията, към която попадат след извършена категоризация по реда на нов Раздел XV към Глава втора от Наредба № 41 от 10.12.2008 г. за изискванията към обектите, в които се отглеждат, развъждат и/ или предлагат животни-компаньони с цел търговия, към пансиони и приюти за животни, издаден от клуба, в който са регистрирани в зависимост от порода, която клубът селектира; - копие на сключен договор с ветеринарен лекар за профилактика, лечение и диагностика на болестите по животните; - документ за заплатена такса съгласно тарифата по чл. 14, ал. 2, освен ако не е извършено плащане на същата по банков път; 3. са вписани в регистъра по чл. 7, ал. 3, т. 2. След завършената процедура по регистрация развъдниците са длъжни преди всяка продажба на животно компаньон да предоставят документ за собственост на същото, а в случай, че са кучета, да са ги регистрирали по реда на чл. 174 на свое име като първи собственик в Интегрираната информационна система на БАБХ". Мотиви: За да се осигури изпълнение на законодателството, е необходим засилен контрол на задължителната идентификация и регистрация за лицата, практикуващи развъдна дейност и продаващи кученца. Всички лица, практикуващи развъдна дейност, трябва да бъдат задължени да регистрират животните по реда на чл. 174 от ЗВД на свое име като първи собственик преди да ги продадат, така че да се осигури проследяемост. Необходимостта от предложената алинея 3 е, за да има нова и улеснена процедура за регистрация на развъдната дейност на физичес-		

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		ки лица, но без да са задължени да регистрират животновъден обект по реда на чл. 137. Ще могат да извършват развъдна дейност в домовете и дворовете си, в малък брой, но без задължение да покриват завишените изисквания за обект, разписани в Наредба № 41, които са за професионални и големи развъдни ферми и за обекти, в които се отглеждат повече от две женски животни. Другата цел на улеснената процедура е лицата с право на развъдна дейност, също да имат регистрационен номер на апартамента/ двора си в системата на БАБХ за по-добра проследяемост на продадените животни. Всички собственици на некастрирани женски кучета биха могли да попаднат в тази категория. Въвеждане на ред, в който всички физически лица, които искат да упражняват развъдна дейност, следва да имат съгласието на етажната собственост. Независимо от липсата на животновъден обект, лицата не се освобождават от задълженията си по чл. 174 от ЗВД. като при идентификацията и регистрацията вписват себе си като първи собственик. По всяко време лицата са задължени да осигуряват на кучетата минималните условия при отглеждането им, регламентирани по закон.		
		IV. В чл. 177 да се направят следните промени: - в т. 1 думите „с тегло над 5 кг" се заличават; - в т. 1 и т. 2 думите „домашни любимци" се заменят с думите „животни компаньони"; - създава се нова точка 5 със следното съдържание: „5. покупко-продажбата на животни компаньони от лица или от обекти, които не са регистрирани по реда на чл. 176, не са вписани в регистрите по чл. 7, ал. 3, т. 1 и т. 2, и не могат да предоставят документ за собственост." - текстът по ал. 2 да стане: „(2) Интервенциите по ал. 1, т. 1 се допускат по изключение, когато извършването им е необходимо по ветеринарномедицинско предписание, или се налага, за да се запазят животът, здравето и доброто състояние на животното."	Не се приема	Предложението не касае ЗИД на ЗВД. Може да бъде обсъждано при изготвяне на нов Закон за ветеринарномедицинската дейност.

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		V. В края на изречението по чл. 178 се поставя запетая и се добавя следният текст: „чрез извършване на брой проверки съгласно утвърден годишен план, както и след подаден сигнал от граждани и/ или при наличие на друго обосновано предположение за извършено нарушение." Мотиви: На национално ниво проблемът с агресивното поведение при кучетата и проблемът с изоставянето на кучета са свързани преди всичко с недостатъчен контрол върху домашните кучета, както и недостатъчна информираност на собствениците за техните задължения. Наблюденията ни сочат, че всяко второ бездомно куче не е родено на улицата. Засилването на контрола, вменен съгласно чл. 178 от ЗВД, от страна на кметовете върху регистрацията на домашни кучета, събирането на данъци за притежаване на куче и глоби в случай на неизпълнение на задълженията от собствениците, регламентирани в чл. 172, чл. 173, чл. 177, ал. 1, т. 3 и т. 4 от ЗВД. Глобите се налагат от общинските служители на основание чл. 472, ал. 4, а ал. 5 от същия, а събирането им ще гарантира частичното обезпечаване на финансови средства в общинските бюджети, определени за изпълнение на Националната програма за овладяване популацията на безстопанствените животни. Поради липсата на контрол от страна на Министерството на земеделието, храните и горите, БАБХ и местната власт по отношение на собствениците на домашни кучета, липсват и предприети мерки за контрол върху домашните кучета, което не подпомага и овладяването на популацията от безстопанствени животни. Да бъде заложен брой проверки в целите и индикаторите на общините с цел осигуряване на бюджет за изпълняване на проекти и дейности, свързани с животните компаньони (създаване на площадки за кучета, създаване на нови и поддържане на вече съществуващите приюти за животни). Броят проверки е пропорционален на броя регистрирани домашни любимци в об-	Не се приема	Предложението не касае ЗИД на ЗВД. Може да бъде обсъждано при изготвяне на нов Закон за ветеринарномедицинската дейност.

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		щината. Минималният брой проверки е равен на броя регистрирани кучета за предходната година в ИИС на БАБХ. Общинският бюджет, необходим за осигуряването на извършване на тези проверки, ще бъде осигурен по чл. 40б т. 2. Липсата на контрол и адекватно изпълнение от страна на контролните органи в лицето на органите на местната власт обаче прави действащите забрани неефективни. Прилагането на забраната на практика не се следи от контролните органи: няма проверки на терен, нито наказания за собствениците на кучета, които не спазват регламента.		
		VI. В чл. 413 думите „глоба от 400 до 2 000 лв." да се заменят с „глоба от 1 000 до 4 000 лв.", а при повторно нарушение „от 3 000 лв. до 5 000 лв." Мотиви: Въпреки законово регламентираното задължение (напр. в чл. 39, ал. 2, т. 14) на ветеринарните лекари да въвеждат в срок информацията за идентифицираните животни в ИИС на БАБХ, в това число и за домашните любимци, това задължение не се спазва, което е видимо при съпоставяне на обобщените данни, събрани по реда на Закона за достъп до обществена информация, от общините за броя на регистрираните домашни кучета на територията на съответната община, и същите данни, но при направена справка в ИИС на БАБХ от ветеринарните лекари към Фондация „Четири лапи" за броя на въведените чипове на домашни кучета, регистрирани от ветеринарни лекари в системата, за един и същи период от време. Резултатът от това сравнение показва към днешна дата двойна разлика в полза на данните от общините.	Не се приема	Предложението не касае ЗИД на ЗВД. Може да бъде обсъждано при изготвяне на нов Закон за ветеринарномедицинската дейност.
		VII. В чл. 420а, ал. 1 след цифрата „5" се поставя запетая и се добавя „14а".	Не се приема	Предложението не касае ЗИД на ЗВД. Може да бъде обсъждано при изготвяне на нов Закон за ветеринарномедицинската дейност.
		VIII. В чл. 422 се правят следните изменения и допълнения: - в ал. 1 числата „200", „500", „500" и „1 000" се заменят	Не се приема	Предложението не касае ЗИД на ЗВД. Може да бъде обсъждано при изготвяне на нов Закон за ветеринарномеди-

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		съответно с „2 000", „3 000", „3 000" и „5 000"; - ал. 4 се изменя по следния начин: „(4) в случаите на установено нарушение на чл. 151, т. 1-8 и т. 10-15, както и на чл. 177 животните могат да бъдат отнети в полза на държавата."		цинската дейност.
		IX. Създава се нов чл. 422а със следния текст: „Чл. 422а. При отнемане на животно в полза на държавата, същото безвъзмездно да се предостави за постоянно настаняване в: 1. зоологическа градина с лиценз, издаден по чл. 62 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР). 2. център за диви животни, регистриран по чл. 626 от ЗБР. 3. организация с нестопанска цел, регистрирана в обществена полза по реда на Закона за юридическите лица с нестопанска цел, и с предмет на дейност защита на животните, спасяване на бедстващи животни или опазване на животински видове." Мотиви към точки XVI и XVII: С нарастващата агресия в обществото, включително и зачестилите случаи на проявление на жестокост към животни е необходимо да се увеличат глобите за прояви на жестокост и към питомните и дивите животни, като превантивна мярка и възпиращ фактор за извършване на тези нарушения. Поради тази причина се предлага да се завишат санкциите, посочени в чл. 422, ал. 1. В ЗВД са добре формулирани случаите, свързани с проява на жестокост към животни, но липсва императивна мярка, която да даде възможност на контролните органи веднага да ги отнемат в полза на държавата животни, подложени на определени тежки жестокости. Предвид тази пречка предлагаме промените в чл. 422, ал. 4 от ЗВД. Също така в ЗВД не са уредени възможностите и местата за постоянно настаняване на животните след отнемането им в полза на държавата. Тази празнина може да се запълни с предложенията за създаване на новия член 422а в ЗВД, за да се конкретизират точно местата за пос-	Не се приема	Предложението не касае ЗИД на ЗВД. Случаите, свързани с отнемане на животни в полза на държавата са уредени в чл.139, ал.1, чл.139б, ал.1, т.1 и 2 и ал.5, чл.207, ал.3, чл.219, ал.2, чл.422, ал.4, чл.424, ал.3 и 425, ал.3 от Закона за ветеринарномедицинската дейност. Част от тези разпоредби имат императивен характер /чл.139, ал.1, чл.139б, ал.1, т.1 и 2 и ал.5, чл.207, ал.3, чл.219, ал.2/, т.е предвиждат задължение на съответния административен орган да извърши отнемането, а други имат диспозитивен характер, т.е. предвиждат право на съответния административен орган да извърши отнемането, което граво той може да упражни или не по своя преценка. От друга страна в по-голямата част от посочените разпоредби /чл.139, ал.1, чл.139б, ал.1, т.1 и 2 и ал.5, чл.207, ал.3, чл.219, ал.2/ законодателят е предвидил извършването на конкретни действия, които са пряко свързани с отнемането на животните в полза на държавата и не кореспондират с възможните решения, които се предлагат с разпоредбата на чл.422а.

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		тоянно настаняване на животните.		Разпоредбите на чл.422, ал.4, чл.424, ал.3 и 425, ал.3 от закона, предвиждат при нарушаване съответно на забрани по чл.151, чл.158 и чл.169 от закона, освен съответното административно наказание, което трябва да бъде наложено, като допълнителна мярка, която може да се прилага по преценка на съответния административен орган, и отнемането на животните в полза на държавата.
		X. В член 426б текстът „по чл. 174, ал. 4" да се промени на: „по чл. 174, ал. 1 и ал. 2". Мотиви: Няма конкретна административна санкция при нарушение на изискването за регистрация и по-конкретно при проверка и установяване липсата на чип на домашни кучета. За текста по алинея 4 на чл. 174 е предложено друго съдържание в точка IX от настоящото становище, което няма как да се обвързва с налагане на парична глоба.	Не се приема	Предложението не касае ЗИД на ЗВД. Санкцията е определена в чл.429.
		XI. Предложение за добавяне на нов чл. 426в със следния текст: „Чл. 426в. Който извършва продажба на животни компаньони без да е регистриран съгласно чл. 176, ал. 2 се наказва с глоба от 500 до 1 500 лв, а при повторно нарушение - от 2 000 до 4 000 лв. Освен паричната санкция задължително наличните животни компаньони се отнемат в полза на държавата." Мотиви: Въвеждането на тези административни санкции са наложителни, за да се сведе до минимум развъждането „на тъмно", без регистрация по чл. 176 от ЗВД. Трябва да се наложат санкции за нерегистрираните развъдници и развъдници, както и за нерегламентирана търговия, развъждане и за некоректна или липсваща регистрация на развъден обект.	Не се приема	Предложението не касае ЗИД на ЗВД. Може да бъде обсъждано при изготвяне на нов Закон за ветеринарномедицинската дейност.

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		XII. В чл. 472, ал. 1 и ал. 4 от ЗВД да отпадне препратката им към чл. 429 от същия. Мотиви: Съществува противоречие между чл. 178 и чл. 472, ал. 4. Член 178 не вменява функции по чл. 174 на лицата, посочени в чл. 472, ал. 4.	Не се приема	Предложението не касае ЗИД на ЗВД. Може да бъде обсъждано при изготвяне на нов Закон за ветеринарномедицинската дейност.
		XIII. В Допълнителните разпоредби се създават нови три точки: т. 91а, т. 91б и т. 126 със следните текстове: „91 а. „Развъдник" е всяко място, в което с цел селекция, запазване и подобряване на породите, при спазване на изискванията на ЗЗЖ, се отглеждат и/ или продават некастрирани женски животни компаньони, даващи поколения. 91б. „Развъдник" е физическо или юридическо лице, осъществяващо развъдна дейност, с цел селекция, запазване и подобряване на породите, чрез отглеждане и/ или продажба на некастрирани женски животни компаньони, даващи поколения." „126. „Ценни кожи" са кожи от живо ши, които се отглеждат и/ или развъждат с цел производство на кожи с косъм и не се използват за консумация от човека." Мотиви към точки V, VII и XII от становището: Фондация „Четири лапи" отхвърля всяко отглеждане и убиване на животни с цел добив на кожи от етични съображения и от съображения, свързани с хуманното отношение към животните. Отглеждането на животни като норки, миещи мечки, лисици, зайци, чинчили и др. с цел добив на кожи, са свързани с изключително страдание на животните. Целта да се произведат ненужни и лесно заменяеми модни и луксозни предмети от кожата на животните по никакъв начин не може да оправдае мъчителното отглеждане и убиване на съответните животни. Необходимо е да се въведе забрана на отглеждане на животни за добив на кожи и по ред други причини: - заради инвазивността на вида Американска норка, отглеждан във фермите на територията на страната и скъпос-	Не се приема	Предложението не касае ЗИД на ЗВД. Може да бъде обсъждано при изготвяне на нов Закон за ветеринарномедицинската дейност.

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		труващите щети по околната среда, които съпровождат изпускането му в природата. Възстановяването на местните видове ще отнеме години и ще струва милиони на данъкоплатците под формата на съфинансиране на европейски проекти и интервенции за справяне с проблема, който към настоящия момент все още може да бъде избегнат; - заради високия риск от зоонози, пренасяни от вида Американска норка и риска от разпространението им на фона на усложнената епизоогична обстановка в страната; - заради високата токсичност на продуктите от кожа с косъм, която подлага на риск здравето на хората; - заради обществения морал и нагласите на българите, които показват силна воля за забрана за отглеждането на животни за добив на кожа с косъм и присъединяване на страната към държавите членки, които вече са въвели забраната. Обикновено отглежданите за кожа видове са тези, които са ценени за кожата си и/или тези, които се отглеждат сравнително лесно, напр. норка, чинчила, лисица, заек и т.н., независимо от родния им ареал, който може да е далеч от местоположението на фермите. Бягството на животните от съответните ферми по различни начини довежда до въвеждането на тези видове в нови региони извън техния естествен обхват (Harrower, 2018). Според LIFE и инвазивните чужди видове (Joao Pedro Silva и др., 2014), инвазивните хищници могат да бъдат сериозна заплаха за много видове, местни за ЕС: Когато инвазивните чужди видове променят баланса на други местни видове диви животни и / или плячката им, те могат дори да причинят радикални щети на цяла екосистема. Държавите, за които е проучено въздействието на Американската норка върху местни видове, показват, че норката може да има значителен ефект върху наземно гнездящи птици, гризачи, земноводни и порови (Bonesi, Palazon, 2006).		

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		Американската норка е ненаситен хищник, който убива над своите нужди. В резултат на това отделна норка може да обезличи цели колонии от наземни гнездови птици (Clode 2002). Американската норка може също да повлияе на различни икономически сектори, като развъдници за риба и люпилни, птицеферми и овцеферми, като преследва риба, пилета и птици и новородени агнета (Macdonald и Harrington2003; Macdonald и др.). До този момент са познати 156 зоонози, пренасяни от вида Neovison vison. Като примери за най-често срещани в световен мащаб могат да бъдат дадени заболяванията антракс, туберкулоза, бруцелоза. Начините за пренасяне на тези болести от животните към хората са най-различни, директни и индиректни - например допир на заразени животни. От антракс човек може да се разболее чрез досег с кожата, вдишване или поглъщане на спори. По-рядко заболяването става чрез допир до кожата - при обработка на кожи. При бруцелозата хората могат да се заразят при контакт с болни животни или необработени продукти от тях. Проучване (Manas 2001) е установило наличието на парвовирус на Алеутска норка (ADV) при свободно скитащите порови, включително както европейската, така и американската норка и евразийската видра. Европейският център за превенция и контрол на заболяванията, Стокхолм, Швеция идентифицира поровите (включително порове, норка и диви порови) заедно с котки, кучета, коне, хора, морски бозайници и прасета като разпространяващи гостоприемници на грипни вируси (онези видове, които са заразени от определен грип, при който изглежда, че вирусите са по-добре адаптирани и се предават). Някои видове грип, от които се заразяват поровите, са вирусите H3N2, H10N4 и H5N1 (EuroSurveillance 2006).		
		ОБВЪРЗАНИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ЗИД НА ЗАКОНА ЗА ЗАЩИТА НА ЖИВОТНИТЕ ВСЛЕДСТВИЕ ОТ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ЗИД НА ЗВД	Не се приема	Предложението не касае ЗИД на ЗВД. Може да бъде обсъждано при изготвяне на нов Закон за ветеринарномеди-

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		I. В чл. 7, ал. 2 се правят следните изменения: - на края в т. 10 се добавя текстът: „и/ или разселването им от територията на една община или населено място на територията на друга община или населено място;" - създава се нова т. 18а със следното съдържание: „18а. отглеждането и/ или развъждането и/ или умъртвяването на животни с цел добив на ценни кожи; Мотивите са представени по-нагоре 6 настоящото становище.		цинската дейност.
		II. В чл. 11 се създава нова алинея 3: „(3) Всяко обявление за намиране на нов собственик/ дарение на животно съдържа: 1. данни за собственика, а когато е неизвестен - данни за лицето, което го предлага - трите имена за физическо лице и наименование и ЕИК, когато е юридическо лице. 2. номер на регистрацията на животното по чл. 174 от ЗВД или номер на животното-майка, от което произхожда. 3. регистрационен номер на животновъдния обект, от който произхожда."	Не се приема	Предложението не касае ЗИД на ЗВД. Може да бъде обсъждано при изготвяне на нов Закон за ветеринарномедицинската дейност.
		III. Текстът по чл. 12 се заменя с текста по чл. 33: „Чл. 12. Собствениците на животни компаньони ги отглеждат при спазване изискванията за защита и хуманно отношение към животните по този закон и по Закона за ветеринарномедицинската дейност."	Не се приема	Предложението не касае ЗИД на ЗВД. Може да бъде обсъждано при изготвяне на нов Закон за ветеринарномедицинската дейност.
		IV. Текстът в чл. 31, ал. 1, т. 3 се заличава.	Не се приема	Предложението не касае ЗИД на ЗВД. Може да бъде обсъждано при изготвяне на нов Закон за ветеринарномедицинската дейност.
		V. Текстът по чл. 33 се изменя както следва: „Чл. 33. Всеки, който отглежда или се грижи за животно компаньон, е длъжен: 1. да потърси необходимата информация и съвети от специалисти относно особеностите при отглеждането и необходимите условия, които трябва да осигури, на животното компаньон съобразно неговия вид, порода, въз-	Не се приема	Предложението не касае ЗИД на ЗВД. Може да бъде обсъждано при изготвяне на нов Закон за ветеринарномедицинската дейност.

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		раст и физиологично състояние. 2. да осигурява условията, грижите и вниманието съобразени с естествените му нужди според вида и породата му, а именно: а) пространство за настаняване и оборудване на това пространство, което отговаря на физиологическите и поведенческите особености на животното компаньон; б) необходимите количества подходяща храна и вода, които да го поддържат в добро здравословно състояние; в) необходимото пространство и движение. 3. да отглежда животното компаньон при условия и по начин, които не формират агресивно поведение. 4. да осигурява ветеринарномедицинско обслужване: а) при необходимост поради нарушено здравословно състояние и нараняване; б) за целите на профилактиката от опасни за хората и животните заболявания - ваксинация и обезпаразитяване; 5. да не допуска в непосредствена близост животни, притежаващи естествена или придобита нетърпимост едно към друго." Мотиви: Сегашните текстове по чл. 12 и по чл. 33 са твърде общи и оставят впечатление, че са разписани, за да увеличат количествения обем на нормативния акт. Не се предоставя нова информация, изискване или уточнение, освен че има безсмислено препращане към ЗВД, целящо само повторение. Важно е предложените нови текстове да са в нормативния акт, защото това ще бъде улеснение на собствениците на животни компаньони, защото могат веднага да се ориентират и придобиват ясна представа за вменените им задължения.		
		VI. В чл. 34 текстовете на ал. 3 и на ал. 4 да се изменят по следния начин: „Чл. 34. (3) При отглеждане на кучета на открито задължително се осигурява колиба, която се оразмерява така, че кучето да може да се движи изправено вътре в нея без затруднения и да ляга в цялата си	Не се приема	Предложението не касае ЗИД на ЗВД. Може да бъде обсъждано при изготвяне на нов Закон за ветеринарномедицинската дейност.

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		дължина. Ако движението на кучето е ограничено от клетка или ограден вътрешен двор, ограденото пространство е не по-малко от: 1. за кучета с височина до 50 cm - 6 m^2; 2. за кучета с височина над 50 cm - 9 m^2. (4) Когато кучето се отглежда предимно вързано, се осигурява: 1. връзване с верига или въже с дължина най-малко 5 т, което дава възможност за свободно движение; 2. връзване, което не създава опасност от нараняване на кучето и максимално е предотвратена опасността от заплитане; 3. въжето или веригата трябва да е поставено/а така, че да не задушава кучето и да му позволява да се храни, да пие вода и да се подслонява; 4. ежедневна разходка."		
		VII. Член 35 се изменя по следния начин: „Чл. 35. (1) Всеки, който отглежда или се грижи за животно компаньон, е длъжен да осъществява постоянен и непосредствен контрол над него и да взема мерки да не допуска животното само да напуска мястото на отглеждане, да навлиза в чужда собственост или на обществени места. (2) Собственикът е длъжен да предотврати всяка проява на необоснована агресия на кучето на обществени места и при ситуации, застрашаващи живота или здравето на хора и животни, и да не подтиква към нападение кучето, освен в условията на неизбежна самоотбрана. (3) Собствениците на кучета са длъжни да не нарушават спокойствието и хигиенните условия на членовете на етажната собственост, както и да не допускат контакт на болно или опасно животно компаньон с други животни и хора. (4) Изключение по ал. 1 се допуска за кучета- следотърсачи, планински спасители и водачи на лица с увреждания, по ред, определен от Българската агенция по безо-	Не се приема	Предложението не касае ЗИД на ЗВД. Може да бъде обсъждано при изготвяне на нов Закон за ветеринарномедицинската дейност.

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		пасност на храните. (5) Собственикът на куче, който го отглежда с цел развъждане, се регистрира по реда на чл. 176 от ЗВД и заплаща съответната такса в общинската администрация."		
		VIII. Създава се нов член 35а със следния текст: „Чл. 35а. Всеки, който отглежда или се грижи за животно компаньон, носи отговорност за вредите, причинени от личната си неспособност да взема навременни и достатъчни мерки по чл. 35."	Не се приема	Предложението не касае ЗИД на ЗВД. Може да бъде обсъждано при изготвяне на нов Закон за ветеринарномедицинската дейност.
		IX. В чл. 36, ал. 1 думата „стерилизация" се заменя с „кастрация" и накрая се добавя „след регистрация по чл. 174 от ЗВД", а в ал. 2 се заличават думите „таксата по чл. 35, ал. 5 и". Мотиви: За да се осигури изпълнение на законовите разпоредби е необходим засилен контрол на задължителната идентификация и регистрация за лицата, практикуващи развъдна дейност и продаващи животни компаньони. Всички лица, практикуващи развъдна дейност, трябва да бъдат задължени да регистрират животните на себе си като първи собственик, преди да ги продадат, така че да се осигури проследяемост. Необходима е улеснена процедура за регистрация на развъдната дейност на физически лица, които развъждат в домовете и дворовете си, така че те също да имат регистрационен номер в системата за идентификация и регистрация и да имат задължение да осигуряват на кучетата минималните условия, регламентирани по закон.	Не се приема	Предложението не касае ЗИД на ЗВД. Може да бъде обсъждано при изготвяне на нов Закон за ветеринарномедицинската дейност.
		X. Текстът в чл. 37 се променя както следва: „Чл. 37. (1) Регистрацията на кучета се извършва по реда на чл. 174 от ЗВД. (2) В базата данни се въвеждат: 1. име на страната на произход на кучето; 2. име, пол, цвят и порода; 3. дата и място на раждане на кучето; 4. адрес и данни на собственика; 5. номер на чип и на издадения ветеринарномедицински	Не се приема	Предложението не касае ЗИД на ЗВД. Може да бъде обсъждано при изготвяне на нов Закон за ветеринарномедицинската дейност.

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		паспорт; 6. датата на поставяне на чипа и дата на издаване на паспорта; 7. извършени ветеринарномедицински манипулации; 8. дата на кастрация на кучето. (3) Данните по ал. 2 се въвеждат от ветеринарния лекар, поставил чипа. (4) В 7-дневен срок от промяната на адреса, на собствеността или при смърт на кучето, собственикът уведомява лекуващия ветеринарен лекар, предоставяйки му съответния доказателствен документ, за да направи промяната на информацията в ИИС на БАБХ." Мотиви: Предложената промяна ще способства за полесното проследяване на живота на кучето, тъй като държавните администрации, определени от ЗЗЖ със съществуващите му текстове, или реагират твърде бавно, или изобщо не отразяват подадените уведомления от собственици на животни компаньони.		
		XI. В чл. 62 се правят следните изменения и допълнения: - в ал. 1 числата „500" и „1 000" се заменят съответно с „2 000" и „3 000"; - ал. 2 се изменя както следва: „(2) В случаите по чл. 7, ал. 2, т. 1,4- 16, 18, 20, 21 и 23 животното се отнема в полза на държавата." - в ал. 6 числата „1 000" и „2 000" се заменят съответно с „3 000" и „5 000". Мотиви: С нарастващата агресия в обществото, включително и зачестилите случаи на проявление на жестокост към животни, е необходимо да се увеличат административните санкции при проявена жестокост, както към питомните, така и към дивите животни. Целта на подобно завишаване на глобите е да действа като превантивна мярка и възпиращ фактор за извършване на тези нарушения.	Не се приема	Предложението не касае ЗИД на ЗВД. Може да бъде обсъждано при изготвяне на нов Закон за ветеринарномедицинската дейност.

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		XII. Създава се нов чл. 65 и нов чл. 65а. Текстът от сега съществуващия чл. 65 ще се измести в новосъздаден чл. 65б: „Чл. 65. Който наруши изискванията по чл. 35, ал. 5 и по чл. 36, се наказва с глоба от 500 лв. до 1 500 лв, а при повторно нарушение от 2 000 лв. до 4 000 лв. Чл. 65а. Който не изпълни задължения по чл. 37, ал. 1 и ал. 4, се наказва с глоба в размер на 200 лв., а при повторно нарушение - 500 лв. Чл. 65б. Ветеринарен лекар, който не е спазил изискванията по чл. 37, ал. 3 и ал. 5, се наказва с глоба от 20 до 40 лв., а при повторно нарушение - от 40 до 60 лв."	Не се приема	Предложението не касае ЗИД на ЗВД. Може да бъде обсъждано при изготвяне на нов Закон за ветеринарномедицинската дейност.
		XIII. Сумите в чл. 69 „1000 до 2000 лв" да се променят съответно на „2000 до 4500 лв.". Мотиви: Освен налагането на по-високи санкции за кметове на населени места, трябва да се завиши и броят на извършваните проверки от контролния орган в лицето на БАБХ и по-конкретно регионалните й структури - Областните дирекции по безопасност на храните. При констатиране на нарушения на разпоредбите по чл. 69 от страна на съответния кмет, административните санкции му се налагат от инспектори към съответната областна дирекция по безопасност на храните.	Не се приема	Предложението не касае ЗИД на ЗВД. Може да бъде обсъждано при изготвяне на нов Закон за ветеринарномедицинската дейност.
		XIV. В чл. 76, ал. 5 се правят следните допълнения в т. 1 към нея: „1. зоологически градини, спасителни центрове за диви животни и центрове за диви животни;"	Не се приема	Предложението не касае ЗИД на ЗВД. Може да бъде обсъждано при изготвяне на нов Закон за ветеринарномедицинската дейност.
		XV. В §1 от Допълнителни разпоредби се създава нова точка 21 със следния текст: „21. „Безстопанствено куче" е всяко куче, което се намира извън мястото на отглеждане без надзор от собственик или от придружител и не може да бъде установен неговия собственик.	Не се приема	Предложението не касае ЗИД на ЗВД. Може да бъде обсъждано при изготвяне на нов Закон за ветеринарномедицинската дейност.

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
16.	**АМБ mailto:office@amb-bg.com от 04.12.2019 г. (по електронен път)**	В § 9, чл. 39, т.15 предлагаме да придобие следния вид: „15. посещават животновъдните обекти за изпълнение на мерките по програмата за профилактика, надзор, контрол и ликвидиране на болести по животните и зоонози с минимално честота, съобразена с епизодичната обстановка, одобрена от изпълнителния директор на БАБХ." Коментар: Считаме, че е целесъобразно БАБХ да определи минимална честота на посещение на животновъдните обекти при изпълнение на мерките по програмата за профилактика, надзор, контрол и ликвидиране на болести по животните и зоонози.	Приема се по принцип	Честотата на посещенията са определени в процедура, одобрена от БАБХ в съответствие със Становище за определяне на честотата на посещения в животновъдни обекти с цел предоставяне на ветеринарномедицинско обслужване според вида, категорията на животните и оценка на риска, изготвено от Центъра за оценка за риска по хранителната верига.
		В § 11, чл. 46 д (2) предлагаме да придобие следния вид: „ (2) Ветеринарните лекари изпълняват мерките по програмата за профилактика, надзор, контрол и ликвидиране на болести по животните и зоонози на територия, определена от БАБХ, в съответните обекти с които ветеринарните лекари имат сключен договор по чл. 137." Коментар: Определянето на територии като цяло е непрактично, защото е възможно да се създадат условия за кръстосана контаминация и трябва да се вземат в предвид множество местни условия, особено по отношение на по-големите животновъдни обекти. Определянето на територии за профилактика и надзор ограничава избора на индустриалните оператори, защото дейностите се осигуряват от наети от операторите ветеринарни лекари.	Приема се по принцип	Текстът е редактиран при междуведомственото съгласуване. При изготвянето на законопроекта е обърнато особено внимание на мерките за биосигурност и тяхното прилагане на всички нива и от всички заинтересовани лица. С цел осигуряване на биосигурност във фермите, не се позволява на регистрирани ветеринарни лекари, сключили договори за профилактика, лечение и диагностика на болестите по животните и за изпълнение на мерките по програмата за профилактика, надзор, контрол и ликвидиране на болести по животните и зоонози със собственици или ползватели на ферми, да сключват такива договори със собственици или ползватели на лични стопанства.
		В § 29, чл. 137а (1) предлагаме да отпадне текста „...определени но общото събрание да областната колегия на БВС..... след съгласуване с БВС" и да придобие следния вид:	Приема се по принцип	Текстът е редактиран при междуведомственото съгласуване. Настоящата процедура е регламентирана в Закона за съсловната органи-

№	Организация/ потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		„чл. 137а. (1) Собствениците или ползвателите на обекти, регистрирани по реда на чл. 137, ал. 1-9, сключват с регистрирани ветеринарни лекари, договор за профилактика, лечение и диагностика на болестите по животните и за изпълнение на мерките по програмата за профилактика, надзор, контрол и ликвидиране на болести по животните и зоонози. Образецът на договора в частта му за изпълнение на мерките по програмата за профилактика, надзор, контрол и ликвидиране на болести по животните и зоонози се утвърждава от изпълнителния директор на БАБХ." Коментар: Считаме, че е неприемливо изборът на собствениците или ползвателите на индустриални животновъдни обекти с кого да сключват договори за профилактика, надзор/ контрол и ликвидиране на болести по животните и зоонози да зависи от неправителствена съсловна организация, каквато е Българският ветеринарен съюз, при положение,че ветеринарните лекари се регистрират в БАБХ.		зация на ветеринарните лекари в България. РВЛ, с които имате сключени договори ще информират за избора, заявен на общото събрание на БВС.
		В § 29, чл. 137а, (3) предлагаме да отпадне текстът „..от категории I, II или III от съответната наредба, издадена на основание на .." и да придобие следния вид: (3) Регистрираните ветеринарни лекари по ал. 1, упражняват ветеринарномедицинска практика във ветеринарни клиники и амбулатории (кабинети), регистрирани по чл. 26, ал. 2. Коментар: Ветеринарномедицинското обслужване, прегледите и леченията се извършват на терен - във фермите, а не в амбулаториите. Добра практика изисква всички диагностични процедури и изследвания по скринингови програми, извън тези направени на терен, да се правят в акредитирани лаборатории.	Приема се	Текстът е редактиран при междуведомственото съгласуване.

ГЕОРГИ СТОЯНОВ

Главен секретар на Министерството на земеделието, храните и горите

Изготвил, Младши експерт в отдел „Здравеопазване на животните и здраве на растенията" в дирекция „Политики по агрохранителната верига": Д-р Ралица Рангова

04.01.2020 г.
дата

Р Е П У Б Л И К А Б Ъ Л Г А Р И Я
М И Н И С Т Е Р С К И С Ъ В Е Т

Препис

Р Е Ш Е Н И Е № 35

от 20 януари 2020 година

ЗА ОДОБРЯВАНЕ НА ЗАКОНОПРОЕКТ

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България

М И Н И С Т Е Р С К И Я Т С Ъ В Е Т
Р Е Ш И:

1. Одобрява проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за ветеринарномедицинската дейност.

2. Предлага на Народното събрание да разгледа и приеме законопроекта по т. 1.

3. Министърът на земеделието, храните и горите да представи законопроекта по т. 1 в Народното събрание.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ: /п/ Бойко Борисов

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ: /п/ Веселин Даков

Вярно,

ДИРЕКТОР НА ДИРЕКЦИЯ
“ПРАВИТЕЛСТВЕНА КАНЦЕЛАРИЯ”:
/Апостол Михов/

НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх. No 002-01-6
Дата 20 / 01 2020 г.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
М И Н И С Т Е Р С К И С Ъ В Е Т

№ 02.01-8
20. януари. .... 2020 г.

ДО

ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

г-жа ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО КАРАЯНЧЕВА,

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България изпращам Ви одобрения с Решение №.....35..... на Министерския съвет от 2020 г. проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за ветеринарномедицинската дейност.

Приложения:

1. Мотиви към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за ветеринарномедицинската дейност.
2. Частична предварителна оценка на въздействието.
3. Справка от Министерството на правосъдието за съответствие с Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи и с практиката на Европейския съд по правата на човека.
4. Справка за съответствие с правото на Европейския съюз.
5. Справка за постъпилите предложения от обществените консултации.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Бойко Борисов)

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

РАЗПОРЕЖДАНЕ

НА ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

N 050-01-13/20.01. **2020 г.**

На основание чл. 8, ал. 1, т. 1 и чл. 77, ал. 1 и 2 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание

РАЗПОРЕЖДАМ:

Разпределям Законопроект за изменение и допълнение на Закона за ветеринарномедицинската дейност, № 002-01-6, внесен от Министерски съвет на 20.01.2020 г., на следните постоянни комисии:

Водеща комисия:

- Комисия по земеделието и храните

Комисии:

- Комисия по регионална политика, благоустройство и местно самоуправление
- Комисия по вътрешна сигурност и обществен ред
- Комисия по европейските въпроси и контрол на европейските фондове

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:

ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА